ו"ד אדר א' תשמ"א, 18.2.1981 מיספר 2268 68 עמודים שנה 45 המחיר: 11 שקלים (מזל מ.ע.מ.)

העולם הזה

3 פעמים תיכננו לפגוע בגוטליב - אבו־חצירא הוזהר

מי עומד מאחרי ההתנקשות

ח"כ המדינה
ישראל גוטליב

„בהפסקה אני צריך
לאכול את הכריך,
אמא שמה בילקוט
הפתעה של מתיקות...
הממרחית הכי הכי
של עלית!

על לחם או לחמניה
שוקולד למריחה,
כמו עוגה מן התנור
לא השארתי אף פירור...
הממרחית הכי הכי
של עלית!"

טוב לי עם עלית

„אמא לא יודעת שאני גומר את הממרחית כבר בדרך לבית הספר"

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4 • תא־דואר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תכנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: לילית בוארון • צלמי מערכת: ציון צפריר ועזת פרנסוסי • כתב בכיר: יוסי היימן • ראש המינהלה: אברהם פיטוין • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אפיגדור • הפצה „גד" בע"מ • גזופות צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קריאה יקרה.

הסנדלר הזקן יחף. לחייט אין חליפה הגונה. העיתונות מסוגלת להילחם על כל דבר שבעולם, אך לא על חופש־העיתונות. בחודשים האחרונים צפיתי בתיסכול גובר בחוסר־האונים של אמצעי־התיקשורת מול פני המיתקפה המרוכזת, הנערכת עליהם בכנסת. שוב ושוב הזעקתי את עורכי היומונים, העמדתי אותם על חומרת הסכנה. אך רק השבוע, בשעה ה־12 ממש, התעוררו לפעולה.

כעריק
נשדה־הקו"ב

חופש־העיתונות אינו זכות המוקנית לעיתונות, לשם קידום האינטרסים שלה. חופש־העיתונות הוא נכס של הציבור כולו, המופקד בידי העיתונות.

חופש־העיתונות אינו אלא זכותו של כל אזרח לדעת — לדעת מה עושים שליטיו ונבחריו, לדעת מהו גורל הכספים הנסחטים ממנו באמצעות המיסים, לדעת מה קורה בחברה סביבו, לדעת איך פועלים שופטיו ושוטריו.

בלא ידיעה זו, הופכת הדמוקרטיה טכס ריק־מתוכן, קאריקטורה של שילטון־העם. שהרי אם אין לאזרח ידיעה נאמנה על פעולות השילטון, כיצד יוכל להחליט אם השילטון הוא טוב או רע? אם אינו יודע כיצד פועלת המישטרה, איך יוכל לפקח עליה? אם אינו יודע איך שופטים שופטיו, איך יידע אם יש להשאיר את החוקים הקיימים על כנם או לתקנם?

מכל הבחינות האלה, העיתונאי הוא משרת הציבור — לא פחות מאשר השר, חבר־הכנסת, השופט והשוטר. לא פחות. ואולי יותר. כי לכל אחד מאלה יש אינטרסים משלו, העלולים לנגוד אי־פעם את טובת הכלל. ואילו האינטרס של העיתונאי הוא לגלות, לחשוף, לפרסם — וזהו האינטרס הציבורי בה"א־הידיעה.

משום כך אין לעיתונאי הזכות לוותר על חופש־העיתונות, ואף על חלק זעיר שלו. אם אינו מוכן בכל עת לקום ולהילחם על כך, הוא מועל בתפקידו — כמו חייל העורק משדה־הקרב.

לצערי קשה לאמר כי עיתונאי ישראל עומדים תמיד במיבחן זה.

לפני כמה ימים עברה בכנסת הצעת־חוק פרטית, שעליה חתמו שלושה ח"כים: דוב שילנסקי, בנימין הלוי ודויד גלאם.

שני הראשונים הם בעלי תפיסה מוגבלת, ואין ספק כי לא הבינו כראוי את התוצאות של מעשיהם. השלישי, לעומת זאת, מבין אותם היטב — ותפקידו של איש־מפל"ג זה במאבק נגד חופש־העיתונות ראוי לתשומת־לב מיוחדת.

הצעת־החוק באה לאסור את פירסום שמותיהם של חשודים, מהרגע שהם נעצרים ועד לרגע שמוגש נגדם כתב־אישום.

לכאורה זוהי הצעה טובה והוגנת, שנועדה להגן על „האיש הקטן". הרבה אנשים נעצרים, ומשוחררים כעבור זמן מבלי שמוגש נגדם כתב־אישום. מדוע יפורסם הדבר ברבים? מדוע יתפרסם שמם בהקשר בלתי־נעים זה?

כך זה נראה למראית־עין. כל בדיקה רצינית תוכיח בעליל כי נכון ההיפך.

התקופה שבין מעצרו של חשוד ועד להעמדתו לדין (אם בכלל יועמד לדין) היא התקופה הקריטית ביותר, שבה הוא חשוף ללחצים ולסחיטה גופנית ונפשית. באותה תקופה הוא נקרע באכזריות מן ההווי הרגיל שלו, ממישפחתו ומעבודתו. הוא נכלא בתנאים בלתי־אנושיים במיתקנים שאדם הגון לא היה סוגר בהם חיות. הוא מופקר לחלוטין, כשהוא חסר־אונים וחסר־ישע, לשרירות ליבם של שוטרים, המבקשים להשיג ממנו בכל מחיר הודאה בביצוע העבירה. הוא מושפל, מדוכא, ולעיתים קרובות גם מוכה.

לאחרונה התפרסם מיקרהו הנורא של דני חנוך, שהודה ברצח שלא ביצע — אך ורק מפני שלא היה מסוגל לעמוד בתנאים הנוראים של מעצרו. לא היה צורך בעינויים — די היה בריח החריף והמאוס ששרר במקום, כדי לשבור את האיש ולהכריחו להודות בפשע הנורא.

הגילויים הנוראים על חקירתו של עמוס ברנס מתייחסים אף הם לתקופה זו של מעצר, לפני הגשת כתב־האישום.

והנה באים „מחוקקים" ומציעים הצעה שתביא בהכרח לכך שהעיתונות תסיר את

גלאם
לילה וערפל

הפיקוח שלה על מיגזר חיוני זה של השמירה על זכויות־האדם. אם לא יוכלו לדווח על עצירים, לא יקדישו אמצעי־התיקשורת את המשאבים המצומצמים שלהם לפיקוח על גורלם. האדם פשוט ייעלם ברגע שהוא נעצר, ויופיע מחדש כעבור זמן — אולי כמואשם על פי הודאה שנסחטה ממנו, אולי כמשוחרר, שלא היה כל יסוד למעצרו מלכתחילה.

הדרך
לגיהינום

זוהי דוגמה קלאסית לאימרה הישנה האומרת כי „הדרך לגיהינום רצופה בכוונות טובות". כוונותיו הטובות של כסיל עלולות לגרום לאסון הרבה יותר גדול מאשר הכוונות הרעות של איש פיקח.

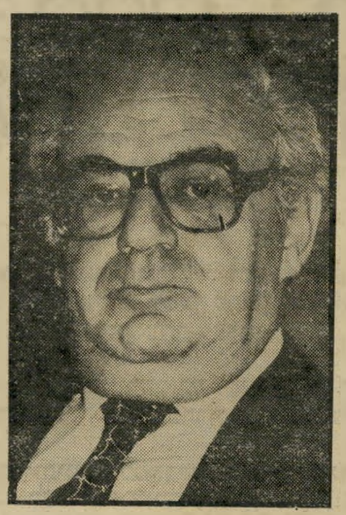
לכאורה נועדה הצעת־החוק להיטיב עם אנשים, הנעצרים על לא עוול בכפם. למעשה היא גורמת לתוצאה הפוכה: אחרי שהעיתונות תסיר את הפיקוח שלה מעל תחום זה, תוכל המישטרה לעצור אנשים על ימין ועל שמאל. בכל פעם שהיא תעמוד מול פשע שקשה לפענחו, היא תנקוט את האמצעי הפשוט ביותר: תעצור כל מי שקשור איכשהו לעניין, תפעיל על כל חשוד לחץ מירבי בתנאי מעצר, מתוך תיקווה שמישהו יישבר ויודה. חוץ מזה זה יועיל ליוקרתו של מפקד־מישטרה אם יוכל להודיע, שעה קלה אחרי ביצוע של פשע: „נעצרו חמישה חשודים."

אנשים פשוט ייעלמו מבלי שהציבור ישמע על כך. הזכרתי בהקשר זה את שיטת הנאצים, שהעלימו אנשים במה שהם כינו „לילה וערפל".

אילו רצתה הכנסת בכנות לשים קץ להפקרות של מעצרים בלתי־מוצדקים, יכולה היתה לחוקק שני חוקים שהיו פותרים את הבעייה במידה רבה:

● חוק שיחייב את המישטרה לשלם, מתקציבה, פיצוי קבוע עבור כל יום של מעצר של אדם שנעצר ושלא הועמד לדין, או שהועמד לדין וזוכה. אם יהיה זה תשלום אוטומטי, כמו תשלום עבור ימי שרות במילואים (ובאותו השיעור) — יחשוב כל קצין פעמיים לפני כל מעצר.

● חוק שלפיו יועמד לדין בבית־המישפט הרגיל כל שוטר שיישבע לשקר בעת הוצאת פקודת־מעצר. למרבה הצער, זוהי כיום תופעה רגילה לגמרי: נציג המישטרה מופיע לפני שופט, שם את ידו על התנ"ך ונשבע כי יש בידי המישטרה

תמיר
נקמה ושיכחה

ראיות חותכות לאשמתו של עצור. במיקרים רבים אין לשופט ההוא כל מושג על ראיות כלשהן. הוא נשבע בידעו כי המישטרה תגן עליו. במיקרה קיצוני יועמד לדין מישמעתי. אך אם יידע כי יישפט על־ידי שופט רגיל ויישלח בעצמו למאסר — יושם קץ לנהוג פסול זה.

אף אחד ממגיני־האיש־הקטן בכנסת לא יזם הצעת־חוק כזו. מדוע? יש לכך סיבה פשוטה: הכוונה האמיתית אינה להגן על עצורים, אלא לסתום את פי העיתונות.

שינאה
תת־הכרתית

הצעת־חוק זו עברה את הקריאה הטרומית, שהיא לעיתים קרובות המכרעת. העיתונאים כתבו כמה שורות של ביקורת, ובזה נגמרה ההתקוממות של אמצעי־התיקשורת בשלב החשוב ביותר.

לפני שבועיים חזרה הצעת־החוק לי־מליאת־הכנסת, ועברה בה בקריאה הראשונה. לגבי הצעת־חוק פרטית, זוהי קריאה כימעט־סופית. כי הדיון בוועדה לאחר מכן, החוזר על קודמו, אינו מחדש דבר ושונה אינו אלא פורמלי. הצעת־החוק תוכן בהרה לקריאה שניה ושלישית, ותהפוך לחוק המדינה.

מדוע שונאים חברי־הכנסת את העיתונאים? לדעתי יש לכך סיבות עמוקות. הכרתיות ותת־הכרתיות. הצלחתו של חבר־כנסת תלוייה בפירסומו באמצעי־התיקשורת. נאום חשוב כאילו לא נאם, אם אין מדווחים עליו. חבר־כנסת רגיל, הבוסק בעניינים של מה־בכך, עלול להיעלם לגמרי. לכן מקדישים ח"כים רבים את עיקר מירצם בכנסת לחיזור אחרי עיתונאים, התחנפות אליהם ורכישת חסדיהם. אין זה פלא שבליבם מצטברת טינה עמוקה לאנשים העושים לו כאילו טובה כשהם מזכירים את שמו.

בדיוני הוועדה זה בולט מאוד. שם, הרחק מן הזרקורים והמיקרופונים, שוררת אווירה אנטי־עיתונאית קיצונית. אפילו ח"כ המפונקים על־ידי העיתונות, כמו שר־למית אלוני, מתגלים שם כרחוקים מאוד מגישה ליברלית לגבי חופש־העיתונות.

מעניינת במייוחד עמדתו של המערך, הממלא בפרשה זו תפקיד אפל. בוועדה תומך המערך בכל ליבו בכל יוזמה לסתום את פי העיתונות. במליאה נדם קולו. איש מאנשי מיפלגת־העבודה כלל לא השתתף בוויכוח על הצעת־החוק לאיסור שמות חשודים. אך בטלוויזיה תקפו את ההצעה.

התוצאה הממשית האמיתית של הצעת־החוק תהיה להגן על אנשי־ציבור מושחתים. כאשר תפרוץ פרשת־שחיתות הבאה, לא תוכל העיתונות לדווח כי המועמד לתפקיד נגיד בנק ישראל נעצר בחשד של קבלת־שוחד. הציבור לא יידע (אם כי תתפתח, מן הסתם, חרושת־שמועות פרוצה, אשר תפגע בחפים־מפשע.) אילו היה החוק בתוקפו, לא היינו שומעים זמן רב על פרשת אהרון אבו־חצירא, על הקשר של מישפחת ג'אבר מועדי עם רצח קודמו, חמאד אבו־רביעה, ועוד ועוד.

המערך מתכוון לחזור לשילטון. הוא יודע מראש כי שילטונו יהיה גם הפעם עשיר בפרשות עסיסיות — כי שיטות המערך מאימחות פרשות־שחיתות כימעט באופן אוטומטי. לכן הוא מעוניין בהחלט בכל חקיקה שתכבול את ידי העיתונות בחקירות של פרשות כאלה. ואם המלאכה נעשית על־ידי הכסילים של הליכוד — הרי זה רק מוכיח שמלאכתם של צדיקים ולא־צדיקים נעשית בידי אחרים.

בדרך
של ויימאר

כך זהו אינו אלא הקדמה למערכות חמורות עוד יותר. מנוי וגמור עם דויד גלאס להעביר עוד בכנסת זאת בקריאה סופית חוק־תועבה שיהרוס את יסודות חופש־העיתונות וחופש־המידע — החוק המתעתע בשם „ההגנה על הפרטיות".

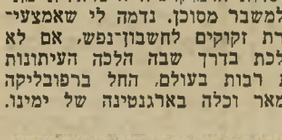
על חוק זה מרחפת רוחו הרעה של שמואל תמיר, שהפך עתה רבו ומורהו של גלאס. אמר לי על כך אחד מחברי־הכנסת: „תמיר שונא את העולם הזה שינאה פאתולוגית, וביגלל זה הוא מחוקק חוקים שיפגעו בכל העיתונות."

דווקא אישיותו של תמיר מבליטה את חוסר־האונים של העיתונות. מילבד משה דיין, אין אדם בישראל שפונק על־ידי העיתונות כמוהו. אדם אחר, בעל עבר כמו שלו, היה נעלם מזמן בבושת־פנים מן הבמה הפוליטית. תמיר נשאר בה תודות ליחסה של העיתונות. גאוניותו טמונה בכך שהוא מוצא מדי פעם עיתונאי תמים, מתלבש עליו במלוא כובד מישקלו, מתחנף אליו, „מורח אותו בוואזלין" (כדברי אחד ממעריציו) וזוכה בתיאור נלהב של עצמו, לרוב בלוויית תצלום מלפני 25 שנה, המראה אותו כעלם נמרץ ויפה־תואר.

כך קרה לאחרונה בשני עיתונים שונים. בעצם הימים שבהם כופה תמיר, בעזרת גלאס, על הוועדה לחוקק חוק שיסתום את פי כל העיתונים, הוא מתואר בכמה מהם כמדיניאי דגול וכהוגה־דיעות ליברלי.

אין ספק שהעיתונות תתעורר באחד הימים, כשזה יהיה מאוחר מדי, ותשמיע קול זעקה מרה. היא גם תצא למאבק, כי לא תהיה לה ברירה. יתכן שאז יהרהרו כמה עורכים בתופעה מוזרה של דממת־התיקשורת בשלב המכריע, כאשר התגבשו ונחקקו מזימות אלה.

כל מוסדות הדמוקרטיה הישראלית מתקרבים למשבר מסוכן. נדמה לי שאמצעי־התיקשורת זקוקים לחשבון־נפש, אם לא יצאו ללכת בדרך שבה הלכה העיתונות במדינות רבות בעולם, החל ברפובליקה של ויימאר וכלה בארגנטינה של ימינו.

בשכ"ח

דירת 2½ חדרים

אפשרי מגורים + עסק

250 דולר לחודש

ת"א, אבן גבירול

מול העיריה

טל. בערב 03-246276.

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת

פירסום אידיאל

אבן גבירול 110 תל-אביב

(פינת אנטוקולסקי)

טלפון 227118, 772118

מפעל הכרות

ת.ד. 921 ת"א

* על בסיס אנושי- תרבותי לא מסחרי!
* בשיטה מקורית- יעילה המונעת ביזבוז בזמן, עצבים, אנרגיה וכספים בגלל הכרויות סרק!
* שלח(י) גלוייה לשם קבלת פרטים מלאים.

"שמי ציון אלגרסי. אני מסרב לרדת למרות שאין לי דירה."

כמי שעמד בראש ההפגנות של הזוגות הצעירים בתל-אביב וכמי שנלחם למען פתרון מצוקת הדיור, אני נשאל: "מה הביא אותך לשינוי?"

הצטרפתי לשינוי כדי להיאבק למען שינוי המצב כאן בארץ. שינוי פועלת למען פתרון הגיוני ומעשי לבעיותינו.

שינוי תמכה ותומכת במאבקינו בצורה שקטה ועניינית. שינוי נותנת לנו גיבוי מוסרי וייעוץ ענייני ונאבקת יחד איתנו למען מחוסרי הדיור.

דירות לזוגות הצעירים - בזכות ולא בחסד

דרוש שינוי בהסתדרות

אל ציון אלגרסי - סיעת שינוי בהסתדרות
רח' שי"ר 5 תל-אביב

אני מעוניין להפגש איתך לשיחה בנושא דיור לזוגות צעירים.

שם ומשפחה _____

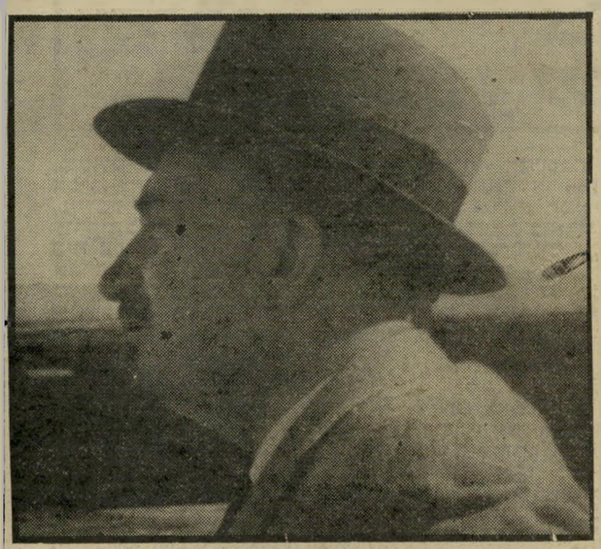
כתובת _____ טלפון _____

מכתבים

חיים ועזר

הד"ר חיים וייצמן הופיע ב„עמוד האש" והזכיר משהו לקורא.

עזר וייצמן כבר היה מפקד חיל-האוויר ושר-הביטחון. יש אומרים כל מה שמתרחש בשטחים מ-ריח מגקמת-דם, ואין צורך בכל התיאוריות האידיוטיות על הער-בים הפרימיטיביים וכו'. הפגיעה בראשי הערים כשלעצמה נושאת חותם ברור של נקמת-דם. האמירה „לא עין אחת, אלא שתי עיניים תחת עין אחת" נאמרה, כזכור, על

נשיא חיים
דוד

אחיין עזר
דומה

שהוא רוצה להיות ראש-הממשלה. ספק אם יהיה פעם נשיא מדינת-ישראל, אך אין ספק שהוא דומה לנשיא — דודו חיים וייצמן ז"ל.

אברהם גלר, חיפה

● ● ●

נקמת-דם יהודית

תגובה על מיכתבו של סמי וקס („העולם הזה" 2260), המאשים את דיין כמי ש-מוציא דיבה ומסית, ב-אמרו שיהודים ישראלים גרמו לפגיעה בראשי ה-ערים בגדה המערבית.

כל עיתון, שידור רדיו או טלוויזיה (להוציא עיתונים יהודיים ה-מגינים, כל עוד רוחם בה, על כל המתרחש בישראל) דיווח בעבר וממשיך לדווח, שהדעה הכללית הרווחת בישראל היא שיהודים אחראים לכריתת רגליהם של ראשי הערים, והציבור בחו"ל אינו קונה לחוות-דעת פומבית של משה דיין, העולם הזה או מישהו אחר בעניין זה.

קברו של אדם שאיני רוצה להזכיר את שמו.

רות שירטון, גלזגו, סקוטלנד

● הקוראה שירטון מתכוונת לקריאה שהושמעה בהלווייתו של אלי הזאב בחברון.

● ● ●

נגד הפלור

על הקריאה לפעול להפ-לרת מי השתיה („השי-ניים אוכלות אותך", „ח-עולם הזה" 2265) כסגולה נגד עששת.

כידוע התפרסמו כבר מיכתבים רבים בכל העיתונים, מטעם אנשים מוסמכים ובעלי ידע בנושא, ובי-ניהם הד"ר ג'רי ווסטין, יו"ר הא-גודה מגן לצרכן, אשר הביאו מחק-רים רפואיים רבים שנעשו באר-צות-הברית והמוכיחים כי בכל מקום בו הופלרו מי השתיה, עלתה עקומת הסרטן ומחלות כליות וכבד.

וההסבר לכך הוא פשוט: ה-סרטן (לפי מה שידוע עד כה) נגרם

(המשך בעמוד 6)

למה לך לקנות "חתול בשק" כשיש SONY®...?!

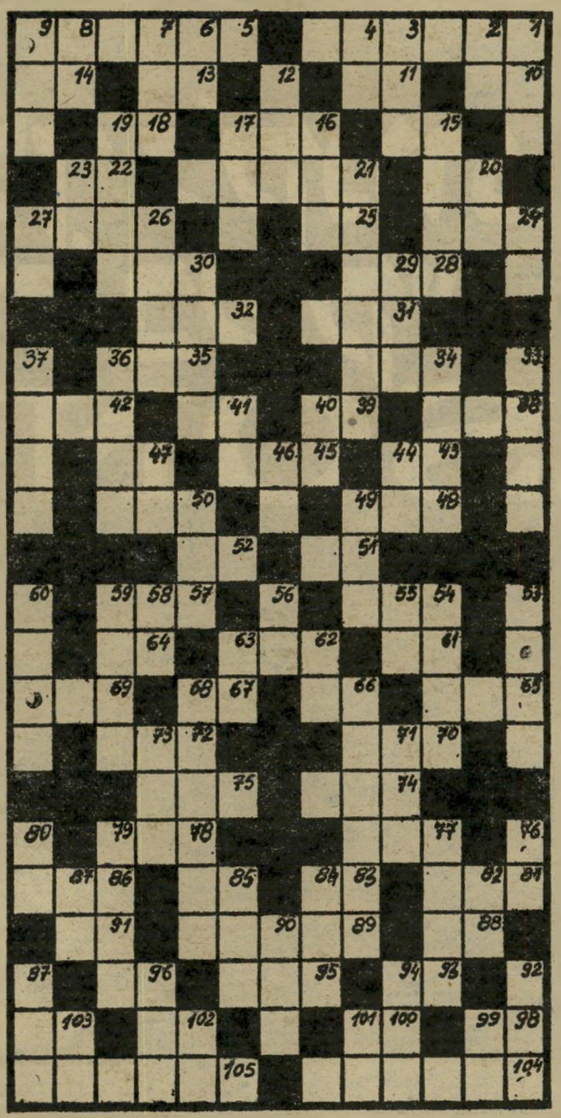

רק בטלויזיות הציבעוניות של SONY תמצא את TRINITRON, השיטה הבלעדית המקרינה את התמונה בעזרת תותח חד־קנה וטכניקת מסך משוכללת, המאפשרת קבלת תמונה חדה ובעלת בהיקות גבוהה בצבעים טבעיים.

דגמים נוספים: "KV-2024E-20 ; "KV-1400 E-14

כרסום מדניק | רפאל טירקן

תשבץ העולם הזה 2268

מאוזן:

1) מושג (2 מלים) — משמעו — שרות שתוצאתו תקלה; 5) מרחב של ערבה קפואה; 10) אחד מן האיים הקטנים בבריטניה; 11) כבוש! העבר לרשותך!; 13) הנקבה במשפחה להוריה; 14) החקיים, היה לממשות; 15) ר"ת ליד שמו של אדם חי; 16) כבד־פה; 18) בסיס; 20) שחה; 21) כינוי לכל אחד משדי הבוקר; 22) חכמה, הבנה; 24) מן האנשים שתרו בארץ, לשבט מנשה; 25) אביון; 26) וניציצי (יוליוס קיסר); 28) קבוץ בדרום; 30) בעל־בריתו של אברהם אבינו (בראשית י"ד, י"ג); 31) רגל, שוק של בעל־חיים; 32) צבעון. אווירה; 34) חמלו; 35) החריץ שעושה המחרשה בשדה; 38) אוסף דברים יקרי־ערך; 39) כמות כללית; 41) תו מוסיקלי; 42) חרדה; 43) ראשי חדשים (ר"ת); 45) מרמה; 47) מילת בריכה; 48) בקיע בעצם; 50) בן־יותם מלך יהודה; 51) בשום־אופן; 52) מילת זרוז; 54) בושם מרפא; 57) שיער במברשת; 61) חברה להספקת דלק; 62) כלי תקיעה מוסיקלי; 64) מרקיז וסופר צרפתי שסבל מסטיות מיניות ושחיתות (ש"מ); 65) התווכחות, פולמוס; 66) אחד מראשי המשפחה; 67) גם היא ראש למשפחה; 69) משקל נקי; 70) אוסף מסמכים השייכים לעניין מסויים; 72) רגל, יחידת־אורך; 74) פילוסוף אנגלי במאה ה־17 (ש"מ); 75) צפור הבאה אלינו בפברואר ועוזבת ביוני; 77) מעשה, פעולה; 78) עונת־מעבר; 81) תפקיד דיפלומטי; 83) סופו של שוק; 85) מכשיר כתיבה; 86) מול, פנים־אל־פנים; 88) קוץ הנוצר על גבעול; 89) ריקוד חברתי עממי; 91) כחוש, צנום; 93) תבלין מזרחי; 95) העובד בהתקנת קוי טלפון; 96) כלי לנשיאת מצרכים; 98) קול גברי נמוך; 100) סס הבגדים; 102) חומר מנקה ומטהר (כתיב חסר); 103) בית (יחד עם 103 מאונך = כלי); 104) בני עם מעוטים בארץ; 105) בסטטיסטיקה — כל אבר בשורה של מספרים.

מאונך:

1) רדיפות־דת; 2) שירה; 3) שניים (ארמית); 4) מפלגה שנתפרקה; 6) סוף טוב; 7) מתכת המתקבלת מהתכת שתי מתכות; 8) די; 9) בירת הרלנד; 12) כספר בבנק — המונה הלועזי; 15) ענק; 16) העלה עובש; 17) מיתר שרירי; 19) הסוכה של נקודת הזניט; 20) עבר, כנף; 21) כלב בעל 3 ראשים במיתולוגיה היוונית; 23) נצח; 24) סופר צרפתי שסיים חייו בבית חולי־רוח (ש"פ); 26) שיח השנף; 27) בגימטריה — 18; 29) ראשי־מילה בהוראת = שש; 30) חושך; קדרות (איוב); 33) שליט חבש; 34) צמח במבוק; 36) העיר שקלל המלאך (שי־רת־דבורה) על שלא באו לעזרה (ר 37) אחת מערי המסכנות במצרים; 40) בדרך זו; 41) מורה ודגול בתורה; 44) כלל, אופן קבוע (כתיב חסר); 49) הכהן הגדול בשילה; 50) בעל־חיים, אחיו ההסטוריים הצילו את רומי; 53) מיטה, משכב; 54) כלי קבול קטן, פך; 55) סוד; 56) ה„גבר" ברפת; 58) כן באנגלית; 59) דייקן, קפדן; 60) בן־שת, בן־אדם; 62) מלאכותית; 63) בקשה; 66) קו המשווה — הקו הדמיוני המחלק את כדור־הארץ; 68) רוחרעה ב„פאוסט"; 71) מסוגי הארבה; 73) רגולטור; 76) סוף; 77) דחיית דבר לזמן נוסף; 79) שם נרדף לבוז, פרא המחריב תרבות; 80) כלי לאשפה; 82) מציאות; 84) הראנגלי שגילה את ניו־זילנד (ש"מ); 85) גן תנ"כי; 87) מודד; 90) אש; 92) שי, מנחה (בראשית ל' כ'); 94) שם רע. דיבה; 96) לבוש הודי; 97) חבל ארץ באנגליה; 99) זעף; 101) ר"ת שמו הפרטי של סופר ישראלי גדול; 102) בן; 103) ראה 103 מאונן.

מכתבים

בונה המדינה

הפלסטינית

אין שום רע, בעצם, בבניית המואצת בהתנחלויות.

אריאל שרון, הגיבור של ארץ־ישראל־השלמה, מפעיל את מרצו

(המשך מעמוד 4)

בעיקר עקב גירויים חיצוניים, או, במילים אחרות: עקב מגע גוף האדם עם חומרים מגרים (וכמעט כל החומרים האלה הם חומרים בלתי־טבעיים או מלאכותיים, כגון צבעי־מאכל מסויימים, עשן סיגריות, עשן מכוניות, אסבסט, חומרי שימור, חומרים מייצבים, מקרישנים, מלבינים, מקציפים ועוד).

כל חומר שאינו טבעי, המוחדר למזון או לשתייה, ללא בדיקה מדוקדקת ויסודית על גוף האדם במשך עשרות שנים, הינו פשע נגד הבריאות.

שימעון נימרי, רמת־השרון

● ● ●

שיווין מלא

על השאלה המתעוררת בעקבות הכתבה בה תואר המקרה של בני הזוג אברחם: האשה סרבה למלא את „חובותיה" כאשה, כפי שחובנו על־ידי בעלה („העולם הזה" 2253).

לדעתי, כדי למנוע בעתיד סיכסוכים כנ"ל וכדי לבחור בחיים של שיווין אמיתי, צודק חברתי, הפתרון הוא זה: הסכם זוגי מפורט לפני הנישואין, שיכלול, בין השאר, תיאור עיסוק והגדרת סמכויות, כולל זכויות וחובות שני הצדדים.

שער „העולם הזה" 2253
הסכם זוגי מפורט

המסקנות העולות מכל זה הן:

(1) הבעיה דלעיל אינה אופיינית למדינת־ישראל, וכבעייה גלובאלית אין להאשים את הגבר הישראלי דווקא באי מציאת פיתרון.

(2) אם המטרה הסופית היא שיוויון זכויות לנשים ולא סתם לגמור חשבון עם גברים, הצלחה של 100% של מהפכת־הנשים ב־עתיד, לדעתי 50% ממנה יהיו זכויות של גברים, ומבחינה חברתית תהיה זו מהפכה של שיוויון אמיתי.

ברנרד קובנו, רמת־גן

● ● ●

ספורטלטיבים

הקורא מציע להנהיג מדור חדש ובו פנינים לשון של כתבי ספורט, כתבים אחרים ושתם מרואיינים ברדיו.

להלן כמה דוגמות שקצרתי לאחרונה:

ניסים קיוויתי, מבט ספורט, 17 בינואר 1981:

● בישראל — הכדורגל מהווה קינוח לחמין של שבת.

● המזל הבלומפילדי לא עמד היום לבאר־שבע.

● **יורם ארבל,** מבט ספורט, 17 בינואר 1981:

● הכדור צחק וברח לו.

ח"כ אריהו
על בסיס שלא יכולתי

ח"כ **שלמה אריהו,** גלי צה"ל, „יומן הבוקר", 14 בינואר 1981:

● אני פרשתי (מהדמוקרטים) על בסיס שלא יכולתי לשבת.

משה אמיר, קול ישראל, ב„חצי היום", 19 בינואר 1981:

● זה היה הקש האחרון. לפני זה היו קשים יותר כבדים וקשים.

צבי צפריר, מנכ"ל הרכבת, גלי צה"ל, „יומן הבוקר", 19 בינואר 1981:

● הגרעון שלנו, שאפשר לקרוא לו סיבסוד.

דויד דקל, תל־אביב

ולוחץ להקמת עשרות ישובים בגדה המערבית של הירדן. מאידך, לוחצים שליטי מדינות־ערב להחזרת הפלסטינים לגדה המערבית. הם בעלי מקורות האנרגיה, בעלי השפעה רבה באו"ם, ועלולים להשיג את מטרתם. הם מבקשים ל־היפטר מהפליטים הפלסטינים, שהינם גורם בלתי־נאמן ולא־רצוי.

כך יוצא, שבסופו של דבר יוכלו היישובים של אריק שרון לשמש לקליטתם ושיכונם של הפ־

(המשך בעמוד 8)

מי הבוגד?

בעקבות מישלוח מיכתבי־איום לקיבוצי השומר־הצעיר.

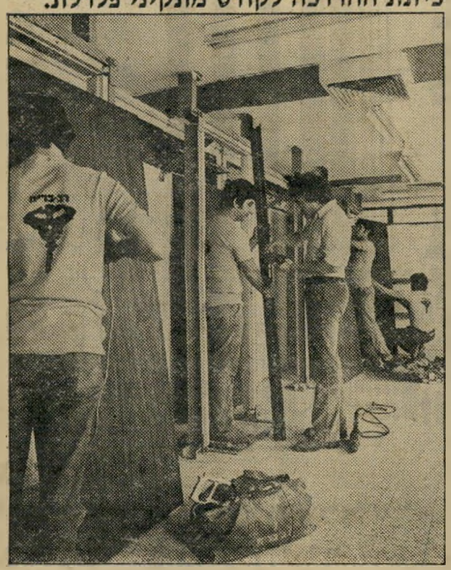
כקיבוצים רבים קיבלנו גם אנו מיכתבי־איום מאירגון המכנה את עצמו „טרור נגד טרור". מובן שהגשנו תלונה במישטרה. מעבר לזאת אנו רואים בחומרה רבה תופעות פאשיסטיות מסוג זה. אך תופעות אלה אינן צומחות על אדמת בור. במדינה בה אזרחים היושבים בנגב, על גבול המדינה, נקראים בוגדים ועוכרי ישראל, בגלל הכרתם בזכות ההגדרה העצמית של העם הפלסטיני, אל יתפלא איש שקמים מטורפים ההולכים שלב אחד קדימה ומאיימים לפגוע ברכושם ובחייהם של ה„בוגדים".

אנו חלקאים ואנשי־שלום, וכשם שלא הפחידונו האוייבים מחוץ, לא יפחידונו האוייבים מבית.

קיבוץ כרם שלום

כיתת ההדרכה לקורס מתקיני פלדלת.

כשהגעתי לחברת רב-בריח חשבתי שאני יודע הכל. חשבתי שאחרי הנסיון הקודם שלי אין לי יותר מה ללמוד.
כאן התברר לי כמה ידע, נסיון ומיומנות עלי עוד לרכוש כדי לעמוד ברמה המקצועית הגבוהה של החברה.
רמה מקצועית פירושה מתקינים מעולים, עובדים מעולים, ומוצרים מעולים. כל פריט, החל בבורג הקטן ביותר וכלה במנגנוני הנעילה המתוחכמים עוברים בדיקות איכות קפדניות כדי להעניק לך את תחושת הבטחון המושלם של רב-בריח. ביקורת האיכות אינה מסתימת במפעל. חברת רב-בריח עורכת ביקורת איכות מדגמית גם על טיב ההתקנה שלי. אחרי הכל, כל אחד אוהב להרגיש שהוא בידיים טובות.

רב-בריח

סניפים:
ת"א 03-283166 (3 קוים)
ר"ג גבעתיים: 722111 (3 קוים)
חולון 844145 (5 קוים)
רחובות 054-73198

מפיצים ראשיים:
חיפה: 04-725111 (4 קוים)
טבריה: 067-92969 20024
השרון: 053-34688
מ"ת: 03-919383
ירושלים: 02-533661/8
באר שבע: 057-76840
אילת: 059-72750

רב-בריח®
אתה בידיים טובות

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

ליטים הפלסטינים, ואריאל שרון יירשם בהיסטוריה כבונה המדינה הפלסטינית ומניח יסודותיה.

א. ר., קרית־טבעון

● ● ●

סדר קבוע

לקזרא הקבוע

מי שחשב שלוקחים עיתון וקוראים בו סתם כך — מזומנות לו הפתעות.

● **יום רביעי:** חג קטן. פו־תח את העיתון, מתרגז קצת כאשר הדפים אינם חתוכים (וזה המצב בדרך כלל), מדפדף (מימין לש־מאל), מציץ שוב בשני השערים, וקורא את המדורים הראשונים (קורא יקר, מיכתבים, פורום, דף־תשקיף).

● **יום חמישי:** מוקדש ב־דרך־כלל לקריאת המדורים אנשים בעולם, אנשים, ממסיבה למסיבה (צריך להיות מעודכן!) ואפילו — לעתים — קטעים נבחרים מרחל המרחלת (אוי לעיניים!...).

● **שישבת:** כמעט ולא קו־רא העולם הזה. יש עיתוני־ערב בשפע (אין להסיק מזה שהם תח־ליף).

● **יום ראשון:** מוקדש למ־אמרים „הכבדים", פוליטיקה, כל־כלה, אקטואליה, חשיפת שחיתויות. לאן הגענו שהנושא האחרון הפך כבר לשיגרה עיתונאית...

● **יום שני:** יום של כיף. מוקדש למדורים האהובים עלי ב־יותר: חשבון עובר ושב, לא לג־ברים, איש ממאדים, יומן אישי והנידון.

● **יום שלישי:** חיסול זנבות. נמר של נייר, העולם הזה לפני 25 שנה, במדינה ו... המתנה לגיליון הבא.

משה כנען רמת־השרון

● ● ●

מה עם השוק

מתי כבר יוציאו את השוק הסיטונאי מתחומי העיר תל־אביב?

ראשי עיריית תל־אביב מצהירים שוב ושוב, כי יפעלו ל־העברת השוק הסיטונאי הנמצא ברחוב השמונאים אל מחוץ לעיר. הם טוענים — ובצדק — כי השוק, במקומו הנוכחי, מהווה מיפגע תחבורתי ואקולוגי לתושבי האי־זור. התרשמותי היא, כי מילבד הצהרות לצורך יחסי־ציבור, לא עושים ראשי העיריה דבר בעניין זה, והציבור ימשיך לסבול.

אלי אלון, מושב חמד

● ● ●

סמל המאבק

בעד מאבקו של גדי אלגזי כותב קורא, המתפעל גם מאומץ ליבו של אבי ה־חייל, שהביע תמיכה ב־בנו במדור זה („העולם הזה" 2263).

קראתי את מכתבו של יוסף אל־גזי, אביו של גדי. מיכתב מאלף. איזו גבורה! איזו הנאה היתה ל־קראו! קשה לתאר במילים.

לך, אב יקר, אומר רק שבנך הוא סמל המאבק הצודק. סמל של כל אוהבי החופש והצדק החברתי.

לך, גדי היקר — המשך במא־בקך. רבבות בעם הזה נאבקים, כדי שהשפיות תחזור למדינה. הייה חזק.

לך, רמטכ"ל יקר — השירות בקריית־שמונה אינו חשוב פחות מהשירות בשומרון או ברצועת עזה!

לכם מזדהים ותומכים — הרימו קול צעקה, והתלכדו לכוח אחד שיביא לשיחרור גדי שלנו!

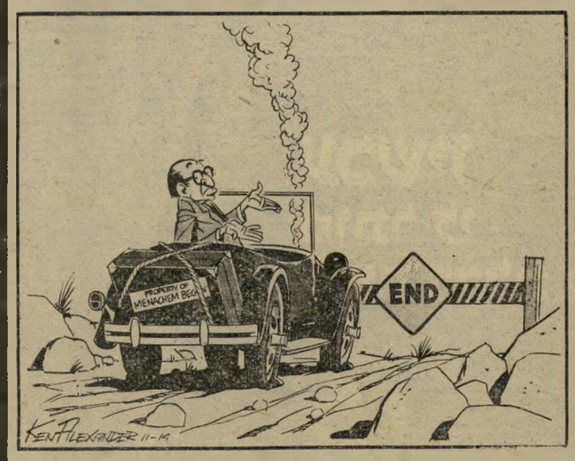
חיים אליעז, קריית־שמונה

כה מעטים הם אלה שדעתם זהה לדעתם של גדי וחבריו, ולכן אין חשש מסחף לכיוון זה. ואם אמנם ישנו חשש, האם אין בכך כדי לערער, אולי, על רמת המוסר שלנו?

רבים, לצערנו, משתמטים משי־רות צבאי בשל דיעות דתיות, חו־סר מוסריות ורדיפת בצע. לא שמע־נו כי מישהו מהם נשפט לתקופה כה ארוכה, אחרי שהצהיר כי לא ישרת בשל מניעיו ודעותיו.

אין זאת, אלא שהמישטר והחב־רה בהם אנו חיים אינם בטוחים במוסריותם, בצידקתם ובכוונות מע־שיהם, לכן לא נותר להם אלא לפגוע בזולתם, הנלחם עד תום על דיעותיו.

דן יהב, תל־אביב

הדיפלומט ככקטוס

קריקטורה מקליפורניה מלמדת מה חושבים שם על בגין.

הכתבה, אליה התלוותה הקריקטורה, מוכיחה שלא הרבה אמריקאים יהיו עצובים אם מנחם בגין ילך. תחת הכותרת „הכנות לנופך לבגין לשלום", מתאר סן־פרנסיסקו אקסמינר את בגין כדיפלומט עם תכונות של ככקטוס. כאדם שאינו מדיף כל חום אנושי. „הוא אולטרה־מסורתי קשות, אשר משתמש בתנ"ך כבספר־אחוזה של נכסי דלא־

ניידי כדי לקבוע מהם גבולות מדינת ישראל," נאמר בכתבה.

מה שמראה שהפאתוס הבעל־ביתי שלו, שהפסיק מזמן לעבוד על הישראלים, לא עובד גם על צופי הטלוויזיה האמריקאים. רגן מהמערבונים נראה להם יותר טוב.

חנוך עירון, סן־פרנסיסקו, קליפורניה

מוסיקה

מוסיקה, מוסיקה

יש פוליטיקה, יש חב־רה, יש אופנה, יש מסיבות, יש חוק, מי־שפט וכלכלה, יש קול־נוע וביקורת־ספרות ב־„העולם הזה", טוען הקיבוצניק —

אז בכל זאת מה חסר? אמנות. מוסיקה. תיאטרון. אין

צידוק לכך שהעולם הזה לא יקדיש מדור קבוע לנושאים אלה. פה ושם יש רסיסים, על הצצה יוצאת־דופן, אך למוסי־קה אין התייחסות. כאשר מו־פיעה, למשל, זמרת כמרצדס סוסה, ראוי להקדיש לכך יותר ממה שהוקדש. אני מעז לומר שזוהי קצת „בגידה" ברוח ה־שבועון, כעיתון חי ומדווח.

מושון, הראל

שבועת אמונים

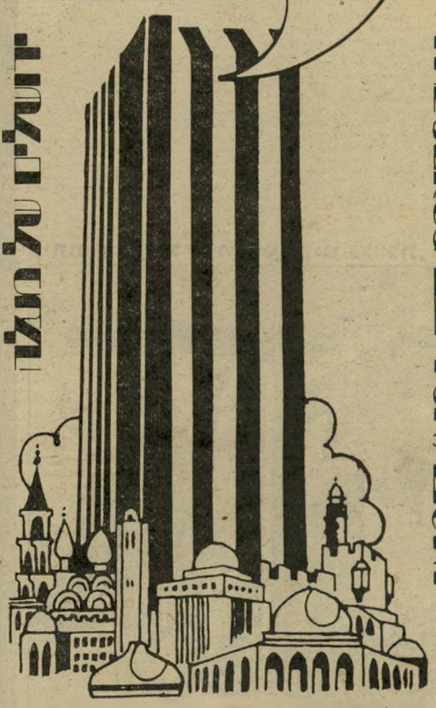
שבועת האמונים הק־יימת אינה מספיקה בנסיבות הנוכחיות.

נדמה לי שכל מה שמתרחש עכשיו, והעובדה שבקרוב תי־בחר כנסת חדשה, מחייבים שינוי קטן בשבועת חברי־הכ־נסת והשרים. זו צריכה להיות כמו בשורות הבאות:

„אני, חבר־כנסת/השר... מת־חייב למלא את התפקיד המו־טל עלי ולמלא באמונה את כל חוקי מדינת־ישרל, וכמן כן אני נשבע: לא אשקר, לא ארצה, לא אגנוב, לא אענה ברעי עד שקר וכו'"

שמואל איילון, תל־אביב

ארוחה עסקית (3 מנות + קפה)
בהחל מ -.60 שקל!!
בחלונות הגבוהים של ירושלים

במסעדת
„ירושלים של מעלה"
בראש „מגדל העיר" (קומה 22)
ירושלים: בן־יהודה 34
(ליד המשביר לצרכן), טל. 02-233281

★ תפריט בינלאומי עשיר ומגוון (כשר)
★ נוף פנורמה מרהיב של העיר העתיקה והחדשה
★ מקום מפגש מס. 1 בירושלים
★ מוסיקת רקע ופסנתרן מארח בערב
★ בר
★ חנייה במרתף המגדל
★ בהנהלת אליעזר („לייזי") ריבלין
★ לשרותכם גם אולם לאירועים עסקיים ומשפחתיים

סגור בימי ששי ובשבת בצהרים

החולצה הקלאסית
אנה • מנה

אנה-כרטיס הכניסה שלך ושלך לאופנת העולם.
בית אנה, רח' דב פרידמן 8 רמת גן, טל: 03-7301525

ויזה - אתה רואה את האשראי מאחורי הכרטיס.

גם כאשר אני משלם, אני רוצה לדעת שעשיתי עסק טוב. וכשאני משלם בויזה — אני רואה היטב את הרווח שלי.

חשבוני יחוייב רק בחודש הבא ואשראי כזה — הוא רווח! אני משלם בויזה, ונהנה מאשראי ב-5000 בתי עסק מתוכם 106 אופטיקאים, זאת, מלבד העובדה שאני פטור מלשאת איתי כסף מזומן או אפילו פנקס המחאות.

והכבוד!

לכן ויזה תמיד איתי. יש לי אשראי, זה נוח, זה בטוח.

זה — יותר טוב מכסף!

ויזה אשראי.

ויזה - יותר טוב מכסף

ויזה כרטיס האשראי של קבוצות בנק לאומי בנק דיסקונט

מרים בנימיני

איך מסתדר הדג עם יתר המזלות?

דגים עם דגים

כשמנסים לתאר חיים משותפים של שניים שמשתייכים למזל כפול, מיד מצטיירת תמונה של חיים בקבוצה ולא בזוג. כידוע, בן דגים עצמו מרגיש לפעמים כשני אנשים. כך ששותפות מסוג זה הופכת דבר שקשה לעמוד על טיבו. אך אם בכל זאת יתעקשו שניים מבני דגים לחיות יחדיו — הם יוכלו ליהנות מקשר כזה רק אם עבודתם תהיה קשורה לעזרה לזולת, ושיחותיהם יתרכזו בעיקר בנושא עבודתם. הם עלולים לקפוץ מקיצוניות אחת לשניה. הפגיעות, הרגישות והנטיה לקיאכה, יפריעו למהלך תקין ונורמלי של החיים השיגרתיים. בני דגים זקוקים לפינוק רב ומעדיפים להישען על בן־זוגם, לכן עדיף שיתחברו עם בן־זוג חזק וסמכותי, הנהנה לפנק ולדאוג.

דגים עם טלה

בשותפות מסוג זה ירגיש עצמו בן דגים פגוע בדרך־כלל, אך מלא־תקוה שהעתיד יחזיר לו את מה שהיה לו בעבר. הטלה רגיל להתלהב מכל קשר חדש, נהנה מההערצה ומההסכמה של בן הזוג לכל מעשיו, ולא במהרה ינטוש ויעזוב, כהרגלו. ולאחר זמן, כשההרגל יהפוך את הקשר לקבוע, יתכן שיחושו שניהם בהדלי הגישה ביניהם. בן דגים, האידיאליסט, הרגיש והקנאי, לא יוכל לסלוח להרפתקות הקצרות והחולפות של הטלה, ולא יוכל להבין ולשכוח. ואילו בן טלה לא יוכל להתייחס לרגישויותיו המרובות של בן דגים. הוא יתעייף, זה ימאס עליו, והדבר עלול לגרום לניתוק הקשר.

דגים עם שור

שני אלה אינם מהווים צירוף אידיאלי, למרות שקיימת משיכה. השור נמשך לרוך ולתמהוניות של הדג, והדג ליציבות ולביטחון שמשרה עליו השור. בחיים היומיומיים ייתכנו התנגשויות על דברים קטנים, והשלום לא ישכון במעונם. כשדבר קטן ויחסי־חשיבות ירגיז את בן דגים, הוא יפרוץ מיד בבכי. הדמעות הנשפכות במהירות, והחשיבות שמייחס בן־דגים לבכי, עשויים לעצבן את השור, שלעיתים־רחוקות מגיע למצב שבו אינו שולט בדימעותיו. גם הצורך של בן דגים לעזור לכל הסובלים והמסכנים לא אהוד על השור, המעדיף להתרחק מעיסוקים שיפריעו לשלוותו ומנוחתו.

דגים עם תאומים

קשה למצוא חוסר־התאמה בולט כל־כך כמו בין שני מזלות אלו. גם כאן מופיעה הכפילות באישיותו של כל אחד מהם, והופכת את הקשר ביניהם לקשר קבוצתי ולא זוגי. לכן עדיף שייחפשו להם שותף שמשתייך למזל יותר יציב. בין דגים לתאומים יכול להיווצר קשר מהיר ונעים, הם יכולים להסכים אפילו על דברים רבים. אך כל אחד מהם חי במישור שונה. לדגים נטיה להיות בעלי סודות, ואילו התאומים, כמו ילדים, מסוגלים להאמין לכל אחד, ולגלות את ליבם באוזני כל מי שמגלה אהדה. הדברנות והפתיחות של בן תאומים עלולים להפחיד את בן־זוגו ממזל דגים, וליצור מצב שלאחר כל שיחה עם אדם זר יתכנס בן הדגים בתוך עצמו, ועל התאומים יהיה לפייסו.

דגים עם סרטן

דגים וסרטן שייכים למזלות המים, ולכן ההתאמה ביניהם כימעט מובטחת. שניהם רגישים, רגשניים ומזילים דמעות בין־רגע. הדגים נשלטים על־ידי הרגשות, ולעיתים נתפסים לרגשנות מופרזת שאינה במקומה. בקשר מסוג זה על הסרטן להיות המעשי שבין שניהם, הוא לא יוכל להרשות לעצמו להפליג בדימיונות. העזרה לאחרים והאהבה לבילויים במקומות מיימיים משותפת לשניהם. גם כשהם רבים, קצת מים יוכלו מיד לכבות כל מריבה לוהטת. החמקמקות של הדגים עלולה לעצבן את הסרטן, הרגיל לומר כל מה שבלבו, ויושר הוא אחד מעקרונותיו החשובים. אך סלחנותו תביא אותו למצב שבו יאמין שוב־ושוב שבן־זוגו מעט תמהוני, וכך יקבלו.

דגים עם אריה

בין דגים לאריה נוצר על־פי־רוב קשר מוזר, ביגלל ההבדלים באופיים ובגישתם לחיים. האופטימיות והאקסטרוברטיות של האריה, לעומת הפסימיות, הדאגה והמופנמות של הדגים, יוצרים קשר עצוב. אך אין ספק שבן־דגים עשוי להיבנות מקשר זה, בעוד שהאריה יוסה תמיד לחבין מחדש את הלך־הרוח של שותפו ולעודדו. היתרון עבור האריה הוא בכך שבן דגים לעולם לא יערער על שילטונו, יסכים להיכנע ולחיות עבד נרצע של אדונו, ללא התנגדות גלויה.

דגים עם בתולה

הם מנוגדים ודומים בעת־ובעונה אחת. למעשה הם יוצרים יחסי שיתוף וניגוד, מכיוון שהם ניצבים האחד מול השני בגלגל־המזלות. דגים — רך חולמני, חסר־מעשיות ונוטה לעצלות. לבתולה כל התכונות ההפוכות — חריץ, מעשי, חסר־אשליות ובעל ביקורת חריפה. כאשר הם חיים יחד, בן־הבתולה עוזר לדגים לראות את המציאות כפי שהיא, ודואג לכך שהלה לא יישקע בחלומות־בהקיץ. בן־

(המשך בעמוד 58)

לדג אסור להתחבר עם דג, טלה, שור, תאומים וקשת וכדאי לו להתחבר עם סרטן, עקרב גדי ודלי

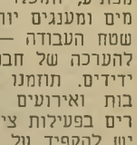
תוכניות שתיכננתם, בעיקר אם הן קשורות לנסיעה לחוץ־לארץ, תתעכבנה לפחות כחודש. רצוי להיזהר בדרכים ולהיזהר מנע מנסיעות שאין צורך בהן. תרגישו עייפות ורצון לנוח. רצוי לקחת חופשה בימים אלה, ולהתמסר לתחביבים שבהם אתם מצטיינים. ילדים ייגרמו לכם שימחה והקלת־מה במצב־הרוח. גילוי מפתיע של סימפטיה מצד בן המין השני יחמם ויעודד את הלב.

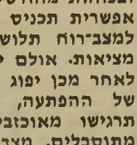
* * *

דאגות כספיות יימצאו את פיתרונן במפתיע, ותוכלו להתפנות לעיסוקים נעימים ומענגים יותר. בשטח העבודה — תזכו להערכה של חברים וידידים. תוזמנו למסיבות ואירועים הקשורים בפעילות ציבורית. יש להקפיד על פרטים ולדייק באיבחונים במסירת דוחות, כיוון שהנטיה לפיזור עלולה לגרום אי־נעימות מיותרת. את שטח האהבה אין צורך להזכיר, היא תבוא מאליה במפתיע, ויש להתכונן.

* * *

אתם שרויים לאחרונה במצב־רוח כבד ופסימי, שלא אופייני לאישיותכם הקלילה בדרך־כלל. שינוי־מה יפתיע אתכם בימים אלה, והוא קשור בעיקר לנסיעות שלכם או של בני־הזוג. אל תתפלאו אם תוכניתם לנסיעה תעוכב, ובני־הזוג יסעו בגפם, אתם תוכלו להצטרף בפעם אחרת, או בשלב מאוחר יותר. כל מה שקשור בדיוק הוצאות בלתי־צפויות שבקושי רב תוכלו לממשן.

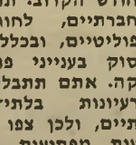
צפוי שינוי במקום שבו אתם עובדים, יתכן שאתם עצמכם תחליפו מקום־עבודה, או שאנשים חדשים, שלהם תהיה השפעה חזקה עליכם, יבואו לעבוד איתכם. המצב הכספי גורם לכם דאגות, ואתם מתחרטים על ההוצאות הנמהרות של הימים האחרונים. יש להתייחס במישנה־זהירות לכל עיסקה כספית, ועדיף לחכות מיספר שבועות לפני כל עיסקה כזו. תיתכן הצעה פיתאומית לנסיעה לחוץ־לארץ.

* * *

אתם מתחילים את השבוע באופטימיות ובכוחות מחודשים. הפתעה כימעט בלתי־אפשרית תכניס אתכם למצב־רוח תלוש מה־מציאות. אולם יומיים לאחר מכן יפוג הזוהר של ההפתעה, ואתם תרגישו מאוכזבים ומתוסכלים. מצב־הרוח ישתנה מקיצוניות אחת לשניה, ואתם לא תדעו במי לתלות את האשמה. בן־הזוג מתנהג בצורה שאינה מובנת לכם, ואת הבחותיו הוא אינו מסוגל לקיים ברגע זה.

* * *

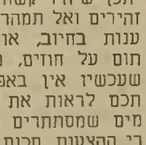
תחושו עייפות וחוסר־מרץ, התפנקו והרשו לעצמכם לנוח כדי לחדש הכוחות.

* * *

הצעות עבודה חדשות תזרומנה אליכם, יתכן שיהיו קשורות לארצות אחרות. היו זהירים ואל תמהרו להענות בחיוב, או לחתום על חוזים, מכיוון שעכשיו אין באפשרותכם לראות את הפגמים שמסתתרים מאחרי ההצעות. סכום כסף, שהיה אמור להגיע מקרובי־משפחה, עלול שלא להגיע. העיכוב אינו תלוי בכם, חכו בסבלנות, הוא עוד יגיע. אהבות חדשות ידליקו בכם כוח, מרץ ושימחת־חיים.

* * *

השינוי הגדול של חייכם עומד בפתח, רמז ממנו כבר יראה וישמע בשבוע זה. הכל יראה אחרת, אל תמהרו לבצע את השינויים ובוודאי שלא להחליט בחיפזון, כל צעד נמהר עלול לעלות ביוקר. תכננו את הנסיעה לחוץ־לארץ בקפידה, יש דברים שברגע זה אינם יכולים לצאת לפועל, ובעוד מיספר שבועות יתברר כקלים לביצוע. באשר לידידות החדשה שהתפתחה — שימרו על אש קטנה.

מעורבות גדולה בחיי־הציבור צפויה בחודש הקרוב. תוזמנו לחוגים ולמיפגשים חברתיים, לחוגי־בית פוליטיים, ובכלל לעיסוק בענייני פוליטיקה. אתם תתבלטו ברעיונות בלתי־שיגרתיים, ולכן צפו להצעות מפתיעות בקשר לעתידכם הקרוב והרחוק. יש להיזהר בכל מה שקשור לכסף — עדיף לסרב לבקשות של ידידים שתלוו להם מכספכם, כיוון שיעבור זמן רב עד שתראו אותו בחזרה.

* * *

שינויים דרמטיים בקאריירה עומדים להתרחש. אל תהססו, קבלו את השינוי בברכה. היו זהירים בקשרים החדשים והקפידו על כל פרט קטן בחוזה, או בחידוש העומד להתחולל. הצעות חדשות שיביאו בפניכם לא תהינה באור הנכון ברגע זה. השהו את תשובותיכם מיספר שבועות. היזהרו מלהשלות את עצמכם בענייניי כספים, המצב לא כל־כך טוב כפי שהוא אולי מצטייר בדימיונכם.

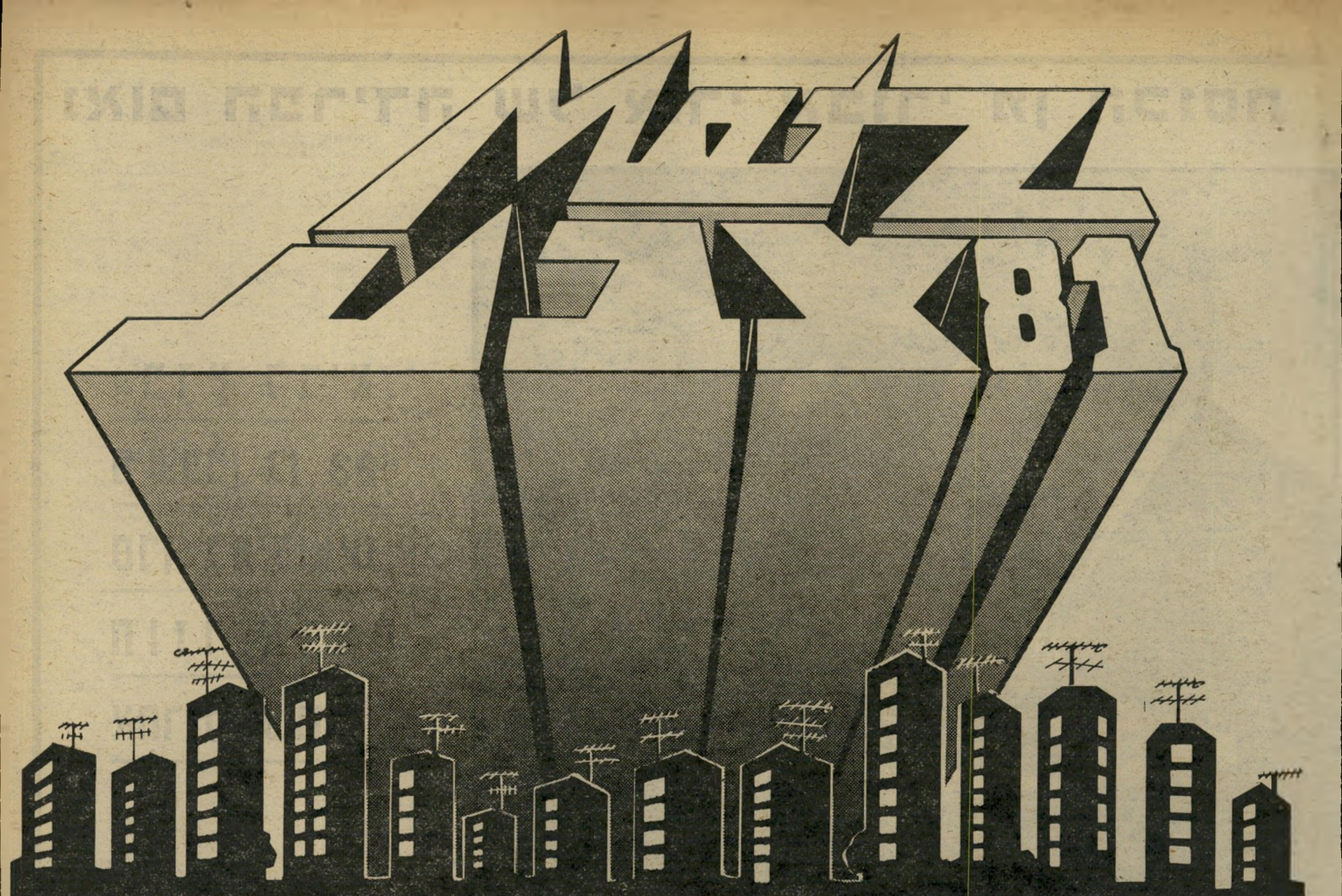

מה שקשור בדיוק הוצאות בלתי־צפויות שבקושי רב תוכלו לממשן.

עכשו יותר מתמיד.

מבצע אמצע הדרר

המבצע מוגבל עד 15/3

יואל אביטל עיצוב: coby walter

אתה יכול להקדים ולקבל את הטלויזיה במחצית הדרך כאשר יתרת התשלומים פטורה מריבית

כל הנרשם למבצע „אמצע הדרך" לרכישת טלויזיה "20 נהנה ממלוא ההנחה במס קניה בהתאם לחוק החדש. מוגבל עד 7.5.81

כל השולח תלוש זה עם כוונת רציניות יקבל שי: **ארנק לכסף קטן נושא מפתחות.**

תלוש שי

לכבוד
"בית מץ" רח' בודיעין 19 בני ברק מיקוד: 51263
אני מעוניין לדעת ויותר על אפשרויות רכישת טלויזיה צבעונית במחיר מיוחד, וברצוני לקבל פרטים על הכניות הרכושה של "מץ עבע 81"
□20" □22" □26" □עם שלט רחוק □בלי שלט רחוק
* ברצוני לדעת היכן נמצא סוכן "מץ" הקרוב לביתי.

שם.....כתובת.....

טלפון בבית.....טלפון בעבודה.....

לוח הצעות רכישת טלויזיה "קפרי" 26" עם שלט רחוק.

מס' הצעה	מזומן	מס' תשלומים	תשלום חודשי	סה"כ המחיר כולל אחריות למסך ולחלקים ל-5 שנים	מועד אספקה
1	7,500	3	1,300	11,400	כעבור 3 חודשים
2	5,500	3	2,100	11,800	כעבור 3 חודשים
3	3,500	3	2,900	12,200	כעבור 3 חודשים
4	7,500	4	1,000	11,500	כעבור 4 חודשים
5	5,500	4	1,600	11,900	כעבור 4 חודשים
6	3,500	4	2,200	12,300	כעבור 4 חודשים
7	7,500	5	820	11,600	כעבור 5 חודשים
8	5,500	5	1,300	12,000	כעבור 5 חודשים
9	3,500	5	1,780	12,400	כעבור 5 חודשים
10	7,500	6	700	11,700	כעבור 6 חודשים
11	5,500	6	1,100	12,100	כעבור 6 חודשים
12	3,500	6	1,500	12,500	כעבור 6 חודשים

המחירים בשקלים - כולל מע"מ אחרי ההנחה במס קניה

לוח הצעות רכישת טלויזיה "פלמה" 20" בלי שלט רחוק.

מס' הצעה	מזומן	מס' תשלומים	תשלום חודשי	סה"כ המחיר כולל אחריות למסך ולחלקים ל-5 שנים	מועד אספקה
1	5,500	3	700	7,600	כעבור 3 חודשים
2	4,000	3	1,300	7,900	כעבור 3 חודשים
3	2,500	3	1,900	8,200	כעבור 3 חודשים
4	5,500	4	550	7,700	כעבור 4 חודשים
5	4,000	4	1,000	8,000	כעבור 4 חודשים
6	2,500	4	1,450	8,300	כעבור 4 חודשים
7	5,500	5	460	7,800	כעבור 5 חודשים
8	4,000	5	820	8,100	כעבור 5 חודשים
9	2,500	5	1,180	8,400	כעבור 5 חודשים
10	5,500	6	400	7,900	כעבור 6 חודשים
11	4,000	6	700	8,200	כעבור 6 חודשים
12	2,500	6	1,000	8,500	כעבור 6 חודשים

המחירים בשקלים - כולל מע"מ אחרי ההנחה במס קניה

להשיג במרכז "מץ" מודיעין 19, בני-ברק מיקוד: 51263 ואצל סוכנים מורשים של "מץ" בכל רחבי הארץ

מרכז „מץ" פתוח במוצאי-שבת מ-6:30 עד-10:30

נאום הפרידה של אורי אבנרי מן הכנסת

„פרץ לביא, מישפטן בן 23, סרן במילואים, חוזר ארצה אחר 20 שנה..."

הכל בגלל חלום

ביום פרישתו מן הכנסת, ב־11 בפברואר, בהתאם להסכם רוטציה שהוצע על־ידו לשל"י, נשא אורי אבנרי נאום־פרידה. הוא עשה זאת במיסגרת של הצעה לסדר־היום, שנשאה את הכותרת „ההיערכות המדינית, התרבותית וה־ביטחונית של המדינה לקראת הבאות".

על ההצעה השיב בשם הממשלה שר־המיש־פטים, משה נסים, שהתפלמס עם דיברי אבנרי בצורה מאופקת, וסיים את דבריו בדברי־ברכה לאבנרי. יו"ר הישיבה, משה מרון, צירף לכך דיברי־ברכה משלו.

להלן נאומו של אבנרי במלואו:

אדוני היושב־ראש, כנסת נכבדה.

בתום נאומי זה אניח על שולחן היושב־ראש את כתב־ההתפטרותי מן הכנסת. היא תיכנס לתוקפה בעוד 48 שעות. אני עושה זאת בלי צער — הן מפני שאני מפנה את מקומי לאדם הראוי לתפקיד זה, הן מפני שמראה הכנסת הנוכחית אינו משובב את נפשי.

הכנסת היא זירה למאבקי הרגע. עיניה דבקות בפי־סת הקרקע שלרגליה. אך ברשותך, אדוני היושב־ראש, הייתי רוצה להרים היום את עיני אל אופקים רחוקים, ולהקדיש את דברי האחרונים בכנסת זו לבעיות הקיו־מיות של עמנו ומדינתנו.

יהודי צעיר בווינה

לפני שלושה דורות, לקראת סוף ימיו, כתב בנימין זאב הרצל תיאור דמיוני בשם אלטנוי־לנד, „ארץ נו־איידיאליסטית, שהרצל מתאר אותה לפרטי־פרטיה.

אין זה ספר עתידני. הרצל לא בא לחזות את הנולד, כמו מופרי המדע הבידיוני. הוא ביקש לצייר יעד — כדי לכוון אליו את המאמץ. הספר מסתיים במילים: „כל המעש של בני־אדם היה לפניכן חלום, והופך חלום לאחרי־מכן."

בראשית הספר מתאר הרצל את קיתונות הבוז וה־לעג, שנשפכו על הציונים המעטים שהיו בווינה של שנה־חדשה". הוא תיאר בו יהודי וינאי צעיר, פרידריך לוונברג בן ה־23, שנואש מן החיים. השיממון הרוחני שפקד את יהודי מרכז אירופה, חיי הצביעות והפחד, האנטי־שמיות, המצוקה הכלכלית — כל אלה הביאוהו אל סף ההתאבדות.

המוצא למצוקתו נמצא לו על־ידי אציל קשיש, המז־מין אותו לפרוש יחד עימו אל אי בודד באוקיינוס השקט. שם הם מבלים עשרים שנה, כשהם מנותקים כליל מכל המתרחש בעולם. ואז, בשנת 1923, הם חוז־רים לביקור באירופה. בדרך הם מודמנים לארץ־ישראל, והגה מתגלה להם עולם חדש — חברה יהודית חדשה שקמה על בירכי הציונות, חברה אידילית, אידיאלית ימיו. אך בזכות החלום הזה אנחנו נמצאים כאן, ובצדק נשקף עלינו כאן דיוקנו של הרצל, כקישוט יחידי ב־אולם זה.

בעמוד הפתיחה של הספר מתנוססת חי־סיסמה: „אם תרצו, אין זו אגדה".

קאריקטורה של הרצל

אדוני היושב־ראש, מזה זמן רב אני שואל את עצמי: אילו קם הרצל עתה מקיברו, והיה נדרש לחבר כרך שני לאותו ספר — מה היה כותב?

אני רואה בדמיוני את העלילה הבאה: נכדו של

שוק שמי משותף... מעצמה עולמית חדשה... שמונה מיליון יהודים בארץ... אשה תהיה רמטכ"לית... נשואין אזרחיים... ירח־דבש בקאזאבלנקה... פדרציה עם מדינה פלסטינית... אימונים משותפים עם צבאות סעודיה, מצרים ועיראק... יאסר ערפאת ישא בכנסת דברו לעם ישראל

פרידריך לוונברג — נניח ששמו פרץ לביא, מישפטן צעיר בן 23, סגן במילואים, חי עתה בארץ. הוא משקיף סביבו, וליבו מתפלץ.

מה רואות עיניו?

הוא רואה חברה שהפכה קאריקטורה אכזרית של החזון של הרצל.

הרצל עצמו שם קאריקטורה מעין זו בפי איש המו־פיע בספר, יהודי אנטי־ציוני, המלגלג על מדינת־היהו־דים אשר תקום: „בשאבעס תהיה הבורסה סגורה, וה־מלך יעניק את עיטור־דויד למצטיינים בשירות המולדת והבורסה.“

לעגם של האנטי־שמים והאנטי־ציונים הפך מציאות. הבורסה עומדת במרכז המדינה, יותר מאשר קריית־המדע, היכל־האמנות, מישכן הדמוקרטיה, הקיבוץ ובית־החרושת.

היהודי הנודד נודד שוב. גוזה חדשה, ישראית, זבה צברים בני הדור השני והשלישי, פזשטת מזוס־אנג׳לס עד ברלין, מאדינבורו עד קייפטאון.

החלום של כור־ההיתוך, אשר בו ייעלמו ההבדלים בין עדות־המוצא, נגוז מזמן. ההפלייה, המרירות וה־שינאה מרימים את ראשיהם, כנחשים ארסיים, בתהום הפעורה שבין העדות. תחת אומה אחת, רבת־גוונים ועתירת־סיגנונות, קמה קאריקטורה וולגארית של עיי־רה אשכנזית, הבזה לכל התרבויות, בעודה מתפרקת במהירות גם משרידי תרבותה שלה.

חזון החברה ההומאניסטית, שבה נועד האדם להיות הערך העליון, ושבה נועדה לכל אדם ההזדמנות לפתח את עצמו עד לקצה גבול יכולתו — חזון זה נמוג מזמן. העבודה היוצרת נדחקה לפינה, עונג ללא־יוצלחים.

שיכבה דקה של מיליונרים ופרוטקציונרים, פקידים בכירים, עסקני־מיפלגות, ספסרי בורסה, אבירי החזן השחור — שיכבה זו „נותנת את הטון“ במדינה, כשהיא קובעת את הנורמות המוסריות והציבוריות, את המדיניות הכלכלית והחברתית, את חוקי המדינה ואת מושגי ה־תיקשורת.

באווירה זו של התנוונות רוחנית, מתפרעת האמונה. הדת היהודית המפוארת, רבת הפנים, הפכה כדור מישחק בין כיתות של עובדי־אלילים, מקדשי עצים ואבנים, המקימים מזבחות דמויי־התנחלות על כל גיבעה רמה ותחת כל עץ רענן — ובין אורתודוכסיה מאובנת, שונ־את־חיים, המבקשת להקפיא במגע ידה את פרץ חיינו הלאומיים והאנושיים. היא זורעת היום את רוח הכפייה הדתית, ותקצור מחר את סופת הכפייה האנטי־דתית.

חישוקי חיינו מתרופפים. איכות חיינו יו־רדת. האלימות פושטת ברחובותינו ובליבנו. היצירה התרבותית מתגמדת.

הכנסת והממשלה הפכו בבואה נאמנה של מצב עגום זה. כל מוסדות השילטון הדמוקרטי אחוזים צירי־משבר, שחומרתם גוברת משנה לשנה. ממשלת גולדה מאיר התמוטטה בשל המחדל הנורא. ממשלת יצחק רבין התמוטטה מחוסר יכולת לתפקד. ממשלת מנחם בגין, האכזבה האכזרית ביותר, מציגה לעיני הציבור מדי שבוע מחזה מביש של עדת־עסקנים מתקוטטת ומשתחצת, כעדת תחולים סומים בשק.

והכנסת עצמה! לא היתה עוד ככנסת התשיעית. המהפך הפך פח. התיקווה הגדולה של ד״ש הולידה מורסה של מוגלה, המותזת לכל עבר. עסקנים מיקצו־עיים ועסקנים־לשעה מתרוצצים בכנסת, כיחידים וב־קבוצות, קופצים מעגלות ועולים על עגלות, מציעים קולות למרבה במחיר, ללא יומרה של יעוד ורעיון. ה־מאבק על עקרונות, ההתמודדות בין רעיונות, החתירה למציאת פיתרונות גדולים ונועזים למצוקות המדינה — מה להם במידבר פרלמנטרי צחיח זה, שבו כל קיקיון נראה כעץ פורח, וכל שתיל של עץ אמיתי מעורר אך בוז ולעג ושינאה?

באווירה של התנכרות לחזון הדמוקרטי הולך הצי־בור לקראת בחירות, הולך בלי חדווה, בספקנות ציניות, כשהוא רוצה להיפטר מן הליכוד, ואינו תולה תיקווה במערך, שלא שכח דבר ולא למד דבר בארבע שנות גלותו.

ויש ככר הנושאים את עיניהם — מי בתיקווה זדונית, מי בחרדה עמומה — לקראת המישבר הקיומי של המישטר הדמוקרטי עצמו, הצפוי בעוד שנתיים־שלוש, אחרי כישלון המערך. הסיוט של ויימאר מרחף על כולנו.

אין זה הסיוט היחידי. תוך שלוש עד חמש שנים ירחף עלינו הסיוט של הסכנה האטומית, על כל השל־כותיה המחרידות. השלום, שנראה בהישג ידינו לפני שנתיים, מתרחק שוב. המעשה המדיני הגדול היחידי בתולדות המדינה — השלום עם מצריים — הולך ונחמץ. הולך ומוחמץ.

כשטחים המוחזקים גוברים המרד והדיכוי, נחפרות תהומות של שינאה. הכיבוש משחית את הכובש, והוא אוכל את גופנו ואת נפשנו, כסרטן שאינו יודע רחם.

הפחד מפני ההתמודדות עם בעיית־הבעיות של ה־ארץ — קיומו של העם הפלסטיני לצד העם הישראלי — מעביר אותנו על דעתנו, משבש את שיכלנו, מכה אותנו בסנוורים, גוזר עלינו קיום פאראנואידי בעולם מדיני דמיוני של רוחות ושדים.

אלוף־משנה בג״דה

אדוני היושב־ראש, את כל זה היה רואה, בכרך השני של הרצל, אותו פרץ לביא, מישפטן צעיר, סגן בצה״ל, דור שלישי בארץ. בהמשך הספר הוא נואש. תחת להתאבד או לרדת לברוקלין, הוא נזכר באי הבודד באוקיינוס השקט, שם חי סבו. הוא נוטש את אשתו ובתו, עוקר לאותו אי מנותק — בלי עיתונים, בלי רדיו, בלי טלוויזיה. והנה, אחרי עשרים שנה, בשנת 2001, הוא נתקף געגועים, ומחליט לחזור ולהעיף מבט במו־לדתו הישנה. וזהו הסיפור.

כאשר עוגנת ספינתו בנמל ג׳דה, הוא נדהם לפגוש שם ידיד־נעורים, איזק־מישנה בצה״ל. „מה, ככשנו את סעודיה?“ הוא תמה. „מה פיתאום!“ צוחק האיש, „אני מפקד כאן על חטיבה של צה״ל, המשתתפת באמונים המשו־תפים של צבאות סעודיה, עיראק ומצריים.“

משה שמיר: נגד מי?

אורי אבנרי: נגד אוייב חיצוני.

הוא מספר למתבודד הנדהם כי בשנים שחלפו נפל המחסום בין ישראל והעולם הערבי. שוק שמי משותף וליגה של המדינות השמיות מאחדים את המרחב מצפון עיראק עד דרום מארוקו, וישראל בתווך. ידיד משותף מנהל מיפעל־מים ענקי בבגדאד, אחר משמש כמדריך חקלאי בסודאן, שלישי הוא מפקח מטעם האיחוד הגר־עיני המרחבי.

„האם המעצמות הגדולות אינן מתנגדות לשיתוף־הפעולה הזה?“ שאל לביא.

„הן עשו את הכל כדי שזה לא יקום,“ השיב ידידו. „אבל זה לא עזר להן. עכשיו אנחנו מעצמה בעצמנו. ברזמים יש צרות, וגם לאמרי־קאים. אנחנו משגשגים. תאר לך: גוש של 150 מיליון בני־אדם, הנמצאים בתהליך נמרץ של התקדמות, עם כל הנפט והכסף, שיתוף־פעולה של יותר מ־20 מדינות — וגם קצת מוח יהודי. מי יכול לעמוד בפני זה?“

נוסטלגיה של טרוריסטים

בבואו לתל־אביב מגלה פרץ לביא כי בתו התחתנה זה עתה בטכס אזרחי מרשים — כי בישראל החדשה מתחתן כל אדם על פי הכרתו, בטכס אזרחי או דתי, אורתודוכסי או רפורמי, ואיש באמונתו יחיה.

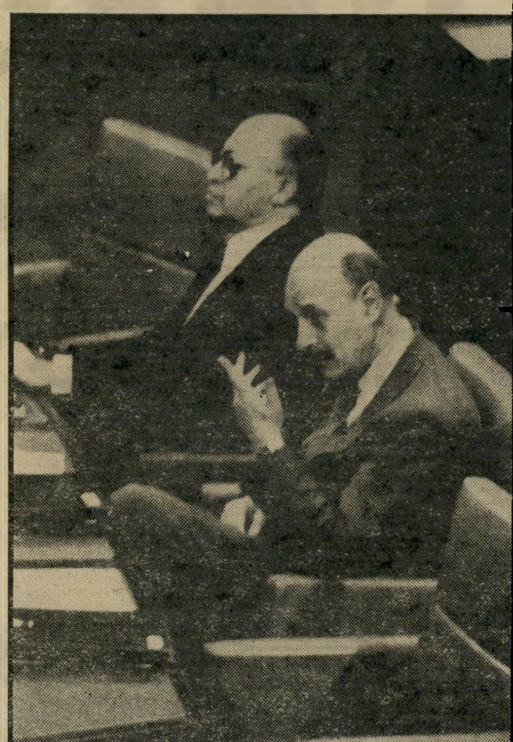
את יחה־הדבש מתכוון הזוג הצעיר לבלות במסע במכונית מתל־אביב לקאזאבלאנקה, דרך אלכסנדריה, טריפולי ותונים.

„לאיזו עדה שייך החתן?“ מבקש לביא לדעת.

„אני לא יודעת,“ אומרת בתו.

חרצי כבאזי
„כל מעש אנושי היה לפני־כן חלום...“

ידין וכנין בעת הנאום
„בשרות המולדת והבורסה...“

„נדמה לי שהוא רבע מארוקאי, חצי פולני ורבע פאלאשי. האם זה חשוב?“

כי במאמץ לאומי משותף, לאורך חזית רחבה, חוס־לה האפלייה. בכספים ששוחררו על־ידי השלום מתקציב־הביטחון התחוללה מהפכה בשיכון, בחינוך, בכלכלה. השלום עם העולם הערבי לא גרם רק לשיגשוג חומרי, הוא גם נטע גאווה תרבותית חדשה ביוצאי ארצות־ערב, זקף את קומתם והפך את הדיעות הקדומות למגוחכות.

„כמה יהודים יש בישראל?“ שואל פרץ לביא, ומופתע לשמוע כי מיספרם מגיע לשמונה מיליון.

„איך זה קרה? האם פשט גל אנטי־שמי בעולם?“ הוא חוקר ונענה: „לא, פשוט נעים לחיות כאן. איכות־החיים שלנו מושכת עולים. הכלכלה פורחת. ישראל הפכה אחד ממוקדי החרושת והמיסחר של המרחב, ורמת־החיים שלנו עולה על זו של אירופה.“

„האם הערבים אינם מתנגדים לעליה כזאת?“ שואל לביא. „וכי מדוע יתנגדו?“ תמהה הבת. „הסעודים וה־עיראקים שמחים שיש מאגר גדול של מומחים מיומ־נים בישראל. כשם שאנחנו שמחים שיש אינטליגנציה ערבית גדולה בקאהיר ובדמשק.“

הבת מספרת שהיא מתכוננת להמשיך בקאריירה שלה בצה״ל — „עד שאהיה הרמטכ״לית הראשונה.“ כאשר צוחק לביא, היא מתרגזת: „זאת לא בדיחה! קרה משהו בעולם מאז שעזבת. השוביניזם הגברי הוכה שוק על ירך. אם אני מוכשרת, אני אגיע לכל תפקיד שארצה. גם מבחינה זו אנחנו רוצים שהמדינה שלנו תהיה דוג־מה לעולם!“

הזוג הצעיר מזמין את האב לביקור בשכם. „האם

(המשך בעמוד 49)

HOMME HOMME HOMME HOMME HOMME HOMME

כולם מציעים הנחות של
~~60%~~ ~~50%~~ ~~40%~~
זה לא מציאותי...

רשת בתי האופנה HOMME מציעים לך
הנחה ריאלית על כל מוצרי ההלבשה
לגברים, ממיטב היצרנים בעולם
בשיעור 10% עד 20%

כשתבקר אצלנו תיווכח כי הנחה זו אכן, אמינה,
מציאותית והמקסימלית שניתן להציע על בגדי
היבוא האלגנטיים שברשותינו.

★ חליפות, מכנסיים,
ובלוזונים KING LINE
★ חולצות INIGO JONES ★ מוצרי ג'ינס
★ סוודרים SABRE ★ חליפות קורדרוי
★ מחלקה מיוחדת לחתנים, ועוד...

HOMME
תל אביב,
רח' אלנבי 94

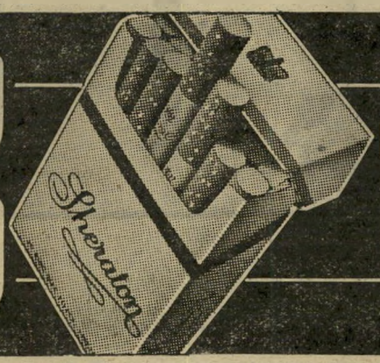
HOMME
תל אביב,
דיזינגוף 119

HOMME
רעננה,
רח' אחוזה 137

HOMME
(לנשים)
תל-אביב,
רח' אלנבי 74

HOMME HOMME HOMME HOMME HOMME HOMME

שרתון
לגברים
כמוך

"תיא" מפנקת... דרמפון ב-15% הנחה

מבצע 15% הנחה על דרמפון... מ-1.2 עד 28.2 בבתי המרקחת ובחנויות.

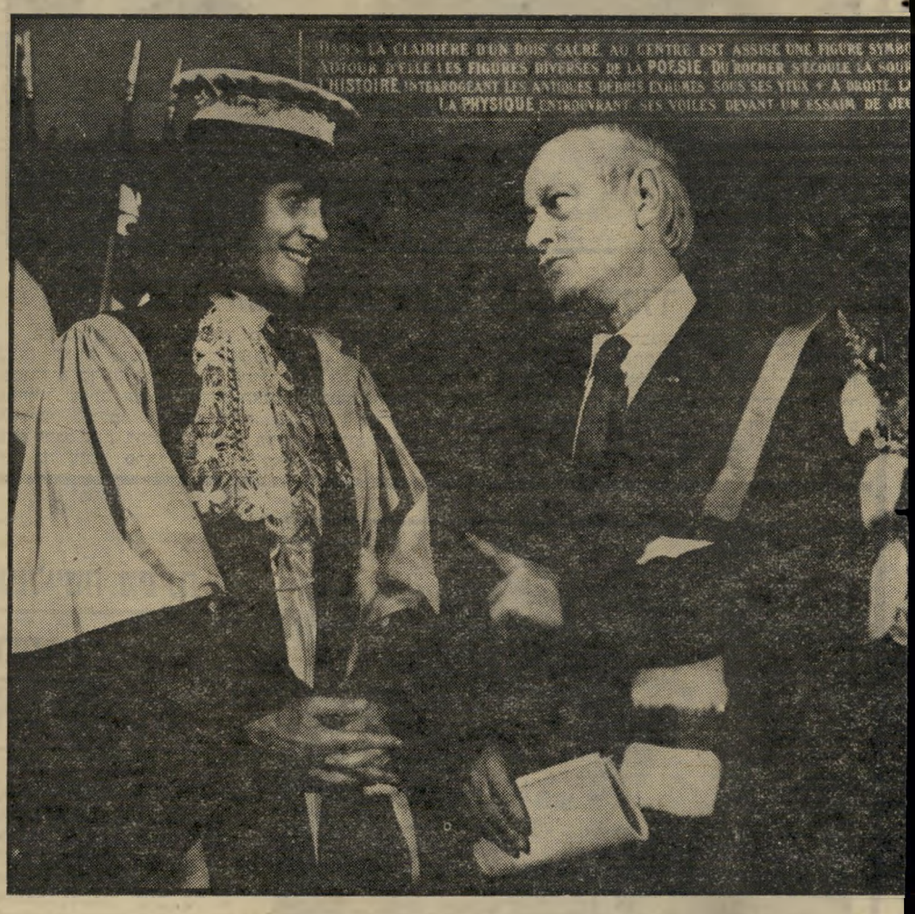
אנשים בעולם

המלכה אליזבט: בחורה לבית־הבובות עם הנסיך הקטן

כשהיתה המלכה אליזבט בת חמש, היא קיבלה במתנה בית יוצא־דופן: אורכו היה שיבעה מטרים, רוחבו שניים וחצי מטרים, וגובהו מטר ו־55 סנטימטר. הוא נועד לאכלס את אוסף הבובות הוולשיות שלה, ומעל דלתו נחרט שמה של האחוזה המלכותית בוולש, דוויתן באך. היא ואחותה, מארגרט, בילו בו את השעות היפות ביותר של ילדותן (בתמונה העליונה). היום, כשנכדה היחיד, מארק פיליפס, בן חמש, היא הורישה לו את הבית המכונה „הקוטג' הקטן", ומיליוני צופים באנגליה ראו מעל מסך הטלוויזיה ליצד מזמין מארק פיליפס את סבתא (בתמונה משמאל) לשתות תה בבית־הבובות.

רנא לבסק: דוקטור כבוד של ה„סורבון" בקנדה

גולת־הכותרת של הביקור ההיסטורי שערך ראש־ממשלת קוויבק בצרפת היתה הרגע שבו העניקה לו שרת־האוניברסיטאות, אליס סונייה־סייטה, תואר דוקטור־כבוד של אוניברסיטת סורבון. מסביב ללבסק כירכרו בצוותא הנשיא, ואלרי ז'יסקאר ד'אסטין, וראש־ממשלתו ריימונד באר, ואילו אי־שם, בעולם שכולו טוב, בוודאי נהנה הנשיא דה־גול הנאה גדולה, כשהכריזו כי צריך לשאוף לאחדות כלכלית, פוליטית ותרבותית בין קנדה לצרפת.

הנסיכה קארולין: „העתיד קשור בילדים!"

למרות הדימיון המפליא, אין זו ילדתה של קארולין ממונאקו. קארולין, שזה עתה התגרשה מבעלה, פיליפ ז'ונו, חזרה למונאקו והלכה לחזות בקירקס־ילדים. בהצגה החזיקה ילדה, וכששאלו אותה לפשר הדבר אמרה: „העתיד קשור בילדים, ועתידי קשור במונאקו."

אנשים בעולם

פיטר צאדק: השחקפויות אינסופיות של היטלר על הבמה

בתיאטרון שילר בברלין מעלה הילד הנורא של התיאטרון הגרמני, הבמאי היהודי פטר צאדק, מחזה ראווה מהמם, כשמופיעים בו בצוותא עשרה היטלרים: כלומר, שחקנים שלבושים, מאופרים ומסורקים בדיוק כמו אדולף היטלר. זהו רק אחד הביעותים החיים שצאדק מעלה בעיבוד חדש של הרומן האחרון שכתב הסופר הידוע האנס פאלאדה, כשהיה בן 53, כל אחד מת לבד — על השתקפות הרייך השלישי בעולמו של איש רוח, שנאלץ ליצור יצירות בעלות משמעות כפולה, כדי לשמור על צלם אדם ובכל זאת להישאר בחיים בעזרת אלכוהול וסמים. זו הפעם הראשונה שיצירה זו מועלית בתיאטרון, ויש בה עושר פראי של סאדו־מאזוכיזם.

דייויד פרוסט: הקרחון שנמס

כל נבואותיו של פליט־סטריט (רחוב מערכות־העיתונים) בלונדון נמוגו, כשבני־הזוג שבתמונה, לין פרדריק ודיוויד פרוסט הגיעו לאחוזת הוריו של פרוסט והודיעו כי הם נשואים. אחרי ששורת בנות־לוויתו הקיפה פוליטיקאיות, נסיכות וכוכבות, הוא בחר בלין פרדריק, אלמנתו של פיטר סלרס וידידה ותיקה שלו.

פאי דאנוי: חאלטורה אלגנטית

אמנם הציבו לה שומרי־ראש בהסרטת חייה של אווה פרון, בשל ערכם הרב של היהלומים שענדה, אך עובדה היא שפאי דאנווי היתה אשה עשירה לכמה שעות ביום בילבד. כי בתום ההסרטה הזדרזה להצטלם עבור ירחון־אופנה, חאלטורה אלגנטית שהכנסתה מרובה.

ג'ולייטה מסינה: בחזרה ללה ספראדה

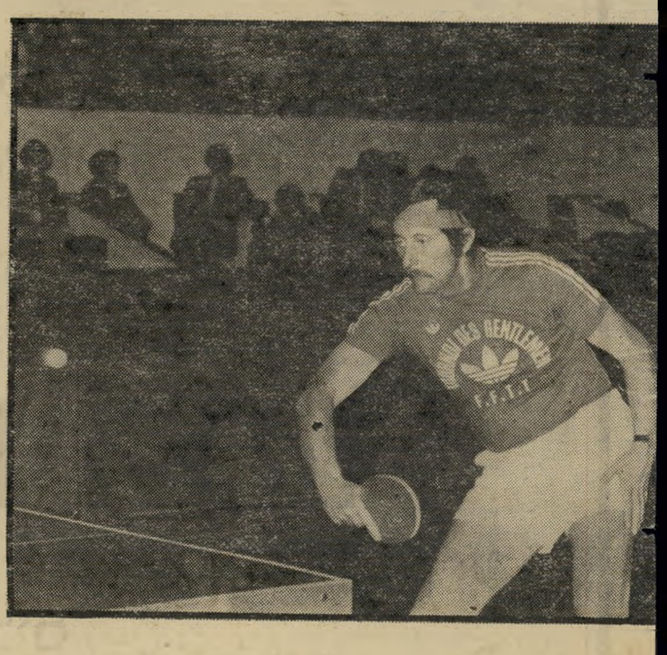
27 שנים לאחר שחבשה כו־בע עגול ומצחיק וזכתה לכינוי „הליצן העצוב" בתפקיד גל־סומינה, שבה ג'ולייטה מסינה לקצור זרי־דפנה בפאריס, כש־הצרפתים עורכים לה מחווה מיוחדת ומעלים שוב על ה־אקרן את יצירת המופת של בעלה, פדריקו פליני. מסינה, שגרירת־איטליה ליוניצ"ף, תי־עצב בעתיד עבור הטלוויזיה האיטלקית גברת איטלקיה בע־לת חשיבות ניכרת: קתרינה דה מדיצ'י.

בארברה באך: הנחמה של רינגו

כולם היו עסוקים מדי. רק רינגו סטאר ובת־זוגו החדשה, בארברה באך (בתמונה משמאל) באו אישית לניו־יורק, כדי לנחם את יוקו אונו באבלה על חברם המשותף ג'ון לנון. פול היה עסוק, וג'ורג' הודיע שהוא בעיצומן של הקלטות. „רינגו הרגיש צורך להיות עם אונו. תמיד היה כזה רגיש, רק כלפי חוץ חשבו שהוא הליצן". כך הסבירה בארברה באך, היפהפיה, נערת פלייבוי, דוגמנית (בתמונה מימין: זהו אחד מצילומיה המיקצועיים, שפירסם השבועון שטרן בכתבה מיוחדת על הזוג). גם אמו של סטאר התחתנה פעמיים. כותב השטרן, המוצא הקבלה מעניינת בין חיי הנישואין של רינגו לחיי הוריו. כידוע היה רינגו נשוי כעשר שנים למורין קוקס.

ז'אן רושפור: מנוחת הלוחם

שחקן נשאר שחקן, בין אם על הבמה או ליד שולחן ה־פינג־פונג. זאת הוכיח ז'אן רושפור, השחקן הידוע בקולו העמוק מן הבמה והבד הצר־פתי, כשהתייצב בטורניר ל־גברים בפינג־פונג, שנערך ב־קוברטין, בצרפת. הוא לבש חולצת טי, עיצב את שערו ב־סיגנון ביורן בורג, והלך לשחק בכל הרצינות נגד אדי ברק־ליי, אשף התקליטים. אפילו כשברקליי ניצח, הפגין רושפור משחק מעולה, כשהוא מחייך מפה לפה.

ויל'י נלסון: לצחוק כדי לבכות

האיש המגיח מקרון הרכבת ולוגם לגימה הגונה מן הבקבוק הוא ויל'י נלסון ולא לסלי הוארד. השחקן המנוח. למעשה, אין שום דבר דומה בין השניים, לבד מן העובדה שסירטו החדש של ויל'י, האניסאקל רוד, הוא גירסה חדשה של אינטרמצו, שבו הופיע בשעתו לסלי הוארד באותו תפקיד עצמו, שהביא לו הרבה תהילה.

אל תחמיץ!
הצטרף בחודשים פברואר-מרץ
וזכה בהחזרי מס רטרואקטיבי
מ-1 באפריל 1980.

שְׁעוּר בְּרוּחַ

מַר יִשְׂרָאֵל בֶּן־מֹשֶׁה הִצְטָרֵף אֵלֵינוּ, **לִ"טְפָחוֹת גֶּמֶל"**, בְּ-31 בְּדֶצֶמְבֶּר 1979. בֶּן־מֹשֶׁה נָקַט צַעַד זֶה, לְאַחַר שֶׁעָרַךְ מֶחְקָר עַל רְוִחִיּוּת קֻפּוֹת הַגֶּמֶל הַשּׁוֹנוֹת, וְאָכֵן צָדַק בְּמֶחְקָרוֹ.

הִנֵּה חֶשְׁבּוֹנוֹ לְיוֹם 31 בְּדֶצֶמְבֶּר 1980:

הַפְקֵד **בְּטְפָחוֹת גֶּמֶל**

בְּיוֹם 31.12.79	10,000 שקל
לִזְכוּתוֹ ב- 31.12.80	25,050 שקל
רֶוַח בְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁנָה	**15,050 שקל (150.5%)**

רֶוַח זֶה שֶׁל חַבְרֵי **טְפָחוֹת גֶּמֶל** גָּבוֹהַּ בְּהַרְבֵּה מֵעֲלִית הַמַּדָּד **(133%)** וּמַשְׁמָעוּתוֹ תְּשׁוּאָה רֵאָלִית שְׁנָתִית שֶׁל **7.5%** נֶטוֹ.

רֶוַח מֵעַל הַמְּקֻבָּל בַּעֲנַף קֻפּוֹת הַגֶּמֶל.

שׁוּב הוֹכִיחָה **טְפָחוֹת גֶּמֶל** שֶׁמֵּאָז הַקָּמָתָהּ הִיא בֵּין הַמְּעוּלוֹת שֶׁבַּקֻּפּוֹת.

טפחות גמל

לְהִצְטָרְפוּת פְּנֵה לְסְנִיף בַּנְק טְפָחוֹת הַקָּרוֹב אוֹ בַּדֹּאַר ל-ת.ד. 93 יְרוּשָׁלַיִם.

אנשים

■ ביקור־נימוסין אצל ראש־הממשלה, **מנחם בגין**, ערך השבוע **סטיוארט אייזנשטאט**, מי שהיה אחד מיועציו הקרובים ביותר של הנשיא האמריקאי לשעבר, **ג'ימי קארטר**. אייזנשטאט, יהודי מאטלנטה, עסק בעניינים בממשלה הקודמת. ביקורו הקודם בישראל היה ב־1978, כאשר ביקר פה סגן־הנשיא האמריקאי, **וולטר מנדייל**. הוא סיפר לבגין כי סבו וסבתו קבורים בפתח־תיקווה. לביקור הנוכחי הביא גם את אשתו, **פראן**, שהיא בוגרת אוניברסיטת ברנדייס ודוברת עברית. כאשר ביקר הזוג בלישכת ראש־הממשלה, קראה פראן את השלטים על הדלתות, הכתובים בעברית. היא סיפרה לראש־הממשלה שאחד הדברים הזכורים לה ביותר הוא סדר־פסח שערכו בוושינגטון מיד אחרי תחימת ההסכם בקמפ־דייוויד. לאותו סדר־פסח הזמינו את הקארטרים, והנשיא האמריקאי גילה בקיאות רבה בכל דברי ההגדה שהוקראו באותו ערב. עם חילופי־הממשלה באמריקה החליט אייזנשטאט להישאר בבירה האמריקאית, ולא לחזור לעירו בג'ורג'יה. הוא הצטרף למישרד של עורכי־דין, והדבר הראשון שעשה הוא ביקור בארץ.

■ אצל בגין ביקר השבוע גם יושב־ראש הבנק האמריקאי ציים מנהאטן, **דייוויד רוקפלר**. אמר לו בגין: „אתה יודע, לכם יש וושינגטון־די־סי (מחוז קולומביה) ולנו יש ירושלים־די־סי, שמרשה דייווים קאפיטל, בירת דויד. אולי זה מעורר בך אסוציאציות, משום שגם שמך דייוויד. אך זה לא על שמך. שלא יחשבו כי מישפחת רוקפלר רכשה את ירושלים." רוקפלר חייך באדיבות לשמע ההלצה, שבגין חוזר עליה מזה זמן רב.

■ ביקור אחר אצל ראש־הממשלה ערך הסנטור הסקסאסי, **ג'ון טאואר**. שגריר ארצות־הברית בישראל, **סמי־אל זואיס**, העיר לבגין כי טאואר הוא הסנטור הוותיק היחידי שעדיין לא ביקר בארץ בעבר, ועכשיו, עם ביקורו כאן, המעגל נסגר. טאואר הבטיח לראש־הממשלה כי יחזור לבקר שוב בארץ, הפעם עם אשתו. „הבטחתי לקחת אותה לישראל ואני מתכוונן לעמוד בהתחייבות שלי כלפיה."

■ על אף העובדה שיועצו של מנחם בגין לענייני־תיקשורת, **דן פתיר**, רצה לערוך במצריים ביקור פרטי, החליטו המצרים להעניק לו טיפול של אח"מ. כאשר בא דן במכונית למסוף המצרי, ערכו לו שם חגיגה שארכה שעה וחצי, עם כיבוד של קפה ועוגות. פתיר גם גילה שקצין־הקישר המצרי שם הוא בן־אחיו של שגריר מצריים בישראל, **סעד מורתדא**. אחר־כך הצטרפו לפתיר ולאשתו **יעל**, שנסעו עם ראש מכון שילוח, הפרופסור **איתמר רבינוביץ** ואשתו **אפרת**, מלווה, שנסעו עימם עד לקאהיר. את החבורה ליוותה מכונית בעלת צורפר, שפינתה להם את הדרך, ועזרה להם לחצות את התעלה מבלי להמתין בתור הארוך שהיה שם.

■ החבורה של פתיר טסה לאסואן, ושם השתכנו במלון אוברוי, שבו שהה גם ראש־הממשלה בגין בעת ביקורו באסואן.

■ את מישכן־הכנסת עזב בפגישה בין שר־האוצר יורם ארידור לשר־הביטחון **אריאל שרון** אמר אריאל: „אתה אומר שאני לא מכיר את החומר, ואני נוטה להסכים איתך." ענה לו שרון: „גם אני לא יודע את החומר." השיב לו אריאל: „מי שיודע שאינו יודע, יודע בדרך כלל יותר."

■ יושב־ראש הכנסת, **יצחק ברמן**, אירח את יושב־ראש הפרלמנט הנורווגי, **אסבורן האוגסטבט**, לארוחת־צהריים. האורח סיפר על אמנים ישראלים המבקרים באוסלו והקוצרים הצלחה. לפתע שאל את ברמן: „כמה סיעות יש בכנסת?" השיב לו ברמן: „21." נדהם האוגסטבט ושאל: „בשביל מה כל־כך הרבה?" ענה לו ח"כ **חיים קורפו**, שהשתתף בארוחה: „הרי אמרת בעצמך שיש אצלנו הרבה ארטיסטים!"

■ בערב ראיונות עם **ירון לונדון**, סיפר ח"כ ייגאל הורביץ: „בזמנו ב־1965, מאוד כאב לי, כאיש רפ"י, שאנחנו הולכים עם הזקן מנדים, ללא תמיכה וגם ללא כסף. הלכתי לאחד הבנקים וביקשתי הלוואה. הם אישרו לי 150 אלף לירות, בתנאי שאביא כערבים את **משה דיין, שימעון פרס, ויוסף אלמוגי**. אלמוגי ופרס חתמו, אבל דיין כתב ‚אשתדל'."

■ בכנסת נערכה ישיבה של ועדת־הכנסת כדי לדון בתקציב הנוסף מס' 3, באותו השבוע שר־האנרגיה **יצחק מודעי** בריצה, כאשר נהגו רץ אחריו. כאשר נשאל מדוע הוא רץ, השיב: „זה יוצר אנרגיה."

■ ח"כ **גאולה כהן** פנתה אל שר־האוצר, **יורם ארידור**, ואמרה לו: „הממשלה אבדה את כוח־הגבירא שלה. מה אפשר לעשות? הממשלה לא נכנעה. **ייגאל הורביץ** יצא אבל עכשיו אתה נכנס. אתה לא יוצא, וכאן יש חור אחד שהוא קיים. יש הלל ריק אחד, והוא ההלל של ההתנחלויות. זה החור שאותו אתה צריך לסתום. אתה חייב לסתום אותו, ויגידו מה שיגידו."

■ ביקור אחר ערך השבוע **סטיוארט אייזנשטאט**, מי שהיה אחד מיועציו הקרובים ביותר של הנשיא האמריקאי לשעבר, **ג'ימי קארטר**. אייזנשטאט, יהודי מאטלנטה, עסק בעניינים בממשלה הקודמת. ביקורו הקודם בישראל היה ב־1978, כאשר ביקר פה סגן־הנשיא האמריקאי, **וולטר מנדייל**. הוא סיפר לבגין כי סבו וסבתו קבורים בפתח־תיקווה. לביקור הנוכחי הביא גם את אשתו, **פראן**, שהיא בוגרת אוניברסיטת ברנדייס ודוברת עברית. כאשר ביקר הזוג בלישכת ראש־הממשלה, קראה פראן את השלטים על הדלתות, הכתובים בעברית. היא סיפרה לראש־הממשלה שאחד הדברים הזכורים לה ביותר הוא סדר־פסח שערכו בוושינגטון מיד אחרי חתימת ההסכם בקמפ־דייוויד. לאותו סדר־פסח הזמינו את הקארטרים, והנשיא האמריקאי גילה בקיאות רבה בכל דברי ההגדה שהוקראו באותו ערב. עם חילופי־הממשלה באמריקה החליט אייזנשטאט להישאר בבירה האמריקאית, ולא לחזור לעירו בג'ורג'יה. הוא הצטרף למישרד של עורכי־דין, והדבר הראשון שעשה הוא ביקור בארץ.

■ אצל בגין ביקר השבוע גם יושב־ראש הבנק האמריקאי ציים מנהאטן, **דייוויד רוקפלר**. אמר לו בגין: „אתה יודע, לכם יש וושינגטון־די־סי (מחוז קולומביה) ולנו יש ירושלים־די־סי, שמרשה דייווים קאפיטל, בירת דויד. אולי זה מעורר בך אסוציאציות, משום שגם שמך דייוויד. אך זה לא על שמך. שלא יחשבו כי מישפחת רוקפלר רכשה את ירושלים." רוקפלר חייך באדיבות לשמע ההלצה, שבגין חוזר עליה מזה זמן רב.

■ ביקור אחר אצל ראש־הממשלה ערך הסנטור הסקסאסי, **ג'ון טאואר**. שגריר ארצות־הברית בישראל, **סמי־אל זואיס**, העיר לבגין כי טאואר הוא הסנטור הוותיק היחידי שעדיין לא ביקר בארץ בעבר, ועכשיו, עם ביקורו כאן, המעגל נסגר. טאואר הבטיח לראש־הממשלה כי יחזור לבקר שוב בארץ, הפעם עם אשתו. „הבטחתי לקחת אותה לישראל ואני מתכוונן לעמוד בהתחייבות שלי כלפיה."

■ על אף העובדה שיועצו של מנחם בגין לענייני־תיקשורת, **דן פתיר**, רצה לערוך במצריים ביקור פרטי, החליטו המצרים להעניק לו טיפול של אח"מ. כאשר בא דן במכונית למסוף המצרי, ערכו לו שם חגיגה שארכה שעה וחצי, עם כיבוד של קפה ועוגות. פתיר גם גילה שקצין־הקישר המצרי שם הוא בן־אחיו של שגריר מצריים בישראל, **סעד מורתדא**. אחר־כך הצטרפו לפתיר ולאשתו **יעל**, שנסעו עם ראש מכון שילוח, הפרופסור **איתמר רבינוביץ** ואשתו **אפרת**, מלווה, שנסעו עימם עד לקאהיר. את החבורה ליוותה מכונית בעלת צורפר, שפינתה להם את הדרך, ועזרה להם לחצות את התעלה מבלי להמתין בתור הארוך שהיה שם.

■ החבורה של פתיר טסה לאסואן, ושם השתכנו במלון אוברוי, שבו שהה גם ראש־הממשלה בגין בעת ביקורו באסואן.

■ את מישכן־הכנסת עזב בפגישה בין שר־האוצר יורם ארידור לשר־הביטחון **אריאל שרון** אמר אריאל: „אתה אומר שאני לא מכיר את החומר, ואני נוטה להסכים איתך." ענה לו שרון: „גם אני לא יודע את החומר." השיב לו אריאל: „מי שיודע שאינו יודע, יודע בדרך כלל יותר."

■ יושב־ראש הכנסת, **יצחק ברמן**, אירח את יושב־ראש הפרלמנט הנורווגי, **אסבורן האוגסטבט**, לארוחת־צהריים. האורח סיפר על אמנים ישראלים המבקרים באוסלו והקוצרים הצלחה. לפתע שאל את ברמן: „כמה סיעות יש בכנסת?" השיב לו ברמן: „21." נדהם האוגסטבט ושאל: „בשביל מה כל־כך הרבה?" ענה לו ח"כ **חיים קורפו**, שהשתתף בארוחה: „הרי אמרת בעצמך שיש אצלנו הרבה ארטיסטים!"

■ בערב ראיונות עם **ירון לונדון**, סיפר ח"כ ייגאל הורביץ: „בזמנו ב־1965, מאוד כאב לי, כאיש רפ"י, שאנחנו הולכים עם הזקן מנדים, ללא תמיכה וגם ללא כסף. הלכתי לאחד הבנקים וביקשתי הלוואה. הם אישרו לי 150 אלף לירות, בתנאי שאביא כערבים את **משה דיין, שימעון פרס, ויוסף אלמוגי**. אלמוגי ופרס חתמו, אבל דיין כתב ‚אשתדל'."

■ בכנסת נערכה ישיבה של ועדת־הכנסת כדי לדון בתקציב הנוסף מס' 3, באותו השבוע שר־האנרגיה **יצחק מודעי** בריצה, כאשר נהגו רץ אחריו. כאשר נשאל מדוע הוא רץ, השיב: „זה יוצר אנרגיה."

■ ח"כ **גאולה כהן** פנתה אל שר־האוצר, **יורם ארידור**, ואמרה לו: „הממשלה אבדה את כוח־הגבירא שלה. מה אפשר לעשות? הממשלה לא נכנעה. **ייגאל הורביץ** יצא אבל עכשיו אתה נכנס. אתה לא יוצא, וכאן יש חור אחד שהוא קיים. יש הלל ריק אחד, והוא ההלל של ההתנחלויות. זה החור שאותו אתה צריך לסתום. אתה חייב לסתום אותו, ויגידו מה שיגידו."

■ בפגישה בין שר־האוצר יורם ארידור לשר־הביטחון **אריאל שרון** אמר אריאל: „אתה אומר שאני לא מכיר את החומר, ואני נוטה להסכים איתך." ענה לו שרון: „גם אני לא יודע את החומר." השיב לו אריאל: „מי שיודע שאינו יודע, יודע בדרך כלל יותר."

■ יושב־ראש הכנסת, **יצחק ברמן**, אירח את יושב־ראש הפרלמנט הנורווגי, **אסבורן האוגסטבט**, לארוחת־צהריים. האורח סיפר על אמנים ישראלים המבקרים באוסלו והקוצרים הצלחה. לפתע שאל את ברמן: „כמה סיעות יש בכנסת?" השיב לו ברמן: „21." נדהם האוגסטבט ושאל: „בשביל מה כל־כך הרבה?" ענה לו ח"כ **חיים קורפו**, שהשתתף בארוחה: „הרי אמרת בעצמך שיש אצלנו הרבה ארטיסטים!"

■ בערב ראיונות עם **ירון לונדון**, סיפר ח"כ ייגאל הורביץ: „בזמנו ב־1965, מאוד כאב לי, כאיש רפ"י, שאנחנו הולכים עם הזקן מנדים, ללא תמיכה וגם ללא כסף. הלכתי לאחד הבנקים וביקשתי הלוואה. הם אישרו לי 150 אלף לירות, בתנאי שאביא כערבים את **משה דיין, שימעון פרס, ויוסף אלמוגי**. אלמוגי ופרס חתמו, אבל דיין כתב ‚אשתדל'."

■ בכנסת נערכה ישיבה של ועדת־הכנסת כדי לדון בתקציב הנוסף מס' 3, באותו השבוע שר־האנרגיה **יצחק מודעי** בריצה, כאשר נהגו רץ אחריו. כאשר נשאל מדוע הוא רץ, השיב: „זה יוצר אנרגיה."

■ ח"כ **גאולה כהן** פנתה אל שר־האוצר, **יורם ארידור**, ואמרה לו: „הממשלה אבדה את כוח־הגבירא שלה. מה אפשר לעשות? הממשלה לא נכנעה. **ייגאל הורביץ** יצא אבל עכשיו אתה נכנס. אתה לא יוצא, וכאן יש חור אחד שהוא קיים. יש הלל ריק אחד, והוא ההלל של ההתנחלויות. זה החור שאותו אתה צריך לסתום. אתה חייב לסתום אותו, ויגידו מה שיגידו."

■ בפגישה בין שר־האוצר יורם ארידור לשר־הביטחון **אריאל שרון** אמר אריאל: „אתה אומר שאני לא מכיר את החומר, ואני נוטה להסכים איתך." ענה לו שרון: „גם אני לא יודע את החומר." השיב לו אריאל: „מי שיודע שאינו יודע, יודע בדרך כלל יותר."

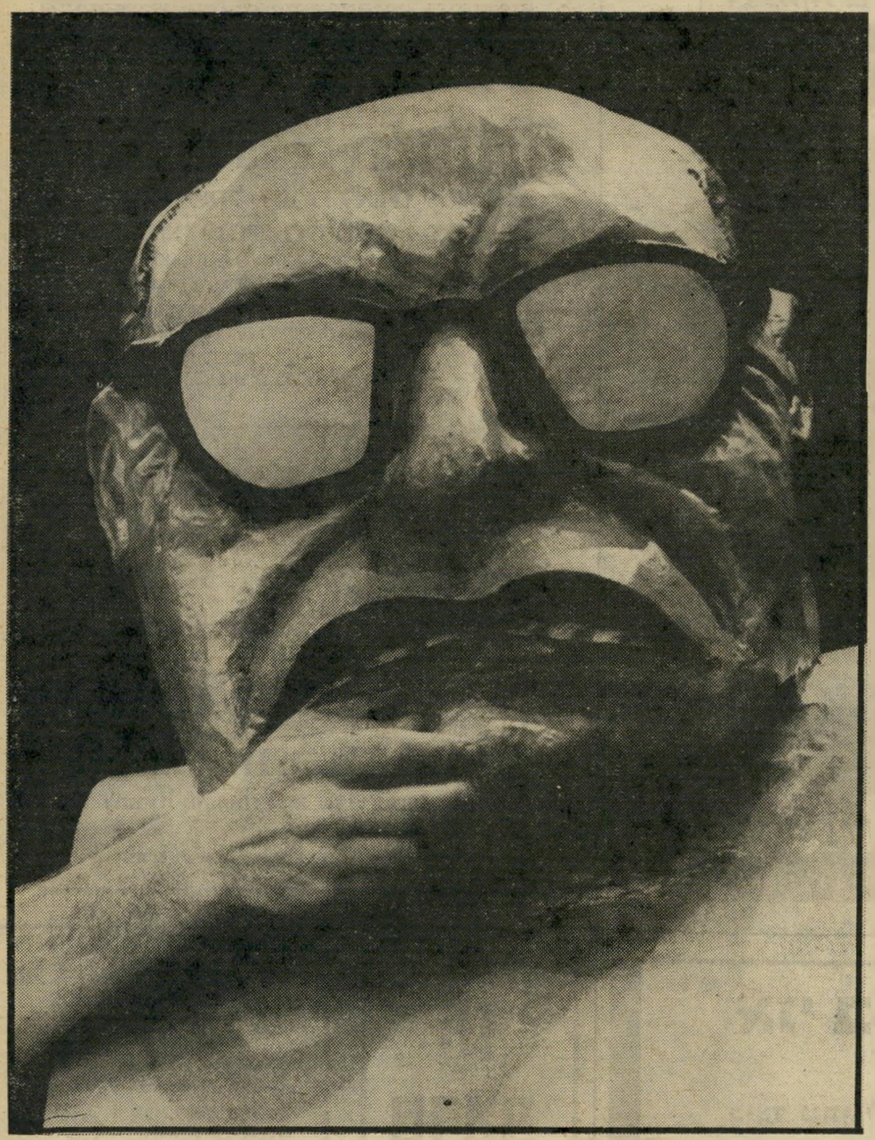
■ יושב־ראש הכנסת, **יצחק ברמן**, אירח את יושב־ראש הפרלמנט הנורווגי, **אסבורן האוגסטבט**, לארוחת־צהריים. האורח סיפר על אמנים ישראלים המבקרים באוסלו והקוצרים הצלחה. לפתע שאל את ברמן: „כמה סיעות יש בכנסת?" השיב לו ברמן: „21." נדהם האוגסטבט ושאל: „בשביל מה כל־כך הרבה?" ענה לו ח"כ **חיים קורפו**, שהשתתף בארוחה: „הרי אמרת בעצמך שיש אצלנו הרבה ארטיסטים!"

■ בערב ראיונות עם **ירון לונדון**, סיפר ח"כ ייגאל הורביץ: „בזמנו ב־1965, מאוד כאב לי, כאיש רפ"י, שאנחנו הולכים עם הזקן מנדים, ללא תמיכה וגם ללא כסף. הלכתי לאחד הבנקים וביקשתי הלוואה. הם אישרו לי 150 אלף לירות, בתנאי שאביא כערבים את **משה דיין, שימעון פרס, ויוסף אלמוגי**. אלמוגי ופרס חתמו, אבל דיין כתב ‚אשתדל'."

■ בכנסת נערכה ישיבה של ועדת־הכנסת כדי לדון בתקציב הנוסף מס' 3, באותו השבוע שר־האנרגיה **יצחק מודעי** בריצה, כאשר נהגו רץ אחריו. כאשר נשאל מדוע הוא רץ, השיב: „זה יוצר אנרגיה."

■ ח"כ **גאולה כהן** פנתה אל שר־האוצר, **יורם ארידור**, ואמרה לו: „הממשלה אבדה את כוח־הגבירא שלה. מה אפשר לעשות? הממשלה לא נכנעה. **ייגאל הורביץ** יצא אבל עכשיו אתה נכנס. אתה לא יוצא, וכאן יש חור אחד שהוא קיים. יש הלל ריק אחד, והוא ההלל של ההתנחלויות. זה החור שאותו אתה צריך לסתום. אתה חייב לסתום אותו, ויגידו מה שיגידו."

הדימויים המיניים של גאולה כהן
ומקורות האנרגיה של יצחק מודעי

מנחם בגין כפי שהוא מופיע בסאטירה הפוליטית „הסטריפ־טיז האחרון". במחזה, שאותו כתבו הילל מיטלפונקט ויהושע סובול, מלגלגים המחברים על הממשלה ומציגים את חבריה כסוטי־מין. בסצינה האחרונה מעלה גדליה בסר את המסיכה הענקית, בדמותו של בגין, על פניו, ואינו מצליח, כביכול, להוריד אותה. לכן הוא מחליט שלא לעשות כלום, לא לתפקד וגם לא להתאמץ להורידה כדי לשנות דברים, זאת לאחר שכל השחקנים מתאמצים להוריד אותה.

שלמה גורן הרב הראשי לישראל, כפי שמחקה אותו טוביה צפיר. בערב שנערך ב־אולפן השתתפו כל האנשים שאין טלפון בביתם, והפגינו נגד אנשי מישרד־התיקשורת, המתמהמהים בהתקנת הטלפונים. כל המערכונים שהגישו האמנים עסקו בטלפונים. צפיר ליגלג על הרב הראשי הקורא לעצמו, לדברי המחקה, הראשון־לציון, ומציין כי יש גם „שני לציון", הרב הספרדי עובדיה יוסף. גורן, לפי גירסתו של צפיר, טילפן אל אולסי פרי ושאל אותו על תחליף־הגיור שעבר.

בריזה

מוסיקה
הרברט סמואל 80 טל. 656992

בלוז, פולק,
כל יום א' ג'ז

פתוח כל יום כולל יום א' משעה 21.00

מבצע בריאות
במלון
גלי זוהר ים-המלח

190 שקל • מע"מ לאורח
בחצי פנסיון, כולל:

- קפה וטוגה בשעה 4 אחה"צ
- בידור, בינגו, קולנוע, דיסקוטק ווידיאוטייפ
- 6 כרטיסי כניסה חינם לבריכות הגופרית
  לאורח השוהה לפחות 6 לילות
- תוספת לפנסיון מלא -
  30 שקל + מע"מ בלבד!

מלון גלי זוהר ים-המלח

להזמנת מקומות: ת"א שד' רוטשילד 66
טלפון 03-615398,
ים המלח מלון גלי זוהר טלפון 057-90851

כדאי
החודש לקנות סנסואי

הגיעו דגמי 1981!

- רסיברים
- פטיפונים
- מגברים
- טייפ רקורדרים
- רמקולים

Sansui

ניתן להשיג בשק"ם, ש.א.ל, תנועת המושבים, המשביר לצרכן, כל בו שלום, ובחנויות המובחרות

היבואן: ארמגון אלקטרוניקה ושווק רחוב בן־יהודה 210, תל־אביב

האביב מתקרב ובא!

צלם את הטבע המתחדש בצבעים
ופתח את סרטיך אצל
„פוטו — ברנר"
על נייר קודק או נייר יפני.
שלם בכרטיסי VISA, או ישראכרט.
צלומי פספורט בן-רגע!
העתקת מסמכים במקום!
מכירה — החלפה — קניה.
בימי שלישי סגור כל היום.

פוטו-ברנר
חיפה, רחוב הח'לוץ 28

תן טרמפ לחייל

אני בסדר - אתה בסדר

ובכל זאת

כיצד ניתן לשפר יחסים בינאישיים בחיי היום יום?

חב' „מעגלים" מקיימת סדנאות T.A. ללימוד התנסותי של יחסים בינאישיים, **בהנחיית מכון „יהב".**

הסדנאות מבוססות על גישת „ניתוח עסקות בין אישיות", שפותחה לאחרונה בארה"ב ומיועדות לכל אדם המעוניין בשיפור מודעותו העצמית ומערכת יחסיו עם סביבתו.

הנך מוזמן להרצאת מבוא ולדיון שיתקיימו בבית-החיל, ויצמן 60 ת"א, ביום א' 22.2.81 בשעה 20.30 בהשתתפות:

הפסיכולוגית ורדה רזיאל ויזלטיר ומר גדי ברייר, יועץ ארגוני.
במקום תתאפשר הרשמה לסדנאות.

על המעוניינים בפרטים נוספים, למלא ולשלוח את השובר הרצ"ב:

לכבוד
„מעגלים" בע"מ
גרונימן 6, רמת אביב 69972

שם _____ גיל _____

כתובת _____ עיר _____ מיקוד _____

אנא שלחו אלי פרוספקט לפי הכתובת הנ"ל

אנא התקשרו אלי טלפונית למספר _____

חתימה _____

כבר ביום שלישי
תוכל להשיג את

העולם הזה

גם בחנות ל י ר י ק

רח' דיזנגוף 190 ת"א
פתוח עד חצות

הורביץ מעביר עסקים לאמריקה

שר־האוצר לשעבר **ייגאל הורביץ** ובנו **יוני** יצאו בשבוע שעבר לוונצואלה ומכסיקו, כדי לחתום על חוזי־ענק עם ממשלות שתי הארצות האלה.

משפחת הורביץ מתכוננת בשלב הראשון להשקיע כ־11 מיליון דולר בשתי המדינות, בפיתוח איזורי חקלאות. בוונצואלה מתכוונים האב ובנו להכשיר שטחים גדולים לגידולי ירקות תחת מעטה פלסטי. משפחת הורביץ עומדת לחכור כמה גושי קרקע חקלאית, כל אחד בגודל של 1000 דונם, כדי לכסות אותם בפלסטיק שיגונן על היבולים.

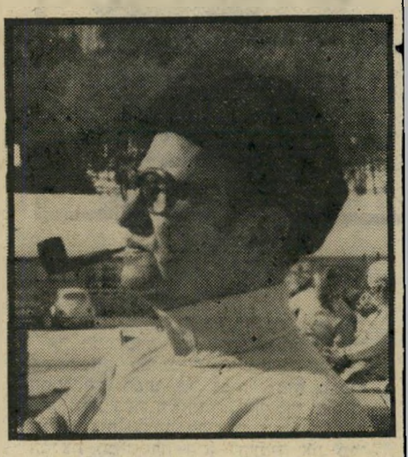
בוונצואלה ובמכסיקו עומדת המשפחה להקים מיפעלים שייצרו אביזרי־מים מתוחכמים, דוגמת הטפטפות של קיבוץ חצרים. הכוונה להקים מיפעלים שיספקו את התוצרת המקומית של ארצות אלה וגם ישווקו לארצות חוץ. כן מתכוון ייגאל הורביץ לזרוע כותנה על שטחים נרחבים במכסיקו ולהקים ליד שטחי הכותנה מיפעלים לעיבודה.

כלכלנים בארץ מעריכים, שאם אמנם יחתום הורביץ על ההסכמים, יועתק מרכז הכובד של עיסקי המישפחה, מבחינת ההשקעה הכספית, מישראל לדרום־אמריקה ולמרכזה.

סחרוב משיב מילחמה

התעשיין **אליהו סחרוב**, שמיפעל הפורמייקה שלו תעשיות תבור בעפולה נסגר לפני שבועיים, החליט להשיב מילחמה שערה.

סחרוב שיגר מיכתב לכל העובדים ה־מפוטרים, שבו תיאר בפניהם מהלך אירועים קפקאי שהביא לסגירת המיפעל. במיכתבו מעלה סחרוב כמה שאלות ותמיהות לגבי התנהגות שר־התעשיה **גידעון פת** ופקידי מישרדו, שמגמתה

תעשיין סחרוב
מה קרה ב„אופ־אר"?

חיתה, לדעתו, להביא לסגירת המיפעל.

סחרוב מגלה במיכתבו שאחרי שהת־גלו קשיי המימון של תבור, הוא הגיש לממשלה תוכנית הבראה. על פי תוכנית זו התחייבו בעלי המיפעל להשקיע 60 מיליון לירות משאבים עצמיים שלהם, בנוסף ל־100 מיליון שכבר הושקעו על־ידם בהון המניות. חלקה של הממשלה בתוכנית ההבראה היה אמור להתבטא ברכישת המיבנים של המיפעל לתקופת זמן מוגבלת, במחיר שהיה פחות ממחיר שווייים האמיתי. תעשיות תבור התחייבו לשלם לממשלה דמי־שכירות גבוהים ועל־ידי כך לכסות את הריבית של ההשקעה. פת דחה את החצעה מבלי שנתן לסחרוב אפילו אפשרות להסביר את פרטיה.

התנהגות זו של פת מעוררת חשד, במייוחד לאור התייחסותו למיפעל אופ־אר של **דב יעקובוביץ** באופקים. פת עצמו הציע את אותה הצעה של סחרוב לאופ־אר אך היא נדחתה על־ידי יעקובוביץ. בסופו של דבר השקיעה הממשלה מכספם, ללא השקעה מקבילה של בעלי אופ־אר והמיפעל לא נסגר.

מיפעל אחר שנקלע לקשיים, כיתן בית־שאן, השייך לקונצרן כלל, מקבל מהממשלה 2 מיליון לירות לחודש כהשתתפות בהפסדים, למרות שלאיש אין ספק שכלל יכולה היתה לספוג הפסדים אלה.

בחודשים האחרונים חרוויח תבור כ־9 מיליון לירות לחודש, אולם הריבית, שהגיעה ל־200 אחוז לשנה, אכלה רווחים נאים אלה.

מעניין שהקש ששבר את גב הגמל היו דווקא שילטונות המכס. תבור היה חייב למכס 15 מיליון לירות והמכס חטיל עיקול על חשבונות הבנקים של המיפעל ומנע מבעליו לשלם משכורות לעובדים. דווקא הבנקים המיסחריים והנושים הפרטיים, להם היה חייב המיפעל סכומים גדולים הרבה יותר, לא הערימו קשיים על דרכו של סחרוב. חישוביהם הראו שהמיפעל עשוי להבריא, לכן לא הטילו עיקולים על חשבונותיו.

הנהג של נאמן

כשנכנס לתפקיד מנכ"ל מישרד־האוצר, לפני כשנה, הכריז הד"ר **יעקב נאמן** שתי הכרזות. האחת, שיחליף את מכונית הוולוו־שרד שלו במכונית קטנה יותר; והשניה, שיוותר על שירותיו של הנהג הצמוד.

מכונית הוולוו של נאמן הוחלפה ב־מכונית סובארו 1600 חדשה. רכישת ה־סובארו החדשה עלתה יותר מאשר ה־וולוו בן השנתיים של המנכ"ל הקודם.

אולם הנהג לא שוחרר. נהגו של נאמן היה נושא לרחמי נהגי השרים והמנ־כ"לים האחרים, מכיוון שהיה יודע שהוא עובד קשה יותר מכל נהג אחר ומשמש גם כנהגה של מישפחת נאמן.

שבוע אחרי התפטרותו יצא נאמן ל־טיול בארצות־הברית, יחד עם רעייתו **הדסה**. עד לנסיעה המשיך הנהג לשרת את מישפחת נאמן, למרות שראש המישפ־חה כבר אינו מנכ"ל האוצר. לפני כשבוע שבה הדסה נאמן לארץ בלי בעלה. בעק־בות מיברק שהגיע למישרד האוצר מניו־יורק, המתין לה הנהג בנמל־התעופה, העמיס את מיזוודותיה על המכונית ו־הסיע אותה לירושלים.

פגישה סודית בלונדון

בשבוע שעבר נפגש שר־התעשייה **גיד־עון פת** עם סיר **אייזיק וולפסון**. פת ערך סיור בלונדון, כדי להציל את ענף היהלומים הישראלי.

פת היה בין הלוחצים למכירת שליש ממניות חברת פז, שהיו בידי וולפסון, לקבוצת **שאול אייזנברג**. גם אחרי שהתבטלה העיסקה התבטא פת, בעל ה־קשרים ההדוקים עם אייזנברג ועם אחד מנציגיו בישראל, **מיכאל** („מיקי") **אל־בין**: „לא נורא, הממשלה תרכוש את המניות ותמכור אותם אחר־כך לאייזנ־ברג."

אחרי שנודע על הפגישה בין השניים סירב פת לספר על מה שוחח עם וולפ־סון ולהגיב על השאלה אם נושא מניות פז עלה בשיחה.

פרחים והתקף־לב

כמה פעמים בחודשים האחרונים ניסה שר־החקלאות **אריק שרון** להעביר חוק שיאסור על 14 יצואני־הפרחים הפרטיים בישראל לייצא פרחים שלא באמצעות **אגרקסקו**. 7000 מגדלי הפרחים טוע־נים נגד היצואנים הפרטיים, שהם מורי־דים את המחירים ושובתים את שוק הפרחים הישראלי בארצות אירופה.

מול אריק שרון ניצב ח"כ לעם **יגאל כהן**, חבר מושב תל־עדשים. בכל פעם ששרון מנסה להעלות את הנושא בוועדת הכספים, מצליח כהן לטרפד אותו. שרון ניסה להעביר את הנושא גם בישיבת ה־ממשלה, אך כהן ערך לובי פרטי משלו בין שרי המיפלגה הליברלית, שמנעו את קבלת ההצעה.

לפני שבועיים לקה כהן בהתקף־לב. אחד מסדרני הכנסת הבחין בו, שומט את ראשו ביושבו באולם המליאה. כהן

ח"כ־מושבניק כהן
לנצל את ההזדמנות

הובהל לבית־חולים, שם נקבע כי לקה בהתקף־לב וכי עליו להעדר כמה שבו־עות מהכנסת. שרון החליט לנצל את העדרות המתנגד החריף ביותר לחוק, ובשבוע הבא הוא מתכוון להעלותו שוב.

האוטונומיה מיישבת את הגדה

יועצת מנכ"ל מישרד־הפנים לענייני אוטונומיה, **טובה אלינסון**, הקימה לאחרונה מיפעל טכסטיל במעלה־האדו־מים.

אלינסון בת ה־37 הקימה את המיפעל יחד עם משקיע מארצות־הברית בשם **הרי קנציה**. לשניים אין רקע קודם בטכסטיל. קנציה הוא שרכש 14 נולים חדישים בחוץ־לארץ והביא אותם ל־

תעשיינית־יועצת אלינסון
עזרה מאבא

מעלה־האדומים. המיפעל נקרא הרטו, שילוב שמות הבעלים.

חלקה של אלינסון בהשקעה היה ב־קשירת קשרים עם בנק המיזרחי המאו־חד, שמימן חלק ניכר מההשקעה במיפעל. טובה היא בתו של **יהודה אלינסון**, אחד מעסקני המיזרחי וחבר הנהלת ה־סוכנות היהודית.

מנכ"ל מישרד־הפנים, **חיים קובר־סקי**, גילה לעמיתיו במישלחת המצרית לשיחות האוטונומיה שאלינסון הקימה מיפעל בשטחים. לדברי קוברסקי הגיבו על כך המצרים בחיוך.

בעיקבות הקמת המיפעל בוטל החוזה של אלינסון עם מישרד הפנים, והיא עוב־דת עתה רק לפי שעות. למרות זאת עומד לרשותה חדר במישרד.

מועדוני־הלילה פורחים

בעוד המצב הכלכלי חמור, נראה כי דווקא מועדוני־הלילה ובתי־הקפה היק־רים עושים עסקים טובים.

בעוד חודשיים עומד להיפתח בחיפה מועדון־חברים. המועדון הוקם על־ידי הישראלי היורד **גד זאבי**, השוהה מר־בית הזמן בקניה. זאבי רכש קרקע באחד המקומות היקרים ביותר בחיפה, ליד גן־האם, והקים במקום מועדון מפואר. ההשקעה היתה כ־40 מיליון לירות.

עשירי חיפה נקראו להירשם כחברים במועדון. עד היום נרשמו כ־600 חברים, שכל אחד מהם שילם 15 אלף לירות. כך הצליח זאבי לכסות 25 אחוז מההשקעה עוד בטרם פתח את שערי המועדון.

עסק אחר העומד בפני התרחבות הוא בית־הקפה היקר ביותר בתל־אביב, קפה אפרופו, ליד היכל התרבות. בעל אפרופו, **נחי לאור**, עומד לפתוח בימים הקרו־בים בית־קפה שישא את אותו השם באו־לם התיאטרון הקאמרי ברחוב דיזנגוף בתל־אביב. בעוד כחודש יפתח סניף של אפרופו באילת. שותפיו של נאור ב־אפרופו אילת הם כמה ממתיישבי נאות־סיני, שהכניסו לעסק את דמי פיצויי הפינוי שקיבלו.

אין שקלים ב„אל־על"

בהסכמתו של מנכ"ל מישרד־התחבורה, **אריה גרוסברד**, ביטלה חברת אל־על את השקל כהליך חוקי בחברה. בעיקבות אל־על הלכו, כמובן, כל חברות־התעופה הזרות הפועלות בישראל.

על־פי חוזר של גוף המתקרא פנל חב־רות התעופה הפועלות בישראל, יפורסמו החל מה־1 במארס השנה מחירי כרטיסי־הטיסה רק בדולרים. חברות־הנסיעות, המשלמות לחברות־התעופה עבור הכרטי־סים שהן רוכשות בכל 15 בחודש שאחרי מועד רכישת הכרטיס, ישלמו את הכסף על־פי שער הדולאר ביום זה. חברות־הנסיעות גובות את דמי הכרטיס מ־הנוסע, בין 45 ל־15 יום לפני שהן משל־מות לחברות־התעופה, על־פי מחיר הדו־לר ביום קניית הכרטיס על־ידי הנוסע. לחברות־התעופה אסור לגבות דולרים מאזרחים ישראלים, כך שהן מפסידות בגלל עליית מחיר הדולר.

חברות־התעופה הזרות רצו כבר מזמן לבטל את השקל בכל הליך הנוגע לנסי־עות לחוץ־לארץ, אולם חברת־התעופה הלאומית התנגדה. לפני כמה שבועות היה זה דווקא מנהל אל־על, **יצחק שנדר**, שהציע לבטל את השקל ולהחלי־פו בדולר האמריקאי, וחברות־התעופה האחרות קפצו על ההצעה ברצון.

כאשר המישטרה מזייפת ראיות - זה רע. אך כאשר קציני בכירים מחפים על כך - זה נורא

מי במישטרה משקר?

יצב־מישנה שלמה גל הבין שבידיו חומר־נפץ. גל, קצין־מישטרה צעיר ומוכשר, מונה לחקור את פרשת השיחזור של רצח רחל הלר. אחד המשחזרים, ניצב־מישנה עוזי נבות, הסכים להעיד על „שגיאות" שהיו בעת השיחזור. נבות רק ביקש הבטחה, שהוא לא יועמד לדין, על שסיקר בבית־המישפט בעת מישפטו של עמוס ברנס. תמורת זאת היה מוכן לספר את כל האמת.

מפכ"ל המישטרה החדש, רב־ניצב אריה איבצן, מיהר עם ההצעה של נבות אל שר־הפנים, הד"ר יוסף בורג. בורג היפנה אותו אל היועץ־המישפטי־לממשלה, הפרופ' יצחק זמיר, וזה הסכים להבטיח מעמד של עד־מדינה לנבות, בכל הליך מישפטי להתנהל בפרשה זו.

גל הבין שנבות עומד להעיד נגד קציני־מישטרה ושוטרים שהשתתפו בשיחזור ואולי אף להפליל אותם. הוא גם הבין שעדותו עלולה לסייע לדורשים מישפט חוזר לעמוס ברנס. אבל גל לא שיער בנפשו, באותו הרגע, שעדותו של נבות עלולה לסבך קציני־מישטרה בכירים ב־עבר, אישי מימשל ומישפטנים בכירים בהווה ולגלות קשר־שתיקה, העלול להס־עיר את הארץ כולה.

ונבות אמנם דיבר. נראה היה ששש השנים האחרונות היו עול כבד על נבות, עול שאותו הוא מנסה כעת להסיר.

לדעת נבות, שהיה עד לפני כמה שבו־עות, במפקד יח"ף, היחידה לחקירות פני־מיות במישטרה, עמוס ברנס אכן רצח את רחל הלר, אך הוא ידע שההרשעה של ברנס היתה, בין היתר, תוצאה של חקירה בלתי־הוגנת ובלתי־חוקית. שבה היו מעורבים רבים ממפקדי־המישטרה ב־אותה עת.

האם המפקדים ידעו?

הפרשה כולה התעוררה סביב שאלה אחת, שהיא שולית לכאורה. האם היה ראש צוות־החקירה, שאול מרכוס, אז סגן־ניצב, והיום עורך־דין פרטי, נוכח בעת שיחזור־הרצח או לא?

בזמן מישפטו של ברנס טען הנאשם שהוא הוכה במעמד השיחזור, על־ידי שני אנשי צוות־החקירה. פקד, היום רב־פקד יהודה אלבז, וראש־הצוות שאול מרכוס.

בעזרת מכות אלה ניסה ברנס להסביר מדוע הוא שיחזר בפני המצלמה את הרצח, שלדבריו לא ביצע.

נערך מישפט זוטא לגבי קבילות השיח־זור. מרכוס טען שלא היכה את ברנס וכי כלל לא היה נוכח במעמד השיחזור. אלבז הכחיש גם הוא, כי היכה את ברנס או שכיוון אותו להצביע על מקומות הקשורים ברצח, וחיזק את עדותו של מר־כוס, שהוא לא היה במקום.

גם סגנו של מרכוס, סגן־ניצב ד"ר יחיאל פיקהולץ, שצורף לצוות־החקירה ביגלל העובדה שהוא כימאי, סיפר שהיה נוכח בשיחזור וכי מרכוס לא נכח בו כלל.

לדברי עוזי נבות הוא התבקש על־ידי מרכוס ועל־ידי התובע במישפט, עורך־הדין עדי בראונר, להעיד במישפט ה־זוטא. נבות סרב, משום שלא רצה לשקר במישפט. העובדה שנבות לא העיד לא עוררה כל תמיהה. אפילו פרקליטו של ברנס לא שאל מדוע לא הובא נבות ל־העיד במישפט־הזוטא.

בעת השיחזור היה נבות רק הצלם ש־צילם את השיחזור, ולא חבר בצוות־החקירה.

לאחר שהשיחזור התקבל כעדות קבילה בבית־המישפט, הוזמן נבות להעיד. על דעת איש לא עלה שנבות ישאל אם אכן מרכוס היה נוכח בשיחזור או לא. סוגיה זו כבר „נסגרה" במישפט־הזוטא. נבות התבקש להביא את סרט־השיחזור ולהעיד על אמיתותו.

אולם השאלה נשאלה בכל־זאת.

נבות הימר אז על הקאריירה והקידום שלו במישטרה וטען שמרכוס לא היה בעת השיחזור.

כשעלתה לפני שלושה שבועות הגירסה של נבות, לפיה מרכוס כן היה נוכח, לפחות בחלק מהשיחזור, נשאלה מיד ה־שאלה, מדוע הוא לא סיפר על כך לאיש, ומדוע הוא שיקר בבית־המישפט. נבות טען לפני גל שהוא אולץ על־ידי מפקדיו ושוכנע על־ידי בראונר לשקר בבית־המישפט. אולם הפצצה האמיתית היתה בהמשך עדותו של נבות. לדבריו הוא כן סיפר את האמת למפקדיו וידידיו במיש־טרה. אך אלה הורו לו לסתום את פיו, ולא לחזור על הסיפור. בצורה זו תירץ נבות את שתיקתו משך כל השנים.

מי עוד מעורב?

לדברי נבות הוא סיפר על כך למי שהיה ראש אגף־החקירות במטה־הארצי, ניצב אריה שור. שור, שפרש באותה תקופה מהמישטרה ונפטר כמה חודשים אחר־כך, היה בתקופת חפיפה עם יעקוב קדמי, שקיבל את התפקיד מידיו. קדמי, היום שופט בית־המישפט־המחוזי בירושלים, נכח בכל הפגישות והדיונים, אותם קיים שור, וגם בישיבה שבה סיפר נבות לדבריו את האמת על השיחזור.

כן נכח בחדר, לדברי נבות, תת־ניצב. היום ניצב, יחזקאל קרתי, הממלא כיום את תפקיד ראש־אגף־החקירות.

קרתי, שהיה אז ראש מת"ק, מחלקת־חקירות שבאגף־החקירות, וראה עצמו מוע־מד לתפקיד ראש־האגף זעם על כך ש־קדמי, אדם מבחוץ, הובא על פניו.

כן ידעו על הגירסה האמיתית, לדברי נבות, גם ראש־המחלקה לזיהוי־פלילי, מפק־דו הישיר של נבות באותה תקופה, סגן־ניצב אלבז, וראש־הצוות שאול מרכוס.

בעזרת מכות אלה ניסה ברנס להסביר מדוע הוא שיחזר בפני המצלמה את הרצח, שלדבריו לא ביצע.

נערך מישפט זוטא לגבי קבילות השיח־זור. מרכוס טען שלא היכה את ברנס וכי כלל לא היה נוכח במעמד השיחזור. אלבז הכחיש גם הוא, כי היכה את ברנס או שכיוון אותו להצביע על מקומות הקשורים ברצח, וחיזק את עדותו של מר־כוס, שהוא לא היה במקום.

גם סגנו של מרכוס, סגן־ניצב ד"ר יחיאל פיקהולץ, שצורף לצוות־החקירה ביגלל העובדה שהוא כימאי, סיפר שהיה נוכח בשיחזור וכי מרכוס לא נכח בו כלל.

לדברי עוזי נבות הוא התבקש על־ידי מרכוס ועל־ידי התובע במישפט, עורך־הדין עדי בראונר, להעיד במישפט ה־זוטא. נבות סרב, משום שלא רצה לשקר במישפט. העובדה שנבות לא העיד לא עוררה כל תמיהה. אפילו פרקליטו של ברנס לא שאל מדוע לא הובא נבות ל־העיד במישפט־הזוטא.

בעת השיחזור היה נבות רק הצלם ש־צילם את השיחזור, ולא חבר בצוות־החקירה.

לאחר שהשיחזור התקבל כעדות קבילה בבית־המישפט, הוזמן נבות להעיד. על דעת איש לא עלה שנבות ישאל אם אכן מרכוס היה נוכח בשיחזור או לא. סוגיה זו כבר „נסגרה" במישפט־הזוטא. נבות התבקש להביא את סרט־השיחזור ולהעיד על אמיתותו.

אולם השאלה נשאלה בכל־זאת.

נבות הימר אז על הקאריירה והקידום שלו במישטרה וטען שמרכוס לא היה בעת השיחזור.

כשעלתה לפני שלושה שבועות הגירסה של נבות, לפיה מרכוס כן היה נוכח, לפחות בחלק מהשיחזור, נשאלה מיד ה־שאלה, מדוע הוא לא סיפר על כך לאיש, ומדוע הוא שיקר בבית־המישפט. נבות טען לפני גל שהוא אולץ על־ידי מפקדיו ושוכנע על־ידי בראונר לשקר בבית־המישפט. אולם הפצצה האמיתית היתה בהמשך עדותו של נבות. לדבריו הוא כן סיפר את האמת למפקדיו וידידיו במיש־טרה. אך אלה הורו לו לסתום את פיו, ולא לחזור על הסיפור. בצורה זו תירץ נבות את שתיקתו משך כל השנים.

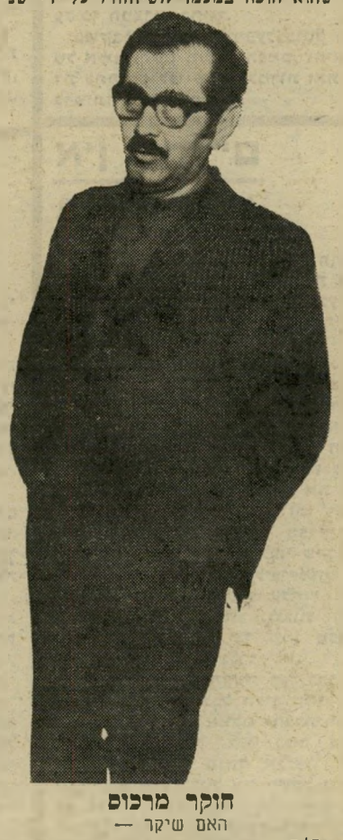
מי עוד מעורב?

לדברי נבות הוא סיפר על כך למי שהיה ראש אגף־החקירות במטה־הארצי, ניצב אריה שור. שור, שפרש באותה תקופה מהמישטרה ונפטר כמה חודשים אחר־כך, היה בתקופת חפיפה עם יעקוב קדמי, שקיבל את התפקיד מידיו. קדמי, היום שופט בית־המישפט־המחוזי בירושלים, נכח בכל הפגישות והדיונים, אותם קיים שור, וגם בישיבה שבה סיפר נבות לדבריו את האמת על השיחזור.

כן נכח בחדר, לדברי נבות, תת־ניצב. היום ניצב, יחזקאל קרתי, הממלא כיום את תפקיד ראש־אגף־החקירות.

קרתי, שהיה אז ראש מת"ק, מחלקת־חקירות שבאגף־החקירות, וראה עצמו מוע־מד לתפקיד ראש־האגף זעם על כך ש־קדמי, אדם מבחוץ, הובא על פניו.

כן ידעו על הגירסה האמיתית, לדברי נבות, גם ראש־המחלקה לזיהוי־פלילי, מפק־

חוקר מרכוס
האם שיקר —

להאמין במה שנות

המפכ"ל החדיט לבנות קשר של שתיקה על קשר של שתיקה. הסוד השמור ביותר במדינה בשבועות האחרונים היה עדותו של נבות. המאשימה את ה־קצינים הבכירים. איבצן, שאישית לא היה מעורב בחקירת ברנס, החליט שלא להסתבך עם אישי מימשל, בעבר, בהווה ובעתיד, עם שופטים בכירים ועם קצינים בכירים, המרכיבים את המטה שלו.

היה זה דווקא שר־הפנים, הד"ר יוסף בורג, ששם לב לכך, שבדיווח שהועבר אליו חסרה תשובה לשאלה מדוע שתק נבות עד כה. בורג דרש הסברים, והאמת התגלתה לו. בניגוד למה שהיה כתוב השבוע בעיתונים, לא הדליף מקור רם־דרג במישרד־הפנים.

עדותו של עוזי נבות מתחלקת לשלושה חלקים עיקריים: השאלה אם מרכוס אכן היה נוכח בעת השיחזור, השאלה אם ה־שיחזור נערך כהלכה, והשאלה אם קצינים בכירים ידעו על השקרים וייעצו לו לשמור את פיו נעול. נבות נחקר לגבי שלושת השאלות האלה, ואף התבקש להשיב, כש־הוא קשור לגלאי־השקר, על שאלות הנוג־עות לכל שלושת הנושאים. תוצאות החקי־רה והבדיקה בגלאי־השקר אומרות ש־מרכוס היה נוכח בחקירה, שהשיחזור היה פחות או יותר בסדר, שאיש, ככל שנבות יודע, לא כיוון את ברנס להצביע על מקומות במהלך השיחזור, וכי קצינים שמ־

עד־מדינה נבות
— גלאי־השקר?

עו מנבות על־כך שמרכוס נכח בשיחזור.

אך המישטרה החליטה להאמין לגלאי־השקר רק באותם נושאים הנוחים לה. התקבלה גירסתו של נבות, לפיה מרכוס היה נוכח בעת השיחזור. עזר לכך סירובו של מרכוס עצמו להיחקר בגלאי־השקר. המלצת המישטרה היא להעמיד את מר־כוס, אלבז ופיקהולץ לדין על עדות־שקר. איבצן יכול להופיע בפני הציבור כמי שאינו חושש וכמי שמנקה את המישטרה מכל אלמנט בלתי־חוקי.

ככל הנראה, יקבל היועץ־המישפטי־לממשלה את גירסתו של נבות לגבי מהלך השיחזור. נבות סוגן שהוא לא ראה שום דבר חריג בשיחזור. אם יוחלט על ביטול מישפטו של ברנס, או על עריכת מישפט מחדש, יודיע, ככל הנראה, זמיר, שהוא מבקש זאת מכיוון שהיו כמה דברים שלא היו כשורה בעת השיחזור, ולא משום ש־הוכחה חפותו של ברנס.

אך אמון המישטרה בגלאי־השקר, שבדק את נבות, הוא בערבון־מוגבל. המישטרה אינה מעוניינת להסתבך, והיא החליטה ש־דברי נבות, לפיהם היה קשר של שתיקה, הם על־פי הודעת דוברת המישטרה: „רכי־לות המבוססת על קובץ הדלפות בלתי־מדוייקות." שוב, כדרכו מאז מונה כ־מפכ"ל, מסתתר איבצן מאחרי העובדה שנושא מסויים נמצא בחקירה, או בידי היועץ־המישפטי, כדי להימנע מלגלות ל־ציבור את האמת לגבי נושא אחר. היועץ־המישפטי־לממשלה צריך להחליט אם להע־מיד שלושה קציני מישטרה לדין באשמת עדות־שקר, והאם יש לערוך לעמוס ברנס מישפט חוזר. על המישטרה והיועץ־המיש־פטי־לממשלה להודיע אם אכן נעשה ה־חמור מכל: האם היה קשר של שתיקה, שבו מעורבים כמה מגדולי מערכת ה־מישפט והמישטרה בארץ.

יוסי ינאי

האם הם ידעו? האם הם חיפו?

שופט מחוזי קדמי

הדמות המעוררת סקרנות בפרשת קשר השתיקה היא שופט בית־המישפט־המחוזי בירושלים, יעקוב קדמי. בעת מישפט עמוס ברנס הוצנח קדמי, שלא היה אז בשורות המישטרה, לתפקיד הבכיר של ראש־אגף־חקירות, במקומו של ניצב אריה שור, שעמד לפרוש. במשך כמה שבועות היה קדמי — שמינויו עורר תסיסה רבה במטה־הארצי והתנגדות, בעיקר מצידו של מי שמכהן היום בתפקיד, ניצב יחזקאל קרתי — צמוד ממש אל שור ולמד ממנו את התפקיד. שור הקפיד לקחת איתו את קדמי לכל ישיבה ודיון, לשתף אותו בכל בעיה, ו־להעביר לו לקריאה כל מיסמך.

עוזי נבות טען בחקירתו במישטרה, שקדמי היה נוכח בחדר, בעת שהוא דיווח לשור שראש צוות־החקירה של רצח רחל הלר, סגן־ניצב שאול מרכוס, אכן היה בשיחזור. נבות לא זכר בחקירתו אם קדמי השתתף באופן פעיל בשיחה, או רק שמע אותה.

ניצב־מישנה שלמה גל שוחח עם קדמי, בלישכתו של קדמי, בבית־המישפט המחוזי בירושלים, על עדותו של נבות. קדמי הכ־חיש, לדברי גל, שידע כלל על העניין ולא זכר מעמד שבו הופיע נבות בפני שור ובפניו. גל לא הציע לקדמי להיחקר בגלאי־שקר. קדמי סרב להגיב על הפרשה, כשפנו אליו עיתונאים, ואמר שאת כל מה שהיה לו לומר, אמר כבר לגורמים המוסמכים.

תובע בראונר

אחת מדמויות המפתח בפרשה הוא ה־תובע במישפט ברנס, עורך־הדין עדי בראונר. בראונר עזב אחרי המישפט את שרות המדינה, פתח פרקטיקה פרטית, וזכה לכמה הצלחות בהגנה על נאשמים. אחרי המישפט אמר בראונר לידידים: „אם אני הייתי מגן על ברנס, הוא היה יוצא זכאי, למרות שאני משוכנע שברנס הוא הרוצח.״

בראונר עזב את הארץ, בעיקבות האסון שבו נרצחה אשתו, יעל, על־ידי ידידתו. הוא מתגורר עתה במינכן, ומגיע לארץ לביקורים ולהופעות בבתי־מישפט, במיש־פטים שאותם החל. בשיחת־טלפון עם מינכן אמר בראונר: „עוזי נבות אמר לי לפני מישפט־הזוטא, שהוא לא בטוח אם מרכוס היה או לא היה בשיחזור. לא העלתי אותו לדוכן־העדים משום שהוא לא היה דרוש לי, בעיקר משום שהוא לא זכר בדיוק. אחר־כך, במישפט, עוזי נבות כבר ה־יה בטוח בעניין, והעיד שמרכוס לא נכח בשיחזור.

„לא ייחסתי לכל העניין חשיבות, אם נבות לא בטוח, הוא לא יכול להיות עד. ביגלל שלא יחסתי לעניין כל חשיבות, לא דיווחתי על־כך לאף אחד בירושלים. אני שיתפתי בעניין את פרקליט־מחוז־חיפה־והצפון, טיגלין, ואני לא יודע מה הוא עשה עם זה. גם הוא לא ייחס לעניין כל חשיבות.

„עוזי נבות מעולם לא טען בפני ש־לחצתי עליו. אני לא ביקשתי ממנו להעיד עדות־שקר, וגם לא מנעתי ממנו להעיד מה שהוא רוצה. אני לא מבין על מה כל הרעש.״

עדותו של עוזי נבות עומדת מול דבריו של בראונר. אם נכונים דבריו של נבות, יש להניח שבראונר דיווח על כל עניין לא רק לפרקליט־מחוז, אלא גם לפרקליט־המדינה, גבריאל בך, שעימו הוא היה ב־קשרים אמיצים.

ראש־אגף קרתי

תת־ניצב יחזקאל קרתי היה באותה תקו־פה במשבר, בכל הנוגע לעבודתו במיש־טרה. למפכ״ל שאול רוזוליו ולשר־המיש־טרה הילל הגיעו שמועות לגבי פרשות אישיות של קרתי, שאינן נוגעות לעניין ברנס, ואלה החליטו שלא לקדמו. קרתי היה באותה תקופה במצב־רוח קשה. יש להניח שהוא לא תיפקד אז במלוא־כושרו, וגם אם נכונה העדות של נבות, לפיה גם קרתי ידע על השיחזור, יתכן שקרתי לא התייחס לעניין בכובד־הראש הראוי לו, וכי שכח את הפרשה.

כיום נושא קרתי בתפקיד החשוב של ראש־מחלקת־החקירות, ואם תתפתח ה־פרשה, הוא עלול לסכן את מעמדו. דוברת־המישטרה, רבקה ויינטראוב, קיבלה ממנו הוראה לומר לעיתונאים שהוא לא ידע על הפרשה דבר. לעיתונאים המקורבים אליו מסר קרתי גירסות שונות על הפרשה. עם עיתונאים אחרים הוא סרב לדבר.

ראש־אגף שור

ניצב אריה שור נפטר כמה חודשים אחרי שפרש מהמישטרה. שור היה ידוע כקצין־מישטרה נעים־סבר, הבוחל בצעדים בלתי־חוקיים, אך אוהב שקט ופשרות וסולד משערוריות ציבוריות. יש הטוענים, שאם אכן דיווח נבות לשור על פרשת השיח־זור המוזייף, יכול היה שור להמליץ לפני נבות שלא לעורר שערוריה.

באותה פגישה, אם לקבל כאמת את עדו־תו של נבות, הוא גם הרצה את דעתו לפני שור, לגבי עצם השיחזור, וטען שככל הידוע לו, מילבד העובדה שמרכוס היה במקום, נערך השיחזור כהלכה. אם נכונה הגירסה של נבות, שהוא סיפר לשור את האמת, ושור השתתף בקשר השתיקה, יש להניח שהוא עשה זאת משום שחשב שייתר הראיות מספיקות להרשעת ברנס, ולא רצה לעורר שערוריה ציבורית.

ראש מז״פ קפלן

תת־ניצב מאיר קפלן מסרב להגיב על האשמת נבות, כאילו גם הוא היה שותף לקשר השתיקה. לגבי קפלן יצאה הודעה רשמית של המישטרה, לפיה כל עוד החומר נמצא בידי היועץ־המישפטי־לממשלה, מנוע קפלן מלהגיב. בינתיים לא הושעה מתפקידו.

חוגים במישטרה טוענים, שאם יצטרך קפלן להעיד לפני בית־מישפט על העניין, צפויות הפתעות „שייזעזעו את אמות־הסי־פים.״ יתכן שקפלן מבין שהקאריירה שלו במישטרה הגיעה לקיצה ושיחליט לקחת עימו עוד כמה אישים בדרך לפנסיה.

מי שהיה סגנו של קפלן, סגן־ניצב אבר־הם אופטובסקי, ששמש את מדיו ושעובד היום כקצין־ביטחון בבורסת־היהלומים ב־רמת־גן, אישר השבוע שנבות סיפר לו כי דיווח לשור, קפלן ובראונר את האמת על השיחזור. לדברי אופטובסקי, נבות גם אמר לו ש„היו הרבה דברים שלא היו בסדר בשיחזור.״

שופט־עליון שמגר

שופט בית־המישפט־העליון, מאיר שמגר, היה באותה תקופה היועץ־המישפטי־לממש־לה, ולמעשה, שר־המישפטים בפועל. אם דיווח בראונר לבך על השגותיו של נבות, אין כל ספק שבך דיווח על־כך לשמגר. כימעט שלא היה נושא בפרקליטות שאל פרטיו לא נכנס שמגר.

אך כל מי שמכיר את שמגר יודע, ש־היועץ־המישפטי־לממשלה לא היה עובר על מידע כזה לסדר היום. לפני ידידיו טען השבוע שמגר, כי הוא כלל לא ידע על הפרשה כולה, ולדעתו לא יתכן שבך ידע עליה.

שמגר לא הי־פס, בהתקליות קודמות שלו עם המימסד הפוליטי ועם פקידים בכי־רים, לעמוד על דעתו, למרות שמדי פעם היה ברור לו שעמדתו תביא להתפרצות שעוריות או למשברים. מאז מונה כשופט־עליון מסרב שמגר לשוחח עם עיתונאים.

שר לשעבר הילל

שר־המישטרה באותה תקופה, ח״כ שלמה הילל, היה מנותק לגמרי מהמפכ״ל. השניים כימעט ולא שוחחו זה עם זה. המפכ״ל היה ממעט לדווח להילל. בדרך־כלל היו דיווחיו באים רק אחרי שהילל דרש אותם במפורש. לידידיו סיפר הילל שהוא לא תמיד האמין לדיווחי המפכ״ל שלו.

הילל טען השבוע, שאינו יודע אם נבות דיווח על השיחזור לקצינים־בכירים ב־מטה־הארצי. „אני רק יודע שהם לא דיווחו לי על־כך.״

פרקליט המדינה בך

פרקליט־המדינה, גבריאל בך, מי שהיה גם באותה תקופה פרקליט־המדינה, טען השבוע שהוא כלל לא ידע על גירסתו של נבות, עד שהיא לא נאמרה בפני חוקרי־המישטרה. לפני כמה חודשים אמר בך, ש־לדעתו יש לקיים מישפט חוזר לברנס, אם יתגלה חומר חדש שיצדיק זאת.

בך יכול היה לדעת על גירסת עוזי נבות ועל קשר השתיקה רק אם נבות צודק ב־האשמותיו כלפי בראונר ורק אם בראונר דיווח גם לו על השגות נבות.

מפכ״ל לשעבר רוזוליו

מערכת היחסים המעורערת בתוך הקצו־נה הבכירה במישטרה, בתקופת רוזוליו, משאירה את כל האפשרויות פתוחות לגבי ידיעתו של המפכ״ל לשעבר שאול רוזוליו, גם אם שור אכן ידע את האמת.

היחסים בין שור לרוזוליו היו מעורערים. שור פרש לגימלאות, משום שלא היה מוכן להמשיך ולשרת תחת פיקודו של רוזוליו. קיימת האפשרות שגם אם שור ידע על העניין הוא לא דיווח על־כך לרוזוליו, עימו היה משחדל להמעיט בשיחה. קצינים ש־שירתו עם שור טוענים, לעומת זאת, שלא יתכן שהוא לא דיווח לרוזוליו על נושא כה רגיש, למרות מערכת־היחסים המעורע־רת ביניהם.

קצין־מישטרה בכיר גילה שנערכה ב־שבוע שעבר שיחה בעניין זה, תוך הדגשה על המילה שיחה ולא חקירה, בין המפכ״ל לשעבר לבין שלמה גל. בפני מקורביו הכ־חיש רוזוליו שידע על העניין. רוזוליו גזר על עצמו שתיקה, בכל הנוגע למישטרה, מאז פרש מהמפכ״לות.

עם ישראל יהיה אורגזמה לגויים

והריקוד החסידי מסתיים בזריקת אבנים

■ בהנחותו דיון על „כלי־התיקשורת והמוראל הלאומי", בכנס של האיגוד ליחסי־ציבור, ציטט העיתונאי **אורי סדע** מחקר על סיקור ה־שואה בעיתונות העברית ב־ארץ. הוא גילה כי ביום בואו של **יואל בראנד** מהונגריה, בשליחות ההיסטורית שלו מ־טעם **אדוק איכמן וישׂ־ראל קסטנר**, פורסמה הידי־עה על בואו בכמה שורות ב־עמוד פנימי של דבר, ואילו הכותרת בעמוד הראשון של אותו גליון הביאה את קרי־אתו של **דויד בן־גוריון**: „מי שאינו מצביע בבחירות להסתדרות הפקידים הוא עריק."

■ עורכת דבר דהיום **חנה זמר**, ציטטה חברת־כנ־סת אלמונית באחת הכנסות הקודמות, שפתחה את נאומה במילים: „לפני שאדבר, אני רוצה לומר משהו..."

■ זמר גם הזכירה כי אלמנתו של **לנין, קרופסק־ייה**, עוררה על עצמה פעם את זעמו של **סטאלין**. הרודן קרא לה ואמר: „אם לא תפסיקי, נצטרך למנות מישהי אחרת בתור אלמנתו של לנין."

■ הבטאון הספרותי עכשיו חגג 20 שנה לקיומו, במרתון ספרותי שנערך במועדון צוו־תא בתל־אביב. כשנשאל המ־שורר־סופר **מנחם בן**, שכתב את פלונטר, אם הוא שותף לתגובה המסתייגת של מנהיג הערב, איש גלי צה"ל **מיכאל הנרליזין**, מריקוד הספרדים־טין של בחור צעיר בן 17, שהדהים את הקהל במקום, אמר: „להיפך. הצעיר היפהפה עשה לי מה ששירה צריכה לעשות: הזכיר לי את גופי המתבלה ואת כרסי המשמינה, והאיר לרגע את מוחי."

■ עורך־הדין הירושלמי, **אבי ברדוגו**, נשאל איך הוא ישן בלילה מאז נפילת הבורסה בשבוע שעבר. השיב ברדוגו: „אני ישן כמו הינץ — חצי שעה ישן וחצי שעה בוכה."

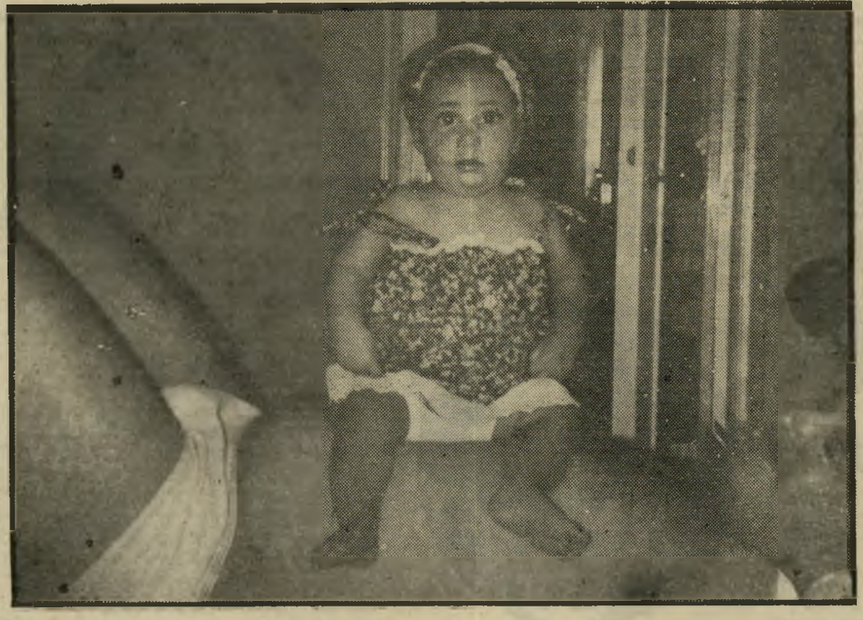
אורלי חידה

מי שהיתה מלכת־המים, וכיום מנסה את כוחה בארצות־הברית כשחקנית, הצליחה להגיע לתמונת שער בשבועון הצרפתי „סינה". אורלי שהתה בביקור קצר מאוד בישראל, כדי להיות עם הוריה, שחזרו זה אל זה אחרי 15 שנות גירושין.

■ עוד בדיחה בארץ, ו־שמקורה בבריית־המועצות: מהו ההבדל בין גיהינום סוציא־ליסטי לגיהינום קפיטליסטי. בגיהינום הקפיטליסטי טובלים האנשים בשמן חם ואחר־כך מתגלשים על סכיני גילוח. בגיהינום הסוציאליסטי טוב־לים האנשים בשמן חם ואחר־כך מתגלשים על סכיני גילוח. אם כך מה ההבדל? בגיהינום הסוציאליסטי פעם יש שמן ופעם אין, פעם יש סכיני־גילוח ופעם אין.

■ איש־המישטרה, הניצב **דויד קראוס**, נושא בארי־בעה תוארים במישטרת יש־ראל: סגן המפכ"ל, ראש אגף־המיבצעים, יושב־ראש אירגון השוטרים הבינלאומי וראש אגף כוח־האדם. את ה־תואר האחרון קיבל בימים אלה, אחרי ש**אלי עשת** פרש מהמישטרה.

■ בעת מישפט בעניין מכי־רת חשיש טרח הסניגור, **צבי לידסקי**, להוכיח לשופטת **הדסה בן־עיתי** כי השוטר הסמוי, אשר קנה את החשיש מהנאשם, נראה מיסכן מאוד, וכי רחמיו של הנאשם נכמרו עליו, כיוון שטען כי הוא

חגר איש־כסית

בת השנה זכתה במסיבת יום־הולדת שערך לה אביה, משה איש־כסית, שעל בטנו היא רוכבת. איש־כסית כינס את בני המישפחה וערך להם ארוחה. ציין כי התאריך 13 הוא בר־מזל במישפחתם. באותו יום ילדה בת־אחותו תאומות.

כרמליטה, סנגריה, זה מה שהיה אצלכם בחגיגה

היפכו את כרמליטה למשקה אישי העשוי בסגנון שלכם, לאנשים שאתם אוהבים. שתו והגישו כרמליטה סנגריה קר או חם, לבד, בזוגות, במסיבה ובכל מקום.

כרמליטה פונש
חממו את הכרמליטה בסיר עמוק. הוסיפו פלחי פרי הדר טבעי. פירות העונה וקינמון לפי הטעם.

כרמליטה קר
הוסיפו לכרמליטה קוביות קרח, פלחי לימון, או פרי הדר אחר, פלחי תפוחי עץ, וקינמון לפי הטעם.

מוקד

כרמל מזרחי

אנשים

יתום. „תפסיק," אמרה השוטפת, „עוד מעט גרחם עליו ונפתח קרן תרומות־חשיש ליתומים."

■ השחקן **יוסי גרבר**, היוצא לחופשה ללא תשלום בת שנה מן התיאטרון הקאמרי, עומד לנסוע לארצות־הברית בעוד כמה ימים, כדי להסדיר את הופעת תיאטרון־הבובות של **אריק סמית** שם. עם שובו מאמריקה ית־חיל יוסי לעבוד ברדיו, שם מתלוצצים כבר שקול ישראל נקרא עכשיו „בית גרבר".

■ כתב המודיע **מוטל פליפוי** הציע לראש עיריית ירושלים, **טדי קולק**: „אם יעברו בירושלים לחמישה ימי־עבודה, לא יצטרכו לערוך מישחקים דווקא בשבת." ה־שיב **על־כך גיזבר העיריה. עוזי יכסדר** בהלצה ישנה: „קודם רצוי שנניהג בירושלים יום עבודה אחד או שניים."

■ טדי קולק התארח השבוע בבית התפוצות בתל־אביב. שם סיפר כי זה ביקורו הראשון בתל־אביב מזה חמש שנים, והוסיף: „היום אני משוכנע יותר מתמיד כי בית התפוצות היה צריך להיות ממוקם בירושלים."

■ אחרי שפרש **גדליה שרייבר**, יושב־ראש המועצה הדתית בירושלים, מתפקידו זה ומונה כמנכ"ל מישרד־הדתות, הציעה ח"כ **תמר אשל**: „זו ההזדמנות למנות אשה כחברה במועצה הדתית. אני מוכנה לקבל על עצמי את התפקיד הזה." הגיב ח"כ **מנחם פרוש**: „ריבונו של עולם, איזו מחשבה!"

■ איש קול־ישראל **אבי אתגר**, התחיל לראיין בערבי ראיונות. לפני שפתח את ערב־הראיונות הראשון שלו אמר: „אחרי ש**פנינה רוזנבלום** הפכה לייצור הנפוץ ביותר בארץ, היא נסעה עם מכבי תל־אביב לחוץ־לארץ. עכשיו כבר אפשר לומר שאנחנו לא רק אור לגויים, אלא גם אורגזמה לגויים."

■ בפסק־הדין שבו זיכה השופט **דויד יהב** את מנכ"ל חברת־המחשבים **כנימין יו־חננוף** מאשמת מתן שוחד לשני קציני־צה"ל בכירים, כתב בין היתר: „ברצוני לציין כי היה זה תענוג אינטלקטואלי מיוחד לדון במישפט זה. זה היה מישפט אלגנטי, ללא עדי־מדינה. האם ניתן ברצינות לייחס קבלת שוחד לקציני־צה"ל הנאשמים, כאשר תנאי האירוח הוא הצטופפות של שניהם בחדר אחד בכל מלון? השלושה מחליטים לעשות בדרך תחנת־ביניים באס־טוקהולם, והנה הפלא ופלא — דווקא בעיר זו, שיצא לה שם של סדום ועמורה של ימינו, או עיר המיועדת במיוחד לבילויים — שם לא הופעל השוחד."

איתן מסורי (במרכז) הזמר הוציא לאור תקליט חדש וערך מסיבה לכבוד האירוע. באו לחגוג עימו שני תימנים אחרים, המפורסמים גם הם: שחקן־הכדורגל של שמשון תל־אביב, גדעון („גידי") דמתי (מימין) והזמר ניסים גרמה, שהשבוע נולדה לו בת ראשונה, שהוא קורא לה קמליה, על שם שיר חדש משלו, המושמע בימים אלה מעל גלי האתר.

■ בהצגת־הבכורה של להקת־המחול ירושלים, בבימויו של **יונתן כרמון**, שהתקיימה השבוע בתיאטרון ירושלים, בנוכחות נשיא המדינה **יצחק נבון** ואשתו **אורה פירה**, נוכחו כל הרקדנים והרקדניות שרקדו אי־פעם בלהקת כרמון. אחרי שהופיעה הלהקה בריקוד חסידי אשכנזי, העיר הצייר **יוסי שטרן**, שגם הוא נוכח במקום: „הריקוד היה כל־כך אמיתי, שחשבתי כי בעוד רגע יתחילו החסידים לזרוק אבנים על הקהל!"

■ המחזאי **מוטי בהר** תבע את רשות־השידור לדין על הפרת־הסכם. הוא כתב תסכית עבור הרשות על בחורה שירדה לניו־יורק. רשות־השידור הבטיחה לו כי תיערך הקלטה פומבית של התסכית בצוותא בתל־אביב, שאליה יוזמן ראש־הסוכנות **אריה דולצ'ין**. משפנו אל דולצ'ין, אמר שאינו עוסק בירידה, אלא בעליה. רשות־השידור החליטה לבטל את ההקלטה הפומבית, ועל כך תובע המחזאי פיצויים.

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

פרות בנהלל.

תקרית בקאהיר

השבוע הטיל אנוור אל־סאדאת אור על פרשה סתומה, שאירעה לפני יותר משלוש שנים, ושהייתי עד־ראייה לה. זה היה במלון מינה האוס, ליד הפיראמידות של גיזה. בבניין, שהיה מוקף גדודים של אנשי־ביטחון, עמדה להיפתח הוועידה המצרית־ישראלית הראשונה.

המישלחות כבר תפסו את מקומותיהן באולם מועדון־הלילה של המלון, בראש המישלחת הישראלית ישב אליהו בן־אלישר. לצלמים ולעיתונאים ניתן להיכנס לאולם לכמה דקות, כדי לצלם ולהנציח את המעמד, בטרם נפתחו הדיונים רשמית.

גם אני נכנסתי לאולם, לחצתי את ידיהם של בן־אלישר ועמיתיו, החלפתי כמה מילות־אדיבות ויצאתי. ירדתי במדרגות, כאשר עצר אותי בהתרגשות רבה איש־ביטחון ישראלי.

„טוב שתפסתי אותך!" אמר בחוסר־נשימה, „אתה בטח יודע! איך נראה הדגל של אש"ף?"

„אין דגל של אש"ף," הסברתי לו. „יש דגל לאומי פלסטיני." שלפתי עט וציירתי לו, על גבי פיסת־נייר, את הדגל: שלושה פסים — שחור, לבן, ירוק, ומשולש אדום.

„זהו!" זעק האיש בקול חנוק, וקפץ כנשוך־נחש במעלה המדרגות.

בצאתי מן הבניין הבינותי מה מקור ההתרגשות. אחרי שהמישלחות כבר תפסו את מקומותיהן באולם, הניפו המצרים בחזית הבניין את דיגלי כל המדינות שהוזמנו להשתתף בוועידה (ושלא הופיעו), וביניהם את הדגל הפלסטיני. בכינוסי הליגה הערבית נהנית פלסטין, באמצעות אש"ף, ממעמד השווה למעמד כל המדינות הערביות הקיימות.

ראיתי במחווה זה ברכה רבה. הנה התנופפו דגלי ישראל ופלסטין זה לצד זה — הוכחה דרמאתית לכך שזה אפשרי, ושאני העמים יחיו בשלום זה לצד זה — אם לא היום, אז מחר.

אבל בן־אלישר ראה את הדברים אחרת. תחילה קיבל פתק מאת כתבת של המישמר, סמדר פרי, שהעירה את תשומת־ליבו לכך שבחוץ הונף הדגל הפלסטיני. הוא שלח את איש־הביטחון לבדוק, וזה אישר לו שאכן אירע הדבר הנורא. בפתח הישיבה מחה בן־אלישר על כך ואיים שאם לא יורד „הדגל של אש"ף" מייד, תעזוב המישלחת הישראלית את הוועידה.

המצרים הגיבו כדרכם. הם התנצלו ואמרו כי היתה זאת יוזמתו של מנהל בית־המלון, ושהדגלים יוסרו מייד. לאחר מכן, במסיבת־עיתונאים, הסביר מנהל־ההסברה המיצרי, ידידנו מורסי סעד־אל־דין, כי הדגלים הונפו כדי לסמל את העובדה שהמדינות הוזמנו. אחרי שנעשה הדבר הם הורדו, מפני ששוב לא היה צורך בהם. מאותו רגע ועד לגמר הוועידה, שהסתיימה בלא־כלום, לא הונפו עוד דגלים כלל.

באותה תקרית קטנה כבר היה חבוי זרע כל הכישלונות שבאו לאחר מכן, עד להתמוטטות המשא־ומתן על האוטונומיה בימים אלה.

עכשיו, בעת ביקורו של אל־סאדאת באירופה, הניף

דגלי ישראל ופלסטין (משמאל) ב„מינה־האוס"

אחד העיתונאים דגל פלסטיני, כדי למחות נגד הקו של השילטון המצרי. על כך הגיב הנשיא: „אני האיש שציווה להניף את הדגל הפלסטיני בפתיחת הוועידה הראשונה עם ישראל, אחרי ביקורי בירושלים!"

הנה כי כן, אושר הדבר ששום בר־דעת לא יכול היה לפקפק בו מלכתחילה: שהנשיא אל־סאדאת הניף את הדגל הפלסטיני לצד דגל ישראל. לדעתי, הוא היה הרבה יותר חכם מבן־אלישר ומראש־ממשלתנו. ישראל היא המעוניינת בהרגלת העולם כולו והעולם הערבי בפרט למראה של הנפת הדגל הישראלי לצד הדגל הפלסטיני. רק כך יתרגלו למחשבה כי ישראל קיימת

כחוק, וכי קיומה אינו מונע את פיתרון הבעייה הפלסטינית.

באותה רוח הצגתי השבוע בכנסת את הדגל הפלסטיני לצד דגל ישראל (ראה עמודים 12־13) לא היתה זאת הפעם הראשונה. כבר עשיתי זאת במארס 1968, פחות משנה אחרי מילחמת ששת־הימים, בוועידתה של תנועת העולם הזה — כוח חדש. אז לא היה לכך כל הד, כי העולם לא חלם אז על הצורך בהקמת מדינה פלסטינית. עתה יש קונסנזוס עולמי ברוח זו, והמחווה שלי בכנסת עוררה הד עולמי, כפי ששעתה מחווה דומה של מתי פלד לפני חודש בכנס בירושלים.

בשעה שהצגתי את הדגלים בכנסת, התעורר מנחם בגין לפעולה. הוא בא לשמוע את נאומי בחברת ייגאל ידין, והקשיב בשקט גמור. אך כשהגעתי לנקודה זו, החל לכתוב בקדחתנות על פתק. איני יודע מה רשם, ולמי היה מייועד הפתק, כי סיימתי את הנאום לפני שסיים לכתוב.

כמה עיתונים סיפרו על המעשה בכתבם שהצגתי את „דגל אש"ף." אילו צפו העיתונאים בסידרה עמוד האש — ואני ממליץ על כך מאוד — היו נוכחים לדעת כי המנהיג הפלסטיני ג'מאל אל־חוסייני נאם בראשית שנות ה־40 ליד דגל זה, וכי ארונו של קאזם אל־חוסייני, שהובא לפני כן לקבורה על הר־הבית, היה עטוף באותו הדגל. אש"ף נוסד בראשית שנות ה־60. איך יכול היה „הדגל של אש"ף" להתנופף בארץ עשרים ואף ארבעים שנה לפני כן?

הדגל הלאומי שלנו אינו „דגל הסוכנות היהודית", ומעולם לא היה כזה. הוא גם לא היה „דגל ההגנה" או „דגל לח"י". הדגל הלאומי הפלסטיני אינו „הדגל של אש"ף." כינויים מטופשים כאלה אינם מרמים איש, מילבד בעליהם.

יהודים על הסכין

הייתי בן 8 או 9, כשהצטרפתי לתנועת־נוער ציונית. זה היה בגרמניה, כשנה לפני שעלינו לארץ.

היו לנו מדים בצבע אפור, ובראש הכיתה נישאה חנית ועליה דיגלון. היה בו סמל משונה של איזמל המנסה לשווא לפרוץ עיגול — כי האחדות חזקה מכל כוח.

היינו יוצאים בשבתות למסעות, ולא פעם היינו ישנים בלילה בשדה, מכורבלים מסביב לחנית הדגל. אני זוכר שבאחד הלילות התעוררתי כשקבוצה של גברים עברה במסע, ואחד הגרמנים אמר במיבטא עממי, בנימה של הומור: „נו, איזה מין תחתונים תלויים שם על המוט?"

גרמניה היתה אז מלאה תנועות שלבשו מדים ושהיו להן חניתות ודיגלונים, ואיש לא יכול היה לדעת כי אנחנו יהודים דווקא. לא פעם נתקלנו בדרך בכיתות של התנועה הגדולה מכולן, הנוער ההיטלראי.

אני זוכר שפעם עברה כיתתנו על פני כיתה שבאה מן הכיוון ההפוך. התמונה נחרתה בזיכרוני, כי הכיתה ממול היתה נאצית, ואנשיה שרו במלוא־פה את השיר כאשר דם יהודי יותז מן הסכין / הכל יהיה טוב יותר. הם לא ידעו שאנחנו יהודים, ואנחנו לא התגרינו בהם. כי היינו קטנים ומעטים.

נזכרתי בשיר ובמנגינה, כאשר באה אלי התחקירנית של עמוד האש, עדנה ויס, ותיחקרה אותי על כך. הזכרתי את השיר בסיפרי צלב הקרס, שבו הנצחתי גם את זיכרונות־הילדות שלי על תקופת עלייתו של הנאציזם לשילטון. הייתי עד ליסודיות עבודתם של עורכי הסידרה, שביקשו לברר פרט קטן זה (ראה עמודים 48—46). יכולתי לאשר לתחקירנית בביטחה כי המילים אינן שייכות להימנון הנאצי (שיר הורסט וסל) וכי המנגינה היתה אחרת. אך יותר מזה לא ידעתי גם אני.

אני צופה אדוק בעמוד האש. לא החמצתי אף פרק אחד. כשהחלה הקרנת הסידרה, הייתי בטוח שהיא תעצור את התנועה בארץ, כמו תחרות־ספורט בינלאומית. מסתבר שהגזמתי. הצפייה רבה, אך היא רחוקה מלהקיף את הציבור כולו.

זוהי חידה בעיני. הסידרה היא נהדרת, והיא מרתקת כל מי שהעבר הלאומי שלנו חשוב לו במידה כלשהי. את הדור שאינו יודע דבר על עברו הקרוב היתה הסידרה צריכה לעניין שיבעתיים.

נדמה לי שאנו נתקלים כאן בפאראדוכס מוזר. כל ישראלי יכריז בקולי־קולות שהוא „ציוני", ואין האשמה חמורה יותר מזו שפלוני הוא „אנטי־ציוני". אפילו היורדים הם, לדבריהם, ציונים לעילא ולעילא. אך כשהישראלי המצוי שומע את המילה „ציונות", הוא מפקק. סידרה על ההיסטוריה הציונית דוחה אותו מראש.

וזה חבל, חבל מאוד. אם לא נתמודד עם העבר הקרוב שלנו, לא נגיע לעולם לראייה מאוזנת של ההווה והעתיד.

קולומבוס בא"י

מול מחנה האדישים עומד מחנה הזועמים על עמוד האש. הם מרוגזים על כך שבסידרה, המבקשת להקיף בכמה שעות תהליך היסטורי כביר, לא הוקדשה תשומת־הלב הראוייה לפרשה זו או אחרת. וייתכן שפסוק זה או אחר אינו תואם את ההשקפה של חוג זה או אחר.

כך פורסם השבוע מיסמך שיש בו כדי לבייש את בעליו — קריאה ילדותית ממש של שישה מאנשי הימין הקיצוני, ובראשם מיודענו הד"ר ישראל אלדד (שייב) והפרופסור בנימין אקצין, להפסיק את הקרנת הסידרה.

יש במיכתבם של השישה כמה טענות הגובלות בקנטר־נות — מדוע לא הוזכר בסידרה פלוני או אלמוני, שאנשי הימין רוצים בייקרם? מדוע לא הובלטו הגדודים היהודיים במילחמת־העולם הראשונה, ובפרט גדוד נהגי־הפרדות של יוסף טרומפלדור?

לדעתי הובלטו הגדודים יותר מדי. השפעתם על מהלך המילחמה בארץ היתה אפסית. חשיבותם היחידה היתה לגבי גיבושו של היישוב העברי עצמו. זה נכון, כמובן, גם לגבי האפיזודה המעניינת אך חסרת־החשיבות של נהגי־הפרדות בגאליפולי.

קולומבוס

הם היוו מיתוס יותר מאשר עובדה חשובה. כל הפלישה לגאליפולי היתה הרפתקה מטורפת וכושלת, וחלקם של נהגי־הפרדות אף אינו מוזכר בכל ספר רציני עליה.

אך טענות השישה הן בעיקר בשני תחומים צפו־יים, הנוגעים לתפיסה ה־רוויזיוניסטית.

ראשית: מדוע טענה ה־סידרה שהכל התחיל בהרצל ובפרשת־דרייפוס, תחת ל־הדגיש כי בכל הדורות רצו היהודים לחזור ארצה? אני הייתי משיב על כך: מפני שהדבר פשוט אינו אמת.

במשך אלפיים שנה היו ליהודים הזדמנויות ללא־ספור לנצל מצב היסטורי ולעלות בהמוניהם לארץ־ישראל. הם לא עשו זאת. מדוע? מפני שלא היו אומה פוליטית, ומפני שהתפילה לארץ־קודש אינה דומה לשאיפה מדינית לארץ־מולדת. אם אכן היה כריסטופר קולומבוס יהודי כולו או בחלקו, מדוע לא הפליג לארץ־ישראל, תחת לחפש את איי־הודו?

הציונות היא תולדת העידן הלאומני באירופה, ולא במיקרה נולדה כאשר נולדה. אפילו הד"ר אריה אלטמן והד"ר ראובן הכט לא ישנו זאת בדיעבד, למרות כל הלהט הרוויזיוניסטי שלהם.

שנית: מדוע תוארה התנועה הלאומית הפלסטינית? מדוע לא נאמר כי התנועה הזאת הומצאה על־ידי הברי־טים, שהסיתו את הערבים נגד היהודים?

תמהני איך אנשים אינטליגנטיים יכולים להמשיך ולדבוק בשטות זו, שהיתה בשעתו סיסמת־תעמולה כדי להפריך את קיום התנועה הלאומית הפלסטינית. אם אין פלסטינים, ברור שמישהו המציא אותם. מי? האנגלים הרשעים! הם אשמים בכל!

בשנות ה־40' הראשונות היתה זאת סיסמת־תעמולה פופולרית. כבר אז גרמה נזק רב, כי היהודים התחילו להאמין בה. למרבה המזל לא האמין בה בן־גוריון, ועל כן הכין כראוי את המילחמה בפלסטינים שלא היו קיימים.

אשר לששת אנשי־הרוח: לפני שיילכו לכבות את עמוד האש, אולי יקראו שוב את מאמרו של זאב ז'בו־טינסקי, קיר הברזל. הם ימצאו שם שז'בוטינסקי הכיר בקיומו של עם פלסטיני נפרד, והציע להתכונן למילחמה בו. הוא לא אמר שהאנגלים המציאו אותו.

אך טוב שמתעורר סוף־סוף ויכוח כלשהו. כל מילה בסידרה זו היתה צריכה לעורר מחשבה וויכוח — וזהו תפקידה האמיתי.

העם שלושת המובחרים

אנשי המוסד לשעבר עומדים בראש מישרד־החוץ, אך כל הסודות נפרצו

מיברקיו של שגריר ישראל ב־קאהיר אל ראשי מישרד־החוץ היו צריכים להיות המיסמכים המוגנים ביותר במדינה. כי גם המוען וגם הנמענים אמונים על הסודיות, יו־תר מאשר כל פקיד אחר במדינה.

הסיבה: הם אומנו לכך במייוחד.

כי לשלושת האישים — השגריר אליהו בן־אלישר, שר־החוץ יצחק שמיר ומנכ"ל מישרד־החוץ, דויד קימחי — יש רקע משותף. שלוש־תם נמנים עם ותיקי המוסד למו־דיעין, ה"מוסד" המפורסם ורב־היוקרה, שפעולותיו הסודיות ריח־קו את דמיונם של סופרי־מתח ב־עולם כולו.

אם הרקע המיקצועי של שלושת המובחרים האלה אינו מספיק כדי לשמור על סודיותיו של מיסמך דיפלומטי — הרי כלו כל הקיצין.

דימוי בסיקום דיון. פרשת ה־מיברק המודלף מסמלת את המצב הנוכחי של מוסדות השילטון ב־ארץ.

שום ממשלה אינה יכולה לתפ־קיד כראוי, אם אינה מסוגלת לקיים דיונים סודיים, לקבל שד־רים סודיים או לנהל מגעים סודיים עם ראשי מדינות אחרות.

כאשר כל שר בממשלה יודע כי

מזכיר בן־אלישר
כל אנשי המוסד

דבריו יצוטטו תוך שעה ברדיו, שוב אינו יכול להתבטא בדיונים באופן חופשי. תחת לדבר לעניין, הוא חושב על התדמית שתיווצר לו בטלוויזיה. במילא שוב אינו בא לפתור בעיות, אלא להכין לעצמו פסוקים יפים לפירסום.

כאשר כל שגריר צריך לחשוש שמא שדריו לממשלה יתפרסמו למחרת היום, שוב אינו יכול לח־בר שדרים ענייניים, לדון בבעיות, למסור דו"ח. כל התיקשורת בין הממשלה ובין נציגיה בעולם מש־תבשת כך בהכרח.

כאשר ראשי ממשלות אחרות צריכים לחשוש שמא כל מילה של־הם לנציג ישראלי הופכת למחרת היום סנסציה בתיקשורת העולמית, שוב אין הם מוכנים לנהל הידברות של ממש. השיחה הדיפלומטית, ש־היא תמיד עדינה, הופכת בלתי־אפ־שרית.

רבוש גנוב. הנזק המעשי

(המשך בעמוד 29)

יש לבב? אין שכל!

"מ ה הם חושבים לעצמם, שאני ייגאל ידין?" רטן שר־האוצר. איש ממקורביו של יורם ארידור לא ראה אותו כה זועם. האמת היא שארידור כימעט שאינו כועס. אך בסוף השבוע שעבר הוא רתח מכעס. על פניו האדמדמים בדרך כלל — הוא ממעט להתגלח — הופיעו כתמים לבנים. ידיו, העסוקות תמיד בשלוחה בהצתת מיקטרת, התנופפו לצדדים.

מה שהרגיז את ארידור היתה ההודעה שמסר לו דובר־ידידו דוב קול. הלה נכנס ללישכת השר ו־סיפר לו: "הודיעו לי מהטלווי־זיה שהשידור לא יוצא, נשרף להם הפילם."

באותו בוקר קיבל קול הודעה מהטלוויזיה שכתבת־צבע, "יום עם שר־האוצר", שבמיסגרת הכ־נתה גררו אנשי הטלוויזיה את ארידור לשווקים ולבתים של אז־רחים, לא הצליחה מהבחינה ה־טכנית. כפי שקרה בעבר לסגן־ראש־הממשלה ייגאל ידין. תגו־בת ארידור דמתה לתגובת ידין. ארידור היה משוכנע שהטלווי־זיה מתנכלת לו. "זה עוד פעם חוכמה של שפיגלמן," פסק השר ביבושת.

ערוך השבוע — יומן אירועים יורם רונן, הציע לארידור ראיון באותו ערב, תחת הסרט שלא היה ראוי לשידור מבחינה טכ־נית. אך ארידור הכועס סרב. הוא החליט לצאת למילחמה — נגד הטלוויזיה ונגד שפיגלמן.

בשעה מאוחרת יותר באותו ה־יום קרא ארידור לקול ולמנכ"ל מישרדו, עוזרא סדן, ללישכתו. הוא פתח בפניהם ספר, וקרא ב־אוזניהם את סעיף 46 של חוק רשות־השידור. תחת הכותרת "זכו־יות הממשלה בשידורים" קובע ה־חוק: "הממשלה זכאית שהודעו־תיה, וכן הודעות המטכ"ל של צה"ל והודעות ראש הג'א, ישודר על־ידי רשות־השידור, בהתאם לסדרים שיקבעו בתקנות."

"נזכרתי בתקנה הזו, היה לנו פעם ויכוח של מישפטנים עליה," סיפר ארידור, שהוא עורך־דין ב־מיקצועו. לסדן ולקול, והוסיף: "אני מתכוון להשתמש בה."

מאותו היום ועד ליום החמישי שעבר היה יורם ארידור שקוע בהכנת נאום "השכל והלב" שלו. הוא לא התייעץ עם הדובר שלו, דב קול, מכיוון שידע שהוא שולל את השידור. רק ביום החמישי בבוקר, יום השידור האומלל, הוא גילה לקול שהחליט לכפות על הרשות שתקצה לו זמן שידור. קול ניסה שוב לשכנעו לוותר על הרעיון, אך השפעת בגין על ארידור גדולה הרבה יותר.

באותו בוקר ניגש ארידור בעצמו אל מישרד ראש־הממשלה ונטל ממזכיר הממשלה את המיכתב ל־רשות־השידור, המחייב את הר־שות להקצות לשר־האוצר דקות שידור יקרות. היה זה ארידור עצ־מו שקבע, שהנאום שלו יפתח את מבט. נהגו של ארידור הביא את המיכתב המחייב של נאור ליוסף ("טומי") לפיד. לפיד מיהר לטל־פן לארידור ולשאול אותו במה דברים אמורים, אך ארידור סרב לאמר לו.

מאותו הרגע החל המירוץ העי־תונאי אחרי ארידור, בראשו עמד דווקא שפיגלמן. כתב הטלוויזיה לא תאר לעצמו שהנאום הוא פעולת ענישה על "היחס של ה־טלוויזיה ושל שפיגלמן לשר־האו־צר", חשב לתומו שארידור מת־כוון להודיע הודעות כלכליות חשובות. כעיתונאי, היה שפיגל־מן מעוניין לדעת מראש את תוכן ההודעות, כדי שמערכת החדשות בטלוויזיה תוכל להכין כתבות־רקע, שיוקרנו אחרי נאומו של השר.

אולם שפיגלמן נתקל בקיר של שתיקה. איש לא יכול היה לאמר לו מה הן התוכניות או הנזרות הכלכליות המחייבות נאום־חירום לאומה. גם כשהגיע ארידור ל־בניין הטלוויזיה, ניסה שפיגלמן להשיג מפיו מידע, כדי להכין כתבת־פרשנות מהאולפן, אך ארי־דור מילא פיו מים.

נאום הבחירות המגוחך והבל־תי־חוקי של ארידור היכה את הכל בהלם. המגיש, חיים יבין, לא יכול היה לכבוש את צחוקו. ה־מדינה כולה לעגה לשר החדש.

המערכת השניה התנהלה למח־רת. בהשבוע — יומן אירועים.

ארידור שוכנע שלא לשדר לאומה -

בגין שיכנע אותו - ואחר־כך הכחיש

סדן ניסה להניע את ארידור מלעשות כן. "אתה לא יכול להשתמש בחוק. צריך לעשות דיון בממשלה. הממשלה צריכה להחליט על הודעה, והדבר ידלוף לעיתונים עוד לפני השידור," הוא אמר לשר שלו. לקול, המומחה ליחסי־ציבור, היו נימוקים אחרים: "אתה תעורר עליך את חמת כל הטלוויזיה. גם הציבור יכעס עליך."

שלושה ימים אחר־כך, ביום השני בשבוע שעבר, ביקר ארידור בלישכת ראש־הממשלה. בחדר היה מילבד ראש־הממשלה מנחם בגין גם מזכיר הממשלה אריה נאור. המזכיר הממושקף שלא ידע דבר על פסילת השידור עם ארידור, שאל אותו: "מתי תהיה התוכנית עליך בטלוויזיה?" חרונו של ארידור גאה. הוא סיפר לבגין ולנאור בכעס רב, שהשידור בוטל וכי הטלוויזיה מתנכלת לו.

אחרי שנרגע סיפר לשניים, בקוריוז, את הרעיון שעלה בדעתו — להפעיל את הסעיף בחוק רשות־השידור. נאור ידע במעורפל שקיים חוק כזה. בגין לא ידע כלל. ארידור סיפר לבני שיחו על נימוקי סדן וקול ועל כך שהוא נוטה לקבל את דעתם.

כבר זמן רב לא נראו עיני בגין ניצחות בהתלהבות כפי שאירע כשארידור גילה לו את סעיף 46 בחוק רשות־השידור. הוא ביקש מנאור שיביא לו את נוסח החוק. כעבור כמה דקות הכניסה מזכירתו של נאור לחדרו של ראש־הממשלה את החוברת המתאימה. בגין עיין בחוק במשך דקות ארוכות, קרא אותו באוזני ארידור ונאור בהטעמה ואחר־כך אמר: "אתה יכול ללכת לטלוויזיה עם החוק הזה ולדבר אל העם."

נאור נצמד למקומו. הוא הבין את ההשלכות הציבוריות של צעד כזה. אולם הוא מכיר היטב את בגין ויודע שכל מילה שיאמר תתקל בתנועת ביטול מצדו של הבוס, וזה החליט שארידור ישדר לאומה על פי החוק שנועד לעת חירום.

ראש־הממשלה ושר־האוצר המשיכו בשיחתם ונאור יצא למישרדו. במיסדרון הוא פגש את שר־התעשיה גידעון פת. שהמתין לפגישה עם ראש־הממשלה בנושא אחר לגמרי. נאור, העיתונאי לשעבר, היה עדיין נרעש מההחלטה לחפעיל את סעיף 46. הוא סיפר לפת על השיחה שהתקיימה כמה דקות קודם לכן בחדרו של בגין.

לא רק מזכיר הממשלה יודע על היריבות בין פת לארידור. לנאור היה ברור שפת יתנגד לרעיון. הוא נכנס איתו לחדרו של ראש־הממשלה, אך להפתעתו תמך פת מכל הלב בשידור חכפיה. ליצני מישרד ראש־הממשלה טוענים, שפת ידע שהתגובה הציבורית תפגע בארידור, ולכן המליץ על השידור.

ארידור פנה אל מנהל מחלקת־החדשות, טוביה סער, וביקש להופיע ביומן. הוא רצה להסביר את השידור האומלל שלו מאתמול. סער, יחד עם עורך היומן, יורם רונן, הסכימו, ואז התנה ארידור תנאי: "המראיין שלי לא יהיה אלישע שפיגלמן." עוד קודם לכן הסביר דוברו של ארידור: "שפיגלמן רודף את השר, לכן נאלץ השר להפקיע את המסך." סער התנגד: "רק אנחנו נקבע מי יהיה המראיין." ארידור עמד על שלו עד שהתפשר עם סער: את שר־האוצר יראיינו שניים —שפיגלמן ועורך היומן יורם רונן.

שפיגלמן קיבל הוראה להתכונן לראיון עם ארידור יחד עם רונן. דבר הפשרה הגיע אל וועד עובדי החדשות. חבר הוועד, הכתב הצבאי עמירם ניר, רתח מכעס. הוא הודיע לסער ולרונן שאם שפיגלמן לא יהיה המראיין הבילעדי, לא ישודר היומן ומחלקת החדשות תושבת. ראשי רשות־השידור הבינו שהם עומדים בפני שביתה כללית של הטלוויזיה, ואולי גם של הרדיו, אם תהיה כניעה לשר־האוצר. סער חזר לעשתונותיו והחליט בסופו של דבר להודיע לארידור על ביטול הסכם הפשרה. להפתעתו הסכים ארידור להתראיין בילעדית אצל שפיגלמן.

השיחה בין השניים היוותה עוד מכה לדימוי של ארידור. למרות שקודם לכן החליטו הוא ושפיגלמן על ראיון מתון, ללא עלבונות אישיים, ואף לחצו ידיים לפני ההקלטה, לא יכול היה ארידור להתאפק. אולי לראשונה בחייו הפגין מה שנחשב בעיניו כ"אומץ לב" ותקף את שפיגלמן. תגובותיו של המראיין היו מאופקות והוא לא יצא מכליו. בעדינות לימד את ארידור בפני העם כולו, הילכות נימוס, שפגעו בדימוי של שר־האוצר יותר מאשר השידור הראשון. נראה שהמערכה עדיין לא תמה. מישפטנים הכינו חוות־דעת לפיה היה השידור לא חוקי. ארידור לא הפקיע את זמן השידור על פי החלטת הממשלה, כפי שמחייבת התקנה, אלא על פי החלטת שר אחד ומזכיר הממשלה. היו מישפטנים שאף פיקפקו אם הפירוש הנכון של החוק הוא שהממשלה יכולה להפקיע את המסך הקטן שלא לעניין ביטחוני.

יושב־ראש ועדת הבחירות המרכזית, השופט משה עציוני, פנה ליועץ המישפטי לממשלה בבקשה שיתן חוות־דעת אם נאומו של ארידור פגע בחוק אחר, חוק הבחירות, האוסר הופעת מועמדים לכנסת 150 יום לפני הבחירות.

ארידור, שנכנע להחלטה בלתי שקולה של בגין, משלם ביוקר רב, לפחות מבחינת הדימוי הציבורי שלו, עבור הנאומים הטפלים והמגוחכים שהשמיע.

במדינה

(המשך מעמוד 27)

חמור. אך הנזק המוסרי חמור עוד יותר.

אדם בתפקיד של אמון, המפרסם את סודות המדינה, מועל באמון. המדליף אינו פועל, בדרך כלל, מתוך דאגה למדינה, אלא מתוך דאגה לעצמו. הוא מוכר את ה"סקופ" תמורת תועלת פרטית. ה"סידור המקובל: שר או פקיד בכיר מספק לכתב מסויים חומר סודי, ובתמורה דואג הכתב לשבח את האיש ולרומם אותו בכל הזדמנות.

העיתונאי פועל תוך מילוי תפקידו: עליו להביא לציבור את מירב המידע שהוא יכול להשיג. אך המדליף פועל בניגוד לתפקידו. במוכרו את סודות המדינה, הוא דומה לכל גנב, המוכר את רכוש הזולת.

משום כך מהווה מכת־ההדלפות סימן נוסף להתרופפות הנורמות המוסריות בחברה הישראלית. אין היא מוגבלת לממשלה דווקא, אם כי שם היא בולטת ביותר. לא פחות חמורה מפרשת המיברק של בן־אלישר היא פרשת הפגישה של שימעון פרס, איש האופוזיציה.

ערב ועידת־טאיף, ביקש שימעון פרס להיפגש עם מלך מארוקו, חסן ה־2. לא ברור אם המלך ידע על כך, ואם רמז מראש על נכונותו לפגישה כזאת. על כל פנים, פרס הגיע לניצה בצרפת, והפגישה לא יצאה לפועל. המלך מיהר לוועידה המוסלמית. יתכן שלא היה לו זמן, יתכן כי קרא את מצע מיפלגת־העבודה (המופץ עתה על־ידי אש"ף בעולם) והחליט שאין זה בסיס לדיון.

למחרת היום פורסם דבר הפגישה המתוכננת על־ידי חוגים של מיפלגת־העבודה בתל־אביב. מבחינת המלך חסן, היה זה פירסום זדוני, שבא לחתור תחת מעמדו בוועידת־טאיף. הוא הכחיש את העניין בזעם.

אם כך יתנהלו ענייני הממשלה הבאה, היא לא תהיה שונה מבחינה זו מן הממשלה הנוכחית.

יסורי מצפון. השבוע גינה יצחק שמיר בחריפות את הדלפת המיברק, דיבר על "יסורי המצפון" של המדליף האלמוני, איים על כלי־התיקשורת שפירסמו את ההדלפות. אך הוא לא קבע שמוסד־הביטחון יחקור את הפרשה.

כארץ, שבה המובחרים מנהלים את מדיניות־החוץ, אין המובחרים חוקרים את המובחרים.

בג"ץ

מחט גבוה

שאלת השבוע: האם השר מודעי מבין רמזים, כאשר הרומז הוא בית־המישפט?

במקום שאין איש — היה איש. במקום שבו אין שכל לממשלה — היה אתה בעל־שכל.

נדמה כי בית־המישפט העליון של מדינת־ישראל פועל על פי כלל זה. השבוע, בהחלטה המזכירה את מישפט שלמה, הוא נתן דוגמה של תבונה מדינית — אחרי שהממשלה נתנה את הדוגמה ההפוכה.

הנושא: חברת החשמל הירושלמית (המיזרחית), המעסיק הגדול ביותר בגדה המערבית.

השמד "ערבי". יצחק מודעי החליט להפקיע את החברה, שעליה גאוות הציבור הערבי בגדה ובירושלים המיזרחית. הסיבות הכלכליות לכך: קלושות. המצב הקיים לא הזיק לאיש — לא למדינה, לא לצרכנים, אף לא למתנחלים ולמחנות־צה"ל המזדקקים לחשמל "הערבי".

אבל תחת לחץ המתנחלים, שהחשמל האוייב פגע ברגשותיהם הלאומיים, החליט יצחק מודעי להשתמש בסעיף מפוקפק בזיכיון המקורי, שהתיר לממשלת המנדאט (וליורשתו, ממשלת ירדן) להפקיע את החברה. ממשלת־ישראל טענה שהיא הממשלה־היורשת הנוכחית.

על כך היה נטוש הקרב בבית־המישפט. מודעי היה בטוח בניצחונו, הכין כוחות גדולים של מישטרה, מישמר הגבול ועובדי החברה הישראלית. התוכנית: להשתלט על כל מיתקני החברה הירושלמית במיבצע־בזק. התוכנית היתה ידועה, ובגדה כולה שרר מתח גבוה.

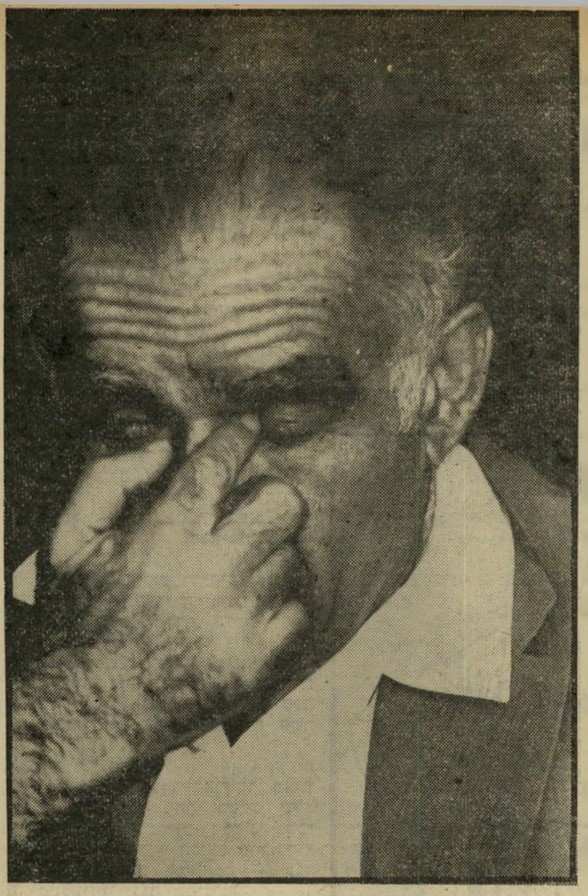
אמנם הבטיח מודעי כי איש מן העובדים הערביים לא יפוטר, אך היה ברור כי הקרב יהפוך למאבק לאומי, וכי הפועלים הערביים יסרבו לעבוד למען החברה המופקעת. היה חשש שיגבו בכוח על המיתקנים. אילו קרה כך, היתה הפרשה מעוררת הד עולמי, מגייסת את העולם הערבי כולו סביב החשמל הירושלמי הקדוש.

רמז דקשי־תפיסה. איש לא יכול היה לעצור את ריצת־האמוק של מודעי ושות', מילבד בית־המישפט. מוסד זה אזר אומץ ועשה כן, בידעו שהוא נכנס לעניין פוליטי מובהק.

הפיתרון היה שיא של תיחכום. קבע בית־המישפט: הממשלה יכולה להפקיע את החברה בירושלים, מאחר שהעיר סופחה כחוק למדינה. אין היא יכולה לעשות כן בשטחים המוחזקים הבלתי־מסופחים, כי שם קיים מישטר צבאי זמני, במישטר כזה אסור, על פי האמנה הבינלאומית, לחולל שינויים שאינם קשורים במישרין בניהול המשק המילחמה, אשר בגדה נשבשו השטחים. עיקרון מישפטי זה, שזכה בכינוי "עיקרון אילון־מורה" ביגלל פסק־הדין המפורסם, הוחל גם כאן.

איך להפקיע את הרגליים של החברה, התקועות בירושלים, מבלי להפקיע את זרועותיה, החובקות את הגדה? אין ספק שבית־המישפט ביקש לרמוז לממשלה לחדול מהעניין כולו. וכדי להבהיר את הרמז לקשי־תפיסה, הוסיף בית־המישפט הערה: אם השר ירצה להפקיע את החלק הירושלמי של החברה הירושלמית, עליו לתת לבעלים שהות נוספת לפנות שוב לבית־המישפט.

שאלת השבוע: האם מודעי מסוגל להבין רמזים?

שר־החוץ שמיר
מה הוא יגלה?

מדיניות

בעיקבות קולומבוס

כמה מזכן מנחם בגין לשים עבור כרטיס לארצות־הברית?

כריסטופר קולומבוס יצא לגלות את אייי־הודו, וגילה יבשת חדשה. יצחק שמיר יצא לאמריקה כדי לגלות את המדיניות האמיתית של ממשלת־רגן. איש אינו יודע מה יגלה.

דבר אחד בטוח: הוא לא יגלה את רונאלד רגן של ימי־הבחירות, האיש שהגדיר את אש"ף ככנופיה של טרוריסטים ושהתחנף לישראל בצורה שבישה אף את יריבו, ג'ימי קארטר.

רמז דק מדי. רמז עבה לכך ניתן בשבוע שעבר.

במהלך מערכת־הבחירות אמר רגן כי ההתנחלות הישראלית בשטחים הכבושים אינה בלתי־חוקית. הוא חזר על כך אחרי כניסתו לבית הלבן, אך בצורה מסויגת: ההתנחלות אמנם אינה בלתי־חוקית, אמר הפעם, אך גם אינה נבונה.

בירושלים אין מבינים רמזים דקים. הרושם היה כי רגן חוזר ומצהיר, כי ההתנחלות אינה בלתי־חוקית, ושזהו היתר לתנופת־התנחלות גדולה. מייד הופקעו שיטחי־אדמה גדולים בכל רחבי הגדה והרצועה.

התגובה הפתיעה את ירושלים. עיתוני אמריקה מלאו בדיווחים על ההפקעות ועל ההתנחלויות המתוכננות. דוברי הערבים ואמריקאים הצהירו, כי הדבר בא בעיקבות הצהרתו של רגן, וכי על כן האמריקאים אשמים במזימות הישראליות החדשות.

התוצאות: הודעה כימעט חסרת־תקדים של דובר מישרד־החוץ האמריקאי, שגינה את ההפקעות, בהזכירו בשמם המפורש את רונאלד רגן ואת אלכסנדר הייג, כמי שמגנים את המעשה.

מחכים לפרס. נראה כי ממשלת רגן קיבלה את דעתו של אנוור אל־סאדאת, כי אין עוד מה לצפות מן הממשלה הנוכחית. כמו סאדאת, ממתין גם רגן לשימעון פרס.

הדבר מרגיז את ממשלת־בגין. יוסף בורג תבע השבוע לדרוש מן האמריקאים את המשך המשא־ומתן על האוטונומיה. מכיוון שמשא־ומתן זה משמש הזדמנות להאדרת שמו של בורג עצמו, כראש הצוות, יש לו עניין אישי בכך. הוא הדין לגבי אריק שרון, המבקש אף הוא להבליט את עצמו במשא־ומתן זה.

התשובה ניתנה על־ידי סאדאת, בשיחותיו השבוע עם ברונו קרייסקי: יש להכות עד אחרי הבחירות בישראל. קרייסקי הסוציאל־דמוקראט רוצה לעזור לעמיתיו בישראל לחזור לשילטון. בניגוד לדב־ריו של יצחק רבין, כאילו מעדיף סאדאת (כמו רבין עצמו) את בגין על פני פרס, שוכנע סאדאת שבגין אינו יכול לתת דבר.

במצב זה אין תיקוות רבות ליצחק שמיר. הוא נסע לאמריקה, שם יחליף דיברי־נימוסין, יכיר את הייג, מכיוון שהייג, מפקד נאט"ו בעבר הקרוב, רוצה בהידוק היחסים בין אמריקה ואירופה, ומכיוון שאירופה רוצה בשיתוף אש"ף בהמלכי־השלום — יהיה קשה לשמיר לשכנע את הייג כי היוזמה האירופית היא פסולה.

אירוע לבחירות. המטרה המשוערת של שמיר: להשיג לבגין הזמנה לארצות־הברית, כאורחו של רגן, כתרומה למערכת־הבחירות של הליכוד. מדרבנת אותו הידיעה כי פרס מארגן לעצמו אירוע הפוך: ביקור של ראשי האינטרנציונל הסוציאליסטי בירושלים, ערב הבחירות ממש, לשם עריכת כנס־תמיכה. הוא כבר הזכיר את האישים שישתתפו, נבוך כאשר הלמוט שמידט וברונו קרייסקי הכחישו את בואם.

האמריקאים ישאלו, מן הסתם, איזה מחיר מוכן בגין לשלם עבור כרטיס לאמריקה, במטבע של ויתורים מדיניים. זוהי שאלה טובה, שהתשובה עליה תעניין גם את הציבור הישראלי.

מיעוטים

בין שיני הצבת

בין מגייסי החזית וסוכני השב"כ — קשה להיות ערבי מישראל בגרמניה

קשה להיות ערבי בישראל. קשה עוד יותר להיות סטודנט ערבי מישראל בחו"ל.

כל סטודנט כזה מהווה באופן טיבעי יעד לאירגוני־הפדאיון, המבקשים לגייסו. וכל סטודנט כזה מעורר אוטומטית את חשדם של מוסדות־הביטחון הישראליים.

משום כך חוששים סטודנטים אלה לדבר עם איש, להופיע בכנסים פוליטיים, להתרועע עם ישראלים ועם ערבים כאחד. הם נתונים בלחץ פסיכולוגי מתמיד, חוששים להיעצר ברגע שהם דורכים על אדמת הארץ. בעיקבות דו"ח קניג המפורסם, מאמינים רבים מהם כי מטרתה של ממשלת־ישראל היא למנוע את לימודיהם בחו"ל, או את שיבתם לישראל.

ידידה בכלא. השבוע ניידון לשנתיים מאסר הסטודנט נביל ואגיה (24), תושב עכו העתיקה, בנו של מדריך־תיירים. הוא נאשם בכך שהתגייס בגרמניה לחזית העממית לשיחרור פלסטין.

פרשתו של נביל כבר עוררה סערה בטכניון הברלינאי. הסטודנטים הגרמנים התגייסו להגנתו, שלחו נציגה מישפטית לברר מה מצבו בארץ.

נביל בא ארצה לחגיגת נשואיו של אחיו, בליווית ידידתו הגרמניה מניה. בבואו נעצר, יחד עם הצעירה, ששוכנה באותו בית־הכלא. לאחר מכן טען כי הודה בהתגייסותו לחזית ביגלל לחצים גופניים ונפשיים, ובעיקר מפני שידע כי ידידתו סובלת ביגללו. כאשר הודה, היא שוחררה וגורשה.

איש לא טען כי נביל ביצע מע־

(המשך בעמוד 32)

דין תשקיף

דיין יכריז

ב־4 במארס

ח"כ משה דיין יכריז ב־4 במארס על הקמת רשימתו לכנסת. דיין ינצל לשם כך את כנס „במה", המאורגן על־ידי ח"כ זלמן שובל מרפ"י בכפר־המכביה ברמת־גן.

בכנס יציג דיין לפני הנוכחים את המצע שלו, ויבקש ממי שמוכן להצטרף לגוף החדש, שיתייצב בבחירות, לחתום במקום.

המצע של דיין כבר נמסר לדפוס, והוא יהיה מוכן השבוע. את החלק החברתי־כלכלי במצע חיברו עבור דיין כמה פרופסורים, ובראשם השר ישראל כץ.

הרצוג יצא

נגד פרס

האלוף (מיל') חיים („ויוויאן") הרצוג, מועמדו של שימעון פרס לתפקיד שר־החספברה, מארגן עתה קבוצה של אישים במיפלגת־העבודה, מתוך כוונה לקיים כנס שייצא נגד רעיון „האופציה הירדנית" של שימעון פרס.

לדעת הרצוג פשטה „האופציה הירדנית" את הרגל, בעיקבות התגובות המגיעות מאירופה, מארצות־הברית, מירדן וממצריים. הרצוג טוען שעל מיפלגת־העבודה להציג רעיונות מדיניים נוספים, ולא „להידבק לרעיון של האופציה הירדנית, שהוא הדגל הפוליטי היחידי של פרס."

דוברו של אריזור

יחפטר

דב קול, דוברו האישי של שר־האוצר יורם אריזור, עומד להתפטר בקרוב מתפקידו, בעיקבות השידור האומלל של אריזור בטלוויזיה, שקול התנגד לו.

קול, שהוא דובר הביטוח הלאומי, הושאל למישרד־האוצר בחודש שעבר, עם התמנותו של אריזור כשר־האוצר.

קול הוא ידידו האישי של אריזור. לכן אינו רוצה להתפטר מיד אחרי השידור. קול יחזור לביטוח הלאומי.

דיין מאשים

את רבין

ח"כ משה דיין מאשים את ח"כ יצחק רבין בהפצת שמועות, כאילו דיין הציע לרבין להצטרף לרשימתו החדשה. דיין טוען כי מעולם לא שוחח עם רבין על אפשרות כזו, ובוודאי לא הציע לו מקום שני ברשימה.

לטענת דיין, מפיץ רבין שמועות אלה כדי „להפחיד את מיפלגת־העבודה, וכדי לחזק את מעמדו בה."

אירוח עולה

600 אלף

פגישת הדירקטוריון של הסוכנות היהודית תעלה לסוכנות יותר ממיליון לירות.

הפגישה נערכת במלון „דן קיסריה", והסוכנות תשלם עבור 50 המנהלים שלה סכום של 600 אלף לירות לאירוח, מיבחר האירוחות.

האוצר יוסה

להעלות את המס

במישרד־האוצר עומדים לדון בשבוע הבא בהחזרת מס־הנסיעות. לדעת כלכלני האוצר מפסידה המדינה כחמישה מיליארד לירות ביגוד ביטול המס.

הכוונה היא להחזיר את המס לקראת עונת־הנסיעות הקרובה, הנפתחת מיד אחרי הבחירות, ב־1 ביולי.

שרי הליברלים יתנגדו להחזרת המס, שביטולו היה סמל המחפך הכלכלי של ארליך.

אישים יצאו

למכסיקו

פקידים בכירים ממישרד־הביטחון הם בין המוזמנים לחתונת בנו של סוחר־הנשק היהודי־מכסיקאי מרכוס כץ, הנערכת השבוע במכסיקו־סיטי.

בראש המישלחת שיצאה מהארץ, ח' כוללת גם כמה עיתונאים, עומדים הרב הראשי לישראל, הרב שלמה גורן, ומי שהיה מנכ"ל מישרד־האוצר, הד"ר יעקוב נאמן.

מרכוס כץ הוא ששיקם את רמי־הכרטיסים ואת האירוח לכל הישר־אלים שנסעו לחתונת בנו.

מרכוס כץ התפרסם בשנתיים ה' אחרונות בשורה של מעשים מפוקי־פקים, ובפרשות שקיקלו לתעשייה הצבאית ולתעשיה האווירית כמה עיסקות־נשק גדולות.

תידון הרפורמה

בשוק ההון

הממשלה מתכוונת לדון בישיבתה הקרובה בדו"ח הוועדה, שבראשה עמד הד"ר בן־עמי צוקרמן, לרפורמה בשוק ההון.

הכוונה לערוך דיון כזה נשמרת בסוד כדי למנוע לחצים, בעיקר מצד הבנקים, שלא לקבל את ההמלצות, שפירושן יהיה הקטנה רבה במעורבות הממשלה בשוק ההון.

האוצר נגד

התקציב

כלכלני אגף־התקציבים במישרד־האוצר מתנגדים לתקציב שעומד להגיש בשבוע הבא שר־האוצר, יורם אריזור.

ראש אגף־התקציבים במישרד־האוצר, ישראל חיים ארקין, אמר השבוע: „התקציב שווה רק את מישקל הנייר עליו הוא מודפס."

„בנק ישראל"

משמיץ

במישרד־האוצר קיימת התמרמרות רבה על ראשי בנק ישראל. לדברי פקידים בכירים במישרד־האוצר מתחו אנשי בנק ישראל ביקורת חריפה על המדיניות התקציבית של הממשלה באוזני מישלחת הביקורת של קרן המטבע הבינלאומית, השוהה עתה בישראל.

דרוזים איימו

על לין

כמה דרוזים, ממקורבי ח"כ שייח' ג'אבר מועדי, איימו על ח"כ אמנון לין. לדברי לין לא היו האיומים ישירים, אך היו דרוזים שהבטיחו לו „לבקר אצלך בבית בחיפה."

הדרוזים כועסים על לין, המקורב לעדה הדרוזית, ביגלל העמדה שנקט בפרשת רצח ח"כ חמאד אבו־רביעה.

שערוריה

ב„אל־על" ניו־יורק

למרות מדיניות קיצוצי־המשכורות ב„אל־על", הציעו בשבוע שעבר יושבי־ראש מועצת־המנהלים של החברה, אברהם („בומה") שביט, ומנכ"ל „אל־על", יצחק שנדר, משכורת של 850 אלף לירות לחודש לסטיב ברגר, כדי שינהל את סניף החברה בניויורק, במקומו של ירחמיאל שרם, העובר לרומא.

ברגר הוא יהודי אמריקאי, העובד עתה בחברת טראנס אמריקה, והמקבל שם משכורת המגיעה לחצי מהשכר שהציעה לו אל־על. ברגר דחה את הצעת שביט־שנדר. הוא דרש שכר של 1.5 מיליון לירות לחודש.

בעוד ש„אל־על" מוכנה לשלם משכורות־ענק לאנשים שאינם עובדי־החברה, היא החלה לאחרונה למכור חלפים ממחסני־הציוד שלה בניויורק ובזול. עד כה מכרה החברה חלפים בערך של שלושה מיליוני דולר, והיא נמצאת במשא־ומתן למכירת מנוע שלם של „בואינג".

צפויה שערוריה

בחיפה

מזכיר מחוז חיפה של מיפלגת־העבודה, אורי אגמי, עומד לפרסם מיסמכים, אשר יגלו, לדבריו, פרשות קשורות במזכיר מועצת־פועלי־חיפה, משה ורטמן.

בהתמודדות, שנערכה בשבוע שעבר בין ורטמן לאגמי על־תפקיד מזכיר מועצת־הפועלים, הביס ורטמן את אגמי, ולדברי אגמי הוא גילה גילויים שונים במהלך ההתמודדות.

מאבק

על השיניים

חברת־הביטוח דיקלה, חברת בת של הסנה, עומדת להציע תוכנית ביטוח־שיניים. עד כה עסקה בשטח הביטוח רק חברת שיקום, ולה כ־70 אלף מבוטחים.

„דיקלה" עובדת בשיתוף פעולה עם קופת־החולים של ההסתדרות, ועומדת לנסות לקחת לקוחות מאורגנים גדולים של „שיקום". הלקוח הראשון, שעימו מקיימת „דיקלה" משא־ומתן, הוא „בנק הפועלים", שביטח כ„שיקום" את עובדיו.

יתייקרו הטיסות

לאילתים

שר־האוצר, יורם אריזור, החליט להקטין את השתתפות הממשלה בטיסות „ארקיע" לתושבי אילת.

עד לפני כשנה היתה ההשתתפות העצמית של תושבי־אילת במחיר הכרטיס רק 21 אחוז. שר־האוצר הקודם ייגאל הורביץ, העלה את ההשתתפות העצמית של האילתים ל־42 אחוז, ואילו אריזור מתכוון להעלות אותה ליותר מ־60 אחוז.

ראש עיריית אילת, גדי כץ, הודיע לאריזור שאם תקטין הממשלה את השתתפותה במחיר הכרטיסים, „לא ימריא ולא ינחת אף מטוס אחד באילת."

האיש שנדקר בסכנין בששה שערך פוגרום

בערבים - הוא איש חבורתו של צחי הנגבי

פלוגת הסער תוקפת

כך הם פרצו לחדריהם של הסטודנטים הערביים במעונות שבטכניון (שיחזור). ברשות התוקפים היו המפתחות המתאימים לחדרי קורבנותיהם. הם היו מצויידים באלות ובשרשרות. פניהם כוסו בכובעי־גרב.

דם על הקיר מראה סימון חורטדו, שכנם של המותקפים, שהיה כל עת הפוגרום בחדרו, אך הוא חשש לצאת.

ה אירות ככו במפתיע. אל תוך דירת הסטודנטים פרצו שמונה ביריונים, חמושים באלות כבדות ובשרשרות ברזל. פניהם כוסו בכובעי־גרב. בידיהם היו המפתחות המתאימים לדלתות החדרים של קורבנותיהם.

הם התחלקו לשתי חוליות. כל אחת פנתה לחדר אחר. תוך שניות נשברו עצמות הקורבנות השותתים דם.

המשימה הצליחה.

זאת יכולה להיות סצינה מתוך סרט על פרעות בסטודנטים יהודיים, באוניברסיטה גרמנית, בסוף ימי הרפובליקה הוויימרית. סרט כמו קבארט או ג'וליה.

השבוע זה קרה בחיפה, והקורבנות היו שלושה סטודנטים ערביים מהטכניון. הם הופתעו בשעה 4 לפנות בוקר בחדריהם שבמעונות־הסטודנטים על־ידי קבוצת פורי־עים, שערכה בהם פוגרום.

משסיימו את מלאכתם, נעלמו הביריונים אל תוך החשיכה. הם האמינו שאיש לא יוכל לזהותם. אולם בתוכניתם, שהייתה בנוייה כמיבצע צבאי לכל דבר, חל שיבוש. תוך כדי שהתעללו באחד מקורבנותיהם, ברקאת חאג'־חוסיין (23) מכפר־מכר, תל־מיד השנה הרביעית בהנדסת־מכונות, הצליח זה להשתחרר לרגע־קט ולאחוז באולר קטן שהיה בחדרו. באמצעות אולר זה ניסה להגן על עצמו ודקר את אחד מתוקפיו. הוא לא הצליח לזהות איש, אך הוא ידע לבטח שאחד מהם נפצע מאולרו. פציעה זו הביאה לחשיפת הפורצים.

איומים מסגנו של כהנא

א רבע יחצי שעות אחרי התקיפה, בשעה 8.30 בבוקר, נמצא הסטודנט אלי אדיר (26), כשהוא שרוע על הארץ לייד הווספה שלו, שחנתה בסמוך לחדרו במעונות הטכניון. הוא היה פצוע מדקירות בצד גופו.

אלי אדיר הוא אחד ממנהיגי תנועת יש („ישראל שלנו") בטכניון, שחבריה עוסקים בהסתה אלימה כנגד הסטודנטים הערביים. נוסף על כך הוא נמנה עם כנופייתו של צחי הנגבי, בנה של ח"כ גאולה כהן. לפני חצי שנה עמד יחד עם הנגבי בראש קבוצה של אנשי־הימין הקיצוני, שהסתערו על אוניברסיטת חיפה, במטרה להכות את הסטודנטים הערביים שם ולשלול מהם את זכות־הדיבור (העולם הזה 2234).

אדיר מזוהה גם כתומך בתנועת כך של ה„רב" מאיר כהנא. אחרי שנודע על פציעתו של אדיר, שלח סגנו של כהנא, יוסי דיין, מיברק לנשיא־הטכניון, עמוס חורב, שבו הודיע כי אדיר הוא חבר בכך, ואיים לנקום את הפגיעה בו.

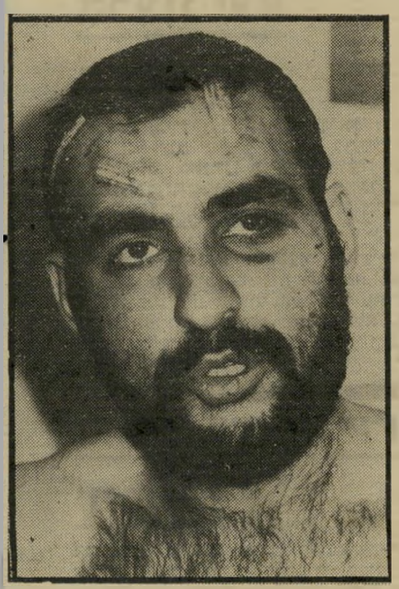
עם מיטען כזה של „תארים" היה החשד נופל על אדיר גם בלעדי פציעתו מדקירת האולר. אולם חבריו מתנועת יש, שמיהרו להיחלץ לעזרתו, טענו שלאדיר אין כל קשר לפוגרום. הם ניסו להעלות גירסה, שלפיה הוא נדקר בקירבת חדרו, כמה שעות אחרי תקיפת הסטודנטים הערביים, כנקמה על מה שנעשה להם. אך העובדות סתרו גירסה זו.

מייד אחרי שנתגלה, הועבר אדיר לבית־החולים רוטשילד בחיפה. מצבו הוגדר כקשה. כתוצאה מהדקירה נפגעה אחת מריאותיו והוא איבד דם רב. הרופאים עמלו במשך שלוש שעות כדי להציל את חייו. לפי אבחנתם, מצביעה הכמות הגדולה של הדם שאיבד על־כך שהוא נפצע כמה שעות לפני שהגיע לבית־החולים, בערך בזמן שבו פרצה פלוגת הסער לחדריהם של הסטודנטים הערבים. בחיפוש שנערך בחדרו נמצאו גם בגדים ותחבושות מגואלים בדם רב.

עובדה נוספת נתגלתה על־ידי המישטרה. השוטרים שהגיעו לזירת הפשע, מצאו את המקום מגואל כולו בדם. אנשי המחלקה לזיהוי פלילי (מז"פ) אספו דגימות מהדם. חלק מהדגישות תואמות את דמו של אדיר.

המישטרה הגיעה למעונות כרבע שעה אחרי האירוע. במשך כל שעות הבוקר רחש המקום שוטרים, שעסקו באיסוף ראיות. הם מצאו אלה ושרשרת, שהשאירו אחריהם התוקפים, וכן שעון־יד של אחד מהם, שכנראה נפל בעת המאבק.

השוטרים עסקו גם בתיחקור שכניהם של קורבנות הפוגרום. חדרו של אדיר נמצא אף הוא לא הרחק משם. גם אם רצה מישהו לפגוע בו, אחרי תקיפת הסטודנטים הערביים, לא יכול היה לעשות זאת, ואף לא היה מעז, בשל נוכחותם של השוטרים במקום.

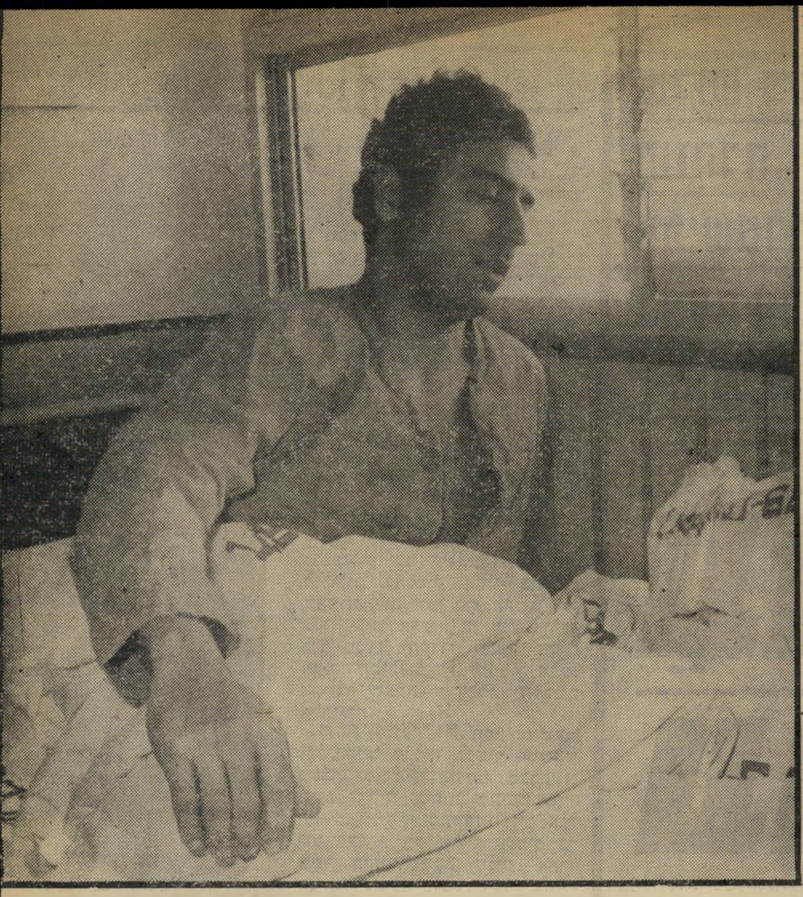

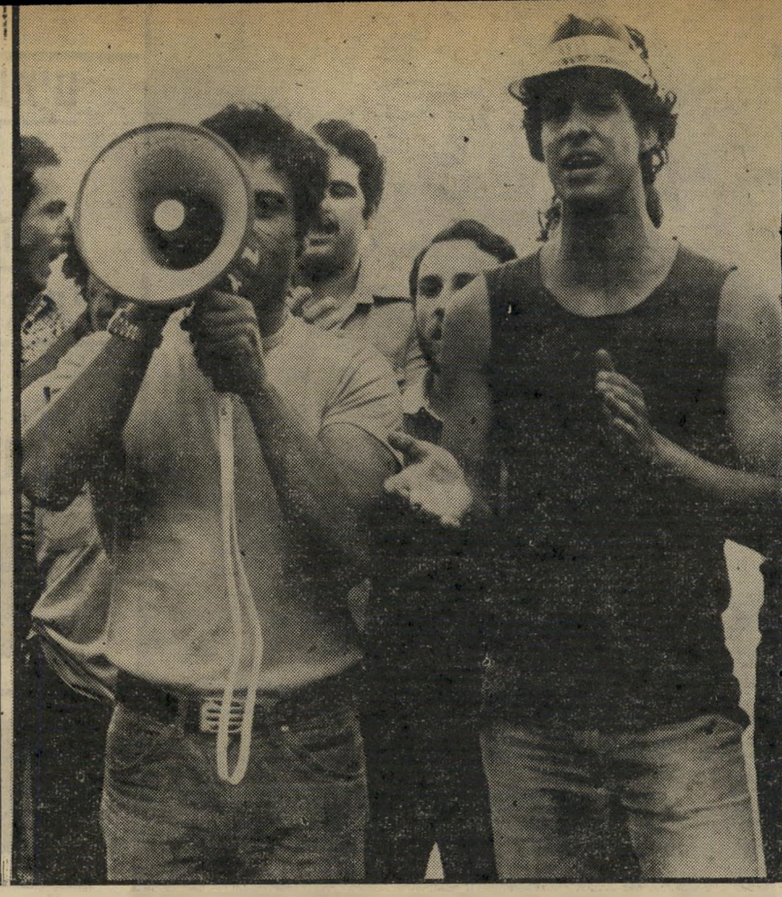
הקורבן עטיף עומרי סובל משני שברים בגולגולת, וחב־לות קשות בכתפיים, בגב, בפנים ובראשו.

אנשי צוות החקירה המיוחד (צח"מ), שמינה מפקד מישטרת מרחב חיפה, תת־ניצב אברהם תורג'מן, כדי לחקור את הפרשה, סבורים שכל הנסיבות והראיות אכן מצביעות על־כך שאדיר נימנה עם התוקפים. לפי גירסת המישטרה הוא הס־תתר, כנראה, במשך כמה שעות בחדרו. כאשר הרגיש כי כוחותיו אוזלים, ניסה להגיע בכוחות עצמו לבית־חולים או לרופא פרטי, ואז התמוטט. על חדרו בבית־החולים הוצב שוטר, המשגיח עליו 24 שעות ביממה. הוא ייעצר, כנראה, כאשר יקום ממיטתו.

22 תפרים בראש

ב ינתיים עצרה המישטרה את ברי־קאת, שלא הכחיש כי השתמש באולרו להגנה עצמית. מעצרו הוארך בשישה ימים, למרות שהוא סובל מחבלות בכל חלקי גופו. בעיקבות החקירה נעצרו גם הסטודנטים גבריאל גוזלן ושלמה כהן, החשודים בכך שהשתתפו בהתפרעות ה־אלימה. סטודנט נוסף שנעצר הוא אברהם לוגסי, האחראי על הביתן שבו אירעה התקרית. הוא חשוד בכך שמסר לידי התוקפים את מפתחות חדריהם של הסטו־דנטים הערביים. נשיאות האוניברסיטה

לפני כן ואחרי כן: אלי אדיר (עם הרמקול, ל"ד צחי הנגבי) ובבית־החולים

החליטה להשהות מלימודים את כל החשודים. עד לסיום החקירה.

הנפגע הקשה ביותר מהפוגרום הוא עטיף עומרי (23) מכפר סנדלה, תלמיד השנה הרביעית במדעי הפיסיקה, שישן בחדר הסמוך לברקאת. הבריונים שפרצו לחדרו הותירו בו שני שברים בגולגולת וחבלות קשות בכתפיים, בגב ובפנים. בראשו נתפרו 22 תפרים. הוא אושפז למשך כמה ימים בבית־החולים כרמל בחיפה ושוחרר לביתו.

בעת התקיפה שהתה בחדרו של ברקאת חברתו, וואפה אליאס (20), מכפר יאסיף, תלמידת השנה הראשונה בהנדסה. הפורעים לא פסחו גם עליה. היא הוכתה קשות בראשה וברגליה, שכוסו בסימנים כחולים מחבטות בשרשרת.

בטכניון לומדים 230 סטודנטים ערביים. ברקאת ועומרי לא נבחרו במיקרה כקורבנות. ברקאת הוא יושב־ראש ועד־הסטודנטים־הערביים בטכניון, ואילו עומרי הוא פעיל בחזית הסטודנטים הערביים בטכניון, שרובם ככולם משתייכים לרק"ח. בשל כך הם היו על הכוונת של אנשי הימין הקיצוני, שאינם בוחלים באלימות, על־פי מיטב המסורת הפאשיסטית. לא אחת הופנו אל ברקאת ועומרי איומים, ובעת האחרונה הם היו תחת חשש מתמיד לחייהם. וואפה הותקפה, כנראה, מכיוון שהייתה יחד עם ברקאת. אך גם היא פעילה ברק"ח, וייתכן שהתוקפים ידעו זאת.

את דרכי הפעולה התווה צחי הנגבי, מנהיגו של אלי אדיר, בעת ההפגנה שהתקיימה באוניברסיטת־חיפה. „עכשיו אנחנו עדיין מדברים, אבל זו רק ההתחלה," אמר אז הנגבי, ההולך בעיקבות אמו, שמתנגדת להסכמי־השלום. „אם זה לא יספיק, אנחנו נשתמש גם במקלות. ואם יהיה צורך — לא נימנע גם מלקחת נשק לידיים!"

השבוע עברו עושי־דברו של הנגבי לשלב המקלות. העיתוי לכך היתה מסיבה מזרחית, שערכו הסטודנטים הערבים בבית־הסטודנט בטכניון. במהלך מסיבה זו, שהתקיימה לרגל סיום הסימסטר, לא הושמעו כל נאומים או סיסמאות. אך גם בריקודים ובשירה היה די כדי לעורר את כעסם של הבריונים, הששים לקראת כל הזדמנות להפגנת שריריהם. כדי להשבית את שימחתם של הערבים, נשלחה פלוגת הסער לתקוף.

על אשר התרחש סיפר עטיף עומרי:

הגעתי למסיבה בשעה 10 בערב. בכניסה ראיתי את גבריאל גוזלן, המוכר לי כפעיל בתנועת יש. הוא נעץ בי עיניים וניגש לטלפון־ציבורי שנמצא בסמוך. אחרי שטילפן הוא נכנס לאולם ונשאר עד לסוף המסיבה, בשעה אחת אחר חצות. רוב הנוכחים היו סטודנטים ערביים, והוא כימעט שלא דיבר עם אף אחד.

אני, ברקאת, וואפה ושני חברים נוספים, נשארנו לנקות אחרי סיום המסיבה. בשעה שתיים גמרנו והלכנו לדירה שלי ושל ברקאת, שבה אנחנו מתגוררים ביחד עם עוד שני סטודנטים יהודיים. בערך ברבע לארבע הלכו שני החברים שעזרו לנו לנקות. אני פניתי לחדרי לישון וברקאת נכנס לחדרו עם וואפה. למרות שדלת הדירה הייתה נעולה, נעלנו גם את דלתות החדרים. כך אנחנו מקפידים לעשות כבר במשך זמן רב. מאז קיבלנו מיכתבי איום על חיינו.

אני נרדמתי ועל מה שקרה אחר־כך שמעתי מברקאת. כמה דקות לפני ארבע כבה לפתע האור בדירה. המפסק הראשי נמצא בחדר־המדרגות של הבניין, כך שכל אחד יכול לנתק אותו מבחוץ. עם כיבוי האורות נפתחה דלת הכניסה לדירה. לנכנסים היה מפתח מתאים.

חלום בלהות

מ ייד אחרי כן שמע ברקאת שמישהו מכניס מפתח לחור־המנעול בדלת חדרו. הוא שאל מי זה, אך במקום תשובה נפתחה הדלת ולחדר פרצו כמה אנשים, שפניהם היו מכוסים בכובעי גרב. אבל בחשיכה המוחלטת ששררה בדירה לא ניתן היה לזהותם, גם אם פניהם היו גלויים.

הפורצים תקפו מייד את ברקאת באלות ובשרשרות. הם היכו גם את וואפה, שזעקה לעזרה, אך איש לא בא. היא נשכבה על המיטה וניסתה להתגונן ברגליה. אחד התוקפים היכה על רגליה בשרשרת. ברקאת ניסה להיחלץ לעזרתה, אך הם היו ארבעה או חמישה איש והתגברו עליו בקלות. למרות זאת הוא הצליח להשתחרר לכמה שניות, ואז הוא דקר את אחד מהם.

(המשך בעמוד 40)

שיחזור החקירה בתמונה מימין מדגימים שני המשחזרים כיצד דקר ברקאת את אלי אדיר, מתוך הגנה־עצמית. **בתמונה משמאל** משוחזרת התנוחה שבה נמצא אדיר שרוע על הארץ, לייד הווספה שלו. **בתמונה למעלה מימין** נראה אחד הסטודנטים שנעצר בחשד להשתתפות בפוגרום, גבריאל גוזלן, מאחרי כתפו של צחי הנגבי.

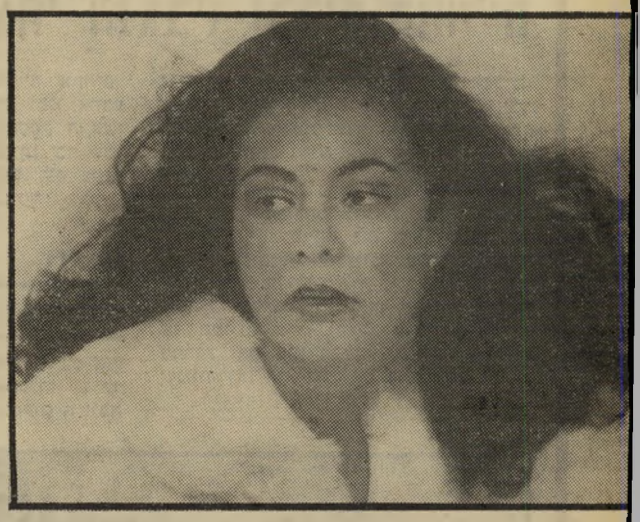
(המשך מעמוד 28)

שי־חבלה, או שהתאמן לקראתם. אך השופטים הצבאיים הניחו, כי מי שמתגייס לאירגון כזה „סופו שייקח חלק פעיל במעללי האירגון".

כראי יהתבורר. המצב הָעובדתי היא שכל אירגוני־הסטו־דנטים הפלסטינים מסונפים ריש־מית לאש"ף, כמו כל האירגונים המיקצועיים של פלסטינים בעולם.

יבואן בטשר
אפשר בלי —

דוגמנית ואשת עסקים גזין
— מתיחת פנים

לו אירגוני הסטודנטים הישר־ים בחו"ל כפופים כולם לימין צוני, ואין בהם מקום לערבי. ך נתפס כל סטודנט ערבי מ־אל בין שיניים של צבא. אם ו מתבודד מוחלט, סופו רע.

עסקים

לח במקום ניתוח

כומר אוסטרי התאהב בדיילת „אל־על" וחשניים מנסים להציל את נשות ישראל

לכבוש את העולם!" זוהי סיס־ של וולטר בטשל, כומר פרו־נזתי מאוסטריה, השוהה כיום ראל ומבקש לכבוש גם אותה. טשל שימש שנים רבות כומר ך אקוסבורג שבאוסטריה. הוא שלושה תארים אקדמאים, אשה שילדה לו שתי בנות מות, אך יום אחד מאס בכל ליט לפנות אל עולם־החומר. נטש את ביתו, פנה־עורף ל־ה והחל להסתובב בעולם, אחר ההצלחה הכספית. הצלחה לא אחרה לבוא. כעבור שנים הפך בטשל אדם עשיר ־מידה בינלאומי.

לו אירגוני הסטודנטים הישר־ים בחו"ל כפופים כולם לימין צוני, ואין בהם מקום לערבי. ך נתפס כל סטודנט ערבי מ־אל בין שיניים של צבא. אם ו מתבודד מוחלט, סופו רע.

דרכי אדם

אזהרה לדוגמנית

העזים התחתון המתין שנה תמימה עד שאיריס דווידסקו יצאה ממחבואה

חוקרי המישטרה, שהגיעו באחד מימי השבוע שעבר לבית־החולים צהלון ביפו, הכירו מיד את הפצוע ששכב במיטה שאליה הוזעקו. כ־שעה קודם לכן טילפנו למישטרה מבית־החולים, ודיווחו על צעיר שהגיע לצהלון כשהוא שותת־דם מדקירת סכין.

החוקרים מצאו מולם את אחד הנרקומנים הידועים של יפו. כפי שהם צפו מראש, סיפר להם ה־נרקומן שהוא אינו יודע מי תקף אותו. „צילצלו בדלת, פתחתי אז־תה ואז תקעו לי את הסכין. אני לא מכיר את אלה שעשו את זה." אך המישטרה הכירה את הנר־קומן וגם את ידידיו. „איריס היתה

(המשך בעמוד 37)

בים לחזור על התהליך מחדש," מסביר בטשל, „התכשיר העשיר מאלה־זרה, משמש תחליף מכובד לניתוחים. הוא מטשטש קמטים, מסיר כתמים ומרכך את העור ב־אופן טיבעי."

שלוש פעמים הוזהרה המישטרה. בפעם הרביעית היה נסיון ההתנקשות

עד עד הבונה

לפני כשנתיים ביקר בטשל בישׂ־ראל, הוא צפה בתצוגת־אופנה ש־בה השתתפה הדוגמנית אורנה גלזן, וולטר התאהב ותקע יתד בישראל. „היא פשוט התאימה ל־חלום הגדול שלי לגבי האשה האי־דיאלית," הוא טען. לאחר כמה חודשי היכרות חייב היה המיליו־נר הטרי להמשיך את מסעות ה־עסקים שלו ברחבי־העולם. הוא לקח איתו את אורנה.

אורנה בת ה־25 נהנתה בתחי־לת המסע ממעמד של אשת־מיליו־נר, העסוקה רוב היום במסעות־קניות וביחסי־ציבור למען בן־זוגה. אך הצעירה ששימשה בארץ דיילת־אוויר ודוגמנית, החלה ל־השתעמם ודרשה לחזור לארץ.

בטשל לא יכול היה לסרב. אין לו בארץ כל קשרים מיסחריים, היכולים להעסיק אותו בתקופת שהייתו כאן, ולכן הוא החליט לה־ביא רעיון חדש. יחד עם אורנה הוא מגסה להחדיר לשטח הקוס־מטיקה־הטיבעונית חומר חדש, המיוצר מצמח מידברי, המכונה אלה־ורה.

תחליף לניתוח. הסידרה שאו־תה הביאו מכילה תכשיר המשמש מסכה לפנים. לדבריהם, מסכה זו היגה תחליף לניתוחי מתיחת עור־הפנים. „ניתוח מתיחת־הפנים אפ־שר לעשות רק שלוש פעמים ב־משך החיים. כמה שנים אחרי הניתוח, הופך העור רפוי, וחיי־

הבונה

ך דעתי שזה יקרה," זעק „ניצב־מישנה יגאל לושי, מפקד מישטרת רמת־גן, בבוקר היום הראשון שעבר. היה זה אח־רי שנודע לו, באמצעות דיווח טל־פוני, על נסיון ההתנקשות בחייו של ישראל גוטליב, עד־המדינה ב־מישפטו של שר־הדתות אהרון אבו־חצירא.

א.צ.*, אברך ג'ינג'י בן 43, עובד יהלומים, המתין ביום הרא־שון, החל משעת בוקר מוקדמת, בחדר המסוך לחדרו של סגן ראש־עיריית בני־ברק ישראל גוטליב. גוטליב לא היה אמור להיות באו־תו היום במישרד. על פי התיכנון הראשוני היה עליו לפתוח את רשימת העדים במישפטם של אבו־חצירא ושלושה מעמיתיו, העומ־דים לדין בירושלים.

השתלשלות של מיקרים הביאה לכך שעד־המדינה המפורסם יישאר באותו היום בביתו. אחד מפרקליי־טי שר־הדתות, שלמה תוסיה־כהן, החליק שלושה ימים קודם לכן על ריצפת האכסדרה של מלון דיפלומט בתל־אביב ושבר כמה מעצמותיו. הפרקליט רם כספי, שותפו של תוסיה־כהן בהגנה על אבו־חצירא, ביקש מבית־המישפט לדחות את הישיבות שנועדו ל־שמיעת העדויות. בית־המישפט סרב, ואז פנה כספי אל פרקליט המדינה גבריאל („גבי") בך, וביק־שו לשנות את סדר הופעת העדים. ההגנה היתה מעוניינת שגם תו־סיה־כהן יוכל לחקור את גוטליב. בך הסכים, שמשך השבוע יעיד: רק עדים טכניים וקציני־מישטרה במישפט המפורסם, כך שגוטליב נשאר בבני־ברק.

* שופט בית־מישפט השלום ב־תל־אביב הוציא צו בלתי־חוקי ה־אוסר את פירסום שמו של החשוד. הנימוק לצו היה שאמו של החשוד בנסיון־ההתנקשות חולה, ופירסום הידיעה עלול לפגוע במצב בריא־תה.

גוטליב אינו שש לבוא לבניין העיריה, בו כיהן עד לפני שנתיים כראש עיר. מרבית עובדי העי־ריה, כמו רוב התושבים הדתיים של בני־ברק, שוסמים אותו ורו־אים בו בוגד. מדי פעם נזרקות לעברו הערות מעליבות, לעיתים על גבול האיום. אולם כפי שאמר גוטליב השבוע: „אם הייתי יר־שב כל הזמן בבית, הייתי מש־תגע."

על הריצפה, בלי הכרה

ב משך יותר משעתיים עבר גוטליב על עיתוני הבוקר. מזכירתו, עליזה הורביץ, דאגה, כדרכה, להניח על שולחנו את הצופה, המודיע, הארץ ודבר. ב־ערך ב־10 לפני הצהריים, ביקש גוטליב מעליזה שתרד לקיוסק ה־סמוך ותביא את הצהרונים וכריך של גבינה.

א.צ., שהמתין כל העת ב־סמוך להורביץ, כשהוא מתפלל וקורא תהילים, ציפה לרגע זה. כשהיתה הלישכה ריקה הוא נכנס לחדרו של גוטליב, שלא הופתע, לדבריו, לראותו. „אני מכיר אותו כבר הרבה שנים, וגם עשיתי לו כמה טובות," אמר גוטליב לחוקרי המישטרה.

„איך אתה מרגיש? אתה מתפקד טוב?" שאל א.צ. את סגן־ראש־העיר. גוטליב השיב בחיוב ואז הכניס א.צ. את ידו לכיסו, שלף מוט קטן של ברזל, הטיח בגוט־ליב אגרוף והמשיך להכותו במוט. גוטליב שתת דם והחל לזעוק: „די, די, מספיק! רחם עלי!" א.צ. לא ריחם והמשיך להכותו.

עליזה הורביץ שמעה את הצע־קות בהיותה בקומה הראשונה של בניין העיריה, בדרכה החוצה. היא מיהרה לשוב על עקבותיה. כש־נכנסה לחדר כבר לא היה א.צ. במקום. הוא הסתלק משם בריצה,

נאשם דסקר
שותפים בעסקים

כשהוא דוחף כל מי שנקרה בדר־כו. עליזה נבהלה. היא וכמה עוב־די עיריה אחרים שנזעקו לחדר, ראו את גוטליב שותת־דם, מוטל על הריצפה ללא הכרה.

„הם הצליחו לרצוח אותו. הם רצחו אותו לפני העדות," נשמע: צעקות מכל עבר. עובד עיריה בעל תושיה מיהר להביא דלי מלא מים, אותם שפך על פניו של גוטליב. סגן ראש־העיר התעורר והובל ל־בית־חולים. מאוחר יותר, בבית־החולים בילינסון, קבעו הרופאים שגוטליב סובל מפציעה קלה ביל־בד. „כנראה שהתעלף מפחד," אמר אחד הרופאים.

לושי, שהגיע חיש מהר לבניין עיריית בני־ברק קלט מפיו של גוטליב את שמו של התוקף, א.צ. המתין למישטרה בביתו, כאילו דבר לא אירע. הוא נעצר, אך הכ־

עד־מדינה גוטליב (מזפנים) ומעריצים
להפחיד את המישפחה

למטה־הארצי הגיע מידע על התארגנויות להתנקשות בעד המדינה ישראל גוטליב ✶ שר־הדתות ונאמנו אל' רונן הוזהרו ✶ השומר האיש' של גוטליב נעדר דווקא ביום ההתנקשות

חיש מייד את ההאשמה: „אני לא היכיתי את גוטליב. לא ראיתי אותו בכלל. נכון, הייתי היום ליד העיריה. אבל כלל לא נכנסתי פנימה." כשהמשיכו החוקרים בשאלותיהם, נמאס המישחק על א.צ. הוא החל לקרוא תהילים ולהתפלל, כשהוא מתעלם לחלוטין מחוקריו.

יש להניח שאם אמנם היה ה־אברך הצעיר תוקפו של גוטליב, נעשה הדבר על רקע מישפט אבו־חצירא, אבל לא בגלל השר עצמו. א.צ. עובד במילטשת היהלומים של שמואל דסקל בבני־ברק. כמה פעמים אף נכנס לעיסקות עם דסקל, הקשורות בייבוא יהלומים, והשניים היו ידידים קרובים. אין ספק שמעצרו של דסקל והעמדתו לדין, יחד עם שר־הדתות, פגעו בידידו הטוב א.צ.

השר התבקש להרגיע ✶

כדי להבין את החשש מפני התנקשות בחייו של עד־המדינה, ישראל גוטליב, יש להבין את עוצמת הסערה שפקדה את החוגים הדתיים, כשנודע שגוטליב עומד להיות עד־מדינה נגד אהרון אבו־חצירא. הרוחות געשו הרבה יותר לשמע ידיעה זו, וגם לשמע הידיעה שחבר־סיעתו של אבו־חצירא, ח"כ דויד גלס, העיד במישטרה נגד השר, מאשר מעצם העבירות ש־יוחסו לאבו־חצירא.

אנשים שהיו מתנגדיו של שר־הדתות הפכו לפתע לחסידיו. חסידיו הפכו לאנשים רדופים ורודפים אחרי המתנכלים לו.

אנשים דתיים רבים לא יזדעזעו גם אם אבו־חצירא יורשע בסופו של דבר בקבלת שוחד. השיטה שבה הועברו כספים למוסדות־דת, השילוב המתמיד בין כסף ציבורי לבין כסף פרטי, כשהדבר נוגע לישיבות ולרבנים, הם חלק מ־מערכת חיים שלמה. יש רק מעט אנשים במפד"ל, ובוודאי בחוגים הדתיים הקיצוניים יותר, שלא יודעים על מעשים חמורים יותר מה־מעשים שבהם הואשם שר־הדתות. רבים רואים בו קורבן, ורבים עוד יותר טוענים שעצם החקירה נגדו והעמדתו לדין היא תוצאה של מערכת אנטי־דתית. רבנים וחניכי בני־עקיבא רואים עצמם יושבים על ספסל הנאשמים, בדיוק כמו אבו־חצירא.

הכעס על תת־ניצב בנימין זיגל, שהצליח להעלות חשדות חמורים נגד שר־הדתות, הופנה בחלקו הגדול לעבר ישראל גוטליב. גוטליב נחשב בקרב החוגים הדתיים כ־בוגד. הוא פנה אל החילונים, המנסים להכשיל אדם דתי, ועוזר להם. מוסדות המפד"ל, שבהם היה גוטליב חבר בכיר, הוקיעו אותו מתוכם, עוד לפני שבית־המישפט פסק את דינו בפרשת אבו־חצירא. ידידים קרובים שלו החרימו אותו. גוטליב מצא עצמו מבודד לחלוטין.

חוקרי המישטרה גם ידעו שקהל תומכיו של אבו־חצירא מורכב ב־חלקו מחמומי־מוח, הרואים את ה־הגנה על שר־הדתות כשליחות. צעירים בני העדה המרוקאית, ש־היה מי שדאג להסיתם, יצאו להגן על נכדו של הרב יצחק אבו־חצירא, המנהיג הדתי החשוב ביותר של העדה המרוקאית בישראל. אחרים נפגעו קשה כש„האשכנזים" ניסו לפגוע באחד מנושאי המישרות הבכירות ביותר במדינה מ־קרב בני העדה המרוקאית.

הפגנות האהדה שנערכו, ליד מישרד־הדתות בירושלים לשר, עוד בתחילת החקירה, רמזו על מה שעלול להתרחש. אלפי אנשים, צעירים וזקנים, הגיעו מכל רחבי הארץ לירושלים, כשהם נושאים בידם פרחים, שאותם הגישו לשר החשוד. קציני המישטרה, שהיו נוכחים במקום, ידעו שפרחים אלה עלולים להפוך תוך שניות מיספר למוטות ברזל, שיופנו נגד מי ש־מנסה להתנכל ל„נער הפרחים".

אין קצין־מישטרה שקינא ב־גוטליב אחרי שהתפרסמה עובדת היותו עד מדינה. גוטליב אמנם חשש מחרם חברתי ודתי, אך קצי־ני המישטרה חששו בעיקר מנסיון התנקשות בו.

ניצב־מישנה לושי לא ידע על הקשרים של א.צ. עם דסקל, כש־הדתות אהרון אבו־חצירא על־ידי ניצב־מישנה בנימין זיגל וניצב יחזקאל קרתי. פעם, אחרי שכבר הסתיימה החקירה, ביקש קרתי לשוחח עם אבו־חצירא בארבע עי־ניים. קרתי אמנם לא הטיח בשר האשמה ישירה, אך סיפר לו על כה המישטרה לשמור על חייו. ה־מישטרה חששה שגוטליב יסרב בסופו של דבר להעיד. גוטליב סירב לבקשת המישטרה להצמיד לו שוטר. „אי אפשר לשמור על כל המישפחה שלי, וזה גם לא יראה יפה בבני־ברק אם אני אלך הגרא"ה 11 בבני־ברק. השוטר בדק כל מי שנכנס לדירה ובירר אצל בעלי־הבית אם האורח רצוי. גוט־ליב שכר נהג למכונית הפיג'ו שלו, ומימן את שירותיו, לדבריו, מכיסו. הנהג, איש מישטרה לשעבר, הומ־לץ על־ידי המישטרה, שנתנה לו גם אקדח ברשיון ותידרכה אותו כיצד לשמור על עד־המדינה. ב־שבועות הראשונים ישב הנהג ב־לישכתו של גוטליב, בבניין העי־ריה, בכל עת שגוטליב עצמו שהה בה. בשבתות היה הנהג מגיע ברגל לביתו של גוטליב ומלווה אותו ל־בית־הכנסת.

אולם בשבועות האחרונים פג המתח. גם אצל הנהג. על פי ה־תיכנון המקורי לא היה אמור ה־נהג להסיע את גוטליב למישפט בירושלים. התוכנית היתה שגוט־ליב יעיד ביום הראשון. גוטליב עמד להיות מוסע במכונית מיש־טרה אזרחית. אלא שאיש לא טרח לספר לנהג על השינוי, ולכן הוא לא התייצב לעבודתו ביום הראשון שעבר.

עתה הוא השבוע המסוכן ביותר לגוטליב, אם אכן נותרו עדיין חמו־מי־מוח וחסידים־שוטים שירצו למ־נוע באמצעים אלימים מתן עדות נגד אבו־חצירא ושאר החשודים.

אם אכן ישנם כאלה, הרי שמע־שהו של א.צ. שיבש את תוכניתם. עתה שומרת המישטרה בכוח מוג־בר, על גוטליב ועל בני מישפחתו, בעזרת שוטרים במדים ובלי מדים.

המידע שהצטבר וביקש ממנו ש־ירגיע את הרוחות בקרב חסידיו. אבו־חצירא השיב: „אני לא יודע על כך דבר, ואין לי מה לעשות."

נהג צמוד עם אקדח ✶

מייד אחרי שנודע כי גוטליב הסכים לשמש עד־מדינה, נער־כל הזמן עם שוטר," הוא אמר לחוקריו.

בשבועות הראשונים היה גוטליב מצוי במעקב סמוי, מבלי שידע על כך. אך כשראתה המישטרה שאיש אינו מנסה להתנכל לו, הסירה את המעקב הסמוי, כן הסירה המיש־טרה את ההאזנה על קו הטלפון של גוטליב.

אולם כל אותה עת היה מוצב שוטר ליד ביתו של גוטליב, ברח'

קיבל את הידיעה על נסיון ההת־נקשות בגוטליב.

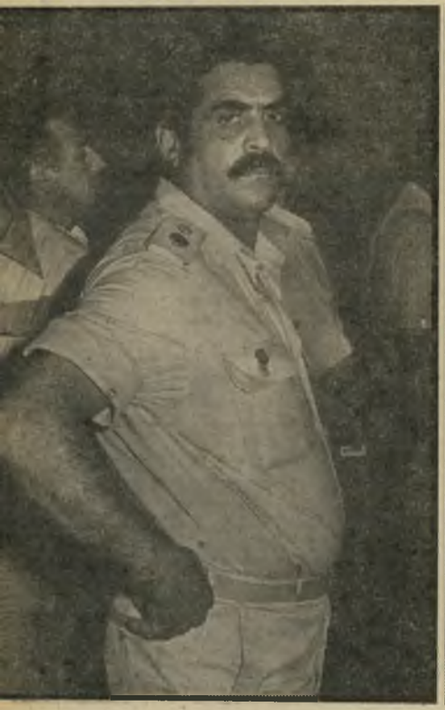
אולם הוא ידע שבאחרונה, הגיעו למישטרה לפחות שלוש ידיעות על כוונה להתנקש בעד־המדינה גוטליב. הכוונה לא היתה לרצוח את גוטליב, אלא רק לפגוע בו ובבני מישפחתו בצורה שתפחיד אותו ותניאו מלמסור עדות במיש־פט אבו־חצירא.

לראשונה הגיע מידע לקצין ה־מודיעין של מישטרת רמת־גן לפ־ני כחמישה חודשים. על־פי המי־דע פנו כמה אנשים אל החנו לש־עבר של גוטליב. הוא היה ידוע כמי שהסתכסך עם אבי גרושתו ואף התגבר לתת לפונים אליו את המידע שהיה דרוש להם. הפונים, שהמישטרה יודעת בבירור את זהותם, ביקשו מהחתן־לשעבר פר־טים על דירתו של גוטליב ועל נוהגיו: מתי הוא קם בבוקר, מתי הוא נמצא לבדו בבית וכו'.

המישטרה דאגה להזהיר את מי שהיה חתנו של גוטליב, אך לא נקטה נגדו באמצעים כלשהם. הוא לא עבר על החוק.

בהזדמנויות אחרות הגיע מידע מהמטה־הארצי למישטרת רמת־גן. אגף המודיעין של המטה־הארצי קלט שביבי מידע על התארגנויות לפגוע בגוטליב. על פי המידע התכוננו כמה צעירים מדרום ה־ארץ להתפרץ לביתו של גוטליב, להכותו, לפגוע באשתו חנה ובבנו משה.

המיסעדן אלי רונן הוזהר בעקי־פין. הוא התבקש על־ידי המישט־רה להרגיע את הרוחות בקרב חסי־די אבו־חצירא בדרום הארץ. משך כמה ימים גם היה מעקב סמוי אח־רי רונן. גם חבר־כנסת ששמו שורבב לפרשה גילה, כי גונבה לאוזניו ידיעה, שיש כוונה לפגוע בגוטליב. אחרי שמסר את המידע למישטרה הגיעו לביתו של אותו חבר־כנסת איומים טלפוניים. מידע זה נמסר בתקופה שבה נחקר שר־

שומר דושי

מוזהר רונן
מעקב סמוי או הזנחת השמירה

האם שוב יחסל

הנ

עות לפני הבחירות לכנסת, המום ונבוך. תחת לשאול את עצמו „איך למנוע את שיבת הליכוד לשילטון?" עלול הציבור לשאול את עצמו: „איך למנוע שילטון־יחיד של המערך?" או עלולה להתפתח רי־אקציה, זרימה של המים האלקטורליים מן המערך אל רשימות־ביניים או אל הלי־כוד.

המסקנה ההגיונית: כדאי למערך לד־חות את הבחירות בהסתדרות עד אחרי הבחירות לכנסת. אך אין איש במערך המעז להעלות רעיון כזה. כי מנוי וגמור

דיין בקורס ההגנה, פרס כבוגר הנוער העובד ועסקן מתחיל

ה אם הוא יעשה זאת שוב? האם, בפעם המיליון, מתכונן משה דיין לגזוז את פרי עמלו של שימעון פרס?

בימים האחרונים הופצה על־ידי שימעון פרס עצמו וראשי מיפלגת־העבודה גירסה חדשה על מה שעלול להתרחש בבחירות 1981:

- משה דיין יקים את רשימתו, רח"ל, ויזכה בשיבעה, שמונה או עשרה מנדא־טים.
- מיפלגת־העבודה תנצח בבחירות וה־מערך יהיה שוב לסיעה הגדולה ביותר בכנסת.
- הליכוד יוכה בבחירות, ויאבד חלק ניכר מכוחו.
- **תקום קואליציה של הליכוד, דיין, המפד"ל, אגודת־ישראל וחי־תחייה.**
- המערך יישאר באופוזיציה, יחד עם של"י ורק"ח.

● ניצחון מונח בכיס?

ה יו שראו בגירסה זו תכסיס תע־מולתי של המערך.

ראשי המערך חוששים עתה מפני „סיח־רור הניצחון" — בטרם הושג הניצחון. בארץ ובעולם נפוצה הדיעה כי ניצחנו של המערך הוא ודאי, וכי שימעון פרס יהיה בלי כל ספק ראש־הממשלה הבא של ישראל. במסעותיו האחרונים כבר התנהג פרס כראש־הממשלה, וגם בעלי־שיחו דיב־רו עימו כאילו בחירתו כראש־הממשלה שוב אינה אלא עניין פורמלי.

הנכס החשוב ביותר של המערך בשעה זו הוא הרצון הציבורי להיפטר מן הלי־כוד. רצון זה עשוי להביא המוני בוח־רים אל הקלפי, ואל פתק־ההצבעה של המערך, אף שאינם אוהבים את המערך כלל וכלל. הסיסמה „הצילו את המדינה מפני הליכוד!" תדרבן אותם.

אך אם הכך יהיו בטוחים מראש שהליכוד גמור וכי המערך יגיע לשילטון, עלול נכס זה להיעלם כי־טרם עת.

בעיני מארגני־הבחירות של המערך קיימת סכנה כזאת כבר עתה, והיא תלך ותגבר למחרת הבחירות בהסתדרות.

הקדמת הבחירות בהסתדרות לי־בחירות לכנסת היא שגיאה חמורה ביותר מבחינת המערך. ראשי הי־מערך יודעים זאת היטב, אך קצרה ידם מלהושיע.

כי בהסתדרות עומד המערך — לכל הדיעות — לנחול ניצחון גדול. כל הזעם על הליכוד, כל האכזבה ממנו, כל המחאה נגד מעשיו עומדים להתנקז בנהר כביר של קולות לטובת המערך.

אם ניצחון זה יהיה אכן מוחץ, עלול הציבור לעמוד למחרת היום, עשרה שבו־

פרס עם הזקן

דיין עם הזקן

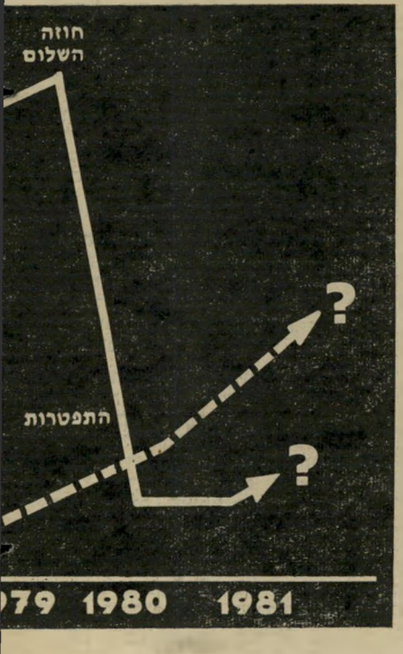

אנשי החברה

סגן שר־הביטחון ושר

כל חייו חי פרס

ד״יין את פרס ברגע האחרון?

ירדך

רוחם משל לזכות בניצחון מוחץ, ש־
ניצחונו האישי. למשל יש עכשיו
ה מכרעת במוסדות המיפלגה ובמגי־
וגם מי שסבור כי הדבר יביא לאסון
ינו מעז אלא לרטון בחדרי־חדרים.
עומדת לפני ראשי־התעמולה של
ך שאלה טאקטית חשובה: איך למ־
רגשה של ניצחון בטוח? איך להנ־
אוהדים ולבוחרים את ההרגשה שלא
לבד שהניצחון אינו מונח בכיס, אלא
עדיין סכנה מוחשית של שיבת הלי־
שילטון?

התכסיסים של משה דיין מספקים לי־ מערך את הכלים לכך. הסכנה או הרחליץ של דיין מאפשר למערך לטעון כי בלי הזי־ דעקות המונית לעזרת המערך עלול הפיוט של הליכוד להימשך עוד ארבע שנים.

אולם הסבר הגיוני זה לפחדו של המערך מפני דיין אינו ההסבר היחידי. יש בפחד זה גם יסוד אישי, כימעט בלתי־רציונלי.

כי מאז ומתמיד רובצת על שימעון פרס קללה: בכל פעם שהוא שולח את ידו אל השילטון, והפרי נראה קרוב־קרוב — הוא נשמט מידיו ברגע האחרון. וכימעט בכל

מנכ״ל מישרד־הביטחון עם השר לבון

הרמטכ״ל חוגג את ניצחונו בשארם

החקלאות בממשלתו של בן־גוריון (1960)

פעם גרם לכך משה דיין.

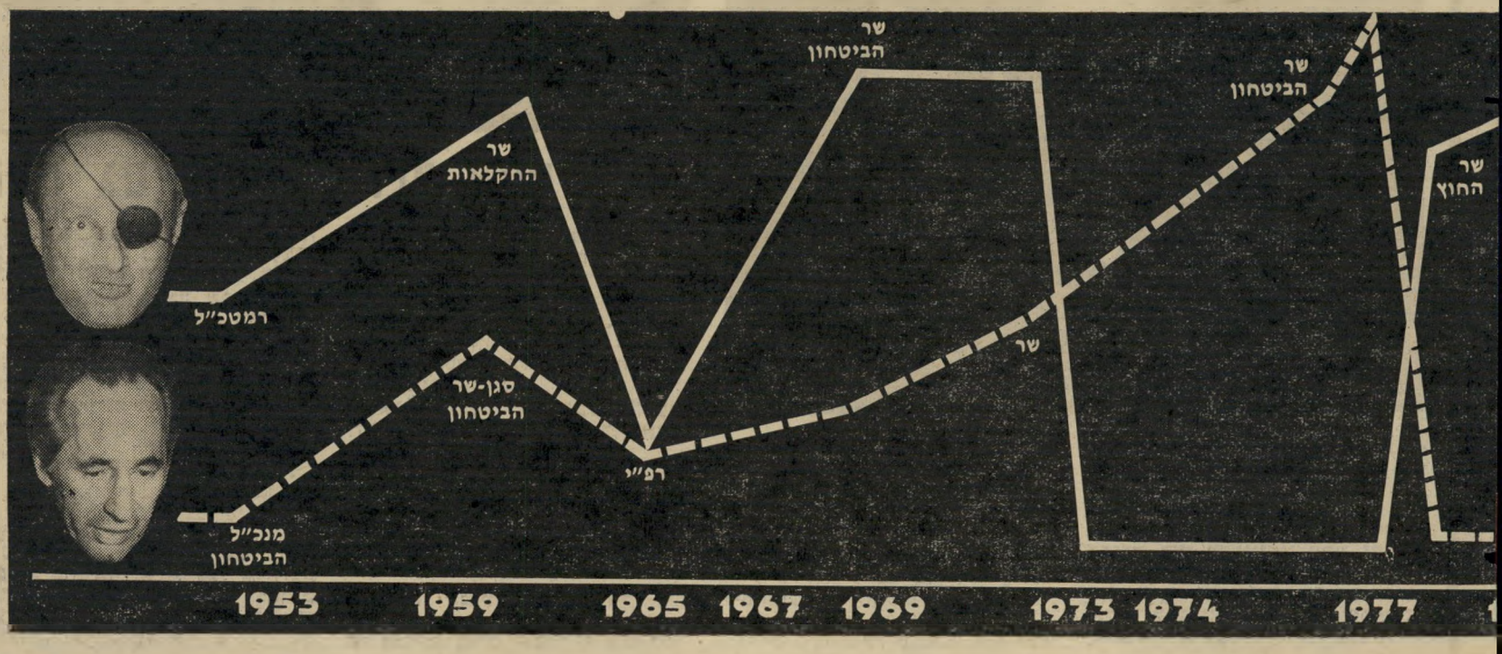
הסיפור של טאנטאלוס המודרני * התחיל עוד בשנות ה־50, כאשר כיהן פרס כמנ־ כ״ל מישרדהביטחון, ואילו דיין היה ה־ רמטכ״ל. הם היו מעורבים יחדיו בעלי־ לות הימים ההם — העסק־ביש, פרשת־ לבון, פעולות־ה„תגמול״, ההכנות למיב־ צע־סיני, המיבצע. פרס עשה הרבה מן העבודה השחורה, אך הזוהר דבק בדיין.

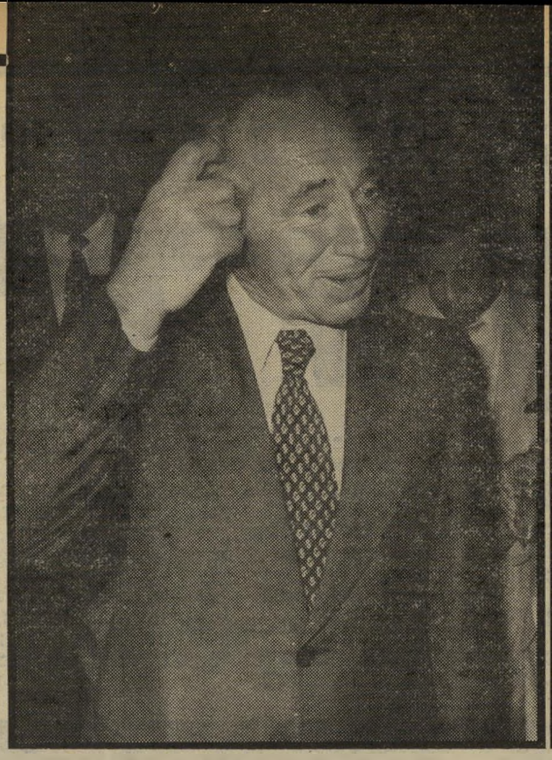
בימים ההם התגבשה „קבוצת נערי־ החצר״ של דויד בן־גוריון, קבוצה של צעירים שטופחו על־ידי „הזקן״, וששלטו בשמו. פרס היה איש־המפתח בקבוצה זו, אך כלי־התיקשורת נהרו אחרי דיין. פרס הצטייר כביורוקראט אפור, כסוחר־נשק, כאיש שאין להאמין לכל דבריו. דיין הצטייר כגיבור בלי חת ובלי דופי, גבר, חייל.

לשיא הגיעו הדברים בשלחי

* באגדה היוונית, טאנטאלוס הרגיז את האלים. הם גזרו עליו לעמוד ליד עץ־ פרי, שפירותיו התרחקו ממנו בכל פעם ששלח את ידו אליהם.

בצילו של דיין, החוטף ממנו את פרי עבודתו ערב הנצחון

(המשך מעמוד 35)

1959, אחרי הבחירות לכנסת ה־רביעית. נערי־החצר הגיעו, סוף־סוף, אל המישרות הבכירות. אך שוב גבר דיין על פרס. דיין הפך שר־החקלאות, חבר מרא בממשלה, אחת הדמויות הבולטות בה. שימי עין פרס נאלץ להסתפק במישרת סגן־שר־הביטחון.

יכלו לטעון כי לסגן־שר־הביטחון יש עוצמה ממשית רבה יותר מאשר לשר־החקלאות. אך מבחינת המעמד הציבורי, פרס יצא כמפסיד. נקבע כי דיין, המבוגר מפרס בשמונה שנים, הוא בעל מעמד בכיר.

● דיין נוכב על־יון

כך נמשך המצב עד לפרישתו של דויד בן־גוריון ממפא"י והקמת רפ"י. פרס הלך אחרי הזקן בלי היסוס. הוא הפך המפעיל העיקרי — וכימעט הבילעדי — של רפ"י. הוא עבד בלי לאות, נדד מסניף לסניף ומעיירה לעיירה, אירגן, נאם, הסביר, קשר קשרים.

ואילו דיין היסס. לא היה לו שום חשק להצטרף להרפתקה, שהוא לא האמין בה. רק ברגע האחרון ממש, ובאי־רצון בולט, התפטר מן הממשלה והצטרף לרפ"י.

בבחירות נחלה המיפלגה החדשה אכזבה, חרף מאמציו העל־אנושיים של פרס. התגובה שבראשה עמדה גלריה מבהיקה של אישים בעלי־שמות — בן־גוריון, דיין, פרס, יוסף אלמוגי, טדי קולק, יצחק נבון, הרמטכ"ל לשעבר צבי צור — זכתה בעשרה מנדאטים בילבד, ונותרה באופוזיציה.

הגאולה באה במאי 1967. גמאל עבד־אל־נאצר ריכז את צבאו בסיני, בארץ השתררה אווירה של חרדה. הכל הסכימו כי אין להניח את ענייני הביטחון בידי לוי אשכול. העם התגעגע לאיש חזק, לדמות ביטחונית שתקבל לידיה את צה"ל. תחילה הוזכרו שמות אחדים — בן־גוריון, ייגאל אלון, ייגאל ידין, משה דיין, שימעון פרס. לכולם היה עבר ביטחוני־צבאי. אך כאשר עברו הימים, התמקדה התשוקה הציבורית באיש אחד: משה דיין. שמו של פרס פשוט נעלם.

היה זה רגע מר. בשיא המשבר מוזר בדו"ח ועדת־אגרנט, פרק דיין מן השילטון.

אולם גם הפעם לא האיר המזל פנים לפרס. העם רצה באיש חדש, והבחירה התמקדה ביצחק רבין, שהיה היפוכו של פרס: צבר, חייל, חסר עבר מיפלגתי. **אחרי התמודדות קצרה, שבה הפסיד פרס, הוא נכנס לממשלה כמס' 2 וכשר־הביטחון.**

דיין נראה כגמור. הוא ישב בצד, מתוסכל, העביר את הזמן בהרצאות תמורת שכר־עתק.

היו אלה שלוש שנים קשות מאוד לדיין. אך גם פרס לא רווה נחת. הוא נשאר מס' 2. הוא הפסיד גם בהתמודדות נוספת נגד רבין, לקראת הבחירות לכנסת התשיעית.

דיין אחרי התפטרותו מממשלת בגין, פרס ממתין לניצחון

● עוד פעם?

כך אותן שנים, כאשר דיין השתזף באור הזרקורים של הפירסומת, עבד פרס בלי לאות, כדי לשקם את המיפלגה. לא היה זה שיקום פנימי, אך מבחינה חיצונית קמה המיפלגה על רגליה. פרס הפך מנהיגה הבלתי־מעורער, ובהתמודדות הסופית היכה את רבין שוק על ירך.

בינתיים חל שינוי הפוך אצל דיין. הוא התפטר בעוגמת־נפש, אחרי שתפקידו התרוקן מתוכן עם חתימת הסכם־השלום. ענייני האוטונומיה נמסרו לאחר — השר יוסף בורג.

בעוד שפרס זינק למעמד בינלאומי מחודש והוכר כראש־הממשלה־של־מחר, ישב דיין לבדו במיזנון הכנסת, כשהוא סת כנציג מיפלגת־העבודה המבוסת, קפץ קפיצה נחשונית — ישר אל ממשלתו של מנחם בגין המנצח.

הציבור נשאר המום. וכשם שסלח לדיין כל דבר, סלח לו גם קפיצה זו. תוך זמן קצר שוב הפך דיין איש חשוב, נערך השעשועים של העולם המערבי. הסכם־השלום עם מצריים נזקף במידה רבה לזכותו, כמו הניצחון ב־1967 — ובאותה מידה של הצדקה.

כך אותן שנים, כאשר דיין השתזף באור הזרקורים של הפירסומת, עבד פרס בלי לאות, כדי לשקם את המיפלגה. לא היה זה שיקום פנימי, אך מבחינה חיצונית קמה המיפלגה על רגליה. פרס הפך מנהיגה הבלתי־מעורער, ובהתמודדות הסופית היכה את רבין שוק על ירך.

בינתיים חל שינוי הפוך אצל דיין. הוא התפטר בעוגמת־נפש, אחרי שתפקידו התרוקן מתוכן עם חתימת הסכם־השלום. ענייני האוטונומיה נמסרו לאחר — השר יוסף בורג.

בעוד שפרס זינק למעמד בינלאומי מחודש והוכר כראש־הממשלה־של־מחר, ישב דיין לבדו במיזנון הכנסת, כשהוא

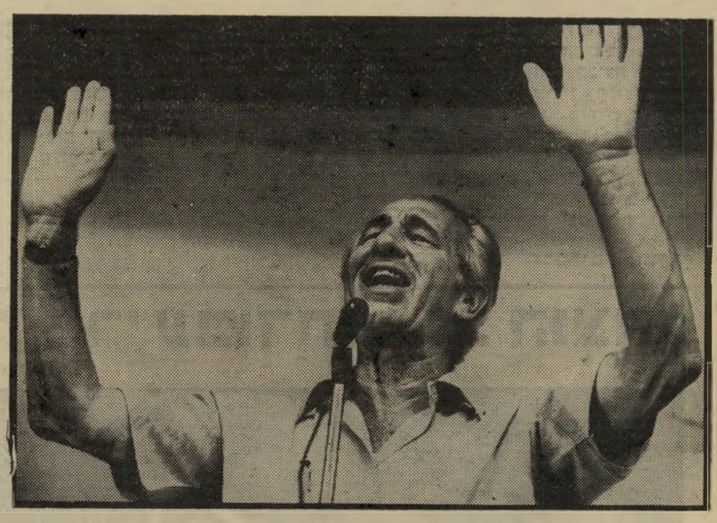
של דיין להבטיח לעצמו כסא בכנסת הבאה, כדי שלא להיעלם מן החיים הציבוריים. ייגאל הורביץ הכין לו רשימה, שבראשה יוכל לעמוד, ושבעזרתה יוכל להיכנס לכנסת.

אך בהדרגה החלה החרדה גוברת בחוגו של פרס. המצב הפוליטי והפסיכולוגי בארץ התגבש כך שדיין יוכל להיות, אולי, יותר מסתם חבר־כנסת, היושב בפינה. מול העיניים קם הסיוט של „קואליציית־ניר" — תקדים משנות ה־50, כאשר כל הסיעות בכנסת עשו יד אחת כדי למנוע את בחירתו של נציג מפא"י כיו"ר הכנסת. בעזרת קואליציה זו של הימין והשמאל נבחר נחום ניר, איש אחדות־העבודה, כיו"ר הכנסת.

האם זה יתכן גם במישור הממלכתי?

עד כה לא היה תקדים בישראל שראש הסיעה הגדולה ביותר נכשל בהקמת קואליציה. לפי החוק מטיל הנשיא את התפקיד של הרכבת־הממשלה על נציג הסיעה הגדולה, וזה מנצל את עמדת־הכוח שלו כדי לרכוש את השותפים הדרושים לו. לשם כך עומדים לרשותו כשישה שבועות, שבהם אפשר לתמרן, להבטיח, לשחד, לאיים. מכיוון שתמיד יש כמה סיעות שאפשר לרכוש, נושא מאמץ זה פרי. אך בתיאוריה יתכן שכל הסיעות האחרות יעשו מראש יד אחת, יודיעו לנשיא שלא ישתתפו בקואליציה בראשות מיפלגת־העבודה, ויקימו קואליציה משלהן, שיהיה לה רוב בכנסת.

הסבירות — נמוכה. אך היא די גדולה כדי שישמעון פרס יחשוש שוב מפני הקלקה הנושנה. מעולם לא היה השילטון כה־כך קרוב אליו, כמו עתה — אך שמא זה יתפוצץ ברגע האחרון שוב?

האם גם הפעם ירדוף אותו דיין?

קמה ממשלת־הליכוד־הלאומי, שבה הפך משה דיין כוכב־עליון, כשר־הביטחון. ואילו פרס נשאר בחוץ.

דיין זכה בכל התהילה של מילחמת־הבזק. במשך שש שנים היה האליל הלאומי, כימעט סמל מיני בינלאומי, נערי השעשועים של אמצעי־התיקשורת בעולם כולו. ואילו פרס לא היה כלום — עסקן אפור. בקושי נכנס לממשלה ב־1969, כשר זוטר (קליטת־עליה, דואר. כדי לרומם ב־מיקצת את מעמדו, החליף את השם „מישרד הדואר" בשם „מישרד התיקשורת".) עם פרישת הליכוד מן הממשלה, באוגוסט 1970, הפך שר־התחבורה, במקומו של עזר וייצמן.

ניקמתו של פרס באה במיוחמת יום־הכיפורים. האויב נפל מן הכן, והתפוצץ לאלף רסיסים. חוריס שכווים חטיחו בפני דיין את חי מיכה „ריצח". על אף טיחורו חי

ואז קרה הנס: התגלה חשבון־הדולרים של מישפחת רבין בארצות־הברית.

הדרך היתה, סוף־סוף, פנוייה. בצר לה פנתה המיפלגה אל פרס. פרס היה המועמד לראשות־הממשלה. השילטון נראה כאילו מונח בכיסו, שהרי מעולם לא היתה בישראל ממשלה שבראשה לא עמד הנציג של מיפלגת־העבודה.

ואז, כשהפרי היה ממש בהישג־היד, הוא התרחק באופן דרמאתי. בא המהפך.

פרס הפך ראש מיפלגת־אופוזיציה, מוכה ושבורה. בזיכרון הציבור נחרתה תמונת־הטלוויזיה של הבית הנטוש של מיפלגת־העבודה בלילה שלאחר הבחירות, כשאיש לא המתין לתוצאה הסופית.

למחרת הבחירות ביצע דיין את אחת הבגידות הגדולות בהיסטוריה של המדינה. האיש שנבחר זה עתה לכנ־

נראה כי סוף־סוף התהפכו היוצרות: פרס יהיה ראש־הממשלה, דיין יהיה גמור.

ואז בא התכסיס האחרון של דיין. הוא הודיע כי הוא „יושב על הגדר". אך יקים תנועה כדי להגשים את „רעיונותיו". אוהדיו שוב החלו מתלכדים מסביבו.

תחילה נראה שאין זה אלא נסיון טבעי

(המשך מעמוד 32)

אצלך בבית כשזה קרה?" הם שאלו. באותו הרגע החליט הפצוע לספר את האמת. "איריס לא היתה אצלי, אבל בימים האחרונים מטלפנים אלי ואליה ומאיימים עלינו. לאיריס אומרים שיחסלו אותה, כי היא זמרת המישטרה. עלי מאיימים שיחסלו אותי, כי אני חי עם זמרת."

הזמרת — כינוי שאותו נותן ה־עולם־התחתון לכל מי שמשתף פעולה עם המישטרה ומלשין על עבריינים, לא היתה סתם נרקומנית. ידידה של נרקומן. גם ה־שוטרים וגם הפצוע ידעו על מי מדובר. איריס דוויסקו, אחת ה־נערות היפות של תל־אביב, שחקנית קולנוע, דוגמנית וציירת ל־שעבר, כבר אינה יפה, כבר אינה מופיעה בחוגים הנוצצים וגרוע מכל: המישטרה משוכנעת שה־עולם־התחתון הוציא עליה גזר־דין מוות.

המישטרה נכשלה. לפני כ־שנה עלה שמה של איריס בבית־המישפט. סוחר־סמים הועמד לדין, ובמיסגרת הדיון גילה אחד מחוקרי־המישטרה שאיריס שיתפה פעולה עם השוטרים בהצלחת המעצר. התברר אז שאיריס יצאה עם אותו שוטר לתחנה־למיכתר־סמים לרכוש סם מהסוחר שהכיר אותה כצרכנית סמים. היא הובילה את המישטרה ישר לתחנה. כששאל סניגורו של סוחר־הסמים את חוקר־המישטרה מעל דוכן־העדים אם תמורת עזרתה של איריס ב־

דוגמנית דוויסקו
איום על החיים

לכידת הסוחר ביטלה המישטרה תיקים נגדה, הרשה בית־המישפט לקצין המישטרה שלא לענות על השאלה.

אולם העולם־התחתון לא היה צריך את התשובה. מה שנאמר במישפט אישר את החשדות ש־רווחו כבר זמן רב בקרב הנרקומנים וסוחרי־הסמים נגד איריס, שהיא משתפת פעולה עם המישטרה. איריס ירדה למחתרת.

במשך שנה שלמה לא הצליח איש למצוא אותה. סוחרי־הסמים המתינו בסבלנות. הם ידעו שאיריס זקוקה לסם, וכי במוקדם או במאוחר היא תיפול לידיהם.

בשבוע שעבר התברר להם כיצד לא הגיעה עד כה איריס לתחנות־למיכתר־סמים. היא התחברה עם נרקומן, שהיה מביא להם את הסמים לביתם המשותף.

היה מי שדאג לשלוף את גזר־דין המוות שהוצא נגד איריס. דקירת הסכין, שאותה ספג ידידה, היתה סימן אזהרה לדוגמנית ל־שעבר.

הכל ביגלל קפה קטן

א חת הפקידות בלישכת מפקד חיל־הים, האלוף זאב אלמוג, התבקשה על־ידי אחד הקצינים בלישכה להכין קפה. היתה זו בקשה רגילה. אותה פקידה מכינה בחודשים

ראש־אכ"א נתיב
מאות טלפונים

האחרונים כמה פעמים ביום קפה לקציני הלישכה. אולם התשובה שקיבל אותו קצין מהחיילת הצעירה היתה: „ה־מפקד, כתוב בעיתון שחיילות

עיתונאי ארז
הכחשת האמת

הקפה במו ידיהם. היו גם כאלה שטענו, שאם תוכלנה החיילות לסרב להכין קפה למפקדיהם, יערער הדבר את מוראל היחיד ואת סמכותיותו של המפקד.

נתיב ניסה להרגיע את ה־מפקדים שטילפנו אליו ולשכנע אותם שהקפה אינו סוף העולם. אט־אט החלו להגיע סיפורים על עשרות תלונות שהוגשו

צה"ל השתגע!

לא צריכות להכין קפה למפקדים שלהם."

הקצין התבונן בה נדהם. הוא ויתר על הקפה שלו, אך אותה חיילת ספגה תלונה על הפרת פקודה והיא ממתינה עתה למישפט.

הטלפונים בלישכתו של ראש אכ"א, האלוף משה נתיב, לא הפסיקו לצלצל בימים האחרונים. קצינים בכירים, אלופים, תת־אלופים ואלופי־מישנה טילפנו לנתיב בבהילות וביקשו הנחיות: איך לנהוג בפקידות המסרבות להכין קפה.

צה"ל כולו עמד בשבוע שעבר על הרגליים. בעשרות יחידות קיבלו קצינים תשובת סירוב כשביקשו מהפקידות שלהם להכין קפה. אחדים מהם התעקשו, כמו אותו קצין ב־לישכת מפקד חיל־הים. אחרים נהגו בחוכמה ולא התעקשו. הם החליטו להמתין עד שתעבור הסערה, להימנע עד אז מלשתות קפה או להכין אותו בעצמם.

גם בישיבת מטכ"ל השבוע נערך דיון במרד החיילות נגד מפקדיהן. הרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל („רפול") איתן, התייחס לפרשה כולה בחיוך. לרפול לא איכפת כלל אם הקצינים שלו יעשו בעצמם את הקפה. אולם גם רפול הבין לפתע עד כמה חשוב למפקדים לקבל שירות זה מחייליותיהם.

על קוצו של קפה

ה פרשה כזו החלה כש־הכתב הצבאי של מעריב, יעקוב („יענקלה") ארז, פירסם ידיעה קצרה במיסגרת העמוד האחרון של עיתונו. ארז סיפר על חיילת שסירבה להכין קפה למפקדה, בטענה שאין זה תפקידה. היחסים בין אותה חיילת לבין המפקד שלה הם יחסים ידידותיים. השניים החליטו ל־פנות במשותף לפרקליטות־הצבאית ולבקש חוות־דעת, הא אם החיילת חייבת להכין קפה למפקדה או לא.

על־פי הידיעה של ארז קבע הפרקליט הצבאי הראשי, ש־חיילות אינן חייבות להכין קפה למפקדיהן. אזרחים שקראו את הידיעה התייחסו אליה בחיוך. אנשי צבא שקראו אותה הבינו שהיא תעורר סערה בצה"ל, שאפילו פעולת־תגמול גדולה, הפלת מיגים סורים או, להבדיל, גילוי פרשיות שחיתות כמו זו של הקמצ"ר לשעבר, ברוך ארבל, יהיו שקטות לעומתה.

הרעת תנאי־שרות

א רז קיבל את הידיעה מ־מקור מהימן. הוא בדק אצל דובר־צה"ל וקיבל אישור לנכונותה, למרות שהדובר ביקש ממנו שלא לפרסמה. החיילת ומפקדה פנו לפרקליטות־הצבאית, אך התשובה שהגיעה אליהם לא היתה מהפרקליט הצבאי הראשי בכבודו ובעצמו, אלא מאחד מפרקליטי צה"ל.

ברוח זו כתב ארז את הידיעה שלו, אך משכתב העיתון החליט משום־מה שנותן חוות־הדעת היה הפרקליט הצבאי הראשי ותיקן את הידיעה של ארז.

כשפרצה הסערה ושטפה את הצבא כולו, החליט צה"ל ל־הגיב. לכתב הצבאי של ידיעות אחרונות הודלף סיפור כאילו חוות־הדעת היא אחרת. בידי־עות אחרונות הופיע הסיפור על החיילת והמפקד, אך לדעת העיתון, חוות־הדעת קבעה שעל החיילת למלא כל פקודה, גם אם זו פקודה להכנת קפה. ידיעות אחרונות הביא את חוות־דעתו של הפרקליט הצבאי הראשי, המטילה על החיילות להכין קפה למפקדיהן.

אולם הטלפונים המשיכו ל־הגיע ללישכתו של ראש אכ"א. מפקדים בכירים התייחסו לפר־

הבהרה

דובר צה"ל מבקש להבהיר, כי הא הפרקליט הצבאי הראשי היא סעיף בחוות דעת צבאי אחר, הנותן חוות דעת בסוגיית הכנת קפה על־ידי חיילות בצה"ל.

הודעת דובר צה"ל
כן קפה

שה ברצינות שהצחיקה אפילו את נתיב. קצונת צה"ל ראתה בהוראת הפרקליט האלמוני פגיעה במעמד המפקד והרעת תנאי־השירות שלו. קצינים בכירים, הידועים כמפקדי־שדה שעברו מילחמות ותרגילים ב־תנאי־שדה קשים, מחו על כך שיהיה עליהם להכין את ספל נגד חיילות, ועל מיקרים רבים של לשכות־קצינים שחדלו ל־תפקד בגלל הוראת הקפה.

הכבוד האבוד

ב שלב זה החליט צה"ל להשיב מילחמה שערה. דובר צה"ל, המקמץ בדרך־כלל בהודעות לעיתונות, והמביע את דעתו רק במיקרים של פעולות צבאיות, הוציא הודעת דובר מיוחדת, שמעריב נדרש לפרסמה. הודעת דובר־צה"ל, שיצאה ביום הראשון האחרון, היתה מנוסחת ברצינות רבה: „דובר צה"ל מבקש להבהיר כי לא הפרקליט הצבאי הראשי ולא פרקליט צבאי אחר נתן חוות־דעת בסוגיית הכנת הקפה על־ידי חיילות בצה"ל.

„במיסגרת החוק הצבאי," ציין דובר צה"ל בהודעתו, „כל חייל וחיילת חייבים למלא כל הוראה הניתנת להם על־ידי מפקדיהם במיסגרת מילוי תפקידיהם הרשמיים, לרבות הכנת קפה."

כבודו האבוד של קצין צה"ל ניצל על־ידי הודעה רשמית ויבשה של דובר־צה"ל. אולם השמועה כבר פשטה בקרב החיילות. החובה השנואה על־הן ביותר, הכנת הקפה והגשתו למפקדיהן, נפרצה. גם הודעה של דובר־צה"ל וגם איום ב־מישפט לא יעזרו. המרד של הפקידות בצבא נמשך ומכריח יותר ויותר קצינים למחול על כבודם וללמוד להכין קפה לעצמם. השלב הבא יהיה, כמובן, שהקצינים יכינו את הקפה לפקידותיהן.

סטודנטים למדעי השחיתות

מי שהיה יו"ר ועדת הבחירות מנהל את המיזנון - הוא הגיש עתירה לדחיית הבחירות נגד מי שהיה הסיו"ר, המכהן עתה כיו"ר - הסיו"ר הנוכחי כימעט הרביץ ליו"ר הקודם משלא קיבל את הזכיון למיזנון - המפעיל הקודם של המיזנון סולק בגלל מכירת טפסי בחינות - בראש מיפעל השיכפול עומד מי שהיה יו"ר האגודה

חיים טיירו קם ממקומו ונופף ב־אגרופו. „האיש הזה לא ייבחר!" צעק, „הוא אינו ראוי לאמון! הוא הבטיח לי את ניהול המיזנון ולא קיים את ההב־טחה, למרות שאני אירגנתי לו שייבחר בחוג להיסטוריה!". הפרופסור דניאל קארפי ספג מהלומת אגרוף בפניו. שלמה חזן ניצל את המהומה, ובקפיצה אקרו־בטית, מחלון הקומה השניה, נמלט על נפשו. חיים טיירו פנה לעבר המדרגות, ופתח במירדף רגלי אחרי חזן בחוצות רמת־אביב.

כשקרה המיקרה, לפני שנתיים, היה טיירו חבר ועד מן השורה. היום הוא משמש סגן יו"ר הוועד של אגודת־הסטו־דנטים בתל־אביב. חזן היה יו"ר הוועד עד לפני שנה. הפרופסור קארפי היה נוכח בישיבת המועצה שבה אירע ה־מיקרה, כדי לשמור על כשרות הבחי־רות. מיקרים כאלה אולי אינם מתרח־שים רק בישיבות מועצת הסטודנטים של האגודה בתל־אביב, אך שם הם מתרח־שים חדשות לבקרים.

לאלי דלל, היו"ר הנוכחי של אגודת הסטודנטים באוניברסיטת תל־אביב יש סיבה טובה לדאגה: הבחירות החוזרות למועצת אגודת־הסטודנטים תיערכנה בת־חילת הסימסטר, בשבוע הבא.

אם הזיופים וההונאות שאיפיינו את סיבוב הבחירות הראשון יחזרו על עצמם, תאבד האגודה סופית את הכרת האוניבר־סיטה. פירושו המעשי של צעד זה הוא גזר־דין מוות לאגודה, שכן זו, לא תוכל להתקיים ללא המישרדים, הטלפונים וה־תמיכה הכספית של האוניברסיטה.

אם לא יחזרו הזיופים, והבחירות תהיי־נה כשרות, עלולים אלי דלל וחבריו בוועד האגודה לאבד את הרוב שלהם במועצת אגודת־הסטודנטים, ויחד עימו גם את מישרותיהם ואת טובות־ההנאה הנילוות להן.

איך מבשלים מועמדות?

לפי מרות כל אמצעי הזהירות שננקטו על־ידי הנהלת האוניברסיטה בתל־אביב, נפסלו חמש מתוך 15 הקלפיות בבחירות שנערכו ב־14 בינואר. הקלפיות שנפסלו כוללות 24 אזורי־בחירה (הבחי־רות הן אישיות־אזוריות). המכנה המשו־תף לרוב אזורי־הבחירה שנפסלו: למרו־מדי ועד האגודה לא היה סיכוי לזכות בהם. בקלפיות הללו התגלו זיופים שמט־רתם לא היתה להביא לבחירתו של מועמד זה או אחר — אלא להביא לפסילת הבחירות. לקלפיות הוכנסו צרורות גדר־לים של פתקי־בחירה, כדי לשבש את ההתאמה בין מיספר המצביעים הרשום ובין מיספר הפתקים.

שיטות מסוג זה מצביעות על חריפותו של המאבק על השליטה באגודת־הסטו־דנטים. לכאורה, זהו מאבק פוליטי בין הימין, הכולל את הליכוד והתחייה, וכן סטודנטים דתיים־לאומניים מתומכי גוש אמונים, ובין השמאל, הכולל את אנשי המערך, של"י ורק"ח. למעשה — זוהי

יו"ר דלל
„נבחרתי באופן דמוקרטי"

מילחמת קיום של קבוצת עסקנים המב־קשת לשמור על עמדות הכוח שלה. עמדות אלה חולשות על תקציב של מיליוני לירות, ומאפשרות חלוקה של טובות הנאה לעסקנים ולמקורביהם.

העיוותים בבחירות השנה אינם חסרי־תקדים.

אלי דלל, מנהיגם המוכתר של 12 אלף סטודנטים, ומי שאחראי לתקציב שנתי של 600 אלף שקלים, טוען: „אי־אפשר לומר שנבחרתי בצורה לא דימוקרטית." דלל נבחר באוקטובר 1980 בקולותיהם של 45 חברי מועצת אגודת־הסטודנטים. אלה נבחרו בבחירות שנערכו בינואר 1980, בקולותיהם של 236 סטודנטים — שני אחוזים בילבד מכלל בעלי זכות הבחירה.

שיעור הצבעה כה נמוך אינו זכור בתולדות אגודות הסטודנטים בארץ, שמ־עולם לא הצטיינו בשיעור הצבעה גבוה. הסיבה לכך: הבחירות הוחרמו הפעם על־ידי האופוזיציה, ש־45 ממועמדיה נס־לו על־ידי ועדת־הבחירות בתואנות שו־נות ומשונות.

לפני שנתיים התקיימו במועצת האגו־דה בחירות לגיזבר האגודה. היו שני מועמדים עיקריים, שאחד מהם נתמך על־ידי יו"ר האגודה, שלמה חזן. הקו־לות נספרו, והתברר שהמועמד הנגדי מוביל בהפרש עצום. לפתע כבו האורות. לוח החשמל הראשי של הבניין נתלש על־ידי מישהו. הספירה התחילה מחדש, לאור נרות, בחדר סמוך, ובאורח־פלא זכה הפעם מועמד הוועד. המועמד שהו־ביל קודם לכן לא זכה אפילו במיספר הקולות שבו זכה בספירה הראשונה!

על הצורה שבה נבחר שלמה חזן כבר סופר. לאחר היסורים שליוו את בחירתו, דאג חזן לפצות את עצמו: הוא שילם לעצמו במשך חודשים רבים החזר־הו־צאות־רכב בסך 2000 לירות בחודש (בער־כים של היום — כ־500 שקל) ללא אישור מועצת־האגודה.

אחרי שלמה חזן נבחר למישרת היו"ר קודמו של דלל, קלוד מלכה. תקופת

מועמד שפרינצ'ינג
„אם תחלה את המודעה, נחלה אותך!"

שילטונו לא היתה חסרת פרשיות. היום משמש מלכה כסגן יו"ר ההתאחדות הארי־צית של הסטודנטים. עיתון הסטודנטים של אוניברסיטת תל־אביב, יתוש, גילה שקלוד מלכה מגיש תביעת־דיבה נגד הארץ, שפירסם את דברי הסטודנט דויד וולמן, כי מלכה נתן לו שוחד בחירות באנגלית — אך חרף סילוקו המשיך לשמש חבר ועד ולהפעיל את המזנון.

עוד מקור לא אכזב לרווחים הוא מיפעל השיכפול, שאותו מפעילה אגודת־הסטודנטים. יו"ר הוועד המנהל של מיפ־על השיכפול הוא דובי ברגמן, עסקן של חרות שמילא כבר תפקידים שונים ומגוונים במוסדות הסטודנטים בעשר ה־שנים האחרונות. במיפעל השיכפול מקו־בלות משכורות נאות, הנעות בין 60 ל־80 אלף לירות בחודש, והסטודנטים מתלו־נגים על כך שמחירי הספרים בו אינם נמוכים מהמחירים הנהוגים בחנויות אח־רות.

אחת הצורות שבהן תומכת אגודת־הסטודנטים במיפעל השיכפול, היא חלוקת תלושי־הנחה לסטודנטים. רק מעטים מ־בין הסטודנטים יודעים על קיומם של תלושי־הנחה אלה, המחולקים במישרדי האגודה. וגם לכך יש סיבה.

„על סף האנרכיה"

הסטודנט אורי טימרמן הגיע ל־מישרדים כדי לקבל תלושי־הנחה. נודע לו שהוא זכאי לקבל ששה תלו־שים. כיוון שהיה צורך לרשום את דבר קבלת התלושים בהחין טימרמן בעובדה שחיים טיירו, סיו"ר האגודה, המופיע מעט לפניו ברשימת הסטודנטים, קיבל לא פחות מ־14 תלושים. המזכים את בע־ליהם בהנחה של מאות לירות. לשאלתו של טימרמן השיבו: לחבר ועד מותר לקחת תלושים „גם למען חברים", זכות שאינה מוקנית לכל סטודנט.

כשנשאל על כך היו"ר אלי דלל, השיב: „אינני מסוגל להאמין שחבר ועד יקח יותר תלושים ממה שמגיע לו. חבר ועד צריך לשמש דוגמה לקהל הסטו־דנטים."

מיקרה נוסף קשור ברכז הביטוח, אבי שני. לפני כשנתיים מצא מבקר האגודה טעם לפגם בכך, שאיש הביטוח של האגו־דה משתמש לצרכיו הפרטיים בפירטי הסטודנטים המועברים אליו על־ידי אגו־דת־הסטודנטים. אבי שני משמש עד היום כרכז הביטוח של אגודת־הסטודנטים, ומ־קבל משכורת מטעמה.

פרשיות אלה ודומות להן הדאיגו מאוד את הנהלת האוניברסיטה, שאגידת הסטו־דנטים פועלת תחת חסותה. מונו שתי ועדות. הראשונה שבהן, בראשות רואה־החשבון דוב כרמלי, כתבה במסקנותיה: „אותם סימנים של אי־סדרים וחוסר אחריות ניהולית וציבורית של האגודה, עליהם הצבעתי כבר בדו"ח קודם, הלכו והחריפו, למעט תיקונים זעירים. אך לא התיקונים שנתבקשו. הבעייה מוצאת את ביטוייה בכל הקשור בשימוש בכספי האגודה, ואחריות הנבחרים לגביהם, החל בצורת תלושי־מנזה בסך 1,200 לירות.

המזנון שליד מועדון אגודת־הסטודנטים בר־מינן מהווה מקור לא אכזב של רווי־חים. ההכנסה שלו מסתכמת בכ־1,000 שקלים מדי ערב, והזיכיון להפעלתו ניתן ללא מיכרז. עד לפני כחודשיים הפעיל את המנזה אמיר ישי, ששימש קודם לכן חבר הוועד לענייני תרבות. ישי זה סולק מהלימודים על־ידי שילטונות האוניברסי־טה בעוון מכירת טופסי בחינות־כניסה

כך הצליחה חבורה של עסקנים לחלק בין חבריה את השלל של השילטון - תוך שימוש בחוויות מיפלגתיות

מקווה שהסטודנטים יתעוררו סוף־סוף ויבינו שזהו ועד המנ־סה להאחז בשילטון, אומרת ריטה סבח.

השתתפתי בבחירות, אומ־רת תמר מהדי־פור, אני לא יודעת מה קורה שם.

זיפת של שנה, אין שום פעילות, ואם יש כבר פעילות, היא לא לטובה, אומרת אביבה ג'יבלי.

האמת היא שדיטה הראל (תיאט־רון) אינה יודעת הרבה על פעילותו של ועד אגודת הסטודנטים.

עסוקה בלימודים, ואין לה מושג על מה שקורה באגודה. אושרית כהן הלומדת תיאטרון.

מעט פוליטיקה — הרבה כסף

התקנון לא שונה. הבחירות האחרו־נות נערכו בהתאם לתקנון הקודם, שחובר על־ידי מי שהיה פעם יו"ר האגו־דה והיום הינו חבר־כנסת מטעם חרות, רוני מילוא. תקנון זה מאופיין בכך שהוא מעניק סמכויות בלתי־מוגבלות לוועד ה־אגודה ולוועדת הבחירות בכל הכרוך בפסילת מועמדים ובקביעת סידרי הבחי־רות — לתועלת מי ששולט באגודה.

מדוע לא שונה התקנון? אומר אלי דלל: „לצערי לא הצלחתי לכנס ארבע חמישיות מתוך חברי המועצה, הדרושים לשינוי התקנון." כלומר: בתקנון הישן יש גם אמצעי המבטיח את הנצחתו. אם יו"ר האגודה אינו מצליח לכנס את חברי המועצה, נשאר התקנון על מכונו.

רק מעט פוליטיקה ניתן למצוא באגודת־הסטודנטים — אך הרבה מאוד כסף. כ־12 אלף הסטודנטים מעבירים את מיסי־הם לאגודתם בתחילת שנת הלימודים, באמצעות האוניברסיטה. הסכום שנאסף בדרך זו מגיע לכדי 5 מיליון לירות בערך. דלל טוען כי תקציב האגודה מת־קרב ל־6 או 6.5 מיליון לירות. על פי חשבון שערכו במשותף אלי דלל וכתב העולם הזה מקציבה אגודת־הסטודנטים כ־5 מיליון לירות לתשלום משכורות לשבעה חברי־ועד, לרכזים ולמנהל חש־בונות. רק כמיליון לירות נותר לפעילות השוטפת של האגודה, ובמצב זה קשה לתבוע ממנה שתקיים פעילויות של ממש לטובת הסטודנט.

כאשר העסקנים מחליפים ביניהם תפ־קידים בשרשרת ומגיעים לבסוף אל המ־נוחה ואל הנחלה במזנון, במיפעל השיכ־פול, בהתאחדות הארצית, באי־סת"א (סוכ־נות הנסיעות של הסטודנטים) או בכנסת, ברור מדוע כה חשוב להם לזכות בבחי־רות, או לא לקיים כלל בחירות הוגנות.

דו"ח כרמלי, דו"ח גרוס והפיקוח שה־טילה האוניברסיטה על הבחירות השנה באמצעות הפרופסור שלמה סימונסון אמ־נם היו מדאיגים, מבחינה זו, אך לכל דבר יש תקנה.

„אינני רוצה נקיפות מצפון"

גם השנה ניסתה ועדת הבחירות ש־מונתה על־ידי ועד האגודה לפסול בסיטונות את מועמדי האופוזיציה, בטענה שאינם סטודנטים. הפעם לא עלה הדבר בידה. השופט דב לווין, שהמועמדים ש־נפסלו עתרו בפניו, ציווה לאשר את מועמדותם של ארבעה מהם (החמישי שירת במילואים) וקבע בפסק־דינו, בפנו־תו אל נציגי ועד האגודה:

„אינכם אדונים על הבחירות ואינכם יכולים לעשות כל מה שאתם רוצים. גופים הרבה פחות אינטליגנטים מקיימים בחירות בצורה הרבה יותר תרבותית. אין פלא כי בכל שנה מגיעות הבחירות באוניברסיטה בתל־אביב לדיון בבית־ה־המישפט.

„ועדת־הבחירות מתעקשת על שטויות, על עניין שאין לו שחר ואין לו אחיזה. לפי התקנון נהגתם שלא כהלכה. לפיכך יש למועמדים את הזכות להיות מוע־מדים כדין."

שבוע לפני הבחירות כתב יעקב גרוס־מן, חבר ועדת־הבחירות, אל המפקח על הבחירות, הפרופסור סימונסון, והודיע על התפטרותו: „אינני רוצה נקיפות מצפון, יש אי סדרים בעבודת ועדת הבחירות." ועוד טען גרוסמן, כי סגן יו"ר אגודת הסטודנטים (חיים טיירו) איים עליו.

אלי דלל טוען: „גרוסמן לא שפוי." מקרים כאלה לא הפריעו למפקח על הבחירות, להנהלת האוניברסיטה ולדיקן הסטודנטים לגלות עמדה מוזרה כלפי הוועד.

דיקן הסטודנטים, קצין המישטרה לי־שעבר אהרון שלוש, אסר על כל תעמולת בחירות בתחומי הקמפוס. פירוש הדבר: רק לשילטון הקיים של הליכוד מותר לעסוק בתעמולה, כאשר זו מוסווה כ־„הודעות" על פעולותיו החיוביות של הוועד, וכ„תגובות" על ההתקפות עליו בעיתונות. אך שלוש לא הסתפק בכך. הוא אף הוציא כרוזים ומודעות שנתלו בכל רחבי הקמפוס, שבהם שיבח והילל את הוועד: „ועד אגודת־הסטודנטים וה־יושב בראשה עושים מאמצים כנים ורבים כדי לקיים מערכת בחירות הוגנת וחופ־שית מתקלות... הנהלת האוניברסיטה רו־אה בחיוב את פעולות אגודת־הסטודנטים למען ציבור הסטודנטים ומצפה לפעילות רבה יותר ומעורבות רבה יותר של ציבור הסטודנטים."

הצהרה ברוח דומה הוציא גם מנכ"ל האוניברסיטה, עורך־הדין אמנון גולן. ב־הודעה שהוצאה מטעמו נאמר, כי לדעתו „עושה מר דלל מאמצים רבים" לפעילות תקינה של אגודת־הסטודנטים ולקיום הב־חירות למועצת האגודה בצורה מסודרת.

אי־סדרים בעת הספירה

בחירות לא נערכו במועד שבו אמורות היו להתקיים, ב־6 בינואר. בלילה שלפני הבחירות הגישו שני סטו־דנטים — אחד מהם מיקי אביסרור, מי שמפעיל היום את המיזנון ושהיה קודם לכן יו"ר ועדת הבחירות — בקשה לצו־מניעה. הם דרשו לא לקיים את הבחירות בגלל שביתת המרצים שהיתה באותו היום. למחרת הופיעו באי־כוח הוועד לפני השופט, שהביע תמיהה על הסכמת השופט שקדם לו לתת צו־מניעה. אך באורח־פלא לא ביקשה אגודת הסטו־דנטים שהוצאו שלא לצרכי האגודה, ועד לגילוי של מעילה באמון ובכספים של אחד העובדים, מחוסר ביקורת ובקרה. נראה כי התהליכים הולכים ומחריפים ומגיעים לסף האנרכיה, אם כבר לא למעלה מזה."

דו"ח זה הוגש בראשית 1980. חצי שנה לאחר מכן הוגש דו"ח נוסף, של ועדה בראשות עורך־הדין ברוך גרוס. המלץ בו, שאם לא יהיה שינוי רדיקלי בתקנון האגודה, בסידרי הבחירות ובניהול הכספי, תסיר האוניברסיטה את חסותה מהאגודה.

היו"ר קפץ מהחלון וברח - סגנו רדף אחריו ברחובות העיר

כשנשאל אלי דלל אם היה תיאום בינו ובין מגישי העתירה השיב שלא היה תיאום, ושהופתע.

שאלה: מדוע לא הגשתם תביעה על הנזק שנגרם לכם?

דלל (מחייך): „זו נקודה מעניינת, נחשוב על זה."

לקראת הבחירות שנערכו ב־14 בינואר שכרה ועדת הבחירות 30 סטודנטים ל־וועדות הקלפי. כל אחד מהם קיבל שכר בסך 1800 לירות. נוסף לכך נשכרו גם אנשים מחברת סדרנים. דלל אינו יודע כמה סדרנים נשכרו, וכמה שכר קיבלו, אך היו „לפחות שניים לכל קלפי" והשכר שקיבלו היה „לפחות כמו זה של הסטו־דנטים."

יוסי שפרלינג, יו"ר תא הסטודנטים של המערך באוניברסיטה, מספר: „רציתי לתלות מודעה ביום הבחירות. באו אלי שני אנשים, ואמרו לי שאם אתלה את המודעה יתלו אותי. הלכתי להתלונן אצל אנשי הביטחון של האוניברסיטה. הם באו, והתברר ששני הבריונים אינם סטודנטים. כך נודע לי ששכרו סדרנים."

סימונסון התיר רק לאנשי ועדת הבחי־רות וועדת הביקורת להימצא בחדר בעת ספירת הקולות. ואף על פי כן נמצא שם בעת הספירה גם דובי ברגמן, שאף טרח לצאת מדי פעם כדי לדווח למתי־גודדים ליד החדר על התוצאות.

כשנשאל אלי דלל על נוכחותו של דובי ברגמן בחדר שבו נספרו הקולות, אמר: „אני לא ראיתי אותו. אינני יודע אם היה שם או לא היה. עובדה שאותי סילק סימונסון מהחדר, למרות שאני יושב־ראש האגודה."

אלי דלל טוען, שאין לו ספק בכשרות הבחירות בקלפיות שלא נפסלו, ואילו באחרות — לא ברור לדבריו אם היו זיופים או אי־התאמות.

„בין זיופים ואי־התאמות יש הבדל גדול," הוא מסביר. „זיוף זה בכוונה. אי־התאמה, זה כאשר אין התאמה בין מיספר המצביעים ומיספר הפתקים שנמ־צאו בקלפי."

שאלה: „ואם זו אי־התאמה גדולה במיוחד, כאשר בקלפי יש ב־50% יותר פתקים ממצביעים?"

דלל: „אני לא יודע אם היו זיופים או אי־התאמות. אחד מהשניים בטוח ש־היה."

בדברים עם הצירים שכבר נבחרו.

ועד האגודה לא נבהל כה מהר. האוני־ברסיטה לא נקטה בשום צעד ממשי, כגון סגירת משרדי האגודה או ניתוק הטלפונים. כספי המיסים ששולמו השנה על־ידי הסטודנטים כבר הועברו לאגודה במלואם, ולא היה חשש לשלום המש־כורות.

בעיקבות הסרת ההכרה באגודת ה־סטודנטים, מיהרו גורמים שונים לת־קוף את הנהלת האוניברסיטה, כאילו היו לה שיקולים פוליטיים. היו אלה יו"ר התאחדות הסטודנטים הארצית, איש ה־תחייה צחי הנגבי, ועימו איש חרות יו"ר רוני מילוא. הללו הזדרזו להגן על ועד האגודה, והנגבי אף איים בהשבתת הלי־מודים בכל האוניברסיטות בארץ אם תמ־מש האוניברסיטה בתל־אביב את החלטת הוועד המנהל שלה.

שלמה פרנקל ■

פלוגת־הסער

(המשך מעמוד 31)

באותו זמן תקפו ארבעה אחרים אותי בחדר הסמוך. אני התעוררתי ומצאתי את עצמי על הריצפה, לרגלי המיטה. תחילה חשבתי שחלמתי חלום־בלהות ושנפלתי תוך כדי כך מהמיטה. ניסיתי לקום ואז הרגשתי פיתאום שמכים אותי באלות ובשרשרות בראש ובגב. ניסיתי להתנגד. אבל לא יכולתי לזוז. שניים מהם תפסו אותי חזק וריתקו אותי למקום. כך הם היכו אותי ללא־הפסק במשך כעשר דקות.

ברקאת היה הראשון שהתאושש. הוא נכנס אלי לחדר, וכשראה את המצב שלי, גרר אותי למיטה שלו. אני הייתי מגואל כולי בדם. דיממתי במיוחד מהראש וירקתי דם.

במשך כל זמן התקיפה היו שכנינו היהודים בחדריהם, אך הם פחדו לצאת. התוקפים פסחו על חדריהם ולא נגעו בהם. רק אחרי שהכל נגמר הם יצאו מהחדרים והזעיקו אמבולנס ומישטרה.

מייד כשהשוטרים הגיעו, הם שאלו אותי אם אני חושד במישהו. אמרתי להם שאני חושד באלי אדיר ובגבריאל גוזלן. אולם למרות שהם מתגוררים לא רחוק מאיתנו, המישטרה לא טרחה כלל לגשת אליהם לחדרים. כך קרה שאדיר נתגלה רק כמה שעות מאוחר יותר, אחרי שאיבד דם רב.

לדעתי, כל הסבל הזה היה נמנע מאיתנו, אילו המישטרה הייתה פועלת כבר מזה זמן נגד הבריונים האלה. בקיץ האחרון התנפלו 15 אנשי יש על סטודנטים ערביים והיכו אותם. הוגשה תלונה במישטרה, אך התיק נסגר. גם נשיאות האוניברסיטה גילתה אוזלת־יד. בשנת הלימודים שעברה היו כמה גילויי אלימות נגד סטודנטים ערביים. נגד התוקפים לא ננקטו כל צעדים.

עד כאן סיפורו של עומרי.

בטכניון ובאוניברסיטת חיפה יש מיספר גדול יחסית של סטודנטים ערביים. כמה מהם תומכים באש"ף ודוגלים בהקמת מדינה דו־לאומית תחת מדינת ישראל. אחרים רוצים בהקמת מדינה פלסטינית עצמאית לצד מדינת ישראל.

אנשי תנועת יש רוצים בסילוקם של סטודנטים ערביים. לדעתם, אין להם מקום באוניברסיטה ישראלית. במאבק זה הם מקבלים תמיכה מתנועת קסטל שבאוניברסיטה העברית, שבראשה עומד צחי הנגבי.

„אני קורא לסטודנטים בכל האוניברסיטאות בארץ," אמר הנגבי, „להתאחד למאבק אחד, המאבק על כך שחל הסטודנטים יקיימו את חוקי־המדינה.

„עלינו לדאוג שלא ינשאו סיסמות כגון „מוות לציונות וליהודים" באוניברסיטאות, ושלא יחונכו אנדרטאות־זיכרון. זהו מאבק שכל סטודנט חייב להתגייס למענו!"

מאבק זה הולך והופך אלים. הוא מופנה בעיקר נגד מנהיגי ציבור הסטודנטים הערביים.

בחודשים האחרונים הותקפו סטודנטים ערביים כמה פעמים. אחד מהם הוא עומרי מוחמד, מזכיר ההתאחדות הארצית של הסטודנטים הערביים, הלומד בטכניון.

סטודנט אחר שהותקף הוא ג'אבלי פייצל. פייצל הוכה בעת הפגנת הימין, שהתקיימה באוניברסיטת־חיפה. „הייתה להם רשימה של סטודנטים ערביים," סיפר פייצל. „הם הסתובבו בשטח וחיפשו את האנשים שמופיעים ברשימה.

„כמה מהם ניגשו אלי ושאלו אותי אם אני פייצל. אני לא ידעתי כלל במה מדובר. אישרתי שזה אני, ועוד לפני שהספקתי לשאול אותם מה הם רוצים, הם התנפלו עלי והיכו אותי."

יוסי היימן

ישראלי צילם ומדווח על אחד האירועים המוזרים בעולם

בשעות־הערב הלכנו לישון בעיראיקה — המרכז הקהילתי הגדול של הקהילה היהודית. יהודי ריו יודעים, שבעור שלכל ברזילאי אחר יש עבודה רבה בהכנה לקראת ניבל, להם יש עבודה כפולה — לקבל ולארח את מאות הישראלים המגיעים ישר מהארץ הקדושה לארץ הקפה. השולחנות והכיסאות מוצאים משיבעה אולמות־ענק. על הריצפה ישנים, בתוך שקי־שינה, כ־300 ישראלים. „אהלן איציק," „המולאטיית משגעות," „מצאתי מיסעדה זולה." הם השולטים בכל אחד מהאולמות.

היו שם כאלה שזו להם הפעם השניה או השלישית שהם מתייצבים בריו בחודש פברואר. אלה הם המומחים האמיתיים. הם מייעצים לאיזה בית־ספר לסמבה כדאי ללכת כדי לראות את ההכנות, היכן לבקר בריו, ואיך אפשר לנסוע בזול לערים סמוכות.

מי לא נורמאלי?

אך את העצה הטובה ביותר קיבלתי דווקא מישראלי אחד שאמר לי: „הקרניבל אמנם משגע, אבל אם אתה רוצה לראות משהו עוד יותר משגע, לך היום לרחוב קופ קבנה, שלאורך חוף־הים." לא הבנתי בדיוק למה הוא

קרניבל העלידים

ל ש כאלה שמגיעים במיוחד בחודש פברואר לריו, כדי לראות את הקרניבל. הבראזילאים הגיזעיים אוהבים יותר את הקרנבלים בערים אחרות, בבאהיה, שעל שפת־הים, או בסנטוס, ליד סאן פאולו — רק רחוק עד כמה שיותר מהתיירים האמריקאיים. ואולי אפילו מהתיירים הישראליים שמציפים גם הם את ריו דה־ז'נרו בימי הקרנבל.

כשהגענו לברזיל, כמו כולם, דווקא בפברואר כדי לעבור את הקרנבל, חיפשנו את האחר, את השונה. ידידים מקומיים שלחו אותנו לאולמות הגדולים — בתי־הספר לסמבה, שם מתכוננת ברזיל כולה לארבעת ימי התחרות של הקרנבל. ילדים בני יומם מתכננים את ההופעה שלהם ביום הגדול יחד עם זקנים חסרי־שיניים וכפופי־גו — כולם בקצב המטרף של הסמבה.

מתכוון. הקרנבל עצמו היה צריך להתחיל רק למחרת.

אבל כשבברזיל אומרים לך לל־כת אתה הולך.

החזה השעיר

משתתפי **קרנבל ה־מוזרים** מחייחסים אליו כמו אל חגם הלאומי של ההומוסקסואלים וה־קוקסינלים. לגביהם הלבוש הנשי אינו יוצא־דופן, וכדי להרגיש בקרנבל אמיתי הם לובשים תילבושות מוזרות, פאות מקוריות וצובעים את פניהם. החזיה של הגבר מימין חושפת חזה גברי, שעיר. **בתמונה מימין:** אחד ההומוסקסואלים שהתחפש לנימפה מעכס בפני הקהל. קרנבל העלידים שנולד לפני 12 שנה נערך בריו יום לפני הקרנבל הרגיל המפורסם.

גבר המחופש לאשה לועג לקהל המרובע הצופה בקרניבל המוזרים ברין

המראה שהתגלה בקופ קבנה היה ממש מדהים. אלפי גברים, רובם לבושים בבגדי־נשים, מאופ־רים ומפורכסים, רוקדים ברחוב, משלבים ידיים, מתנשקים, מעכ־סים. ההומוסקסואלים, הטרנסווס־טיסטים והקוקסינלים חוגגים ביום זה את יומם הגדול. הם רוקדים ברחובות, כשחיוך ניצחון על פני־הם, הם כובשים את אחד הרחו־בות הראשיים של ריו, וגורמים לקהל האלפים הצופה בהם להר־גיש שדווקא הוא — הקהל המרו־בע — הוא שלא בסדר, הוא שלא נורמאלי.

לפני 12 שנה, בעת הקרניבל הגדול, עלה אחד מזמרי הסמבה הידועים ביותר בברזיל באותה תקופה, קיטוני ואלוסו, על אחת מבימות ההרקדה, כשהוא לבוש בגדי אישה. הקהל, שחיפש נשים יפות בקרב הרקדניות, נדהם, אך רק לשניות מעטות. ההתלהבות מהופעתו של ואלוסו היתה עצומה. כך נולד הקרניבל של ההומוסקסו־אלים. יום לפני הקרניבל הם חוגגים את הסמבה הפרטית שלהם.

אפילו 300 הישראלים מהעי־ראיקה ועוד ישראלים, שישנו ב־מקומות אחרים ובאו לקרניבל ה־מוזרים, השתלבו היטב באווירה. איש לא צעק: „תראו את ההומו הזה," ואיש לא קרא: „מותק, מה אתה עושה בערב."

אבנר גבריאלי

הזוג המוזר

שני צעירים ברזילאים, האחד לבוש חצ־אית קצרצרה וחשוף חזה והאחר בשימלת־ערב בעלת מחשוף עמוק ופאה־נוכרית. **בתמונה מימין:** חתן וכלה: החתן בתחתונים וגרבונים, עם מיקטורן ופאפיון, אוחז בידו של ה„כלה", הלבוש שימלת־חופה לבנה קצרצרה, הינומה, ואוחז בידו זר־פרחים.

יפהפיות העיר

תמונת־מחזור של כמה מהגברים ש־השתתפו ב**קרניבל המוזרים** האחרון. לרוב הגברים הלבושים בבגדי־נשים גם פאות־נוכריות, ציפורניים מטופחות, כפפות לבנות ארוכות ותיקי־יד נשיים. הגברים המופיעים בקרניבל נותנים לצופים מן הצד הרגשה, שדווקא הצופים אינם נורמאלים.

האמנים נשדדים - המדינה מפסידה - הקונה מרומה

הקסטות השדודות

„ב זול־בזול! פסטיבל־הילדים בעש־רים שקל בלבד. שתי התיכות בשלושים וחמישה שקל, בזול־בזול, לגברת ולאדון, מוסיקה אוריינטל, דקמוש וצלילי הכרם אוריגינאל, ברברה סטרייסנד, שימי תבורי, אריק עם מישקפיים ובלי מישק־פיים, למה ללכת לדיזנגוף, כאן הכל בזול!"

צלילים אלה בוקעים מדי יום בשוק־הכרמל בתל־אביב, בין קילו עגבניות, תות־שדה מהשטחים, מחוכים וחזיות, יש כאן דוכני־מוסיקה. בין הצעקות והרעש הרב נשמעים ברחבי השוק צלילים המו־כרים של השירים עודני ילד, סבא בא, אבא בא, מתוך פסטיבל־הילדים האחרון, וכן קולה הנפלא של הזמרת ברברה סטרייסנד, השרה את הלהיט החם ביותר כרגע.

קולותיהם של הזמרים מתערבבים כאן עם צעקותיו של הרוכל המכריז על מר־כולתו בראש חוצות: „בואו לקנות מציאה, כל קסטה עשרים שקל." קסטה ועליה כל שירי פסטיבל־שירי־הילדים עולה כאן 20 שקל בלבד, בעוד שבחנות התקליטים הרגילה מחירה 60 שקל, ועוד מס־ערך־מוסף.

סוחרי הקסטות השחורות מתרכזים ב־שוק־הכרמל, בתחנה־המרכזית וליד הדואר־המרכזי של תל־אביב. כן במוקמים דוכנים כאלה גם בשכונת־התקווה, בחיפה ובירו־שלים. הקסטות הפירטיות האלה „מכרות לאור היום ואין פוצה פה ומצפצף. סוחרי הקסטות עושים רווחים קלים על חשבון אלה שטרחו והשקיעו הון תועפות בתקלי־טים אלה, בלי לשלם מס־קניה, בלי לשלם מס־ערך־מוסף, ובלי לשלם עבור זכויות יוצרים.

אחת החנויות החשודות: התחנה המרכזית
אולפן הקלטות פרימיטיבי

הקלטות פראיות

כ? אדם בעל ידע מינימלי בהקלטות יכול להיות יצרן קסטות מוקלטות בשעות־הפנאי שלו ובביתו. אם יש לו מערכת־סטריאופונית סבירה, המסוגלת ל־הקליט מן המקול (פטיפון) או רשם־קול קסטות, הוא כבר יכול להיכנס אל תוך הביזנס. ואומנם, מוכרי הקסטות השחורות או הפירטיות הם בעלי אולפן־הקלטות פרימיטיבי וביתי כזה. „אני מוכר כאן מה שהולך היום בשוק. תביאו לי איזה תקליט שאתם רוצים ואני אעשה לכם ממנו כמה העתקים. אחד? עשרים? אר־בעים? רק תביאו, אני עושה לכם את זה בסיטונות, אכסטרה פרופסיונל." טוען מוכר בתחנה־המרכזית.

היום קמה תעשיה שלמה של הקלטת קסטות פראיות. ישנם מיפעלים לשיכפול בלתי־חוקיים. התהליך פשוט ביותר. לוק־חים תקליט, עושים ממנו מסטר, ומעתיקים כמה שרוצים.

אבשלום רובין, בעל חברת התקליטים ישראדיסק ומפיק פסטיבל־שירי־ילדים, אומר: „העניין הזה נמשך כבר ארבע־חמש שנים ועד היום לא נעשה דבר מצד הגורי־מים הקשורים לנושא. העניין נראה מוזר ובלתי ניתן לעיכול. כאשר פקיד־בנק מועל בסכום של 50 אלף לירות, הוא יוכנס תוך זמן קצר לבית־הסוהר. גנב שייפרוץ לחנות ויגנוב טלוויזיה ציבעונית שערכה 100 אלף לירות, ייאסר מיד. והנה, כנגד זה, גונבים כמה אנשים מיליוני שקלים כל יום, ודבר לא נעשה נגדם על־ידי השיל־טונות המוסמכים אשר הופקדו על אכיפת החוק במדינה."

לפי הערכה זהירה נמכרו עד היום יותר מ־50 אלף קסטות פראיות רק של פסטיבל־שירי־הילדים ולפחות עוד כמות כזאת תימכר בשבועות הקרובים. כלומר, היקף הגניבה רק של פסטיבל־שירי־הילדים יסתכם בסך כולל של יותר מ־35 מיליון לירות. גורמים רשמיים המפיקים תקליטים חייבים לשלם 50 אחוז מס־הכנסה, כך שגם המדינה לבד נשדדת בכ־25 מיליון לירות.

זכויות יצרים

מ דוע המישטרה שותקת? מדוע המכס אדיש? מדוע מישרד־התעשיה לא אוכף את חוק הפיקוח על המיצרכים? מסביר עורך־הדין יצחק שפר, המנהל־הכללי של הפדרציה הבינלאומית של תעשיית התקליטים: „עוד בתאריך 4.10.77 הוגשה תלונה למישטרה. נמסרה להם קסטה פירטית, שנקנתה מאדם מסויים, שנחשד שהוא עוסק בזה. קיבלנו צו־חיפוש, מצאנו קסטות ומסרנו אותן לבדיקה במישטרה, כדי להוכיח שהן אינן חוקיות, כן מסרנו חוות־דעת מישפטית על ענין זכויות־יוצרים. המישטרה לא מצאה, לדבריה, מספיק ראיות, אף־על־פי שפרשת הקסטות היא עבירה מפורשת על החוק, והיום הפשע מבוצע על דוכנים בתחנה־המרכזית ובשוק־הכרמל לאור היום."

שלושה חוקים חלים על קסטות:

חוק זכויות־יוצרים, שקובע שלא יורשה לאדם פרטי לעשות קסטה פירטית, ואם עשה כן, עבר על החוק;

חוק פיקוח על מיצרכים ושירותים, צו בדבר סימון תקליטים (1957). זהו חוק שעל ביצועו ממונה מישרד־התעשיה. החוק הזה מציין במפורש: „לא ימכור אדם הקלטה, לא יציענה למכירה, אלא אם ההקלטה מסומנת בהתאם להוראות של החוק הזה, והסימן הזה חייב לכלול בשפה העברית את שם בעל ההקלטה ומענו, או סימן המיסחר הרשום שלו. ב. שם היצרן ומענו או סימן המיסחר שלו — הרשום שלו כגון: סי־בי־אס או הד ארצי וכו'.

סעיף 8 בחוק קובע חד־משמעית: לא יסמן אדם או סוחר הקלטה, לא יתארן ולא יגרום לסימונם או לתיאורם שלא בהתאם להוראות צו זה.

חוק 3. חוק מס־קניה — כל אזרח במדינה חייב לשלם מס־קניה. ביצוע חוק זה שייך למכס, שמדי פעם ערך פשיטות בהיקף זעיר ללא־תוצאות.

המכס טוען שיש עדיפות ראשונה לסק־טורים אחרים, וגניבה בסדר גודל כזה אינה עושה עליהם רושם.

פשע משתלם

ל פי הערכת הפדרציה, אומדן כמות המכירה של קסטות פירטיות הוא כמיליון יחידות לשנה. יוצא איפוא שההפ־סד השנתי למדינה, לאומנים, ולחברות התקליטים הוא כדלקמן:

מס־קניה ומס־ערך־מוסף למדינה ב־14 מיליון שקל.

מס־הכנסה 11.8 מיליון שקל.

סך־הכל מיסים למדינה 2.62 מיליארד שקל.

האומנים מפסידים 4.6 מיליון שקל.

היוצרים מפסידים 2.4 מיליון שקל.

החברות מפסידות על־ידי מניעת הכנסה, הוצאות מימון והוצאות כלליות 13.4 מיליון שקל לשנה.

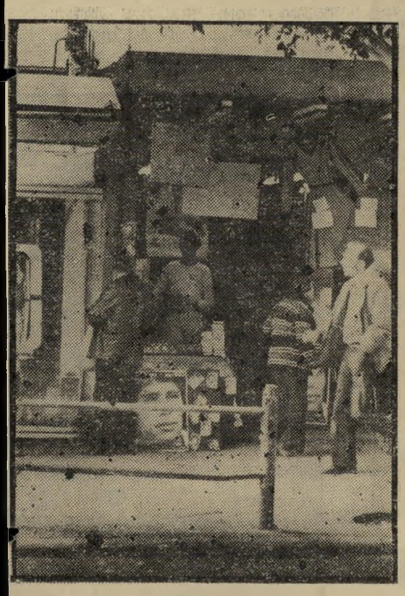
מוסיף עורך־דין שפר: „מישרד־המיסחר־התעשיה־והתיירות שולח אמנם פקחים, אבל לחברות החוקיות. כדי לבדוק את הסחורה החוקית. לשאלתנו מדוע אינם נוהגים כך כלפי הפירטים, שמוכרים קס־טות שחורות בשווקים, התשובה היא חוסר כוח אדם. נפגשנו עם אוריאל לין, הממונה על הכנסות המדינה, אשר חקירות מס־הכנסה והמכס עובדות איתו. לין הבין, אמנם, את חומרת המצב, אבל ל־צערנו לא זז דבר בעניין בצורה משמ־עותית."

בהונג קונג היו קסטות פראיות בסדר גודל של כ־90 אחוז מהשוק. הואיל ושיל־טונות המדינה נרתמו לפעולה בנגע הזה, ירד אחוז הקסטות הפירטיות ל־4 אחוזים בלבד. בארצות־הברית עבירות אלה הן עבירות פדרליות של המדינה, והקנסות הם בסדר גודל של 20 אלף דולר. אצלנו החוק הוא משנת 1911 והקנס על עבירה מסוג זה הוא 250 לירות בלבד. לסוחרי הקסטות העסק משתלם מאוד ואפילו מעודד פשע מסוג זה.

מישרד־המישפטים הבטיח לשנות חוק זה, אבל ביניתיים לא זז כלום בעניין. אפשרות של החרמת ציוד יש רק למכס ולשילטונות. לכוחות פרטיים אין את הכוח להילחם בתופעה זו. יוצא שהמצב ידרדר במשך זמן קצר מאוד, ושוק־התקליטים יתמוטט לחלוטין, מכיוון שקסטות חוקיות כמעט ואין קונים מכיוון שמחירן כפול מזה של הקסטות הפירטיות.

הנזק כפול ומכופל מכיוון שהמדינה מפסידה את הרווחים, אבל ממשיכה לגבות מיסים בסך עשרות מיליוני שקלים לשנה. אם תתמוטט תעשיית־התקליטים, תיפסק ההכנסה גם מחברות־התקליטים ואז הפסדה הוא כפול.

עבירות על חוק ההקלטות מבוצעות מדי יום באופן גלוי ברחובות תל־אביב, אך רשויות השילטון וחברות התקליטים עומדות מול התופעה חסרות אונים

חשוד: רח' אלנבי
— ללא מיסים

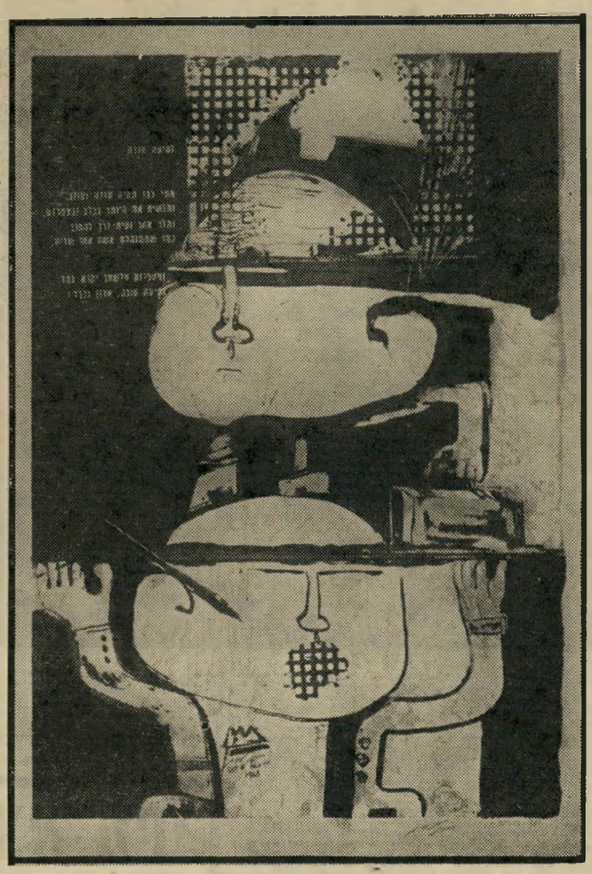
חשוד: ליד הדואר המרכזי
רווחים קלים —

אמנות

הילד הנורא

של שנות ה־60

כשהיה **מיכאל דרוקס** צעיר מאוד, נחשב ליילד הנורא של ה־אמנות הישראלית. בבית־הספר ה־גבוה לציור שבו למד לא החזיק מעמד זמן רב. פרק הזמן אותו הקדיש ללימודים היה קצר, אך היה בו די כדי לתת לצעיר המוכ־שר כלים לצייר וליצור מה ש־נחשב לא־מימסדי ולא־קונבנציו־נלי ועורר עליו את זעם המבקרים.

האדון זאב — תדפים של מיכאל דרוקס וחנוך לוין
חזרה הביתה לגלריה „גורדון"

הגלריה שטיפחה אותו, יחד עם אמנים אחרים שנחשבו ליוצאי־דו־פן בשנות ה־60, היתה גלריה גור־דון.

בימים אלה חוזר מיכאל להציג בגלריה זו. אמנם הוא קצת תת־בגר, עבר להתגורר דרך קבע ב־לונדון, שבה התברגן והסתדר, אך את שרי שובבותו מני אז, שלא העז להציג באותם ימים, הוא מציג עתה. המרדן בתחום התיאטרון וה־שירה היה אז **חנוך לוין**, שמח־זהו מלכת האמבטיה עורר זעם ציבורי בשל לעגו למיתוס הגבור־רה והנופלים בקרב. טרם היות מלכת האמבטיה חבר חנוך לוין למיכאל דרוקס, ויחד יצרו סידרה של ציורים פלוס שירים, או שי־רים מאיירים, שאותם הדפיסו רק לאחרונה.

אמנם כצייר לא מרשים דרוקס במיוחד בציוריו אלה, אך יחד עם שיריו המקבריים והציניים של לוין, הופכים דפי האלבום התלו־יים בגורדון ליחידה הומוגנית אחת, המתארת בצורה מדוייקת התפתחות הלך־רוח, שהפך מאוחר יותר לאב הרוחני של כל תנועות־השלום.

האדם בתחריט

„אני מתבוננת בפלטת הנחושת החלקה, ופתאום מבריק בה משהו. אני מתחילה לחרוט בה, וזה יוצא."

מספרת התחריטאית **ריבקה פרידמן**. „ואז, זה תלוי מה מצב רוחי. אם אני עצובה — יצא ציור עצוב, ולהיפך."

אמנית מוכשרת זו מציגה באולם הקטן והאינטימי של בית־האמנים בתל־אביב, בכניסה לסדנת ההדפס, שבה רכשה את מיומנותה.

דווקא אולם קטן וחמים זה, בני־גוד לאולם הגדול והקר שמעליו, מצליח להציג עבודות של ציירים צעירים, בעלות מימדים קטנים ו־בינוניים, בצורה הולמת. בכך הוא מגדיל את מיספר התערוכות האפ־שריות בבית־האמנים.

לריבקה היה רקע כלשהו בציור, אותו רכשה במיסגרת לימודי עי־צוב בטכניון, אך רק הדחיפה של בעלה הוציאה את כושר הביטוי מן הכוח אל הפועל.

אחרי כמה שנים בהן ציירה בצב־עי־שמן, הציגה וניסתה לרכוש ידע נוסף, אך בעצת צייר ומורה ידוע, **חיים קיווה**, לא נכנסה

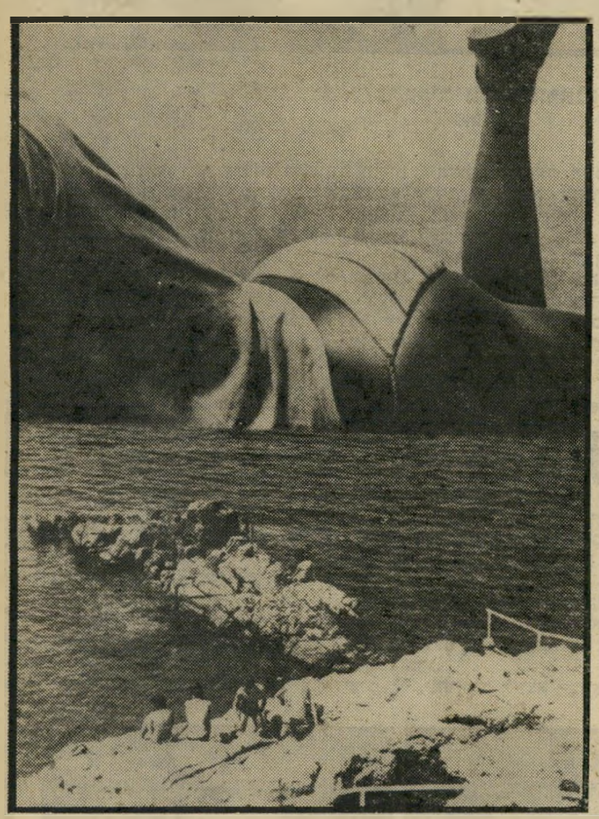
ריקוד — תחריט של רבקה פרידמן
טכניקה של תחריט בשילוב צילום

ללמוד במכון אבני כפי שתיכ־ננה. „את לא זקוקה למיסגרת," אמר לה. הקורס היחידי שעשתה היה קורס של תחריט באגודת־האמנים. יכולתה המופלאה להש־תמש בכל מיגוון האפשרויות הגלו־מות בטכניקה גרפית זו ונסיונה הקודם בצבע, יוצרים עבודות מק־סימות ביופיין. את היפות ביותר היא מחביאה בביתה, מחשש ש־תסווגנה כקישט. הדבר היחיד ה־מפריע לה הוא התעלמות הביקורת מתערוכותיה. יש לשער שאחרי תערוכה מרגינה זו לא תחסר ה־ביקורת, שכן מבקרי האמנות יפ־קדו את תערוכותיה.

דליה המרדנית

בשערה השחור הגולש בפראות על כתפיה ובציוריה המלאים זעם, פחד וחששות בלתי־ידועים — **דליה הרץ** (לא המשוררת) היא נערה קטנה ויפה, אך גם נביאה סוררת ומרדנית. את ציוריה ניתן לראות בגלריה שנער 2 בתל־אביב. דמויות אנשים מעוותות, המצויירות ספק בתמימות ילדותית מלאת־דמ־יון וספק בעיוות מכוון ממלאות את ציוריה.

דליה, ילידת ירושלים, שגדלה והתחנכה בתל־אביב, מציירת ב־סיגנון שקשה לסווגו לפי הקבוצות המוכרות בארץ. את מקוריותה ניתן לייחס לעובדה, שכמעט ולא למדה בבית־ספר לאמנות. בכך נחסכה

חזרה — פוטומונטאז' של רן שחורי
זיכרונות בתכריכים

דמויות גרוטסקיות — ציור של דליה הרץ
נערה עקשנית ונמרצת

ממנה ההשפעה המוחצת הננחתת על תלמידי בתי־הספר השונים, ה־מתחלקים אחר־כך ל„אסכולות" ו־יוצרים קבוצות־לחץ בהתאם לאו־פי ולרקע המשותף.

בציוריה יש דמויות מל־אות צער, סבל ופחדים, בדומה ל־פרנסיס בייקון האנגלי ולרפי מטר הישוב בפאריס, ואפילו בדומה ל־צייר המנוח מריאן. נערה עקשנית ונמרצת זו, שהציור הוא לגביה אובססיה, דחף בלתי ניתן לכיבוש, תעשה עוד רבות ותעניק לקהל ה־תל־אביבי הזדמנות נוספת לחזות בעבודותיה, כשהצד של הצבע ית־חזק ויתגבר על הצורך לרשום ו־„לצבוע" את הרישום, כפי שהיא עושה בתערוכתה הנוכחית.

את הדמויות המעוותות אין היא מעתיקה מהמציאות, והן מיזוג של רישומים רבים שהיא מציירת ב־קבוצה, יחד עם ציירים אחרים, כ־שנגנים האוחזים בכלי־נגינה עתי־קים משמיעים יצירות לא מוכרות. למעשה החלה דליה לצייר לפני כעשר שנים, כשאביה האהוב נפ־טר. אם בתחילה היה הציור ביטוי לכאבים אישיים, הרי כיום היא מתמודדת עם בעיות אמנותיות, כמו כל צייר, וחושפת תוך כדי כך את עולמה, בניגוד למה שהורו לה המורים האקדמיים. אז היתה מציירת את העולם החיצוני, כפי שרואות עיניה; היום היא משק־פת את עולמה הפנימי, כאקט של מרידה, אך גם כצורך פנימי חזק.

התכריכים

של דן שחורי

יום אחד קם אדם ומחליט לע־רוך קבורה לזכרונותיו, למשברים שעברו עליו בעת האחרונה. כדי לתת לקבורה אופי טכסי, הוא יוצר עבודות מצילום והקרנות, וממסגר אותם במיסגרת־אבל שחורה מבד. זהו, בערך, הרכב עבודותיו של הצייר, המורה ומבקר־האמנות **רן שחורי**.

בבית האמנים בירושלים מציג שחורי את סידרת עבודותיו, שהן כעין תיעוד רגעים בחייו בעת ה־אחרונה. החל בטיול ביוון, יחד עם תלמידי המדרשה, בו נראים חופיה המקסימים של יוון, עבור בצילומי החתיכות, שאת גופן המעורטל, החשוף לשמש הים־תיכונית, הנ־ציח בשנים עברו בציורי־פופ מצו־דדים, וכלה בצילומי פנים־בית, בו נראים קומקום מיוחם וחלון־מיט־בח עזוב והוא אפוף תחושה עזה של חדירה לעומק רגשותיו של הצייר באמצעות הצצה לפינות בית שעזב.

מדוע הוא קורא לציוריו „תכרי־כים"? כי תכריך אמנם עוטף, אך גם משמר (לפי מיתולוגי נוצרית, כפי שבא לידי ביטוי בציורי ימי־הביניים). המוות בתערוכה אינו מוות פיסי של מישהו אמיתי, כי אם סמל לדברים שחלפו ואינם, לרגשות שמתו ולדברים היפים ש־רוצים לשמר בזכרונות. לכן „עטף" אותם רן, אך גם שיתף את הקהל בצער הפרטי ובחוויותיו האישיות.

סרטים

הניצוץ המטורף

התמונה המופיעה על המסך מרהיבה ביופיה. עין המצלמה מלטפת שורה אינסופית של צמרות עצים, חוצה את גדות האגם ועוקבת אחרי מכונית פולקסוואגן זעירה המטפסת במעלה ההר, בין עצי אורן גבוהים, דרך ערבות מושלגות והרים לבנים. נוף פאסטורלי עוצר נשימה ביופיו, ולמרגלותיו פנינת־מרגוע: בית־מלון רחב ידיים, אידיאלי לנופש ולמנוחה.

רק המוסיקה המלווה את התמונה השלווה הזו מבשרת רעות, „דיאס אירה", תפילת יום־הדין הגורמת לצופה לרעוד על מושבו עוד לפני שמתרחש דבר מה על המסך. השילוב הדמוני בין המוסיקה לתמונה אינו משאיר מקום לספק: זהו עוד סרט של סטנלי קובריק. האיש היחיד בקולנוע המסוגל לבחור ב„כה אמר זאראטוסטרא" כדי לפתוח את אודיסיאה בחלל — 2001 וללוות מעמד של אלימות מסמרת שיער בתפוז המכאני ב„שיר אשיר בגשם". ומרגע שברור כי חותמו של קובריק מוטבע בניצוץ הרי שחרף הפחד (שכן אם היה פעם סרט־אימים מפחיד, זה הסרט) מלווה את הצופה ההרגשה שכל צעד מכוון, כל תמונה מתוכננת, כל צליל מחושב.

שלי דובאל בתפקיד ונדי טוראנס
המניע — פחד

הצופה מתפעל מיופיים של האימים ומן היד הגאונית המכוונת אותם. לכן סרט האימים של קובריק אינו סרט אימים כלל וכלל.

ובכל זאת — מן הרגע הראשון שבו מופיעה הכותרת התמימה של החלק הראשון, „הראיון", רועד הצופה בכיסאו, וממשיך לרעוד לאורך כל הסרט, כשכל סצינה וסצינה טומנת בחובה מתיחה שבסופה הטעייה. האיש המופיע לראיון אינו אלא בעל הפולקסוואגן הצהובה שבראשית הסרט. זהו ג'ק טוראנס, מורה לשעבר, אלכוהוליסט שנגמל המנסה להיות סופר. הראיון נועד לתת לו מישרה של שומר־המלון, שיתחזק את המקום במשך חמישה חודשי החורף, כשהמלון סגור לאורחים. המנהל מסביר פנים לטוראנס ובאלגנטיות רבה חושף בפניו את הקוץ שבאליה: זהו ג'וב נעים מאוד, רק שקודמו בתפקיד יצא מדעתו בשל הבדידות והניתוק, שכופים השלגים הכבדים בעונת החורף. כתוצאה מכך קטל את אשתו ושתי בנותיו בגרזן וביתר את גוויותיהן.

המועמד לתפקיד מחייך (חיוך מעוקם כפי שרק ג'ק ניקולסון מסוגל לחייך) והצפה, הזוכר אותו מקן הקוקייה מבין שהמטורף המסתתר מאחורי החיוך המנומס עתיד להיות רוצח. זהו. האימה כבר עומדת בשער. מעטה הנועם והשלווה רק מדגיש את הסכנה החבויה.

ג'ק ניקולסון בתפקיד ג'ק טוראנס ב„ניצוץ"
היעוד: רצח

מעלית נוטפת־דם. אבל העמד הבא מעקר את הסכנה מן הגיבור ג'ק טוראנס, אבי המישפחה, המתעתדת לאכלס את בית־המלון המפואר, ולהפוך אותו לבית־רפאים לבנו דני. זהו ילד הניחן במה שמכונה „ניצוץ", כלומר, יש לו כישרון על־טבעי לזכור דברים מן העבר הרחוק ולדעת את העתיד. לרגע חושש הצופה שהרעה תבוא מכיוון הילד. אלא שאז משתנה התמונה: הילד המרגיש כי אסון עומד להתרחש פוחד בעצמו עד מוות, מחדד את תחושת האימה הנשקפת מכל חדר ומכל מיסדרון. ריקנות המלון הענקי הופכת למימד נוסף של פחד, כאילו לא האב ולא הבן הם מקור הרעה כי אם הבית; הקלאסטרופוביה שהוא מדביק במישפחה הקטנה היא היא הסכנה האמיתית.

מרגע זה הופכת החופשה הנעימה, אותה מתכננת ונדי, אשתו של ג'ק טוראנס, לה ולבנה, בחמישה חודשי החורף הצפויים, במלון, לשורה של אירועים מזרי אימים. יופיו וריקנותו של הבית משמשים כתפאורה מפחידה. חדר 237 הופך תעלומה מגרה והמעלית הנוטפת דם, יחד עם הכתובת האדומה „רצח", מקפיצים את הצופה ממושבו, כל אימת שכותרת תמימה כמו „יום שני" או „יום שלישי" מופיעה על הבד. אבל אין בין אימים אלה לבין סרטים דוגמת ל'ל המסיכות או הל'

יומן החדשות

בא לחפש מידבר ומצא מים

לאחר שנה יבשה לחלוטין בשדה ההפקות הזרות בישראל, נראים סימני התעוררות מעודדים בדמות גן העדן — הפקה קנדית חדשה, שהובאה לכאן על־ידי ג'ין קורמן.

קורמן, החוזר לכאן אחרי שעבד ב־ישראל על החטיבה הגדולה האדומה ועל מרי ג'וף, ראוי כבר למעמד של תושב חוזר, וישנם שהציעו לתת לו את ייצוג ירוק ופורח. קורמן מקווה שעד 21 במארס, מועד תחילת הצילומים, יספיק המידבר להתייבש. גיבורי הסרט יהיו שני צעירים, שכוכבם הפסיק לדרוך בטלוויזיה האמריקאית: פיבי קייטס, היפהפיה בת ה־17, ווילי אייימס. הבמאי הוא סטוארט גילארד, והצלם הוא מיודעו של קורמן, אדם גרינברג.

יותר קל לייצא ישראלים לעולם הקולנוע מאשר להביא קולנועים לישראל. כך לפחות אפשר לחשוב אחרי עלייתו המסחררת של דויד מטלון, הבכיר בבניו של אלברט מטלון המנוח, שבגיל 37 זכה להתמנות לסגן־נשיא בכיר בפועל ומנהלי כללי בינלאומי להפצת סירטי קולומביה.

הבמאי פרנסואה טריפו עשה היסטוריה, כשסירטו המטרו האחרון בפארים זכה בעשרה מתוך שנים עשר פרסי הסזאר האפשריים. המטרו זכה בתואר הסרט הטוב ביותר של השנה, הבמאי הטוב, השחקן הטוב, השחקנית הטובה (קאתרין דנב), התסריט הטוב, המוסיקה הצילום, הקול, העריכה והניהול האמנותי.

הפרסים הנותרים נפלו בחלקם של ז'אק דפילו, שחקן־מישנה בבן הרע ונאטאלי באי, שחקנית־מישנה בסרטו של ז'אן לוק גודאר כל אדם לעצמו. פרס הסזאר לסרט הזר הועבר לקאנאדה של הבמאי היפאני אקירה קוראסוואה המוצג בימים אלה בישראל.

דויד מטלון

פרנסואה טריפו

ג'ין קורמן

לה ה־19 שום דבר משותף, שכן סיגנון האימים שבו בחר קובריק אינו אלא אמצעי, שרק במאי גאון יודע להשתמש בו כדי להעביר את המסר שלו, כשם שאודיסיאה בחלל היה לא רק אפוס החלל הראשון בקולנוע, אלא נועד גם כדי לנתח את יחסי האדם והחלל והמטאפורות השונות המתרחשות בתודעת האדם; כשם ש"סטריינג'לוב לא היה רק סרט אנטי־מילחמתי ראשון מסוגו, כי אם גם ניסיון להתמודד בדרך ההומור השחור עם חד־לונו של האדם מול השיגיון; כשם ש־בארי לינדון לא היה רק סרט תקופה יפה־פה, כי אם גם ניסיון להתמודד עם בעיית הגיוון והנטייה הטבעית של האדם לפשע; כך גם הניצוץ, הנובלה המקורית והמפחידה של סטיבן קינג, משמשת בידי קובריק אמצעי לחקור את המיבנה הפסיכולוגי של המישפחה ואת מפחדים הטבועים בּ־אישיותו של כל מרכיב בתוכה: האב, האם והילד.

רוצח בתיחפושת. באחד הראיונות הנדירים שנתן קובריק (הוא שונא להתראיין, אך כשהוא עושה זאת הוא מקפיד על כל פרט ופרט, כפי שהוא עושה בסרטיו) אמר: „הניצוץ הוא דוגמה עילאית לז'אנר של סיפורי־אימים, אבל מה שמעניין אותי הם הרבדים העמוקים יותר שיש בסיפור הזה. לדעתי ישנו משהו תורשתי ומעוות בנפשו של האדם. משהו מושחת ביסודו. אחד מן הדברים שיש בסיפורי־אימים לחשוף, הם נקודות־מוצא בתת־מודע של האדם. אנחנו יכולים להתבונן בצד האפל שבאישיותנו בלי הצורך להתמודד איתו חזיתית. סיפורי־אימים עונים גם על הצורך והתשוקה של האדם להפוך בן־אלמוות. אם הוא מפחד משדים ורוחות, משמע שהוא מאמין בקיומם. אם הם קיימים הרי השיכחה אינה מחוייבת המציאות."

דני לוייד כתפקיד דני טוראנס
הכח: פארפסיכולוגיה

במאי סטנלי קובריק
השפה: קולנוע

ואמנם הניצוץ משאיר את עניין הרוחות והשדים, גילגול־נשמות ומסר מעולם אחר בסימן שאלה, המהווה רובד נוסף בצד הסיפור המישפחתי מסמר השיער שבמרכז הסרט. לפעמים נדמה כי החזיונות המוזרים הנגלים לעיניו של ג'ק טוראנס הם מעשיים יותר מן הדברים המתרחשים אצלו במציאות. הוא רוצה לכתוב, אבל דימיונו ריק לחלוטין. כל מה שהוא מצליח להעלות על עשרות דפים, במכונת־כתיבה ובכתב צפוף, הוא מישפט אחד עלוב: „רק לעבוד ולא לשחק הופך את ג'ק לילד משעמם."

בסוף הסרט, כשהמצלמה מתקרבת לתמונה התלוייה על הקיר, מתוכה ניבט דיוקנו של ג'ק טוראנס בדמות צ'ארלס גריי־די, הרוצח שהיה קודמו בתפקיד השומר, כאילו ג'ק טוראנס אינו אלא גילגול נוסף של גריידי, הבא לסגור את המעגל, אי אפשר שלא להיזכר בסוף של אודיסיאה בחלל. נידמה כאילו סטנלי קובריק עומד מן הצד ומחייך. אם באודיסאה בחלל מגיע האדם בסוף המסע אל ראשית הזמן, הרי ג'ק טוראנס חוזר אל עצמו והוא אינו אלא רוצח בתיחפושת.

רוח־רפאים במיסדרון. ובאשר לּ־מבוך, זהו אחד היסודות שבהם משתעשע קובריק כבאמצעי משוכלל ליצירת מתח קולנועי. ליד המלון מצוי מבוך מרהיב ביופיו, עשוי שיחים ירוקים מהוקצעים. דגם מוקטן של המבוך ניצב בטרקלין, שם מנסה ג'ק לכתוב את יצירתו. בשעה שוונדי ודני (האם, השחקנית שלי דובאל, והבן, דני לוייד) משתעשעים במבוך בחוץ, מתבונן האב במבוך המוקטן והתמונות נחתכות זו לתוך זו, כשדעתו של ג'ק הולכת ונטרפת עליו. מאוחר יותר, בתוך המבוך המושלג, עתיד ג'ק לרדוף אחרי בנו. המבוך הופך למלכודת האבדון הסופי של ג'ק.

אי אפשר שלא להתפעל מן ההקבלה שבין המבוך הזה לבין המלון הענק. המיסדרונות הסימטריים, הארוכים והמסובכים, משמשים מבוך עבור המישפחה הקטנה, ורק אחד יודע למצוא בהם את דרכו. הילד חוהר במיסדרונות על אופניו, בדומה לרכבת־שדים, והצופה מצפה בכל סיבוב להתגלותה של רוח רפאים או לקסטרופה כלשהי.

חמש שנים תמימות נטל הניצוץ מחייו של סטנלי קובריק בן ה־53. אבל עובדה היא, שבמאי המסוגל לצלם „שוט" אחד 83 פעמים, אינו מרגיש תיסכול אם הוא מוציא סרט אחד כל חמש שנים. יתכן שזו הסיבה לכך, שקובריק, יליד הברונקס, בחר לעבוד מחוץ לאמריקה, שבה הזמן הוא כסף. מאז עשה את לוליטה, ב־1961, הוא חי וכותב באנגליה, לא רחוק מלונדון, בחברת אשתו הציירת ושלוש בנותיו.

ישנם המאשימים את קובריק במחשבה קרה ובחוסר ספונטאניות, אך ניראה כי הוא עצמו הקדיש מאמצים רבים לרסן את רגישותו המופרזת: „נהגתי לשחק שאת 12 שעות ביום ברציפות. אתה יושב מול הלוח ופתאום לבך קופץ. אתה נכסף להזיז את הכלי, אבל המישחק מלמד אותך לשבת שם בשלווה ולחשוב: האם זה באמת מהלך טוב או שמא ישנם רעיונות יותר טובים." ואמנם התוצאה נראית מחושבת מדי, וזהו החיסרון היחידי, אפשר לסלוח לקובריק. סוף־סוף, השאיפה לשלמות עדיין לא מבטיחה את השלמות. העיקר שהניצוץ קיים.

גולדי האון וצ'בי צ'ייס: בחן ובהומור

הגילגול השני של הבעל

אני אשתי ובעלה (בן־יהודה, תל־אביב, ארצות־הברית) — בּ־מקורה זוהי מהדורה נוספת של חיי נישואין בנוסח סופרסטאר — המצחיקון המומחז של אמריקה, פול סיימון.

אחרי פרק ב — שם הסתתרה דימעה פרטית של סיימון על אשתו הראשונה שנפטרה ועל ניסיונותיו להסתגל לקשר הנשי השני בחייו — בא המחזה ניראה כמו בזמנים הטובים, שבויים עלי־די ג'יי סאנדריץ', ומגולל סיפור של אשה שנישאה בשנית, ולהבדיל, בעלה הראשון חי וקיים, אלא ממשיך להכנס להוך חייה, ולא למורת רוחה המלאה.

האשה, גולדי האון, היא ערכת־דין בעלת לב של זהב, שיירשה הרבה מאוד ממרילין מונרו. היא לא רק בלונדית הנראית מטופשת. היא גם קומיקאית מחוננת, נוגעת־ללב, שמעוררת סימפטיה בשלומיאליות שלה, הנובעת מכך־כך הרבה רצון טוב, שבמציאות מוביל לא פעם לגיהינום, אבל במצחיקון הכל עובר, חביבי.

היא מצליחה לחלץ מבית־הסוהר את כל הפושעים המבקשים את הגנתה, על־ידי שופט קבוע המבין לליבה תמיד, וכדי להשאירם תחת פיקוח ולא לשלוח אותם ישר לעזרה סוציאלית, היא מוצאת להם עבודות בביתה. יחד איתם היא מעניקה חסות לשורה שלמה של כלבים. בכל יום שבעלה, התובע־הכללי העתיד של האיוור, שב הביתה מן העבודה, הוא מוצא בן־בית חדש על ארבע, שותף למיטתו. אם היא עשוייה זהב הרי שלו יש סבלנות של פלטינה, שכמעט פוקעת כשבעלה הראשון של הגיבורה מסתבך שוב, ומבקש את הגנתה של עורכת־הדין שהיתה פעם פרטית שלו.

כמובן שאין לחפש הרבה היגיון בכל השתלשלות הדברים, וגם אין זה חשוב. גם המסר — שעם כל הכוונות הטובות לתקן את העולם, יש איזושהי חולשה להשאיר גם פינה אחת לחולשות־אנוש, וכי אהבה חדשה אינה קוברת את הישנה, לא לגמרי, בכל־אופן — נדחק לפינה.

כריסטינה שמידטמר ויהונתן סגל: כדוד

בנצי בארץ החלומות

שיפשוף נעים (שחף, תל־אביב, ישראל) — אחרי כל ההשמצות שהוטחו בסרט זה בכל אמצעי־התיקשורת, יש להניח שכל עם ישראל יודע כבר במה המדובר. אכן, אי־אפשר להתווכח עם מי שטוען כי אין כאן תסריט, שהדמויות עלובות, שהדיאלוגים מעוררים גם גיחוך וגם צמרמורת — שור בחנות חרסינה היה נחשב לעדין יותר. על מישחק אין מה לדבר, ופס הקול, המורכב גם הפעם מפיזמוני העבר, מצטיין ברמזים ובקריצות עין שהיו מזעזעות גם עיוור.

אך יחד עם כל זה, אסור לשכוח שזהו מיצרך שהקהל חפץ בו. אם המבקרים עדיני־הנפש אינם שובעים נחת — שיישבו בבית. ממילא איש לא הזמין אותם, ובצדק. מה הם מבינים בחגיגות־מין, המבקרים האלה? מדוע הם רוצים לקלקל את הנאתו של הקהל בדיוק בשיא התענוג, כאשר נותנים לו להציץ ולראות, ובאשר מספרים לו סיפורי אהבה, קינאה, פיתוי ומין, שלידם אפילו סרטי יום ו' בטלוויזיה נראים כמו שקספיר בהתגלמות?

שיישבו להם האדונים המבקרים בבית, שיניחו לבועז דוידזון להביא את המוני מעריציו אל שיאי ההנאה, עד שיתחילו לזמר זמירות גדולות. ואם יש מי שאינו נהנה מכל המעשייה, הדלת פתוחה בפניו והוא רשאי לצאת.

כי זאת צריך לומר: הסרט אינו מעמיד פנים, אלא מכריז מן הרגע הראשון על כוונותיו. הוא פותח בעניינים חמדניות של נערים שכל שיכלם בין רגליהם, המציצים לתוך מקלחת הנשים. מי שמזדהה עם העיניים הללו ועם בעליהם, שיישב ויבוא על סיפוקו. האחרים, שלא יבואו כלל.

ובאשר להערת הצנזורה, שהחליטה כי הסרט מתאים לבני 18 ומעלה, זו רק תוכחה נוספת לתלישותה. כל מי שעבר את הגיל הזה הולך לעשות בעצמו את אותם הדברים שהסרט מדבר עליהם. רק קטינים נאלצים עדיין להסתכל

מתי ענדה חנה מרון את סמל צלב הקרס?

הצלם הערבי שצילם את הלוויתו של בנימין זאב הרצל

מה עשו אנשי הגסטאפו בקונגרס הציוני החשע־עשרה?

שירו של חנה מרון נאצי

הפרק השביעי של עמוד האש מציג, תחת הכותרת חשרת הסופה, את הנבואות השחורות של הציונות על עתיד יהודי אירופה, המתחילות להתגשם עם עליית אדולף היטלר לשילטון.

המוני פליטים זורמים לארץ־ישראל, ותוך ארבע שנים מזנק מיספר היהודים בארץ מ־120 אלף ל־400 אלף. תל־אביב עולה כפורחת והופכת עיר גדולה. המיס־גרות שהונחו על־ידי העליות הקודמות הופכות תשתית המבצרת את המשכיותה של התרבות העברית. התגשמות התחזית ההרצלית מבטיחה, באופן כימעט פרדוכ־סאלי, ניצחון להשקפות אחד־העם.

„דם יהודי יותז מן הסכין...״

אחת מתמונות־הפתיחה של הפרק מספרת על „פלוגות־הסער של המיפלגה הנאצית, הס״א, שצעדו שיכורי־נצחון ברחובות, בחולצות חומות, בנעליים מסומרות, שרות על הדם היהודי הניתז מן הסכין...״

זהו סיפור אופייני לצוות עמוד האש,

שבכוחו להמחיש את מאמץ היצירה והב־דיקה של עובדי הצוות.

משימת־הבדיקה של קטע זה נמסרה לעדנה וייס, עוזרת־הפקה העובדת בסידרה מראשיתה, שהתמחתה בשנה האחרונה בענייני מוסיקה ואפקטים.

עדנה וייס: „בספר צלב הקרס של אורי אבנרי מופיע חצי בית מתוך שיר־לכת נאצי ‚דם יהודי יותז מן הסכין — / אז הכל יהיה טוב יותר...׳

„יגאל לוסין ביקש ממני להשיג הקלטה של השיר הזה. פניתי לכל מיני אנשים, שהיו בגרמניה באותה תקופה. מאחר וההורים שלי הגיעו מאוסטריה, מרבית החברים שלהם הם יוצאי גרמניה. פניתי לידידים של הורי, שהיו בגרמניה באותה תקופה, ולאחרים, שהיו מעורים בתרבות הגרמנית, ושאלתי אם הם מכירים את השיר הזה. בקיצור, כל מי שפניתי אליו זכר את השיר הזה בבירור, וגם חזר וציטט את עניין הדם יהודי יותז... לא פגשתי באדם שהיה בגרמניה באותה תקופה שלא זכר את השיר הזה. אבל כאן החל סיפור־מיסתורין שלם.

„היו אנשים שאמרו לי שזה מתוך שיר הורסט וסל, ההימנון הנאצי. באופן מיקרי מאוד התגלגל אלי פסקול של שלושה רבעי אינטש, ובו שירים נאציים אותנטיים. מאחר וברדיו מצוי רק תקליט אחד, מאוד שחוק, של נאומי היטלר ושי־רים נאציים, היתה בפסקול זה ברכה גדולה. בין השירים שהיו בפסקול היה גם שיר הורסט וסל, ועוד שירים מלאי צימאון־דם, אבל בלי פיסקה על הדם היהודי שיותז מן הסכין.

„גם לפסקול זה יש סיפור משלו. הוא נמסר על־ידי איזה צוות־טלוויזיה גרמני לבני ליס (כיום כתב־הטלוויזיה לענייני־בריאות, ובעבר מקליט) כמתנה על עזרה שליש העניק לאותו צוות בלבנון במיבצע ליטאני. לא היו בו השורות הללו.

„אחרי התייעצות נוספת חשבנו שאולי עשו לשורות האלה צנזורה. עברנו על השיר. על השירים ועל עוד שירים עם דברים מאוד חמורים, שירים שהבטיחו לגרש את היהודים. שירים שהמוטיב החוזר בהם הוא מוטיב הדם והמוות, אבל את הדם יהודי יותז מן הסכין... לא מצאנו.

„אז היפנה אותי יגאל לוסין לספר שכתב פוזנר מיד־ושם. בספר היה כתוב שהמילים הללו אינן מתוך הורסט וסל, כפי שרבים נוטים לחשוב. אז פניתי גם לאורי אבנרי, שילדותו היתה בגרמניה, ושכתב על אותה תקופה, והוא אמר לי מיד, בהתרגשות, שהוא זוכר את עצמו, כילד, נתקל בפלוגות של תנועת־הנוער הנאצית. אבנרי טען שהשיר הזה היה שיר של תנועת־הנוער הנאצית, והוא זוכר אותו, כאילו ושמע אותו רק אתמול. הוא רואה את עצמו ניצב ברחוב ושומע את השיר. גם אבנרי טען בביטחון שהשיר אינו מתוך הורסט וסל.

„פניתי ליד־ושם, והם אמרו שהם חקרו את העניין, וכי השורות הללו אינן מתוך הורסט וסל וקבעו שהשורות הללו לקו־חות מתוך השיר הנאצי שנפתח בהנס אל על!...* אבל לדעתי הם טעו, היות ובהורסט וסל המילים הראשונות הן הנס אל על... ביד־ושם מצאתי כמה שירונים נאציים אותנטיים, עדיין בגרמנית, בתעתיק גותי, שהם נדירים למדי, והיה לי קשה לשכנע אותם למסור לי אותם. הבאתי את השירונים אל אילן הראל, העובד בטלוויזיה, כדי שיתרגם ויבדוק את ה־שירונים. עברנו בהם שורה אחר שורה, כדי למצוא את המישפט דם יהודי יותז מן הסכין... ולא מצאנו.

„אחרי יד ושם פניתי למכון ליאו בק, המתמחה במורשת יהודי גרמניה ומרכז אירופה. הם היו ממש נחמדים, כאלה יקים זקנים. הם ערכו עבורי מחקר שלם בעניין הזה. הם פנו אל כל מיני יוצאי־גרמניה, המתמצאים במוסיקה והמתמחים בתקופה, וגיסו לגלות את השיר. זה מאוד סיקרן אותם, ואז, לבסוף, הם אמרו שהם חושבים שהשיר הזה הוא מעין שיבוש מקובל ולא־רשמי, שיבוש השגור בפי העם, משהו כמו, להבדיל באלף אלפי הבדלות, בערבות הנגב איש מגן נפל... שקיים בשיבוש פופולארי עם מילים אחרות.

„אבל אני חוזרת ומדגישה, מתוך בדיקה שערכתי, כי אין כימעט יוצא־גרמניה שלא זוכר את המילים האיומות האלה, ורובם משוכנעים שאלה מילים מתוך הורסט וסל...״

הייקים באו לצלם

קטעים רבים מתוך הפרק חשרת הסופה מבוססים על סרט קרן־היסוד, ששמו ב־אנגלית היה לאנד אוף פרומיס („הארץ המובטחת״), ובגירסתו העברית לחיים חדשים. במניין הקולנוע העברי, סרט זה נחשב כסרט הקולני השני בעברית, אחרי זאת היא הארץ של ברוך אגדתי, שנעשה שנה קודם לכן, ב־1934.

קל להבחין בקטעיו של סרט זה בין שאר מרכיבי הפרק, היות ובאיכותו הוא מתעלה מעל לכל דבר אחר שצולם בארץ. יגאל לוסין: „אין זה סרט ישראלי, למרות שהוא הופק בידי קרן־היסוד. סוד מעלותיו הוא בכך שייצרו אותו אנשי־צוות יהודיים מגרמניה, שהגיעו ארצה. הצוות צילם ושב לגרמניה. אנשי־הצוות ביקרו בעיקר בריכוזי העולים־החלוצים מגרמניה. מקו־מות כמו קיבוץ גיבעת־ברנר שימשו השראה ליוצריו. השיר של המלחין דניאל סמבורסקי, באה מנוחה ליגע, שכבר הוקרן בסידרה (בהעמק הוא חלום) נכתב במיוחד לסרט — המוסיקה והתמליל.

„הדברים המרשימים ביותר בסרט הם בתי־הקפה בנוסח וינה, ויותר מזה ברלין, שבני העליה החמישית הקימו בתל־אביב. ניתן לראות בסרט את דור־האימהות שלנו, עם כובעי־לבד שנראים כמו סירים, מרא־שית שנות ה־30, נוסח מרי פיקפורד.

„אנחנו לא יודעים איפה בגרמניה ערכו את לחיים חדשים. אני לא חושב שהוא נערך באולפני אופא, מפני שהכניסה לשם

חנה מרון בגרמניה

„קיבלתי שתי סטירות־לחי, ואז הבנתי שלא צריך לקנות את זה...״

---

* „הנס אל על! / את השורות לכדו־נא! / ס״א צועד / בעוז וביטחון. / אחים אותם רצחו / ריאקציה וקומונה, / עימנו צועדים / לניצחון...״ (התירגום של אבנרי בספרו צלב הקרס.) זהו שיר הורסט וסל שנקרא על שם מחברו, בירון נאצי שנהרג בקטטה עם קומוניסטים. השיר הפך ההימנון הרישמי השני של גרמניה הנאצית.

כבר נאסרה ליהודים. אבל זו עובדה שב־1935 עדיין יצאו ונכנסו יהודים חופשית לגרמניה.

„ילידי־הארץ ראו את הסרט הזה מילדותם. לכולם זכור הסרט בשל שירו של סמבורסקי. אבל אנחנו בעמוד האש פירקנו את הסרט הזה לגורמיו, והשתמשנו בו בתיפזורת, בהתאם לצרכים התיעודיים שלנו. הצופה חד־העין יבחין מיד בפיזור של הקטעים המעולים לאורך הפרק הזה.

„את קטעי־הסרט המעולים השיגו אנשי הצוות היהודי מגרמניה בעזרת מראות שמיקדו את קרני־השמש לאתר המצולם. מהבחינה הטכנית הצילומים של לחיים חדשים הם ברמה ובאיכות של סרט עלילתי. הצוות צילם את הכל. את היהודים ואת הערבים. את הרחובות ואת בתי־הקפה. את הכפרים ואת החקלאות. בכל זאת, הכל ביחד אינו מסתיר את העובדה שזהו סרט־תעמולה. סרט קרן־יסוד משעמם. אחרי הכל, קשה לראות רצף של תמונות בלי כל קשר עלילתי.״

אם המרתף יתפוצץ

החל בפרק חשרת הסופה הופכים סרטיו של נתן אכסלרוד הציר המצולם העיקרי של הסידרה.

יגאל לוסין: „בסרט שהוקרן בשבוע שעבר היה קטע מתוך סרטיו של אכסלרוד, שהוא בבחינת אבן־דרך בקולנוע הארצישראלי. לאכסלרוד יש קטלוג של סרטיו מאז שנת 1935, ונוסף על קטלוג זה מצאתי אצלו, במרתף, מחברת שבה רשם ופירט את הסרטים שהכין בתיפזורת קודם לכן, בתקופה שהיו לו עדיין יומרות של במאי אמנותי, והוא הפיק סרטים אמנותיים כ־עודד הנודד, הסרט הלא־גמור על אלכסנדר פן ואחרים.

„אותו מרתף, שבו מצאתי את המחברת של אכסלרוד, יתפוצץ יום אחד, ואז הכל יגידו כי ,אוצרות־האמנות הקולנועיים ו־ההיסטוריים הנדירים ביותר בארץ הלכו לאיבוד׳.

„אבל אם לשוב למחברת, מצאתי בה רישום, ובו כתוב ,לווייה נכבד ערבי על הר־הבית׳. שאלתי: מי זה? והוא לא ידע להשיב. אבל בנו של אכסלרוד, אהרון, אמר לי שהנכבד הזה הוא מוסה קאזם אל־חוסייני, והרי האיש הזה הוא אבי התנועה הפלסטינית, ואכסלרוד הנציח בעדשתו את לווייתו של זה! תאר לך מה זה עבור הפלסטינים. זה משול לצילומים שכאילו צילם פלסטיני בלווייה של תיאודור הרצל.

„ומי קבור בהר־הבית? הרי המופתי החליט להפוך את המקום למין פנתיאון, למשהו דומה להר־הרצל שלנו, בניסיונו ללכד את העולם המוסלמי למען מילחמת העם הפלסטיני, כדי שאלה לא יגידו כי מדובר בסיכסוך דתי מקומי, אלא בעניין כל־מוסלמי. המופתי היה חכם. וכאשר מת חוסיין איבן־עלי, שהיה אבי תנועת־התחייה הערבית, הוא נקבר בהר־הבית וכך גם מוחמד עלי, מי שהיה המנהיג של מוסלמי הודו (כיום פאקיסתאן), וכאשר מת מוסה קאזם ציווה המופתי לקבור גם אותו שם. כעבור כמה שנים קברו שם גם את בנו, עבד־אל־קאדר אל־חוסייני, שנהרג במילחמת תש״ח בקרב על הקאסטל.

„אבל אם לשוב לאכסלרוד, הרי שהוא הגיבור האמיתי של הסידרה עמוד האש. אכסלרוד היה צריך כבר מזמן לקבל את פרס ישראל. עבורי המדד לפרס כזה הוא פשוט מאוד. אני שואל את עצמי לצורך זה: אני שומע לפעמים מוצארט, ושואל את עצמי איך היתה המוסיקה בלי מוצארט? בעוד שכאשר אני שומע את שומאן, אני חושב שאפשר היה גם בלי שומאן. לקחתי דווקא שמות גדולים. וכאשר אני שואל את עצמי: תאר לעצמך שאכסלרוד לא היה, ומייד אני עונה לעצמי שהכל היה שונה. זה קנה־המידה להעריך דברים. צופי עמוד האש חייבים לדעת שבילעדי אכסלרוד, כל מה שנעשה בארץ בשנות ה־30 לא היה מומחש להם.

„בפרק הנוכחי יש קטעים רבים של אכסלרוד. הקטע ,סליגו על כתפינו...׳, נאומו של המשורר שאול טשרניחובסקי, שלונסקי ועוד קטעים שלו. ניתן גם להבחין בקטעים של אכסלרוד בגלל האיכסון הגרוע שלהם. הם מקבלים בסרט גוון אפור בהיר. הם כבר לא סרטים בשחור־לבן. ואם לא יתחילו לשמור ולטפל על נכסי־צוללויד אלה, מצבם ילך ויתדרדר, והם לא ישארו לדורות הבאים. זה שלא נזכרו עד עצם היום להעניק לאכסלרוד את פרס ישראל זה מעליב, ועוד יותר מעליב היחס המזלזל באוצרותיו.״

אנוור נוסייבה וגאולה כהן

לאנוור נוסייבה, אחד ממייצגי המגמה הפלסטינית בעמוד האש לא הוזמן לראות את הפרקים הראשונים.

על הקרנה מיוחדת, שנערכה עבורו במערכת, מספר לוסין: „צילצל אלינו אהרון גדיש מהעיריה ואמר לנו שכולם אומרים לנוסייבה שהיתה לו הופעה מוצלחת בעמוד האש, והוא מעוניין לדעת אם ניתן להקרין לו הקרנה מיוחדת.

„נעמי קפלנסקי הזמינה מיד את נוסייבה. הוא היה מאוד מנומס במהלך ההקרנה. לא ידעתי מה הוא חושב. אבל הוא ראה את התמונות של המרד במדבר, את הסרט של כניסת פייצל לדמשק, תקופה שהיא היסטורית ומאוד חשובה לערבים, והוא ממש נרגש, שהרי זו תקופה שתחנות־הטלוויזיה הערביות טרם התמודדו איתה.

„הוא אמר: ,איזה חומר מצולם!׳ הוא הילל אותנו אפילו על האובייקטיביות שלנו. דבר העשוי לעלות לנו ביוקר רב מצד גאולה כהן!״

חנה מרון: סיכה על כיסא

עדותה של שחקנית התיאטרון, חנה מרון, היא מרכזית ביותר בפרק זה. עבור צוות עמוד האש מהווה חנה מרון נציגה של דור ושל תרבות שלמה.

יגאל לוסין: „בהפרש של שלוש שנים היא מייצגת שתי תרבויות — הדרך מהקולנוע הגרמני (בסרט אם של פריץ לאנג) אל הקולנוע הארצישראלי.

„חנה מרון מייצגת עבורנו עוד פרק מהמיסתורין בהיסטוריה היהודית — היציאה־לדרך של הרצל ואחד־העם, כאשר האחד אינו מכיר בשני ותהום פעורה ביניהם, ולפתע הכל משתזר ביניהם באופן מדהים.

„חנה מרון היא הדוגמה לכך. היא לא באה להיות פליטה בארץ הזאת, כפי שהרצל חשב, אלא הפכה ,מרכז רוחני׳

חנה מרון בסרט הגרמני ״M״
„אני אמרתי: גם אני יהודיה!״

(המשך מעמוד 47)

כפי שכתב אחד־העם, והיא מוכרת שרוכי נעליים בסרט של אכסלרוד.

„אם להתעלם לרגע מחנה מרון, הרי שהסרט שרוכי נעליים היה חלק מהיומונים של אכסלרוד. תמיד היה לו בהם איזה חלק אמנותי, משהו בנוסח הכתבה התר־בותית של השבוע — יומן אירועים. היה לו גם קטע כזה על מוכרי־הנקניקיות הייקים בתל־אביב, וזה נעלם.

„חנה מרון היא הכוכב של הפרק הזה ושל העניין כולו, דווקא מפני שהיא ממלאת תפקיד מרכזי בתיאטרון שלנו, והיתה יכולה למלא תפקיד מרכזי גם בתיאטרון הגרמני.״

עדותה המצולמת של חנה מרון לפני צוות עמוד האש היתה ארוכה, ורק קטעים מעטים מתוכה הובאו בפרק זה ובפרקים אחרים. כמה קטעים מתוך עדותה מימי ילדותה בגרמניה, מובאים כאן.

חנה מרון: „לוצי היתה חברה טובה שלי, ויום אחד שם לה בילי מסמר על ה־כיסא. הדבר, כמובן, שלא מצא כן בעיני לוצי, וגם לא בעיני המורה... לוצי הקימה צעקות, ואז באה המורה ושאלה את בילי למה הוא עשה את זה, ובילי אמר: ‚מפני שהיא יהודיה...'

הייתי אולי בת שש או שבע. זה היה בהתחלה, ונראה לי נורא משונה. ואז, אני זוכרת שהמורה אמרה: ‚אבל למה עשית את זה...' או שאני שאלתי: ‚למה לא שמת לי מסמר על הכיסא? אני אמר־תי: ‚גם אני יהודיה.' אני לא יודעת למה אמרתי את זה — נראה שבכל זאת, איפה שהוא, ידעתי שהיא ואני... ואז הוא אמר: ‚כן, אבל את לא שמנה. זאת אומרת, ההסבר הגזעני אצלו היה גם די מטושטש...

„...ב־1932 והתחלת 1933 היה בכניסה לבית שלנו רוכל, שמכר כל מיני דברי־סידקית. כשהיה לי קצת כסף־כיס, הייתי קונה אצלו שמונצעס. ילדים אוהבים כל מיני שטויות. אני זוכרת שיום אחד באתי מבית־הספר וראיתי אצלו איזה מין סיכות קטנות, חדשות, שנורא מצאו חן בעיני. הם היו בצבע כזה שחור־אדום יפה, ועם איזה מין צורה מאוד מעניינת, שחורה, באמצע. נורא מצא חן, קניתי ושמתי עלי. אבל כשבאתי הביתה, אבא שלי מייד הו־ריד לי את זה בכוח, וגם קיבלתי סטירת־לחי. הוא אמר: ‚שאני לא אראה אותך עם זה אף פעם!' ולא הסבירו לי.

„אם מותר לי עכשיו לומר, שני הורי כבר לא בחיים, אבל אני חושבת שפה היתה. אם אפשר לומר, איזו שגיאה חי־נוכית גדולה מאד. לי אף פעם לא הסבירו שום דבר, רק אמרו מה לעשות, ובזה גמ־מר העניין. אני שאלתי: ‚למה?' זה יפה.' אמרו לי: ‚לא!' וזהו זה. אז אני התעקשתי וקניתי לי עוד אחת. ואז קיבלתי שתי סטירות־לחי. ואז הבנתי שלא צריך לקנות את זה.״

הקונגרס שלא רקד

צוות עמוד האש חיפש תקופה ארוכה אחר חומר מצולם שיתאר את הקונגרסים הציוניים. ומכל הקונגרסים הציוניים נמצא לפתע בארכיון ראד בהר־הצופים חומר ש־הכיל גלגלים על גלגלים מהקונגרס הי״ט, אחד הקונגרסים הלא־חשובים, שנערך ב־לוצרן, בשווייץ.

סיפור גלילי הסרטים מקונגרס זה, ושי־ברצם בעמוד האש, הוא סיפור מאפיין על עשייתם של סרטים תיעודיים על העבר שכימעט ואינו מתועד בצוללוידז.

נאנח לוסין: „כאשר אתה כבר מוצא לב־סוף קונגרס מתועד בצולאלויד, זה קונג־רס שבאינדכסים הציוניים אפילו מתעל־מים ממנו.

„חיפשנו בגרות סיפורים על הקונגרס הזה, ולא מצאנו. הסיפור היחידי הקיים, סיפור שהאנשים שכחו אותו, הוא שב־קונגרס זה דרך כוכבו של דויד בן־גוריון. בקונגרס זה שב וייצמן להיות נשיא ההס־תדרות הציונית. גילינו שבקונגרס הזה לא העלו על סדר־היום את הנושא מס׳ 1 של עם־ישראל באותה תקופה: ההגירה מגרמניה, והרדיפות שפגעו ביהודי גרמניה. עשינו סיפור מאי־הסיפור, כדי שלא נבזבז את החומר הפילמי הנהדר הזה. התלטנו להביא קריינית ועוד קריינות, כדי שהצופים יראו איך היה נראה קונגרס ציוני לפני המילחמה העולמית השנייה. להמחיש כיצד נראה אותו פרלמנט נודד ומוזר של עם־בלי־ארץ.

נוסף על כך מצאנו יהודי בשם איזי אייזנר שסיפר לנו כיצד הוא לווה, במה־לך הקונגרס, בידי איש־גסטאפו, וציין את העובדה שהיו אנשי־גסטאפו באולם ה־קונגרס.

בכל פעם שמנהיג יהודי ארצות־הברית, סטיפן ווייז, ניסה להרים את קולו על מה שקורה ליהודי גרמניה, הנציגות של יהודי גרמניה, בראשות זיגפריד מוזס* מנעו זאת בעדו.

מוכרי הנקניקיות

מי שגדלו בתל־אביב, בחיפה ובירוש־לים של שנות ה־30 וה־40 זוכרים את מוכרי הנקניות הייקים.

בנו פראנק, המופיע בכמה מפרקי עמוד האש, ובעיקר בפרק זה, הוא אביו של רעיון זה.

על בנו פראנק מספרת עורכת־הראיו־נות, נעמי קפלנסקי: „שלוש פעמים בחייו עלה בנו פראנק לארץ־ישראל. בראשונה הגיע כחלוץ לקבוצת יבנה, בסוף שנות ה־20. הוא חלה וחזר עד מהרה לגרמניה. שם הוא למד באוניברסיטה מישחק ובימוי, בניגוד לרצון הוריו. שם גם נתקל, לרא־שונה, בנאצים, כאשר נשלח, ביחד עם כמה מחבריו, להכין איזו מסכת לחג נאצי. הוא העמיד את הבמה, את השחקנים, וה־מעשה כולו נראה לו די נורמלי, שהוא, היהודי, עושה זאת. וכאשר הוא הכין את החזרות ביחד עם ידידיו, הם אפילו הת־בדחו על כך. אבל התקופה היתה עדיין חופשית יותר, והוא השתייך לאותם שה־נאצים כינו אותם מאוחר יותר בשם ‚הדג־נראטים היהודיים'.

„בנו פראנק היה עד־ראייה לאותה פרי־חה תרבותית נהדרת של הריפובליקה ה־ווייאמרית. פריחה של תיאטרון, מוסיקה וקאברט סאטירי. ב־1933 מונה כמנהל ה־אופרה העירונית של המבורג, ועוד באותה שנה פוטר בשל יהדותו. אז עלה פראנק בשנית ארצה, וביחד עם כמה מחבריו ניסה להתקבל בתיאטרון הבימה. המימסד התיאטרוני המאוד־רוסי של אותם ימים לא הראה כל רצון לקלוט את הייקים. הרו־סים צחקו מהמיבטא של הייקים, ואלה סבלו מכך. צחקו להם ולעגו עליהם.

„בהתחלה ניסה בנו פראנק את כוחו בכל מיני מלאכות. הוא הקים בירושלים את הג׳רוזלם תיאטר האנגלי, ביחד עם כמה קציני־מנדאט בריטיים ונשותיהם, אלא שלא היה בכך כדי לפרנסו. ואז צץ בראשו של אחד מהשחקנים הייקים הרע־יון של מכירת נקניקיות כמופע תיאטרוני. האמת היא, שבנו פראנק וחבריו השחקנים הגיעו כימעט עד לרעב, ומוסד זה של מוכרי־נקניקיות ייקיים התמסד מאוד ב־שלוש השנים עם השנים נעלם התיאטרון שבהם, ונותרו רק הנקניקיות. קראו להם חטוף ואכול.

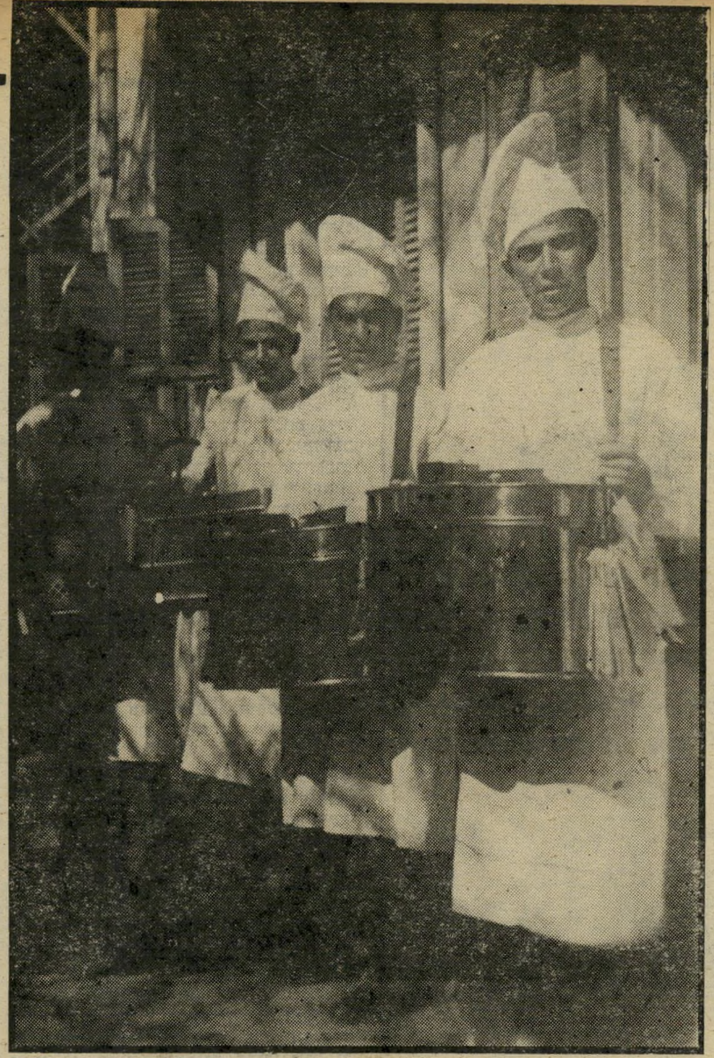
„מאוחר יותר התבקש בנו פראנק לנסוע ולארגן תיאטרון יהודי בפילדלפיה. הוא ירד מהארץ ונשאר בארצות־הברית. שם עשה המון תיאטרון של כושים ושל יהו־דים. כאשר הצטרפה ארצות־הברית למל־חמה העולמית, הוא התגייס לצבא האמרי־קאי בדרגת קולונל, ועבד במיסגרת ה־מחלקה ללוחמה פסיכולוגית. הוא פלש לגרמניה עם הצבא האמריקאי.

בתום המילחמה עבד בפיענוח כתבים, בצוות שהכין את מישפטי נירנברג. מאוחר יותר שב לארצות־הברית, והמשיך לעסוק באירגון של להקות תיאטרון, בפילדלפיה ובבוסטון. ב־1967 החליט פראנק לעלות בפעם השלישית ארצה. בנו חי בקיבוץ והוא התגורר עד למותו, לפני כמה חוד־שים, בירושלים.

* לאחר־מכן מבקר־המדינה של מדינת־ישראל.

כדורגלן איזי שפייר
לא הגון בלי סרטיפיקאט

מוכרי־הנקניקיות הייקים בתל־אביב
התיאטרון נעלם, הנקניקיות נשארו

הספורטאי שרצה לחזור

מלאכת איתורם של הייקים, בדומה לאיתור מרואיינים אחרים, הוטלה על נעמי קפלנסקי.

„חיפשנו אנשים מהמכביה. כאלה שבאו להשתתף במכביה ונשארו בארץ,״ מספרת קפלנסקי. „התקשרתי אל מרכז המכבי, וי־הם היפנו אותי לכפר־המכביה, שם יש ‚ארכיון המכביות'. הם שלחו אותי מאחד אל השני, ומהשני לראשון. אז אחד לא היה מגרמניה, ואחר היה מ.הכוח וינה', ושלישי מצ׳כוסלובקיה. עד שלבסוף הגעתי לאישה שהשתתפה במכביה כשחיינית. היא מתגוררת בכפר־שמריהו, ושוחה עד עצם היום.

„כאשר באתי אליה, היא בדיוק שבה משחייה בים. אשה מבוגרת ונחמדה. לא ראיינתי אותה, מפני שחיפשתי מישהו שבא אך ורק עם קבוצת־הכדורגל או ה־כדורי־יד. היה לנו קטע מצולם בפילם מ־מישחק־כדורגל במכביה הזאת. חיפשנו התאמה סיפורית לתצלום. הגברת הזאת נתנה לי את השם של איזי שפייר. וכך מצאתי אותו.

„שפייר היה סטודנט, והתחשק לו לבוא למכביה במיסגרת נבחרת יהודי־גרמניה. את משתתפי המכביה שיכנו בדירות פר־טיות, והמישפחה שאצלה התגורר שפייר שיכנעה אותו שלא כדאי לו לחזור ל־גרמניה. הוא נורא התלבט. מאחר והשאיר שם את הוריו ואת בני־מישפחתו, וגם מפני שלדבריו זה לא היה הגון להישאר בארץ ללא סרטיפיקט (היתר־כניסה בריטי).

„יש דבר אחד מאוד מעניין בעלייה הייקית. האנשים האלה הביאו לארץ את הגימור. את המאכלים הטובים, את ה־איכות־חיים, את המוסיקה הטובה. את תו־דעת האזרחות הטובה. אבל זו היתה עליה שלא התקבלה הכי טוב.

„רציתי לראיין יקה אחד, קוליגה שלי, עיתונאי. הקוליגה לא היה מעוניין להת־ראיין, מאחר ולדבריו ‚על העברית שלי היו צוחקים, בגרמנית אני לא מוכן להת־ראיין, ומה פיתאום שאתראיין באנגלית?'

„לייקים יש עד היום רגישות בעניין המיבטא שלהם. היה לי ויכוח עם הרבה מאוד יקים על הנושא הזה. אמרתי להם שיש להם סופר־רגישות בעניין המיבטא. כארו היה הראשון שהיה מוכן להתגבר על זה. אבל אותו עיתונאי, קוליגה שלי, אמר שהדרך העיקרית של תיקשורת בין בני־אדם היא השפה, ועל דרך זו להיות נקייה מכל סייג, אחרת זה ‚מין לבנטיני־זציה'. לדבריו, זה נכון, במידה מסויימת, ומתאים לחוש לשלמות הגרמנית. אני נורא אוהבת ייקים. אבל זה, כנראה, מפני שאני חצי־ייקית.״

את פרק־הייקים מסכם יגאל לוסין: „ה־סרט הזה מציג את המהפכה שהייקים הבי־או לחיים הארצישראליים. הם לא היו רבים. הם היו פחות מ־100 אלף, אבל הם עשו מהפכה שלמה, למרות שכולם בארץ לעגו להם. הם הביאו את האדריכיט־טים של הבאוהאוז, ובראשם אריך מנדל־סון, שבנה את מעונות־העובדים בגרמניה של שנות ה־20, ושהקים בארץ את בית־חולים רמב״ם בחיפה, את בניין בנק לאומי בירושלים, ואת גולת הכותרת שלו: הדסה בהר־הצופים, מיבנה שבו הוא ניסה לצאת ממסורת־הבנייה הגרמנית של הקווים ה־ישרים והעניק שלוש כיפות מזרחיות ל־בית־החולים הירושלמי. אבל מיד שב ל־בנייה פונקציונלית.

„הייקים העניקו את מימד התרבות ל־חברה המתפתחת בארץ־ישראל.״

דן עזמר ■

בשבוע הבא, חפרק השמיני: „מאורעות ומרד״, שבו מסופר על המופתי הירושלמי חאג׳ אמין אל־חוסייני, שחש כי שנת 1936 היא שנת־ההכרעה, ושאם הוא לא יפעל מיד — ארץ־ישראל תאבד לערבים. בהנהגתו פורץ מרד מזויין נגד הבריטים. ועדת מלכותית שבאה לארץ לחקור את המאורעות, מוצאת כי אין שום אפשרות להגיע לפשרה מוסכמת בין היהודים והערבים: חלוקת הארץ והקמת שתי מדינות, יהודי תוערבית.

הכל בגלל חלום

(המשך מעמוד 13)

זה לא מסוכן?" דואג לביא. "להיפך," נאמר לו בחיוך, "במדינה הפלסטינית אנחנו מרגישים כמו בבית. כבר שכחנו שפעם לחמתם בהם."

"והטרוריסטים?" שואל לביא. "הטרוריסטים־לשעבר משני הצדדים מסתדרים ביניהם טוב מאוד," צוחק הזוג הצעיר, "הם עורכים ביחד ערבי נוסטלגיה!"

בדרך חזרה משכם מזדמנת המישפחה לירושלים, ועוברת על פני בניין גדול ומפואר, שכמה דגלים מתנופפים מעליו בעליזות.

"זהו מרכז הקונפדרציה של ישראל והמדינה הפלסטינית," מסבירה הבת בסבלנות. "גם ירדן הצטרפה לאחרונה. עוסקים פה בהרבה מיפעלים משותפים בתעשיה, במיסחר, בהשקייה ובמדע."

שני דגלים

"אבל איך כל זה התחיל?" מבקש לביא לדעת.

הבת משיבה: "זה התחיל מזמן, כשהייתי קטנה. אז היה קיים אירגון בשם אש"ף. בני שני העמים הרגו זה את זה, עד ששניהם הבינו שהם זקוקים לשלום, מפני שהמילחמה עומדת להרוס את שניהם, ואת הארץ כולה, בעידן האטומי. הם פתחו במשא־ומתן סודי.

"ובבוקר ביקש יאסר ערפאת לבוא לי־כנסת ולשאת את דבריו לעם הישראלי, כפי שאר במישדר ארוך, בשפה הערבית, של רדיו מונטה־קארלו מביירות. בעיקרי הודגשה המחווה של אבנרי בחצגת שני הדגלים המשולבים. הדבר גם צויין בשבועון המצרי "אוקטובר", המקורב לנשיא אנוור אל־סאדאת.

להלן הכתבה שפורסמה על־ידי "סוכנות־הידיעות הצרפתית", ושהועתקה בעיתונים רבים בצרפת וב־אירופה:

ישראל: הדגל הפלסטיני מופיע במפתיע בכנסת.

ירושלים, 11 בפברואר. הדגל הפלסטיני (לבן, שחור, אדום, ירוק) הופיע במפתיע ביום הרביעי על דוכן הכנסת, הפרלמנט הישראלי.

חבר־הכנסת אורי אבנרי ממיפלגת של"י נופף לוח בגודל של 20 עד 30 סנטימטר, ועליו הדגל הפלסטיני, כשלצידו הדגל הישראלי הכחול־לבן.

"שני דגלים אלה, האחד ליד השני, הם המפתח של השלום," הוא הצהיר. "שני העמים כשהם חיים זה לצידו של זה, כל אחד תחת דיגלו ועם הכרתו הלאומית — זהו הפיתרון של הסיכסוך."

אולם־המליאה, הגועש מאוד לפעמים, נשאר אילם מרוב תדהמה. בשורה הראשונה הניד ראש־הממשלה מנחם בגין את ראשו מימין לשמאל ב־הבעה של שלילה.

שר־המישפטים, משה נסים מהליכוד (ימין לאו־מני), שעלה על הדוכן אחרי מר אבנרי, אמר: "לשים את הדגל הפלסטיני לצד הדגל הישראלי —

ערפאת נואם בכנסת (ציור בעיתון בריטי)

"היו מהומות, אל תשאל!"

שעשה לפניו הנשיא של מצריים. הוא הציע שלום אמיתי, תוך הכרה הדדית.

"תחילה היו חששות וספקות. אך במשך הזמן ראו שני העמים שזה כדאי להם. עכשיו השלום הוא כבר מובן מאליו."

"ואיש לא התנגד?" שואל לביא.

"בוודאי. התנגדו — אצלם ואצלנו. היו מהומות. אל תשאל! אבל דורנו הבין שהשלום הוא סם־החיים למדינה, כשם שהסבא שלך הבין בשעתו כי הציונות היא סם־החיים לעם.

"שני הדגלים האלה, הישראלי והפלס־טיני, כשהם משולבים יחד — זה היה ח־מפתח. הוא פתח לנו את השער למה ש־אנחנו קוראים עכשיו "המהפכה הציונית השניה"."

(כאן הרים אבנרי לוח ועליו שני הדגלים, זה ליד זה).

ואכן, אדוני היושב־ראש, שני הדגלים האלה, כשהם מופיעים יחד, האם יש בהם איום? האם אין זו משאת־נפשנו, ששני העמים האלה, החיים בארץ הזאת, על דג־יהם, על הכרתם הלאומית, ישלבו יחד את גורלם בשלום, מתוך כבוד הדדי?

אם תרצו

עד כאן, אדוני היושב־ראש, הסיפור של הכרך השני של אלטנוילנד, כפי שאני רואה אותו.

גם עליו מתנוססת הסיסמה הישנה של הרצל: "אם תרצו, אין זו אגדה. אם תרצו, אין זו אגדה."

נאומו של אבנרי צוטט בהרחבה בסוכנויות־הידיעות הבינלאומיות ובביטאונים הערביים, ובין ה־זה בעיני רוב המכריע של הישראלים המשך ה־מילחמה וסיכון קיומנו."

גאולה כהן, ממיפלגת הימין הקיצוני התחייה, אמרה: "להניף את שני הדגלים, זה כמו להניף דגל אחד בילבד, הדגל הפלסטיני, ופירוש הדבר חורבן ישראל."

"מר אבנרי ניצל לרעה את חסינותו הפרלמנט־רית וביצע פשע, מפני שהדגל הפלסטיני אסור על פי החוק," הוסיף מר משה שמיר, גם הוא ממיפלגת התחייה.

זוהי הפעם הראשונה שהדגל הפלסטיני הופיע בכנסת, אולם זוהי הפעם השניה תוך חודש שהוא הוצג בפומבי בירושלים.

ב־12 בינואר הציג אותו הגרל מתי פלד בכנס של "המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני", שבה חבר מר אבנרי, בהודיעו כי שני הדגלים יהוו מעתה את סמל המועצה. הרשויות הישראליות אסרו את הדגל הפלסטיני בישראל ובשטחים הערביים המוחזקים, בגדה המערבית וב־עזה.

מר אורי אבנרי נאם בכנסת את נאום־הפרידה שלו. הוא התפטר ביום הרביעי, בהתאם לחסכם־רוטציה, כדי להעביר את מושבו לחבר אחר של"י, מר ואליד צאדק, מורה צעיר מכפר טייבה.

בנאומו הגדיר מר אבנרי כ"הרת־שואה" את המדיניות של ממשלת בגין. בגנותו במייוחד את הכיבוש בגדה המערבית וברצועת־עזה, אמר כי "הכיבוש משחית את הכובש וחורס את גופנו ואת נפשנו, כמו סרטן שאינו יודע רחם. הפחד מפני ההתמודדות המציאותית עם הבעייה החשובה ב־יותר, הבעייה הפלסטינית, גורם לנו להתקיים במצב פאראנואידי."

עמי בן־שמעון, שכונת נוה־אליעזר

"אני מסגר־רתך. האם ההסתדרות דואגת לי?"

עד עכשיו חשבתי שאני חבר בקופת חולים. מתברר שכל הזמן הייתי גם חבר הסתדרות. מאז שחרורי מצה"ל אני עובד כמסגר־רתך, אך עד עכשיו לא היה לי שום קשר עם ההסתדרות.

האם ההסתדרות מודעת לשכר שלי?
האם היא שבעת רצון מהתנאים הסוציאלים שלי?
האם היא מעלה על דעתה את תנאי העבודה הקשים בהם אני עובד?
מדוע תומכת ההסתדרות בכך שעובדי שירותים ומשרדים יעבדו פחות שעות ממני?
מדוע ההסתדרות נגררת אחרי הוועדים החזקים, שלא זקוקים לעזרתה, ומפקירה אותי ואת חברי — עובדי הייצור, תושבי שכונות המצוקה, והזוגות הצעירים?

שינוי לא הבטיחה לי דבר, אך את פעילה פגשתי בשכונה שלי הרבה זמן לפני הבחירות. חבריה פועלים למעני ולמען חברי בצורה שקטה וענינית, בלי דמגוגיה ובלי לדרוש תמורה.

שינוי תובעת השוואת תנאי העבודה ושעות העבודה של עובדי הייצור והמשרדים.

שינוי בהסתדרות היא הכתובת שלי

דרוש שינוי בהסתדרות

אל: עמי בן שמעון — סיעת שינוי בהסתדרות
רח' שי"ר 5, תל־אביב

אני מעוניין להפגש אתך לשיחה בנושא תנאי העבודה של עובדי הייצור.

שם ומשפחה: _____

כתובת: _____ טלפון: _____

שידור

צל"ש

טלוויזיה חופשית

● לכתב הכלכלי של הטלוויזיה, **אלישע שפיגלמן**, שהצליח בראיון שערך עם שר־האוצר־והתיקשורת, **יורם ארידור**, בהשבוע — יומן אירועים, ליצור עימות ישיר בין עיתונות חופשית ובין נבחר־ציבור שהיה מעדיף עיתונות בלתי־חופשית.

שפיגלמן המחיש לצופי הטלוויזיה את „אי־צידקה של הממשלה, שניצלה סעיף־חירום בחוק רשות־השידור לשם הפקעת המיקרופונים והמצלמות."

האופן המכובד שבו נימק את עצמו במהדורת השבוע — יומן אירועים מנכ"ל רשות השידור, **יוסף לפיד**, שהגן על עובדי הרשות כפי שרק מעטים מקודמיו עשו, מאז שנחקק חוק רשות־השידור, הר־כיח שגם אחרי ערימת־הראשים שנעשתה בטלוויזיה, כלי־תיקשורת זה נשאר ממלכתי

כתב כליכי שפיגלמן
לשרת את הציבור, לא את הממשלה

— לא ממשלתי. הטלוויזיה נועדה לשרת את הציבור, ולא את הממשלה.

מאחרי הקלעים

העתיד של חיים יבין

השמועה החמה ביותר בבניין הטלוויזיה מספרת על הידוק־קשרים הדרגתי, שמתרחש בימים אלה בין השדר הבכיר ומנהל מחלקת־החדשות בעבר, **חיים יבין**, ובין עסקנים בכירים במיפלגת־העבודה, על מינויו כמנהל־הטלוויזיה אחרי הבחירות.

מיכשולים רבים ניצבים בדרכו זו של יבין, והגדול שבהם — יחסיו עם מנכ"ל־הרשות, **יוסף לפיד**, העומד לשמש ב־תפקידו עוד כשנתיים וחצי, אם לא יחלף על־ידי הממשלה הבאה מייד אחרי הבחי־רות, לפי סעיף בחוק המאפשר זאת.

בינתיים עוסק יבין בערבי־ראיונות עם פעילי־ההסתדרות ברחבי הארץ. במהלכם הוא מבהיר את עמדותיו העקרוניות ב־ענייני תיקשורת. הוא עושה זאת גם ברשימות, בנוסח מאמריו בספר־השנה של עיתונאי ישראל ובירחון מפלגת העבודה מיגמון.

עמירב – סוף

דובר רשות־השידור, **משה עמירב**, עומד לפרוש מתפקידו. האיש שליווה את הרשות במשך כמה שנים בתפקיד הדובר, נטל חלק נכבד במערכת עיצוב מדיניותה של הרשות ותדמיתה.

השמועה טוענת שעמירב מתפטר מתפ־קידו במיסגרת החוק התובע מפקידים ומעובדי שירות־המדינה לפרוש מעבודתם, אם יש בכוונתם לרוץ לבחירות.

החופש הגרמני

של יעקב אחימאיר

צחוק הגורל מנע בשבוע שעבר מ**יעקב אחימאיר**, עורך מבט, לראות את הפרק השישי של הסידרה עמוד האש, שאביו הוא אחד מגיבוריו. בפרק זה מתואר כיצד אביו, אבא אחימאיר, כתב מאמרים שבהם כינה את הד"ר חיים ארלוזורוב בכינויי־גנאי כ„הינוקא האדום" או „ערל־זה־רב הבא לוחול לפני היטלר על ארבע..."

הסיבה להיעדרו של יעקוב אחימאיר מן הארץ: ביקורו בגרמניה, כאורח ממ־שלתה.

ח"כ מלמד מאיים

ומלמד לקח

המאבק הפרלמנטרי, שהתחולל ביום שלישי שעבר בין הקואליציה והאופוזיציה בכנסת על הצעת־החוק לביטוח־בריאות־ממלכתי הביאה לעימות קולני בין ח"כ אברהם מלמד מהמפד"ל ובין מנהל מחלקת־החדשות בטלוויזיה **טוביה סער**, בנו־כחות חברי־כנסת ועיתונאים רבים במיז־נון־הכנסת. העילה: ידיעה ששידר הכתב לענייני־הכנסת, **מיכה לימור**, בשידור ישיר, כמהלך מהדורת מבט של אותו ערב, שציינה כי חברי המפד"ל יימנעו מהצבעה על הצעתו של השר אליעזר שוסטק, כעבור כמה שעות הצביעו אנשי המפד"ל נגד הצעת־החוק.

ח"כ מלמד לימד את מנהל מחלקת־החדשות של הטלוויזיה שיעור בדימוקרטיה הישראלית, והטיח בפניו, בין השאר, דב־רים בנוסח: אתם עוד תרגישו אותי ואת נחת־ידי בוועדת־הכספים של הכנסת! אני לא אאשר לרשות־השידור את 350 מיליון הלירות לכיסוי גרעונות ואני הרי עזרתי לכם במשך כל השנים בוועדת־הכספים נגד זבולון המר!

כעסו של ח"כ מלמד לא שכח גם כאשר תוקן המעוות במהדורת כימעט חצות של אותו לילה.

על מה מכסה הכיפה

של בני ליס?

כתב הטלוויזיה לענייני־רפואה, **בני ליס**, הכין סידרת־כתבות על המשבר בהשתלת־אברים (בעיקר כליות וקרנית) בבתי־החולים, ועל ירידת שיעור ניתוחי ההשתלה בעשרות אחוזים מאז שתוקן חוק נתיחת־המתים. ח"כ שרה דורון פנתה למנכ"ל רשות־השידור, בטענה שכתבותיו של ליס יצאו נגד החוק. הפניה הביאה את מנכ"ל־הרשות, **יוסף לפיד**, להגיב ולומר: „טוב שיש לבני ליס כיפה על הראש" — רמז לכך שלא ניתן להחשיד את הטלוויזיה בניסיון לצאת נגד הדת.

נציג הממרך תקף את הכתבה של עמירם ניר על כישלונות ממשלת הליכוד

נציג כלוך (עם פאפו)
המנכ"ל הבא רואה את הנולד

הרעש הציבורי שעוררה כתבתו המעולה של **עמירם ניר** על ארבע שנות כהונתה של ממשלת בגין היה כאין וכאפס לעומת הרעש שעוררו דבריו של חבר הוועד־המנהל של רשות־השידור מטעם המערך, כתב דבר **דניאל בלוך**, שביקר את כתבתו של עמירם ניר, וטען שהיא היתה בלתי־מאוזנת ובלתי־ראוייה לשידור. בלוך טען בעקשנות כי היו דברים חיוביים בפעולת ממשלת הליכוד, שלא הוצגו בכתבתו של עמירם ניר. עמיתו של בלוך בוועד־המנהל, **נסים אלמוג**, ישב פעור־פה והמום לנוכח האיזון העיתונאי של עמיתו למיפלגה.

בלוך הצטרף בביקורתו זו לדבריהם של עורך־הדין **אהרון פאפו**, יו"ר הרשות **אריאל ויינשטיין** ושליח המפד"ל עורך־הדין **מיכה ינון**, שטענו כי הכתבה היתה גרועה, בעלת משוא־פנים ורבת־עיוותים. מנכ"ל הרשות, **יוסף לפיד**, שאישר את הקרנתה של הכתבה במיסגרת השבוע — יומן אירועים, המשיך להתייצב מאחריה, תוך שהוא משבח את מעלותיה העיתונאיות והדיווחיות.

גירסה רווחת במיסדרונות הטלוויזיה טוענת שלבוך, המתעתד לקבל מינוי כמנכ"ל רשות־השידור מטעם שימעון פרס, שאת הביוגרפיה שלו הוא מחבר בימים אלה, אמר מה שאמר בוועד־המנהל כדי שבהיותו בתפקיד ביצועי, יוכל לומר: „גם כאשר הייתי באופוזיציה בוועד־המנהל, טענתי שיש להציג בטלוויזיה הישגים חיוביים של הממשלה."

אגב, על דבריו של חניאל בלוך בוועד־המנהל לא דווח לקוראי דבר — היומון שבו מכהן בלוך כחבר־המערכת.

העימות בין מוביה סער

לבין עמירם ניר

היתקלות מילולית בטונים גבוהים התי־נהלה באחד מחדרי־העריכה של הטלוויזיה בין הכתב הצבאי **עמירם ניר** לבין מנהל מחלקת־החדשות ועורך מבט בפועל, **טוביה סער**. העילה להיתקלות מילולית זו: כתבה שהכין ניר על הדיון החוזר על תקציב־הביטחון בוועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת, שאותה ליווה במה שסער כינה „מישפט פרשנות".

פסקול

חזה עבשר מפוגל

משלוח סירטו/כתבתו של הכתב **חיים גיל** צל ענן ככתבת־ייצוג של הטלוויזיה לתחרות בינלאומית לא יביא כבוד לתחנה. שכרטיס־הביקור שלה בימים אלה מוקרן מדי יום שלישי תחת הכותרת עמוד האש. אלא שמישלוח צל ענן לא נעשה בידי ועדה מיקצועית, שבחנה את האיכויות טרם המישלוח, אלא על סמך החלטת־יחיד של מנהל־הטלוויזיה, **יצחק שימעוני** ●●

האופן האינטנסיבי, שבו מחלקים בחודש האחרון פרסים ברשות־השידור, הביא כמה מהבודדים שבין עובדי־הרשות שלא קיבלו פרסים לכך שכינו את מקום־עבודתם בשם „פרסות השידור" ●● הבמאי **עודד קוטלר** ביקר בפינתו בין 2 ל־4 שבגלי צה"ל את כוונתה של עיריית חיפה להפוך את כרזות־הקולנוע בעלי הגוון האירוטי מעל לבתי־הקולנוע בעיר־הכרמל. קוטלר אמר, בין השאר: „בעיריית חיפה מעדיפים קילו של בשר מפוגל באיטליזים על חזה בכרזות הקולנוע בעיר..." ●● ביקורת חמורה הוטחה בדסק הכללכי ובמנהלו **אלישע שפיגלמן** מצד **טוביה סער**, על שהדסק לא הציע הצעות־דיווח בעיק־בות גפילת השערים בבורסה, בשבוע שעבר ●● בדיחה חדשה במיסדרונות רשות־השידור טוענת, כי פרסי הרשות להופעה רצופה עומדים להיות מוענקים לשחקנים **אלן דיוון ולי רמיק**, שהו־פיעו באחרונה על פני המירקע יותר מכל אדם אחר, במיסגרת הסרטים הקנויים ●● תגובה צינית לתוכנית־הדת שורת הדין הביא בגלי צה"ל הסופר **יצחק בן־נר** בתוכניתו נכון לעכשיו. בן־נר אמר: „שורת־הדין היא סידרת המובחרים של הטלוויזיה הישראלית..." ●● איש גלי צה"ל **עימנואל הראובני** תרם את פרס רשות־השידור שקיבל על תוכניתו שיירת יחיעם לקדן לביטחון ישראל.

ח"כ מלמד (בין ח"כ זורנין וחשר בורג)
לא אאשר 350 מיליון לירות!

יום רביעי

18. 2

● **חלוצי החלד (6.15) — שידור בצבע,** פרק נוסף בסידרה של מדע־בידיוני. הצוות מגיע אל התותח ומשמיד אותו ואת הבסיס שמסביבו. אנשי גאמילון נאלצים לנטוש את הכוכב פלוטו, וה־

מורו: זכרונות מצרפת
יום רביעי, שעה 10.05

(8.30). מכבי מול סינודינה.

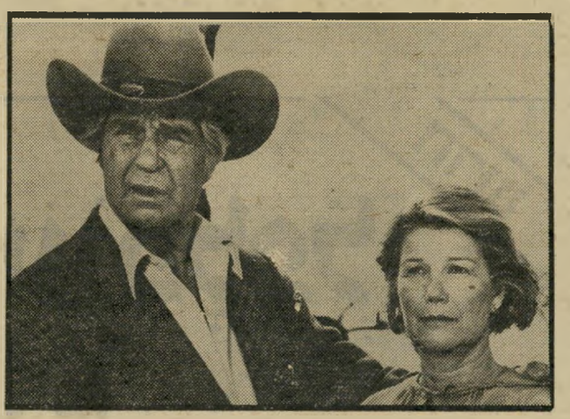
● **המובחרים (10.10) — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** „עמיתים למקצוע". ניל ברנסייד נותר כמעט ללא ידידים במיסדרונות הוויטהול. ומתכונן לקרב האחרון שלו במאלטה שטופת השמש. ה־דיונים על הסכם סאל"ט מתקיימים באי זה. ולינגהאם, חסיד ההסכם, ופיל משתתפים בדיונים והמובחרים קיין ו־ואלס דואגים לביטחונם. אבל ברנסייד מתנגד לשיחות אלה בכל מאודו. הוא סבור שיש לפתח ולחזק את כוחה הצבאי של בריטניה ולא להגבילו. הפוליטיקאים, לעומתו, מעוניינים בהסכם מכיוון שהוא עשוי לחסוך כספים. לדעת ברנסייד זוהי מדיניות של תיעניה, העשויה לשפר את המאזן הכלכלי רק לטווח קצר. ברנסייד נחוש בדעתו להכשיל את השיחות, אפילו במחיר הקאריירה שלו. ואז נופלת לידיו ההזדמנות שציפה לה: יורי פילאטוב, מי שהיה סוכן־כפול בקג"ב במשך 11 שנים, מאבד את אומץ ליבו ומגלה לברנסייד שברצונו לערוק מייד למערב. ברנסייד משוכנע שהרוסים יטענו כי זו חטיפה, וינטשו את השיחות. בניגוד לכל הוראות הקבע, מתכננים ברנסייד, קיין וואלס לסייע לפילאטוב לערוק במאלטה. השלושה מנהלים

לקראת שידור: שרלוק הולמס וד"ר ווטסון

ביום חמישי (26.2) תתחיל סידרה חדשה המתבססת על סיפורו חידוע של ארתור קונן־דויל, תחת הכותרת „שרלוק הולמס ודוקטור ווטסון". הסידרה, שהיא בת שישה פרקים, תיפתח בפרק „סיבה לרצח". כוכבי הסידרה: שרלוק הולמס — ג'ופרי וויטהאד, ד"ר ווטסון — דונלנד פיקרינג.

וויטהאד: הולמס
סידרה חדשה, ימי חמישי, החל מ־26.2

דיוויס וכל־גדם: דאלאס
מוצאי־שבת, שעה 10.05

חללית ארגו ממשיכה בדרכה לאיסכנדר.

● **תצפית (8.03).** דו־שבועון בענייני מדע.

● **המיסבאה של ארצ'באנקר (8.30).** הפרק „שופטים בנפש". ארצ'באנקר הוא זה שמסבך את המיסבאה בצרה צרורה עם אגף המס. אבל כל מה שמעניין אותו הוא כיצד להיפטר משותפו מורי. באנקר אינו מודע כלל לעובדה, שסכנה של קנס ומאסר מאיימת עליו. הוא מנסה לזרז את רכישת חלקו של מורי, שעה שזה מציל אותו משיני פקידי המס בשיטה יעילה, אם כי בלתי־קונבנציונאלית.

● **זכרונות מצרפת (10.05) — מדבר צרפתית).** סרט קולנוע מ־1976. קורותיהם של בני מישפחה צרפתית במחצית הראשונה של המאה. הסרט סוקר את השינויים האישיים, החברתיים, הכלכליים והפוליטיים במישפחה ובצרפת כולה. בתפקידים הראשיים ז'אן מורו, מאריס פראנס פיזייה ומישל אוקלר.

יום חמישי

19. 2

● **מישחק השבוע** ומשפיעה על המתרחש בהם ביום שאחרי הקרנתה. מהון להון הופכת להיות תוכנית דו־שבועית תחת שהיתה חודשית.

מישחק מסוכן מאוד, שעלול לעלות לאחד מהם בחייו.

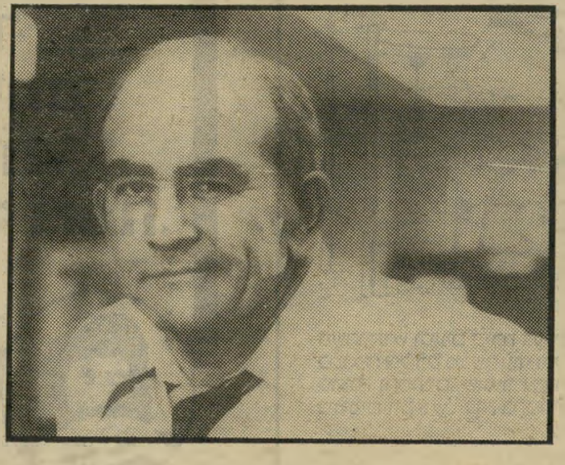
● **מהון להון (11.00).** תוכניתו המעולה של המפיק חנינא אמוץ, החושפת מעט ממיסתרי הבורסה ושוק ההון.

יום שישי

20. 2

● **הקלברי פין וידידיו (3.00) — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הפרק „שודדי הים". פוטר נאשם ברצח הד"ר רובינסון. תום והקלברי פין חשים שלא בנוח ומחליטים לברוח מהבית. חברם ג'ו הרפר מצטרף אליהם והשלושה שטים בסירה במורדות המיסיסיפי. סירתם שוקעת והם מקימים מחנה על אי בלב הנהר.

● **עוזם של ידים** גם סמרה מגדלת את ילדיה לבדה. הסרט מציג בעיות חינוכיות במישפחה חד־הורית.

אסנר: לו גראנט
יום ראשון, שעה 10.00

שבת

21. 2

דאלאס (10.05) — שידור בצבע, מדבר אנגלית). הפרק השני, בסידרה שכבשה את העולם המערבי, מתאר את כניסתה של פמלה למישפחת דיגר. היא נדחית על־ידי כולם מילבד לוסי — אחייניתו של בוב. לוסי, המנסה לנתק את קשריה עם בית־הספר, מצויה במשבר גיל התבגרות. היא בודה סיפור, כאילו יועץ התלמידים ניסה לאנוס אותה.

● **המקצוענים (11.00) — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** „סוף הצדק לנצח". הרפתקות מגיניה האחרונים של בריטניה.

יום ראשון

22. 2

● **לו גראנט (10.00) שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הסידרה המעולה, המחושפת טפח מעולם העיתונות האמריקאית, באמצעות עורך דינאמי ומערת של עיתון מקומי בלוס־אנג'לס, שבה אל המירקע, בתקופה של מאבק על חופש העיתונות בארץ. הפרק שיוקרן הערב — השוטר — מתאר רצח אכזרי מול בניין המערכת. להפתעתו של העורך, לו גראנט (אדווארד אסנר), מזניח מחלקת־החקירות את שוטר המקוף לחקירה. צוות הכתבים עוקב מקרוב אחר ה־

(5.50). סרט מדבר ערבית בכיכובם של רושדי אבדה, סמרה אחמד, זוהייר רמזי וסמיר צברי. רושדי אבדה מגדל את ילדיו בכוחות עצמו.

חקירה ומגלה עובדות מרתקות על שוטר המקוף.

● **בנסון (11.20 — מדבר אנגלית).** ילד־פלא רוסי בן 11 מבקר בבית המושל ומשחק שח. בית המושל מתמלא בשוטרי־חרש רוסיים, דבר המוציא מכליה את הגברת קראוס. כאשר נעלם ילד־הפלא מתחילה העלילה להסתבך. הילד מסתתר, בהסכמתה של קיטי, בית המושל הופך מוקד למאבק בינגושי, ובנסון מטפח את הדטאנט.

יום שני

23. 2

● **שעשועון הטלוויזיה „זה הסוד שלי" (8.00).** עם שלושת אנשי הצוות וטוביה צפיר.

● **שיעמומון התרבות 8½ (8.30).** בהנחיית חיים קינן.

● **נעזב (10.15).** את שעשועי הערב מסיימת דרמה קנויה, המביאה את סיפורו של גבר שאשתו נוטשת אותו לטובת מאהבה.

יום שלישי

24. 2

● **עמוד האש (8.03 — שידור בצבע, מדבר עב־**

מיבחרדיו

גלי־צה"ל מקדישים בשבוע השידורים הזה תוכניות רבות למה שמכונה בעגה הצבאית זח"ב (זחירות בדרכים). תוכניות הקבע של גלי צה"ל נפתחות מדי שבוע ביום ראשון בשעה 7.07 בבוקר, ב„גלגלי צה"ל", עם דיווחים ממוקדי המישטרה ומן המסוק המישטרתי על הנעשה בדרכים. תוכנית מיוחדת בשם „עקבות בכביש" שתשודר ביום שני, תחקור את תאונות הדרכים (בשעה 23.05). המישדר „לילה בדרכים", ביום רביעי (10.05), מוקדש לנושא הנחיגה בלילה. את שבוע זח"ב של גלי־צה"ל יחתום, כמדי יום שישי, המישדר „גלגלי צה"ל" (12.05).

ריה). „מאורעות ומרד". המופתי הירושלמי, חג' אמין אל־חוסייני, חש ש־1936 היא שנת ההכרעה. בהנהגתו פורץ המרד הערבי. הוועדה המלכותית, שבאה כדי לבדוק את הסיבות להתקוממות, מגיעה למסקנה שיש לחלק את הארץ לשתי מדינות — יהודית וערבית.

● **בידור: היפהפיה הנמה על הקרח (10.00) שידור בצבע, מדבר אנגלית).** החלקה על הקרח במשטחי וומבלי באנגליה. בתוכנית קטעי פנטומימה, החלקה וריקוד. בין המשתתפים כמה מהמחליקים המפורסמים בעולם, וביניהם: פטריסיה פאולי, מארטין מינשול, ג'ון אן מקגואן. המוסיקה: משל צ'ייקובסקי.

● **ג'ני (10.50 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הפרק השישי בסיפור חייה של אמו של וינסטון צ'רצ'יל. אשה ממוצא מאריקאי, שסבלה מבעיות של התאקלמות בחברה הבריטית, בצד אביו של מנהיג בריטניה בעת מילחמת־העולם השניה, שגסס בהדרגה מעגבת.

נשבר לי הזין

קוראים לי חיים גרינברג, ויום אחד נישבר לי הזין. אני הולך לי בצהריים ופתאום בא לי לאכול משהו. מה אפשר? סטייק, המבורגר, פלאפל... שכחתי משהו? טוב, ביקשתי סטייק. אז נותנים לי משהו קטן, בקושי רואה אותו. עם כל הרצון הטוב לא עובר את ה־100 גרם. "איפה הזכוכית מגדלת?" אני שואל את המלצר, והחצוף אומר לי: "יותר טוב בלי, שלא תראה את החיידקים".

חיים גרינברג
תסתכל לי בעיניים ותגיד, אני צודק או לא?

קמתי והלכתי לקחת המבורגר. קיבלתי. עוד יותר קטן. משהו גמדי, לא עובר את ה־50 גרם, ואת החיידקים אפשר לראות בלי זכוכית מגדלת. אז לקחתי פלאפל. רק מה, היה חסר לי בפה טעם של בשר.

באותו היום נישבר לי הזין והלכתי לחבר שלי אריה ואמרתי לו: "מוכרחים לעשות משהו לטובתנו ולטובת החברה הרעבים שבעיר הזאת".

חשבנו, בדקנו, ראינו, שאלנו ובאו לנו שני רעיונות טובים. האחד נקרא "מעורב ירושלמי" וזה רעיון טוב לבן־אדם רעב שיש לו קצת כסף בכיס. השני נקרא "עופלפל" וזה רעיון מצוין לבן־אדם רעב ותפרן.

אוכל יש? יש. להזמין את כל העיר אלינו למטבח לא בא בחשבון. חיפשנו, חיפשנו ומצאנו מקום סבאבה בצנטרום של הלונדון מיניסטור. ככה התחיל הסיפור של "המנה הכי גדולה בעיר".

היום, מי שיש לו כמה לירות על הנשמה, בא אלי ואומר לי: "מעורב", אז אני שם לו על הפלאטה כ־250 גרם בשר טרי. כן, עיוני, רבע קילו כבד ושישליק ולבבות וטחול וחלמונים. ולכל הדברים הטובים האלה, אני מוסיף בצל קצוץ ותבלין סודי שאני מכין בעצמי (יותר מ־10 סוגי תבלינים שונים) – וגם אם תחתכו לי את השערות, כמו לשמשון, אני לא מגלה את הסוד. כל הבשר הזה הולך בפיתה או בצלחת עם חמוצים וסלטים ומה לא. וזה יוצא יותר טעים, יותר גדול ויותר זול מכל סטייק שתמצאו לי בעיר הזאת (וכבר פרסמתי בעתונים שאני מוכן להתערב עם כל אחד על העניין הזה).

ובשביל להיות בטוח מהקונקורנציה שמתה מקינאה – רשמתי את השם "מעורב ירושלמי" כסימן מסחרי, ואם מישהו חושב להשתמש בשם הזה, אני מכניס לו תביעה כזאת שעושה אותי מיליונר ברגע.

ומה עם התפרגים? ארקיי. בשבילם יש לי משהו דליקטס שנקרא "עופלפל" (שם רשום. דיר באלק).

אתה בא אלי ואומר לי: "עופלפל", תיכף ומיד אני לוקח פיתה טריה, חותך אותה, שם בשקית (שלא יפול כלום החוצה מהפיצוץ) ומכניס שש קציצות עוף טחון מצופה בפירורי־לחם בטעם של עוד. ועל זה שופך טחינה, סלט ירקות אמיתי וחמוצים –ובשביל הכיף מוסיף עוד שתי קציצות למעלה, ככה שהטעם הטוב בא לך מהביס הראשון.

הכל נקי, נקי, בהשגחת כל מי שאתה רוצה, ועולה לך כמעט כמו פלאפל. זאת אומרת, הרבה יותר בשר מהמבורגר, בפחות כסף, והסלטים – און־דה־אוס. וכמו שכמה מהקליינטים שלי אומרים: "עופלפל או שום דבר".

אז אם גם לך נשבר הזין מסטייקים גמדיים, המכור־גרים מיקרוסקופיים ופלאפל פארווה, שמע לי, בוא אלי לפסג' לונדון מיני סטור באיבן־גבירול 30 ת"א, ותבקש "מעורב ירושלמי" או "עופלפל". כדאי לך לבוא עוד היום – ואני לא מאיים – אבל התמונה שלי מסתכלת עליך מהקיר.

"**מעורב ירושלמי**" "**עופלפל**" יותר טעים, יותר גדול ועולה פחות מסטייק או המבורגר.

חדש

עופלפל®
או
שום
דבר

משהו חדש וטעים קורה בעיר הזאת: עופלפל®, כמו פלאפל, רק מבשר עוף וכל התוספות: סלט, טחינה וחמוצים. שיגעון אמיתי בפיתה ועולה בינתיים רק 8 ש'. בוא בהמונך, **הטעימה חינם!**

המנה הכי גדולה בעיר®

אבן גבירול 30, ת"א
(לונדון מיניסטור).

בוא נתערב
על מנה "מעורב"®
שלא תמצא בכל העיר
מנת בשר
טעימה יותר,
גדולה יותר
במחיר דומה.

המנה הכי גדולה בעיר®

אבן גבירול 30, ת"א
(לונדון מיניסטור).

עיצוב: דתיה

שיגעון

לפעמים לא ברור לי אם השתגענו, אבל זה רק לפעמים. „מעריב" הוא עיתון עממי. האנשים שעורכים אותו, כותבים בו ונותנים כותרות בראש העיתון יודעים, פחות או יותר, מה העם חושב.

הם לא טועים הרבה. העורכים של „מעריב" לא ישימו בראש העיתון שלהם כותרת, אם יחששו שהעם הקורא בעיתון לא יבין את הכותרת, או יחשוב שמי ש„מעריב" מביא בשמו שמקימה ממשלת־ישראל. אף אחד בעולם, חוץ ממנחם בגין וממשלתו, ושימעון פרס וממשלתו, לא מבין למה מקימה ישראל התנחלויות, אלא אם כן כוונתה לחבל בסיכוי לשלום. כל העולם — ובכלל זה ממשלת ארצות־הברית — מגנים את ההתנחלויות הללו בכל הזדמנות, ללא הרף, במילים חריפות, עם או בלי לחץ ערבי. זה לא חדש, הסיפור הזה. הוא נמשך כבר עשר שנים ויותר.

שר החוץ שמיר: לא ברור אם קדם לחץ ערבי לגינוי ההתנחלויות ע"י ארה"ב

אמר הבוקר ל„מעריב": ההודעה מצערת; עדיין אין מידע מה הרקע לכך * בדעת הממשלה להמשיך בתכנית 10 ההתנחלויות

הגינוי — אתמול | תגובה רגועה וברכה לכוכבים

„מעריב" מה־12 בפברואר 1981

את הדברים הוא בן־אדם מטורף. אף פעם לא תמצאו, למשל, בראש „מעריב" כותרת כמו:

המאושפז דן תידהר: לא ברור אם כדור הארץ סובב סביב השמש.

אך לעומת זאת הופיעה בראש „מעריב", ביום החמישי, ה־12 בפברואר 1981, הכותרת הבאה:

שר־החוץ שמיר: לא ברור אם קדם לחץ ערבי לגינוי ההתנחלויות על־ידי ארצות־הברית.

אמר הבוקר ל„מעריב": ההודעה מצערת; עדיין אין מידע מה הרקע לכך.

תסתכלו בבקשה טוב־טוב בכותרת הזאת. שום דבר לא נראה כאן מוזר, נכון: זאת כותרת שגראית נורמלית לחלוטין. זאת כותרת שאפשר היה למצוא בקלי־קלות גם ב„דיעות אחרונות", ב„הארץ", ב„דבר", ב„על המישמר", ב„הצופה", בכל עיתון בארץ ובכל מהדורת חדשות. נכון, או לא נכון? נכון.

וזאת בדיוק ההוכחה שהשתגענו. השתגענו לגמרי.

שר־החוץ שלנו, יצחק שמיר, מקובל דווקא כאחד השרים המתונים, ההגונים, הזהירים והשפויים בממשלה. הוא לא מדבר על ענייניים שלא שייכים לתחום עבודתו, הוא לא מקלל ולא מגדף, ומי יודע? אולי הוא אפילו לא מדליף. והנה בא האיש הזה, השקול, ואומר מישפטים כאלה ל„מעריב", מישפטים שעדיין נראים לגמרי בסדר, ולגמרי מצדיקים כותרת ראשית ב„מעריב".

מה קרה פה? ארצות־הברית גינתה את ההתנחלויות

אף אחד בעולם לא מסוגל להבין איך תורמות ההתנחלויות הללו לביטחון. אף אחד לא יכול לתפוס איך הן מהוות תרומה לשלום. אף אחד בישראל גם לא מסוגל להסביר לאף אחד בעולם מדוע אנחנו צוחכים את ההתנחלויות הללו. זה כל כך ברור וגלוי וידוע לכל מאזין מתבונן ומשקיף, שממשלות־ישראל מקימות את ההתנחלויות כדי לאפשר את סיפוח הגדה המערבית, עד שכל ההסברים מיותרים לגמרי.

בארצות־הברית, שבה מדבר שמיר, כבר היו שני מימשלים לפני המימשל הנוכחי. אף אחד משני המימשלים הללו לא מצא מילה טובה על ההתנחלויות. עכשיו יש מימשל חדש, מימשל רגן. האם מישהו מופתע מזה שגם מימשל רגן לא מוצא מילה טובה להגיד על ההתנחלויות? האם זה מפתיע מישהו שהוא מגנה את ההתנחלויות?

כי לפי הכותרת ב„מעריב", זה די מפתיע את שר־החוץ. שר־חוץ שמופתע מדבר כזה צריך להיות מאושפז, עם כל הכבוד. שר־חוץ שסבור שהשאלה החשובה היא אם כן קדם או לא קדם לחץ ערבי לגינוי ההתנחלויות פשוט לא מבין כלום, פשוט כלום. שר־חוץ שטוען שאין לו מידע על „הרקע" להודעה האמריקאית ראוי לתפקידו כמו שאני ראוי לפרס־נובל לרפואה.

אבל זה עוד כלום לעומת ההמשך: יכול להיות שיש לנו תאונה מצערת עם שר־החוץ שלנו. אבל עם „מעריב" אין שום תאונה, בזה אני בטוח. ב„מעריב" יודעים בדיוק מה נראה לנו סביר וברור. כאשר „מעריב" נותן ככותרת ראשית מין הצהרה כזאת של שר־חוץ ישראלי, בלי לכתוב, למשל: „הצהרה תמוהה של שר־החוץ שמיר" וגו', „מעריב" זה מספק את ההוכחה הסופית לשיגעון הלאומי.

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

השוטר כבן־אדם

אם יש שני אנשים במדינה הזאת ש־מבינים בדיוק את תפקיד המישטרה, אלה הם רב־ניצב אריה איבצן, שהוא מפכ"ל המישטרה, ואני. זאת גיליתי לכם מייד עם כניסתו של המפכ"ל החדש למישטרה, כאשר שלח את שוטריו על סוסיהם ו־אלותיהם להרביץ מכות רצח למפגינים מאופקים, כי צריך שיהיה סדר.

יש כל מיני תיאוריות יפות על תפקיד המישטרה בחברה המודרנית, כאילו עליה לשמור על האזרח מפני הפושעים, לעזור לציבור, ולהיות ממונה על אכיפת החוק. כל התיאוריות האלה יהיו נכונות כש־הציבור יחליט שהוא צריך מישטרה. בינ־תיים מחליט דווקא השילטון שהוא צריך מישטרה, השילטון ממנה את המפכ"ל,

אייבי המפכ"ל

המפכ"ל ממנה את ניצבים, וכן הלאה. וכל השרשרת הזאת, מהמפכ"ל ומטה, עושה מה שהשילטון רוצה ממנה מאז ומתמיד, מאז שהמציאו את השילטון, ומאז שהשילטון החליט שהוא צריך מישטרה: לשמור על הסדר. לא על החוק דווקא, אלא על הסדר.

ברור שיש בעיות עם העניין הזה. מפכ"ל זה־או־אחר, וגם קצין זה־או־אחר, וגם שוטר זה־או־אחר, הם בסך הכל בני־אדם. הם עלולים לתפוס את תפקידם בצורה מעוותת; הם עלולים אפילו לח־שוב שגם כאשר הם שוטרים הם בני־אדם, ואין דבר מסוכן מזה לשוטר, כש־הוא חושב שהוא בן־אדם. שוטר הסבור שהוא בן־אדם גם כשהוא שוטר, עוד עלול לחשוב שתפקידו, באמת, לעזור ל־אזרח, לשמור עליו מפני הפשע, ודברים כאלה.

שוטר עלול לחשוב שהוא בן־אדם, למ־של, כאשר הוא לבוש כבן־אדם. לדוגמה: ג'ינס ואפודה, או חצאית צמר ומתניה מתאימה, וגם מיגבעת אדומה לפי האופ־נה האחרונה. בן־אדם שלובש בגדים כ־אלה בשעות עבודתו כשוטר, עלול להת־בלבל פיתאום, ובמקום לגרור מכונית של נהג החונה במקום אסור, הוא עוד יעזור לנהג להיכנס למכונית, יש אפילו שוטר במדים שיעשה את זה, אבל ה־סיכויים יותר קטנים, מוכרחים להודות. שוטר במדים, שיש עליו את כל החאקי, המיגבעת המתאימה, המיספר והדרגות, ברור לו הרבה יותר שהוא מייצג את הסדר, כי רואים עליו שזה מה שהוא עושה.

את זה תפס המפכ"ל איבצן מהר מאוד, וכבר בשבוע שעבר נתן הוראה שכל השוטרים והשוטרות חייבים להופיע לעבודה במדים, רק במדים, תמיד עם מדים.

וזה עוד לא הכל. שוטר או שוטרת שיושבים במישרד שלהם עלולים לחשוב שהם בני־אדם גם לפי התפאורה של המישרד. יש כמה אביזרים זולים ופשו־טים שנותנים הרגשה כזאת, למשל: עצי־צים ותמונות על הקירות. שוטר העסוק במילוי תפקידו ורואה פתאום עציץ ירק־רק או פוסטר קטן של סזאן או טולוז־לוטרק, אפילו, עלול להיתקף ברגשות אנושיים בסיסיים כמו אהבה לטבע ול־יופי, דברים שאין להם דבר וחצי דבר עם שמירת הסדר.

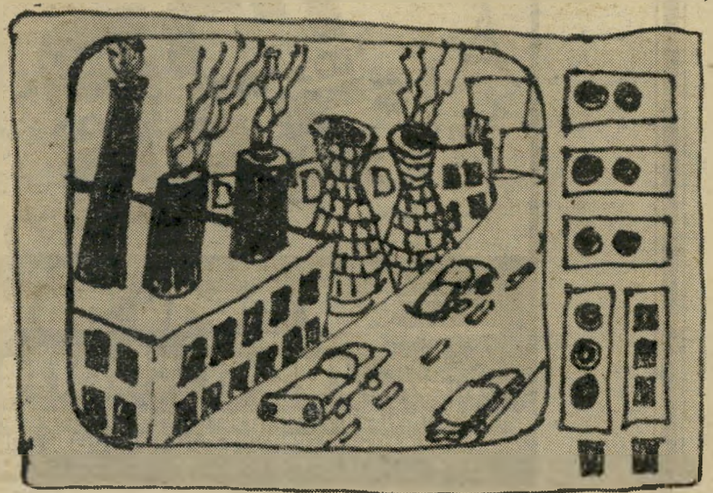
ואת זה תפס המפכ"ל איבצן, תפס יפה מאוד. וההוכחה: המפכ"ל החדש הוציא בשבוע שעבר הוראה מפורשת לסלק מכל משרדי המטה הארצי של המישטרה את כל העציצים והתמונות המיותרים, ואפילו — כך מספרים לי בני־אדם שעובדים במישטרה — שלח חולייה מיוחדת של מפקחים, שתעבור בכל המישרדים ותב־דוק אם ההוראה בוצעה.

כל העסק הזה לא היה מעניין אותי כל־כך אילו חשבתי שהמפכ"ל סתם רוצה להתעלל בשוטרים ובשוטרות שלו, או סתם שונא עציצים מיותרים. אני לא באגודה להגנת הטבע. אבל יש לי חשש עמוק מאוד שצעדים כאלה יביאו ליותר ראשים מפוצחים, ואני בהחלט באגודה נגד ראשים מפוצחים.

קאריקטורה

אל:
הוועד המנהל של השות־השידור
שר החינוך והתרבות
הנדון: אין איזון

שוב התגלה ברבים האופי השמאלני, הבוגדני וחסר־האיזון של הכתבים וה־עורכים ברשות־השידור. בתוכנית הטל־

הישגי הממשלה בטלוויזיה

וויזיה שהוקרנה ביום השלישי, ה־10 בפברואר 1981, נעשה שימוש לרעה בכל הטכניקות של עריכה קלוקלת, הוצאת דברים מהקשרם, אי־הבאת הרקע הכללי והעלמת כל הפרקים החיוביים.

כל הישגי ממשלתנו הועלמו לחלוטין, כאילו לא היו. התמיכה העממית שהביאה אותנו לשילטון לא באה לכלל ביטוי. השרים ומנהיגי המפלגה הוצגו בצורה נלעגת, תוך שלקציה זידונית של קטעי־סרטים. הוצגו רק פרקים אפלים במיוחד בתולדות עלייתנו לשילטון. ראש המפלגה הוצג כריק ופוחז, תוך התעלמות מוחלטת מפרקי הגותו ומתרומתו המכרעת לתול־דות עמנו העתיק. לא הוצגה כלל החתי־רה השמאלנית הבוגדנית, שאיימה לתקוע סכין בגב האומה. חובאו ראיונות מגמ־תיים עם אוייבי השילטון הלגיטימי. ההישגים הכלכליים הכבירים שלנו לא הוצגו כלל. ברור לחלוטין כי מטרת ה־כתבים והעורכים היתה להשחיר את פנינו, להפכנו לקריקטורה גרוטסקית, ולחבל בסיכויים שלנו לחזור לשילטון. עלינו לומר כי לא נוכל לעבור על כך סדר היום. אנו תובעים להפסיק לאלתר את שידורה של תוכנית הטלוויזיה „עמוד האש", ולנקוט בצעדים מישפטיים נגד האחראים להבאתה לשידור.

בכבוד רב,
המפלגה הנציונל־סוציאליסטית הגרמנית

מה אתה מעדיף לשתות:
פינה קולדה
או חיקויים?

מי שחושב שאפשר לערבב סירופ לבן או אבקה עם רום וחלב
ולקבל פינה קולדה — שינסה.
מי שמוכן לשתות פינה קולדה שעשויה מחלב משומר במקום חלב קוקוס —
שינסה.
אתה אינך שפן נסיונות. אתה מצפה למצוא בפינה קולדה שלך את המרכיבים
הטבעיים בלבד: "קרמן רום", קוקוס ואננס.
זה בדיוק מה שתמצא בפינה קולדה האחת והיחידה של COCKTAILS FOR TWO.
אף אחד לא הצליח עדיין לחזקות את הטעם ה"גדול" של הפינה קולדה הזאת.
לכן, כל מי שאוהב פינה קולדה ללא "פשרות" —
שותה אך ורק את הפינה קולדה של COCKTAILS FOR TWO.

PINA COLADA

אין תחליף לפינה קולדה של COCKTAILS FOR TWO

*כפוף לתקנות טיסות השכר

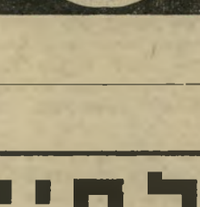
סופר צ'רטר
super charter
חברת טיולי הגליל

פרטים: טיולי הגליל תל אביב, רחוב הירמון 142 טלפון: 819,220 221372
ירושלים, רח' בן סירא 3. טל. 242720. חיפה, המגינים 43, טל. 522958
טבריה, הירדן 10, טל. 20330, 20550 ואצל כל סוכני הנסיעות.

חסוך מאות שקלים!
ע"י חדש אחריות לשנה
פנסי החזית ברכבך

לוין-טופז
רח' גבורי ישראל 157,
ת"א. טל. 252989

איתן עמיחי
הדברת מזיקים

מומחים לחדברת חיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, בשמירה על בריאותך וריבושך.

רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
ירושלים-664015 , אילת-059-3012

תן טרמפ לחייל

ארצות־הברית: סעודיה צועדת בראש

המומחית הצרפתית לענייני המרחב, שעיינה בטבלת מכירות הנשק של ארצות־הברית, סיכמה אותה בשתי הערות די אופייניות:

„ראשית", אמרה, „הצרפתים לא היו מרשים לעולם לפרסם נתונים מסוג זה. ושנית, כמה מגוחכת הזעקה שקמה נגד כל מישלוח עלוב של טנקים לסעודים, לעומת המציאות המשתקפת בטבלה."

מדובר בנתונים רישמיים של מכירות נשק אמריקאיות לארצות שונות. הנתונים סופקו על־ידי מישרד־הביטחון (ההגנה) האמריקאי בכבודו ובעצמו, והם מתייחסים ל־שנת התקציב 1978. יותר ממאות מאמרים ארוכים, דר־שות צדקניות והונאה עצמית, הם משקפים את מגמות מדיניות החוץ של ארצות־הברית, ואת החשיבות האס־

מלך סעודיה חאלד
בראש סדר העדיפויות

טרטגית שמייחסת מעצמת־העל למדינות שונות בעולם. להלן הטבלה:

קניינים ראשיים של נשק מארצות־הברית

(שנת הכספים 1978):

(1)	סעודיה	4.136	מיליון דולר
(2)	איראן	2,586	מיליון דולר
(3)	ישראל	1,749	מיליון דולר
(4)	מצריים	937	מיליון דולר
(5)	בריטניה	485	מיליון דולר
(6)	גרמניה	430	מיליון דולר
(7)	קוריאה הדרומית	390	מיליון דולר
(8)	טאיוואן	346	מיליון דולר
(9)	יפאן	338	מיליון דולר
(10)	אוסטרליה	337	מיליון דולר
(11)	ספרד	191	מיליון דולר
(12)	סודאן	187	מיליון דולר
(13)	תורכיה	171	מיליון דולר
(14)	יוון	121	מיליון דולר
(15)	אינדונזיה	112	מיליון דולר
(16)	תאיילנד	111	מיליון דולר

(מקור: משרד ההגנה האמריקאי).

המקור — מישרד ההגנה האמריקאי — מציין, כמובן, שסעודיה משלמת במזומן, או בנפט, תמורת הנשק שהיא מקבלת. לעומת זאת קונה ישראל באשראי, וחלק מה־כסף ניתן לה כמענק.

בולטת, כמובן, העובדה שסעודיה ואיראן של השאה מובילות בטבלת רכישות הנשק. ועידת המדינות הבל־תי־מזדהות, שהתכנסה לאחרונה בהודו, הדגישה יותר מאשר אי־פעם בעבר את מעורבותה העמוקה של אר־צות־הברית בכל התהליכים במיפרץ הפרסי, כולל המיל־חמה בין עיראק לאיראן. ברית־המועצות, לעומת זאת, עדיין מסובכת בפלישה האומללה לאפגניסתאן, ומאבדת יותר ויותר ממניותיה בעולם השלישי. פניית אלג'יריה למערב, והתפקיד שהיא מילאה בפרשת בני־הערובה האמריקאיים באיראן, היא הדוגמה הבולטת האחרונה לתהליך מקיף, כמעט גלובאלי, זה.

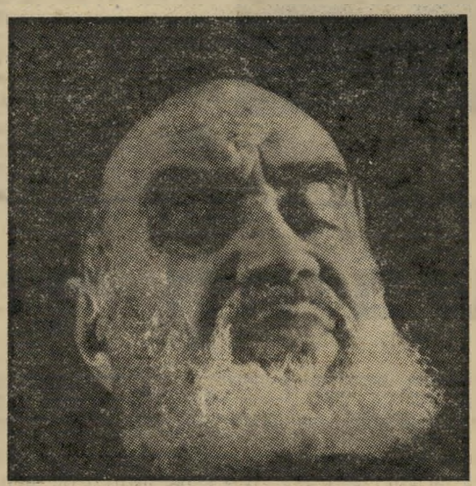
פקיסתאן:
נפט תמורת נשק

עד לפני כמה חודשים שמרה פקיסתאן על „נייטרא־ליות פעילה" במילחמת המיפרץ בין עיראק לאיראן. נשיא פקיסתאן, זיא אל־האק, מוסלמי אדוק, אנטי־סוב־ייטי וכמובן, אנטי־יהודי, ניסה בעבר לתווך בין הגיצים. למרות המוניטין שיצאו לו כאיש עניו ושונא פירסום, יצא זיא למסע התיווך שלו בסתיו, מלווה בצוותי טל־וויזיה צמודים. לפחות לתקופה קצרה זכה הנשיא, הידוע בארצו כתליין חסר־רחמים, לפירסום רב כעושה שלום לשם שמיים. בעיתונים מסויימים במערב, בעיקר בצר־פת, אף נקבו בשמו כמועמד לפרס־נובל לשלום.

נגד חומייני. זיא נכשל בשליחותו, ואף לא הצליח להיפגש עם שליט איראן האייתולה רוח־אללה חומיי־ני. זו היתה הפעם השניה שחומייני השפיל את נשיא פקיסתאן בפומבי. לפני כשנתיים, מיד אחרי המהפכה, פנתה פקיסתאן לאיראן בבקשה שתמשיך בסיוע הכספי מתקופת השאה. תגובתו של חומייני, שצוטטה ברדיו טהראן, היתה מלאת בוז: „האם זיא חושב שאנחנו טפשים כמו השאה? לא עולה כלל על דעתי לבזבז כספי ציבור על פקיסתאן!"

אחרי הפלישה הסובייטית לאפגניסתאן חלה התקרבות מסויימת בין איראן לפקיסתאן. הסובייטים הצליחו, ברוב חוכמתם המדינית, ללכד את כל העולם המוסלמי נגדם, ושתי שכנותיה של אפגניסתאן שיתפו פעולה נגד ברית־המועצות. הקרע הנוכחי בין זיא לחומייני חל דווקא עקב ניציותם היתרה של האיראנים נגד הסובייטים. נשיא פקיסתאן פנה לאו"ם בבקשה לתווך בסיכסוך באפ־גניסתאן, מתוך מגמה להתפשר עם מישטרו המתון של הנשיא האפגאני הפרו־סובייטי, באבראק קארמאל. ה־פקיסתאנים מעוניינים מאוד בפיתרון מהיר של הסיכסוך, בעיקר כדי להיפטר בהקדם האפשרי ממיליון הפליטים האפגאנים המטילים עול מדיני, צבאי וכלכלי כבד על ארצם. חומייני ראה במדיניות הפקיסתאנית החדשה בגי־דה בלוחמי המתחרת האפגנית־המוסלמית. רדיו טהראן החל בסידרת השמצות על זיא, בחלקן די מבוססות, ואף גינה אותו על התנהגות אנטי־איסלמית.

הסיבה למטוסי „מיראז'". התגובה הפקיסתא־

האייתולה חומייני
אין כסף בשביל פקיסתאן

נית היתה מהירה ומעשית. סאנדיי טיימס מדווח על כך, שעשרות טייסים עיראקיים עוברים אימוני הסבה למטו־סי מיראז' צרפתיים בעזרת מדריכים פקיסתאניים. חיל־האוויר הפקיסתאני כבר הכשיר להק ראשון של טייסי אף־16. אלה יוכלו להשתלב בקרבות כבר בשבועות הקרו־בים. בשלב השני יוכלו העיראקים להפעיל כששים מטוסים כאלה במילחמה נגד איראן. האימונים מתקיי־מים בבסיסי חיל־האוויר העיראקי בירדן ובעיראק, לדב־ריו מקור צרפתי משתתפים בהם גם טייסים ירדניים. בתמורה לסיוע הצבאי הפקיסתאני תהפוך עיראק לספק הנפט העיקרי של פקיסתאן, במחירים נמוכים מהרגיל, ואף תגיש לזיא עזרה כספית מרחיקת־לכת.

ארצות־הברית:
בדיחה ושמה קלארק

רוב המשקיפים הליברליים בארצות־הברית שונאים את אלכסנדר הייג. שר־החוץ החדש של רונאלד רגן ידוע כנץ קיצוני, כאדיש לזכויות האדם, כתומך נלהב בדרום־אפריקה ובדיקטטורות הימניות באמריקה הלא־טינית. גם את קשריו ההדוקים עם ריצ'ארד ניכסון ואת מעורבותו בפרשת ווטרגייט נוהגים עדיין להזכיר מפעם לפעם.

עם זאת רחוק הייג מלהיות טיפש, או חובבן, כמו כמה מאנשי רגן. השבוע אף התערב בחומרה נגד נס־יונו של הממונה על התקציבים, דייוויד סטוקמאן, לקצץ את סיוע החוץ האמריקאי בסכום של 2.6 מיליארד דולר. הייג קילל את סטוקמאן בשפת קסרקטינים, הס־ביר לרגן את הנזק המדיני הכרוך בהפעלה כל כך פשטנית של האידיאולוגיה השמרנית. לבסוף הצליח להפחית את הקיצוץ ב־1.3 מיליארד דולר.

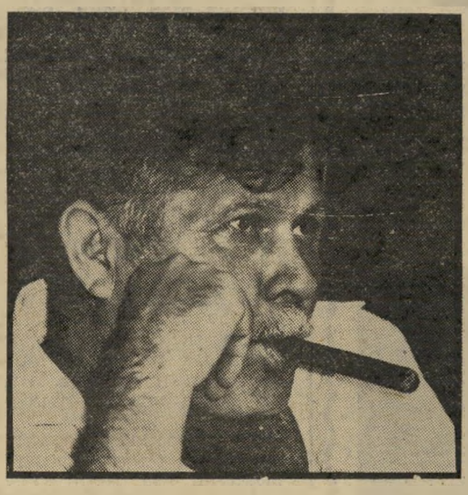
„עלבון לאמת". לעומת זאת בידר הנשיא החדש את קהיליית הדיפלומטים ואנשי התיקשורת בוושינג־טון במינויו של ידידו האישי, ויליאם קלארק, לכהונת

סגן שר־החוץ. קלארק הציל ב־1967 את רגן משערוריה; שפרצה מכיוון שהעסיק שני עובדים שהסתבכו בפר־שה הומוסכסואלית. רגן, שהיה אז מושל קליפורניה, גמל לידידו כשהשיג עבורו מינוי למישרת שופט על־יון במדינה זו. העובדה שקלארק נזרק משתי אוני־ברסיטות, ובקושי הצליח לסיים את בחינותיו האכס־טרניות, בנסיון שני, לא מנעה ממנו מינוי כה מכובד. כשופט הסתבך קלארק בפסקי־דין מגוחכים, ריאקציו־נים ובלתי־מבוססים. התנהגותו גרמה לחבריו השופ־טים להחרים אותו מבחינה חברתית. חברתו לכס המיש־פט, השופטת רות אליזבט בירד, אף נזפה בו בפומבי והצהירה שהוא מהווה „עלבון לעמיתיו ולאמת".

עם תום הנשפים הראוותניים והבזבזניים שערכו ידידיו של הנשיא החדש, הדהים רגן אפילו את חבריו הקרובים, כשמסר את כהונת סגן שר־החוץ לקלארק. „לסגן החדש אין מושג כיצד נראית מפת העולם, והוא בקושי מכיר את מזרח ארצות־הברית," התלוצץ דיפ־לומט אמריקאי בכיר באירופה. „כל עולמו נמצא בין לוס־אנג'לס ולאס־וגאס."

החיוכים הפכו לצחוק אדיר, כשהתייצב קלארק לפני ועדת־החוץ של הסינאט. לעומתו אפילו ז'ק פסח גרופר הוא מדינאי רב־השראה ורחב־אופקים.

ח"כ פסח גרופר
לעומת קלארק — גאון רחב־אופקים

כמה מפגיניו של קלארק ממש לא ייאמנו:

- שמו של ראש ממשלת דרום־אפריקה: אינני יודע.
- שמו של ראש ממשלת זימבאבווה: אינני יודע.
- הגישה האירופית למדיניות הגרעינית האמריק־איח: איננני יודע.
- מה קורה במפלגת העבודה הבריטית: אין לי מושג.
- היחסים עם ברית־המועצות: יש לי הבנה מסו־יימת, אני קורא טיים וניוזוויק.
- סדר עדיפויות: יהיה זה יומרני מצידי לקבוע סדר עדיפויות בין ההיבט הצבאי, החברתי והכלכלי. איני מוכן לנסות ולהעריך סדר עדיפויות כזה.

העיתונאי ג'ון בארנס מציין, שקלארק לא חושש כלל מכישלון, עקב בוררותו התהומית. הוא יודע שהנשיא רגן מעדיף נאמנות אישית על פני כישורים מדיניים.

גרונית יבשים

הברמן ב"אוסקר'ס" שברחוב 75 במנהטן הוא אוסקר, ז'תומרת אני. המאורה שלי, משמשת מיקלט לאישיויות מפורסמות למדי: שחקנים ושחקניות, דוגמנים ו־גמניות, פוליטיקאים ו־טיקאיות, צלמים ו־מיות, עתונאים ו־איות ועוד טיפוסים ו־פוסיות, זרוקים ו־קות למיניהם ו־הן.

כל־אריה

ליל ראשון האחרון היה ערב קפוא, טיפוסי להשתלת אזרחים עמוק בבית בין סמרטוטי המוספים מול טלוויזיה ותנור להפשרת הבנאדם. ואני מתחפר מאחורי הדלפק ומתפלל לא לראות אף אחד מהטיפוסים הקבועים ומתכונן לערב שקט ויבש. כש"ג'וני־הולך־לו" תוחב את חרטומו בעד הפתח, כל מה שאני יכול להגיד לכם הוא שאין אני רוצה בו ואף לא בחלק כלשהו ממנו, כולל "דריסות הרגל" הבוציות שהוא מותיר מאחוריו שעה שהוא מדשדש לעברי.

"ג'וני־הולך־לו" לא נראה לאחרונה במאורה שלי, הוא יצא לחופשה ללא תשלום בהוואי, על חשבון חתיכה הראויה להתכבד. הברנש הנ"ל, הלבוש בהידור רב, ידוע לא פחות מהיותו שחקן, בעיסקי החתיכות שלו. למען האמת, רבים האזרחים ששמחו מאד לשמוע ש"ג'וני־הולך־לו" מבלה בהוואי ושוב אינם מלאי דאגה לחתיכות שלהם, כל זמן שהנ"ל אינו משוטט חופשי על פני העיר.

הופתעתי כשראיתי אותו ועוד ללא ליווי של "אשת חיקו הנצחית" התורנית, הפרצוף מיואש הממלמל: "דלק".

"או יה" אני אומר לו כשאני מערבב בספיר לברנש פינה קולדה, "או יה" אני מגניב הערות של מבין ענין שעה שזה מתחיל להשתפך וקוקטיל פינה קולדה אמיתית, מדבר מפיו. בשבוע הבא אני מגלגל לכם את סיפורו, אבל לפני זה, אני משחיל לכם טיפ ומגלה מה אני מסובב בקוקטייל פינה קולדה אמיתית של "ג'וני־הולך־לו", כדי להשיב את רוחו.

ודאי תחשבו כאן שאיני שלם לגמרי בחלקים העליונים של גופי כי אני מוסר לכם ת'סוד שלי וכורת את הבר עליו אני יושב.

אז אני מודה שתמיד אני מוכן לראות דולרים רעננים מופיעים בכיסי, אך אצלי "פייר פליי" זה ענין של פרינציפ ולכן אני נותן תידרוך: 'איך "לסדר" לאורחים ו־רחות שלך ת'ראש ובזול - עשה זאת במו ידיך; בעד הדולרים שאתה משאיר אצלי, אתה נשאר בבית וממלא את חללי גופך וגוף אורחיך 20 פעמים יותר. כל שאתה עושה: 1. ניגש לחנות המעדנים ומצטייד בבקבוק תמצית פינה קולדה בבקבוק הירוק (של הולנד האוז) וכברמן מקצועי אני אומר שזה פשוט: Terrific. 2. מערבב פינה קולדה ורום לפי הכמויות המצוינות ע"ג התוית. אפילן ג'גר* למדידה מצורף לכל בקבוק לעזרתך. 3. אתה אשף קוקטלים מקצועי, ממש כמוני. ההצלחה מובטחת רק עם Holland House.

* אמת מידה מקצועית לברמנים.

לקבלת חוברת קוקטיילים חינם כתבו לת.ד. 6395 ת"א.

כוכב נפל כוכב קם

אורה שחר
מבוקשת ונחשקת

מי לא זוכר את נער־השעשועים ש־החליט שהוא איש־עסקים, **רמי פלר**? רמי הצליח לגרוף מיליונים תוך כמה חודשים, להיות היבואן הכי גדול של מוצרי־חשמל בארץ, וכמו שהוא קם, ככה הוא נפל. עכשיו אני לא יודעת מה קורה איתו בעסקים. נדמה לי שהנושים והשופטים כה מתפעלים מהבחור הזה, שבקושי עברו עליו 25 אביבים, עד שהם נתנו לו עוד זמן כדי לשלם את המיליונים שהוא חייב.

אבל רמי לא עצוב. כבר כמה חודשים יש לו **אורנה שחר**, בתו של **זאב שחר**, אחד ממנהלי כלל. רמי ידע כמה שהאורנה שלו נהדרת, אבל כמו איש־עסקים ממולח הוא גם יודע עד כמה חשוב שכולם יידעו הכל.

עכשיו כבר כולם מכירים את אורנה. הצעירה, בעלת הגוף הדקיק, היתה הכוכבת של שבוע־האופנה האחרון. הכל לא הלך שם בסדר בשבוע־האופנה. הכל כימעט נכשל, אבל אורנה הצליחה. היום היא מבוקשת ונחשקת לא רק על־ידי פלר הצעיר והמשתקם, אלא על־ידי כל צלמי־האופנה ובעלי המיפעלים.

אבל כמו שאורנה אומרת: "החבר שלי הוא לא פושע. אנחנו גרים ביחד וטוב לנו ביחד וגם תמיד נהיה ביחד."

סוף החופש

האביב עומד בסימן נישואין להרבה מצליחנים ומפורסמים, וברשימת המתנחלים ברבנות לא נפקד גם מקומו של **זודי אדן** הישראלי, **מאיר סוויסה**, השחקן שהופיע בסרט הלהקה לצידם של **גידי גוב, ששי קשת** ואף השתתף בעוד סרט.

זיקה אבצוק ומאיר נפגשו לפני שנה בערך, ומאז לא נפרדות דרכיהם. למי שתוהים לפשר השם הנדיר זיקה, אוכל לספר שאביה של הנערה, שתמיד חיפש אחר המקורות והמקוריות, בחר בשם זיק־אל, שהשתבש בילדותה בפי אחרים והפך זיקה.

זיקה היא נערה מאוד מיוחדת ואינטליגנטית. היא לומדת עכשיו לתואר שני במתמטיקה ומלמדת בשעות־הפנאי, ומאיר ממשיך במסורת המישחק ומופיע בטלוויזיה־הלימודית וקצת בחלטורות.

זיקה אבצוק ומאיר סוויסה
בין הוראה לתיאטרון

שנתיים חלפו מאז גירושיו של מאיר מ**טדי רביד**, בתה של השחקנית **רחל רביד**, ונראה לי שהוא מצא את אושרו האמיתי, ואני שמחה להיות זאת שמספרת לכם על כך.

המלאכית של קובי

מי שחושב שמלאכית יש רק לצ'ארלי בטלוויזיה, טועה. אמנם לצ'ארלי יש שלוש ולקובי **ברנשטטר** יש רק אחת, פרטית שלו, אבל מלאכית בכל רמ"ח אבריה.

עדנה ברנשטטר אינה נופלת ביופיה ובכישוריה מכל כוכבת סרטים שהופיעה עד היום בתוכנית הטלוויזיה המלאכים של צ'ארלי.

כשמתבוננים ביפה, בעלת השיער הכהה, הגולש עד המותניים, מאבדים את הצפון. אך עדנה אינה מאבדת את עשתונותיה.

עדנה ברנשטטר
קליעה במקום דוגמנות

רחל מרחלת על כל העולם

הרבנות לא עזרה

יש אנשים שאהבה בונה אותם ויש כאלה שבהם היא פוגעת. ואם לא בהם הרי בכושר היצירה שלהם. זה מה שקורה **לשרה חגי**, הציירת, בכל פעם שגבר חודר לגבולות הפרט שלה ומחטט ב־נשמתה.

על הראשון, שהיה גם הבעל, היא ויתרה, וגם על הרבה כסף ויתרה, כדי לקבל גט. הבחור, שהיה מכונאי ולא הסתדר כל־כך עם נשמה של אומנית, פרח לג'ונגלים של אפריקה לאחר הגירו־שין, כדי לתפוש אוויר צח על ציוד־כבד. ונתן סימן חיים רק אחרי תקופה ממושכת ושוב נעלם, הפעם באיי הוואי. מה הוא עושה שם איני יודעת, אך פה נשארו שלושה ילדים, שממתינים ב־סבלנות לסימן־חיים נוסף, אבל לא פה סוף הסיפור. במישפט הגירושין ייצג את שרה עורך־הדין **רפי גתם**, שגילה עניין

שרה חגי
עורך־דין וידיד

לא רק במזונות אלא גם בתמונות וש־ורכש משרה כמה עבודות. אולי בגלל הסיגנון המוזר והמיוחד לא נשתכחה מליבו.

רפי, שהספיק בינתיים להתגרש מאיש־תו, **שושנה**, שגם היא עורכת־דין ושו־תפה לו למישרד עד היום, נדלק הזק על שרה, ונולדה שם אהבה גדולה.

אבל כמו שכבר אמרתי, שרה לא מס־תדרת עם אהבות, וכושר היצירה שלה נפגם, ורפי רוצה בית חם ובטוח. אז אחרי חודש ביחד הם שוב כל אחד לחוד. שרה מציירת ורפי מחפש.

תונותיה וגם יודעת היטב לכוון אקדח אמיתי וגם לקלוע.

עדנה נשואה לקובי ברנשטטר ולהם בת קטנה, ולכל מי שעוסק ברפואה השם ברנשטטר מפעיל פעמונים בראש. כי אבא ברנשטטר העמיד דור של רופאים, שכולם היום מנהלי־מחלקות ומומחים, כל אחד בתחומו שלו. גם קובי נמנה בעבר עם דור ההמשך ברפואה, אך פרש אחרי לימודיו, ופנה לתחום אחר בשרות בצה"ל.

קובי ועדנה נפגשו בחיפה, ורק אחרי נישואיהם עברו לתל־אביב. בתחילת דרכם מצאה עדנה פרנסה רבה כדוגמנית, בעי־קר בצילום, אך לאחר שהתארגנו והיא יכלה לבחור לעצמה עיסוקים כלבבה, היא הצטרפה עתה לנבחרת הפועל תל־אביב בקלייעה, והתברר שכישוריה ביירי אינם נופלים מנתוניה.

כל מי שחושב שהחיפאיות הן רק יפות ומלכות־יופי, שייזהר, כי עדנה בהחלט נחשבת כמסוכנת.

הרומן של הרצל

כל מי שריחמה עליו עד כה, מכיוון שהד"ר **יוסף בורג** פיטר אותו מהמיש־טרה, יכולה להפסיק לעשות את זה. כי למרות הפיטורין, למרות שעכשיו הוא רץ מבית לבית, ממועדון למועדון, ומס־ביר למה הוא היה המפכ"ל הכי טוב בעולם, **הרצל שפיר** אינו רדוף, אלא אחד האנשים הכי מאושרים בעולם. ואם תשאלו מה הסיבה? כמובן, ניחשתם.

הרומן של הרצל כבר נמשך שנה. אני לא יודעת איך הוא קורא לתיק הזה של הרומן שלו, אפרסק או עם סגולה, אבל אני יודעת שהוא הצליח לשמור אותו בסוד עד עכשיו. לאהבה הגדולה הזו קוראים **סיגלית פריאל**, היא בעלת שיער שחור, מישקפיים גדולים, והרבה מאוד אנשים חושבים שהיא חתיכה.

בעוד שהרצל הוא אלמן ואב לשלושה ילדים, אורנה, צבי ומירי, הרי סיגלית היא גרושה ואם לילדה בת 15 בשם דניאלה. בעלה לשעבר של סיגלית, **ז'אן סלביק**, היה עיתונאי, וכיום הוא מת־גורר בפאריס ומתרגם סימולטני.

סיגלית עצמה היא אשת־אשכולות. פעם היא היתה עיתונאית, וגם כתבה ספר על גירושין, אבל היא החליטה שאי־אפשר להתפרנס מהעניין הזה, ואני מס־כימה איתה, לכן הפכה להיות אשת יחסי־ציבור.

היא היתה אשת יחסי־הציבור של ה־מיפלגה הליברלית, אחר־כך של השק"ם ועכשיו היא אשת יחסי־ציבור של מרכז הבניה. באחת התערוכות שערך מרכז הבניה, בנושא של כיבוי אש, הוזמן גם המפכ"ל, הרצל בא, פגש את סיגלית, ואף אחד מהמטפים שהוצג בתערוכה הזו לא הצליח לכבות את האש הגדולה שפר־צה ביניהם.

ותשאלו אותי למה הסודיות? כל מי שמכיר את הרצל יודע שהוא פשוט אוהב סודות. הוא כל־כך סודי, עד שהוא לא הסכים שהוא וסיגלית יגורו ביחד, פן ידעו השכנים.

סיגלית פריאל
מה שהיה חסר —

עזרה מחבר

אני צריכה להודות שטעיתי. לפני חוד־שיים סיפרתי לכם שהמצחיקן **צבי שי־סר** או־טוט־טו הולך להתחתן. והיתה לי סיבה טובה להאמין בזה. הסיבה היתה **דניאל**, הבן שנולד לו לפני שלושה חודשים **מנועה דרים**, יפהפיה אמיתית, שהשתקן־במאי פגש בלוס־אנג'לס.

שיסל ידוע במה שנקרא „המחלה של שיסל" — התנגדות איתנה לנישואין ודב־קות בחיי־הרווקות. לא שאינו אוהב נשים — יש לי כמה עדויות שהוא מאוד אוהב את העניין הזה — אבל בצורה חופשית, לא מחייבת. ובעיקר — בלי טבעות.

מסתבר, שגם בלוס־אנג'לס היה שיסל נאמן לאמונה שלו, שהפכה אצלו לדת, עד שנועה, השייכת גם היא לסניף לוס־אנג'לס של מדינת־ישראל, זיכתה אותו בביקור החסידה. השניים הכירו לראשונה עוד בארץ, ונראו הרבה ביחד. אך בעיק־בות לידתו של התינוק החמוד מעבר לים עברו להתגורר ביחד, ממש כמו בעל ואשה. אבל, כמובן, בלי להיות בעל ואשה.

נועה ניצלה את העניין של הבן כדי להעביר את שיסל על דתו, ודרשה חופה, קידושין, רב וגם, רחמנא ליצלן, ירח־דבש. שיסל התבלבל כהוגן. מצד אחד — האמונה הדתית החזקה, ומצד שני — הוא גם אוהב את נועה וגם יודע שהיא צודקת.

הבדרן מצא לו תירוץ, ממש משמיים. „יש לי חבר טוב," הוא אמר לנועה, „ממש את שלי. אני לא מוכן להתחתן בלי שהוא יהיה איתי. אני מתכוון ל**בועז דווידזון**."

בועז היה עסוק בדיוק באותו זמן בצילום סרט ולא יכול היה לבוא לחתונה. שיסל נהנה מעוד כמה שבועות של רווי־קות משגעת, אבל כולנו חשבנו שזה יגמר כאשר בועז יסיים את הצילומים ויעלה מייד על מטוס, שיקח אותו אל הזוג הממתין. אז יש לי הפתעות.

בועז אכן הגיע לעיר היורדים האמרי־קאית, אך משום־מה לא היה לו רגע של פנאי לקטנות כמו סכס נישואין של חבר. הוא התחיל מייד לביים סרט חדש, ועוד בטרם הספיק לסיים את הצילומים, כבר קיבל טלפון S.O.S. מהמולדת, וכך הולכת החתונה ונדחית שוב ושוב.

צבי שיסל עם בנו, דניאל וכנו של בועז דווידזון
קריאה דחופה מהבית

הבת של המנכ"ל

אחת הנערות היפות בגבעתיים היא ללא־ספק **חמדה גולן**, הידועה יותר בכינויה דידי. היא מצליחה לעורר תשו־מת־לב כללית בעיקר בגלל דימיונה המד־הים לשחקנית המפורסמת **אליזבת טיי־לור**, שלא לדבר על־כך שדידי היא בתו של מנכ"ל הבנק הבינלאומי הראשון **דוד גולן**.

לאחרונה התפשטה שמועה על רומן צעיר בין הגולנית ובין עלם־חמודות ושמו **יונתן ליאור**, בקיצור יוני.

מזה כמה חודשים מתגוררים השניים יחד בקוטג' שרכש האבא מן הבנק לבתו. דידי ויוני הם בני 25. דידי סיימה את בית־ספר בצלאל לאומניות, התמחתה בע־בודה בחימר, ועומדת להתחיל לעסוק בהוראת יסודות הקרמיקה.

יוני הוא סטודנט לרפואה, והוא מת־פרנס כאיש־ביטחון באל־על.

למרות שהכל נראה מבטיח, אני מוכ־רחה לגלות לכם שהדברים אינם כפי שהם נראים. יוני הוא רק דייר של דידי, והוא משלם שכר־דירה בזמן. ידידות יפה מס־כמת את כל מערכת־היחסים ביניהם. למי שגגמרו הכוונות לחסוך ולהשקיע בבנק, שיתחיל לשקול מחדש.

הרצל שפיר
— הגיע מאוחר

אני מקווה שעכשיו, עם חשיפת הפר־שה, האש תגדל עוד יותר, ושהגברת פריאל תוכל להיות גאה באלוף שלה ולא להסתיר אותו.

יעקב שרת / איש ממאדים
יעניים מצויים

לפני שלושים שנה, כשטרם עמדתי על רגלי לגמרי והייתי סמוך אל שולחן הורי, נהגתי לא אחת להציץ בעריכת ה־מיבקרים שהיו מגובבים על שולחנו של אבי, אז שר־החוץ של מדינת־ישראל הרעננה, ולמדתי מה שלמדתי. אינני יודע מי מציץ היום, ספק ברשות ספק שלא־ברשות בערימת המיבקרים המונחת, כפי שהייתי רוצה לשער, על שולחן יצחק שמיר, אבל הייתי נותן הרבה, הרבה מאוד, אילו ניתן לי ולו לשעה קלה — אני קורא מחיר מאוד — לחזור על אותו מעשה מציצנות.

וכל כך למה? לאו דווקא מגעגועים על משובת־נעורים, אלא מתוך סקרנות עזה לדעת מה בדיוק נאמר במיבקרים ששגרו יצחק־שמירה משגרירות ישראל בוושינגטון, על מדיניות ממשלת רגן במזרח התיכון בכלל, וכלפי ישראל בפרט.

אם אותם מיבקרים התריעו, כי בשל סיבות אל"ף בי"ת וגימ"ל ממשלת ארצות־הברית החדשה תמשיך במדיניות קודמ־תה בדבקות לא פחותה ואולי אף ביתר שאת, הרי ששר־החוץ, המופתע מעשיית הפומבי למדיניות זאת לקראת ביקורו המתוכנן בבירת ארצות־הברית, פשוט אינו ראוי לתפקידו כמי שהוא, נאמר, תמים מדי, אם קצת ואם הרבה; ואם אותם מיבקרים בישרו מהפכים פרו־ישראליים במדיניות האמריקאית עד ששרוי לו, לשר־החוץ שלנו, להיות מופתע, מופתע מאוד — עד שבאמת עליו ללכת לוושינגטון וללמוד דברים כפי שהם מכלי ראשון — כי אז יפה יעשה אם תחילה יעתיק את כל שגרירות ישראל מאותו מקום לריקייאוויק. למקרה.

כך או כך, קונם עלי אם אני חופתעתי. לא מדיניותה האמיתית של ממשלת רגן, לא מפתיעותו של שר־החוץ של מדינת־ישראל, התמימה או המיתממת — מה זה חשוב! חשוב, שהוצגנו שוב ככלי ריק — ואף לא אופתע כלל, אם הפקעות שטחים ב„גדה המערבית" יימשכו, ההתנחלויות יורחבו ויתרבו, וראש־הממשלה הבא, שימעון פרס, שלא מרעיש עכשיו שמיים וארץ כנגדן, „יאכל אותה".

אולי שימעון פרס סבור, שהוא יוכל לגבות מחיר גבוה מארצות־הברית בעד כל ויתור שהוא יאולץ לוותר ב„שטחים", ולכן „כדאי לו" שיתרבו ב„שטחים" נקודות ויתור, אלא שהגיון זה כל כך שקוף עד שספק אם יישוה משהו בהגיע העת, שלא לדבר על הצרות מבית המזומנות לממשלת פרס על כל צעד ושעל ב„שטחים", בהגיע אותה עת.

אבל חכה, הו, הסייח, עד אם יצמח העשב! עדיין אנו עומדים בעידן בגין־שמיר, ואתם יודעים מה: אני לא אופתע, אם המיבקרים הללו, שלעיל ניסיתי להתפלפל מה באמת נאמר בהם — בהניחי, משום־מה, שהם בכלל נשלחו, והגיעו, ונערמו — נקראו בכלל. וזה באמת לא מפתיע. ממתי יענים קוראים מיבקרים?

שלא לדבר על כתובות על הקיר.

הדוד נוזל

הדוד דולף, הדוד נוזל / ואין לזלזל ואין למי לצלצל / כי לא מדובר בדוד / הנחזי בחידוד / אלא מדובר בדוד / הנחרז בנאד / ומי דודנו מדוד / אם לא שר אלף־דלף בממשלת אי־הדר ואי־כבוד!

והדוד הזה נפוח / וממעיו פורצת רוח / ומדי רגע יפליט נפיחה / גם קולנית גם מסריחה / ו„חוגים" ו„מקורות" בארץ־ישראל היפה / קוראים לה בלשון נקיה „הדלפה" / חז"ל, במלוא רצינות ויבושת / קראו לה פשוט: דיבור־מפי־בושת / ואנו נוסיף, ולא בלחישה: / כי המלך עירום והממשלה לא לבושה / ואוי לעוקצה ואוי לדובשה / ואוי שבעתיים, אוי לבושה.

שמעתי באומרים, כי שלמה השר / הוא אשר הדליף את שדר בן־אלישר / ונשאלת השאלה, למרבה ההלם: / מה, בדיוק, אירע לאותו חכם־חלם! / האם „התנודב" בעוזו וגבורה / להדליף סוד־מדינה בכוונה ברורה / לאחר דיון ולאחר שיקול / בחדרי־חדרים, מאחרי בריח ומנעול / שכן בצאת סאדאת לאירופה המעטירה / אחזו חיל ורעדה את ירושלים הבירה / כי הנה נשיא מצריים עושה חיל מדיני / ובגין בקושי מנגן כינור שני / ואין עצה ואין תבונה / ובשעת הכרח שום תנועה לא מגונה / ויש להדליף ויש לדלוף / ולחפריח שדר־אמת מתובל בבלוף / כי רק נקר במרכבת סאדאת המתגלגלת / יציל את סוכת מנחם הנופלת!

או שמא אותו שר זב ונוזל / היודע: זמנו שאול ואוזל / נכון למכור את אביו ואמו ועימם את המדינה והממשלה / לעיתונאי השש לדווח כל מעשה נבלה / (כי שואת זולתו היא שעתו הגדולה / ומישאלתו הכמוסה להיספות בפעולה) / ובזכות גילוי סוד השמור במגירות / משריין את איזכור שמו גם אחרי הבחירות!

בקיצור, החדליף הדוד הנוזל הדלפה מכוונת / או רק סתם הרטיב, בגלל שלפוחית מנוזלת!

אהה, כי רחקה התשובה הברורה ממני / ורק ההדלפה בצינור ממלכתי אומרת לי: דרשני!

לוסטיגר

מה יש לדבר! אילו נשאר יהודי, אחד משלנו, בוודאי היה יכול להיות איזה רב ראשי ולהוליד עשרה ילדים לפחות, ומה עוד מבוקים בגנים כל כך משובחים. ועכשיו הוא איזה ארכיבישוף קתולי, ועל ילדים אין מה לדבר.

לא, לא קשה להתרגז. קודם כל, קורבן שואה מובהק. שנית, עובר לצרינו. שלישית, דווקא בצרפת, שם האנטי־שמיות מרימה ראש!

כן, ברוח זו אפשר לכתוב לא מעט על הלוסטיג'ה הזה. אפשר לשפוך עליו קיתון של גידופים וחרפות, אפשר לקונן על מר גורלו המהותי הטמון בשורש התופעה הזאת של גזל אדם מעמו בכוח שטיפת־מוח בגיל רך, ומה גם עם קטן, נרדף.

לא, לא קשה להתרגז, להתמרמר, להגיב בעוקצנות.

אבל — אולי אני טועה, אך כך נדמה לי — המרגיז יותר מכל בפרשת לוסטיגר־לוסטיג'ה הוא ההוכחה הניצחת שהיא אפשרית. בן־אדם נולד יהודי — והנה הוא קתולי. ועוד איזה קתולי!

כי אם זה קרה ליהודי אחד — ולא חשוב בדיוק איך, בגלל מה ובאשמת מה או מי, שכן בכל מקרה יש „איך" ו„בגלל מה" ו„באשמת מה־או־מי" — זה לא רק עשוי לקרות ליהודי אחר. זה בוודאי כבר קרה ליהודי אחר, וליותר מיהודי אחד, וגם קורה וגם יקרה.

כי האמת ההיסטורית היא, כמובן, שתהליך ההתבוללות והטמיעה מלווה את העם היהודי מדור דור. בחברות סגורות ממדיו מצומצמים יותר, בחברות פתוחות ממדיו עשויים להיות מדהימים. אם איננו טועה, לפני שנים אחדות חגגו אחינו המחוננים עפרות ארצות־הברית מלאות שלוש מאות שנה לדרוך כף רגלו של יהודי ראשון על אדמת מנהאטן — הלא יובל הוא! מעשה שטן, חיפשו ותרו אחרי צאצאי אותם חלוצי הגירה ראשונה (שאגב, הגיעו שמה בטעות, שכן הפליגו לאן שהפליגו מאי־שם בדרום אמריקה ונשבו על־ידי שודדי ים וכו' וכו') — ולא מצאו. כלומר מצאו גם מצאו, אבל לא נעים, כולם עד הצאצא האחרון נתגלו כנוצרים כשרים למהדרין, ולמרבה הרוגז, אף מתהדרים בגאווה יתרה במוצאם היהודי!

איני כותב זאת כדי להלך אימים על היורדים לאמריקה (איכפת להם הרבה, מה יהיה בעוד שלוש מאות שנה!). אותי מעניין התהליך, ההשתלשלות ההיסטורית. היה לי פרופסור אחד במקום תלמודי באותה מנהאטן גופא, שפחות או יותר נכנסתי בפרדסה ויצאתי ממנו בשלום, והוא — נו, יהודי כמובן, ויהודי חכם וכן — היה אומר כי לכל חברה שיהודים נתיניה בה יש „מקדם־טמיעה" משלה. כלומר, כל חברה וחברה עשויה מכוח גורמים שונים ומשונים (המפרנסים צבא חוקרים השוקדים על מיפויים), לקלוט ולהטמיע כך וכך יהודים בכל זמן נתון ולעכלם עד כי לא נודע כי באו אל קירבה; והיה כי מלאה „המיכסה", ויהודי אחד נוסף מתדפק על אותם שערי טומאה — וכבר האנטי־שמיות מרימה ראש, ומתחיל תהליך הפוך...

אך דוק, דוקטור, ותמצא, כי התהליך ההפוך, אפילו בהתגלמויותיו הקיצוניות ביותר (גרמניה הנאצית), אינו מחזיר את הגלגל אחורנית מלוא הסיבוב.

לצערי, לא נזדמנו לי מחקרים על שיעורי התבוללות וטמיעה של יהודים בחברות שונות בדורות שונים, ואני רק יכול לשער — אם כי במידה רבה מאוד של ביטחון — ששיעורים אלה מדהימים ממש, ואולי זאת הסיבה שמחקרים מסוג זה לא הזדמנו לי, אם נעשו בכלל. עצם העובדה, שמושג ההתבוללות לא חדל מלרחף עלינו, תוך שהוא עצמו משרה סלידה, רתיעה, איום ופחדים, יש בה ללמד על מידת עוצמתה ותקפותה של התופעה. אילו היינו עם גדול במיספר, אילו היינו עם מבולל ומטמיע יותר מאשר מתבולל ונטמע, התופעה הזאת לא היתה מטרידה ומציקה כל כך — והרי היא הטרידה והציקה עד שביסודה, בעצם, חוללה את הציונות המדינית שהולידה את מדינת־ישראל כצוק שגלי התבוללות וטמיעה לא יוכלו לו (אם הצוק הזה יישאר יהודי במשמע על עיירות כסאטמאר, וויז'ניץ, גור וכו', זו שאלה לחוד).

כציוני, כלומר כמי שסבור שאין טעם אישי או לאומי להיכחדות העם היהודי ממישפחת־אנוש, כמי שסבור שהיכחדות זו בלתי־נמנעת, בסופו של דבר, בכל מקום שיהודים מהווים בו מיעוט — ובדורות האחרונים, ובוודאי מאז קמה ישראל, מיעוט מרצון — שאינו מסתופף בין כותלי גיטו דתי קמאי, וכמי שסבור שהסיכוי להוות קהילת רוב יהודית קיים רק בישראל, גילויו של לוסטיג'ה בפברואר 1981 אינו מרשימני כלל וכלל. מה פה החידוש, חוץ מההישג שבקידום מקצועי!

היהודים האלה אין להם תקנה. הצרפתים אוכלים אותם, האנגלים אוכלים אותם, הסקנדינבים כבר עיכלו אותם סופית כמעט — וכך־הלאה וכך־הלאה על פני תבל רבה, ופתאום, אוי־ואבוי־וקינים־והגה־והי — אחד לוסטיגר נהיה לוסטיג'ה!

הרי זה כל העניין — בגלל זה אנחנו פה.

איך הם יזכרו?

שימו־לב, לכל ראש ממשלה בישראל היתה פרשה אחת לפחות — חוץ מלאחד.

לבן־גוריון היו פרשות למכביר. פרשת לטרון, למשל. או פרשת גוש־עציון. שלא לדבר על פרשת לבון, שהיתה הסוס שלו בפרשת הפוטש שלא הצליח.

למשה שרת היתה פרשת העסק הביש.

ללוי אשכול היתה פרשת בן־ברקה.

לגולדה, נו, לגולדה היה המחדל ההוא.

ליצחק רבין היתה פרשת חשבון הבנק.

ולבגין? רגע, לבגין לא היתה שום פרשה! חי אלוהים, איך הם יזכרו אותו?

הורוסקופ

(המשך מעמוד 10)

הדגים עשוי לרכך את הבתולה, ולהוסיף לו עניין רב בחיים, בדימיונותיו ובשגעו־נותיו המרובים. משברים עלולים לפרוץ מכיוון שבן־הדגים רגיל לשמור דברים לעצמו, דברים החשובים לשניהם באותה מידה.

דגים עם מאזנים

לעיתים־קרובות הם נמשכים זה לזה, אך חייהם המשותפים לא תמיד קלים. שניהם אוהבים אומנם את הבית וכל מה שקשור אליו, אך בן־דגים, הרגיל לשרת ולהקריב את עצמו לעיתים למען בן־הזוג, עלול להתאכזב מתגובותיו של בן־מאזנים, שאינו אוהב שמקריבים ל־מענו, אך נהנה מאוד כשמפנקים אותו. לכן לא תמיד ישים לב למאמצים ש־משקיע בן־הזוג על־מנת לגרום לו נוחות והנאה. הדבר העיקרי המשותף לשניהם — האהבה לטיפול בסובלים ומוכי־גורל. הבנתם לבעיות הנפש של הזולת, יוצרת שיתוף ביניהם.

דגים עם עקרב

גם עקרב וגם דגים שייכים למזלות־המים, המושפעים מאוד מרגשותיהם. הם מתאימים לחיים בצוותא, למרות ההב־דלים הרבים באופיים. הצירוף של שניהם שכיח. על־פי־רוב העקרב לוקח את ה־שילטון כדבר המובן מאליו, ובן דגים נכנע, ואפילו נושם לרווחה, שהוסרה מעליו האחריות לדאוג לקיומו היומיומי. השיגרתי והמשעמם. ליד העקרב הוא חש ביטחון, ויודע שיש מי שדואג לכל דבר. התכונה המשותפת להם — הקינאה — עלולה לגרום למתח רב ולמריבות בי־ניהם. שניהם מסוגלים מדי פעם להתאהב התאהבויות מהירות וחולפות, אך תמיד יחזרו זה לזרועות זה.

דגים עם קשת

שני מזלות אלה יוכלו להתיידד ולה־נות מקשרים משותפים, אך קשר עמוק, מחייב וממושך עלול להכניס מתח רב, אי־הבנות והתמרמרות. כוכב יופיטר שו־לט בשני המזלות, לכן יימצאו עניין משו־תף ואפילו גישה דומה לבעיות שונות. ביחסם לזולת יבלוט חוש הצדק וההגי־נות. שניהם יתעניינו בטיפרות, מדע, אמ־נות מסעות, וירבו בתנועה. אך דגים ה־דורש פינוק אין־סופי ותשומת־לב, ית־מרמר כשהקשת יעסוק בענייניו, וישכח שיש מי שמצפה כל הזמן להרבה יותר ממה שהוא מוכן או מסוגל להעניק.

דגים עם גדי

הם מתאימים, עד כמה שזה נשמע מוזר. דגים — המזל שחסרה לו יציבות ומעשיות ונתון לחלומות ואשליות — בכל־זאת מרגיש נוח בחברת בן האדמה היציב, גדי. הרוך, חוסר־התושיה, ה־יכולת לפנק שקיימים בדגים, קוסמים לו לגדי. הנטיה להרתע מלהתמודד עם קשיים מעמידים בפני הגדי אתגר שעימו הוא שמח להתמודד. ההרגשה שה„דג" מבקש הגנה מתמדת מחניפה לגדי, והוא במסירותו ואחריותו היזועים מוכן ל־התמסר לעזור, ולתת מכוחו וממירצו ל־בן־זוגו. בשטח אחד יתכנו חילוקי־דעות — מסירותו של הגדי לעבודתו מהווה תחרות רצינית לבן דגים, שלא תמיד מוכן להבין שזה הדבר החשוב לגדי יותר מכל.

דגים עם דלי

כשאר המזלות המקימים ביניהם שכ־נות טובה כך גם הם עשויים למצוא לעצמם עניין משותף בדברים שונים. ב־מיוחד כשמדובר באהבת האדם והרצון להיטיב עם הבריות. אלה ישמשו בסיס להבנה־הדדית, וגם כאשר יצוצו חילוקי־דעות יסייעו האידיאלים המשותפים ל־החזיר את השלום והשלווה. בזיווג כזה עלול הדלי להפתיע את בן־הזוג בהעזתו, במרדנותו וברצונו המוגזם לחופש. יש לציין שגם הדגים ידע להשיב לדלי כ־הלכה. דימיונו, חלומותיו ותמימותו יכו־לים להדהים את הדלי ולגרום לו להע־רכה מחודשת של בן־זוגו. אם יתגלו חי־לוקי־דעות, הדגים יוותר, יתפשר ויחזיר את היחסים הטובים לקדמותם.

כלבוטק

מאת

ד"ר יקותיאל שרעבי

ועדנה פיינרו

כללי זהירות

בבורסת היהלומים

ב־1644 הודפסה ככל הנראה תעודת ה־יוחסין הממלכתית הראשונה בהיסטוריה. היתה זו תעודתו של כלב הפודל הלבן „בוי", של הנסיך רופרט, בנו של צ'ארלס הראשון, שהוצאה על קלף רשמי לזכרו של הכלב האמיץ שהשתתף בקרבות העזים של האנגלים נגד קרומוול.

מאז מחפשים להם אנשים רבים כלבים יקרי־ערך, גזעיים טהורים, ומרוב התלהבו־תם שוכחים, לפעמים, לבדוק אם אכן קיבלו תמורת כמה עשרות אלפי לירות טובות את המגיע להם. ולא פעם מתאכ־זבים קונים תמימים, שהלכו שולל אחרי מראה עיניים בלבד.

ובכן, למתעקש לרכוש כלב גזעי הנה מדריך קטן:

(1) וודא כי לאמו ולאביו של הכלב יש תעודת־יוחסין של הי"ל, ההתאחדות הישר־אלית לכלבנות, זכי ההורים חופשיים מהיפרדיספלזיה, כלומר, שאגן־הירכיים שלהם כשיר. ההבדל במחיר בין כלב גזעי בעל־תעודות לכלב רגיל הוא לעתים 1 ל־10 או 1 ל־20, ועם הבדל שכזה זכותך להכיר גם את ההורים של כלבך.

(2) אם גילו של הגור פחות משלושה חודשים, עליו להיות מחוסן בחיסונים זמניים נגד פרוו ונגד שפעת כלבים. דרוש תעודת־חיסון של רופא.

(3) אם גילו של הגור משלושה חודשים ויותר, עליו להיות מחוסן נגד פרוו, שפעת כלבים, דלקת כלב, עכברת (צהבת) וכל־בת. דרוש את התעודות מן המוכר.

(4) אל תסמוך על ניסים: כתוב זכרון־דברים. הדגש שאם תוך זמן קצר לא יעברו לרשותך תעודות־היוחסין, אתה זכאי לקבל את כספך חזרה.

(5) פרט בזכרון־הדברים כי אם אחרי בדיקת הרופא הפרטי יימצאו סימנים קלי־ניים של מחלות או פגמים־מלידה, חייב המוכר לקבל את הכלב בחזרה.

אם הכללים הללו נראים בעיניך חשד־ניים מדי, כדאי לזכור שכבר היו דברים מעולם: כלבים צעירים דומים זה לזה לעתים מזומנות. מהמלטה אחת יוצאים גורים של כמה אבות, ואם החלטת כי רצונך בקוקר־ספניאל, למשל, אין שום סיבה שתוך זמן קצר יתברר לך שלפניך כלב ענק שאינך יכול להרשות לעצמך ושאינך רוצה בו. או, חלילה, אתה עשוי לגלות שהשקעת את מיטב כספך בכלב חולה, שתיאלץ להיפרד ממנו בשברון לב.

הבטח את זכויותיך, כלבוטק עומד ל־שרותך. אך אם אינך יכול להרשות לעצמך כלב גזעי, ואתה מתלבט, כדאי שתזכור מה אמר קונראד לורנץ בעניין גזעיים או לא־גזעיים: „מכל הכלבים שהיו בני לוויית־הקבועים היה רק אחד בלבד שהתאים ל־בימת התצוגה (דהיינו גזעי באמת). היה זה כלב אלוסי, ללא ספק בעל אופי ללא דופי, אך מבחינת עדינות הרגשות ורגישות הנפש אי אפשר היה להשוותו עם כלבת הגן ההמונית שלי, בלי תעודת־יוחסין. עובדה מעציבה היא, אך בלתי מעוררת, כי הגידול לשם השגת רמה דרושה של כישורים גופניים אינה עולה בקנה אחד עם הגידול לשם השגת תכונות נפשיות."

תעודת היוחסין המכובדת של „בוי"
הפודל שלחם על בריטניה הגדולה

ידך מנשק חכר
נשיקות מתוקות מיין

האם מותר להתנשק?

האם שאלו פעם בני־אדם את עצמם כמה מחלות הם מעבירים מן האחד לשני ב־אמצעות אותו מגע רך ומענג הנקרא נשיקה. אילו חשבו על כך ברצינות, היו נוגעים פה אל פה דרך מסיכות סטריליות. ובכל זאת, לא פעם דואגת אם עבריה נוכח העובדה, כי „בנה הקטן מתנשק עם הכלב — אוי, דוקטור, מה יהיה אם הכלב חולה והוא יידבק ממנו?"

ובכן, לכל אם זלכל מישפחה שאינם עתירי ניסיון בגידול ילדים ובעלי־חיים בצוותא, כדאי להזכיר כמה דברים: מבחי־נה רפואית סיכויי ההידבקות במחלות אדם מכלב קטנים מסיכויי ההידבקות של אדם מאדם. מה עוד שברוב המיקרים אין חיידקי המחלה של הכלב זהים לחיידקי מחלתו של האדם, כולל שפעת ודלקת שקדים.

מבחינה היגיינית־אישית, לא נעים להר־דות, אבל פיו של הכלב נקי בדרך כלל יותר מפיו של אדם. הכלב אינו לועס את מזונו, כי אם בולע אותו. ולכן איננו אוגר במאורות שבתוך שיניו שיירי מזונות, שהם חממות אידיאליות לחיידקים, מקור פרנסתם המבורך של רופאי־השיניים.

מבחינה אסתטית, יש משהו בעניין ה־הירתעות ממגע שבין פה לפה. הכלב מרחרח בריצפה, מבקר כל פינה, כולל פתי־אשפה, ומי יודע לאן הוא תוחב את אפו. לכן העדיפים שבינינו זכאים להבנה. אם אינם רוצים להתנשק עם הכלב פה־אל־פה, הצדק איתם.

ססיליה אם כל חי

האם ססיליה עם אחד האסופים
יום־הולדת 91

לפני 60 שנה הגיעה לוונקובר, שבקולומביה הבריטית, נזירה צעירה עם שתי מיזוודותיה בידיה. זו היתה ססיליה. בביקתה עלובה פתחה מוסד מהפכני: מעון לילדים של אמהות עובדות. עד מהרה נודע כאחד המוסדות המעולים באיזור. ההירארכיה הכנסייתית נתקנאה באינדיבידואליזם של המנהלת ואילצה אותה לסגור את בית־הספר. היא עברה לוויקטוריה וייסדה שם, באחוזה רחבה ופורחת, בית־אבות לקשישים ולחשוכי־מרפא. כשעמדה לפרוש, ב־1961, נאמד שווי הנכס הציבורי במיליונים רבים של דולרים. ססיליה בת ה־71 יכולה היתה לנוח אילמלא נקרתה בדרכה קאריירה חדשה לעשרים השנים הבאות: במרתף סחוב גילתה כלבה גוססת על גוריה. הם היו חלשים מכדי לעמוד על רגליהם, רועדים מרעב ומקור. היא שילמה עשרים דולר לבעל־הבית השתוי, כדי לחלץ את החלש שבגורים ולהוביל לבית־החולים. למחרת שבה עם 160 דולר נוספים תמורת השאר.

מאז חלפו עשרים שנה והאם ססיליה חולשת על שמורת־טבע נדירה: היחידה מסוגה בעולם המנוהלת על־ידי נזירות, והמכילה 600 חיות שניצלו מעזובה וממוות — החל בצאצאי אותה ניצולה וכלה בסוסים, כבשים, חתולים, ארנבים וציפורים. כשנודע לכס הקדוש ברומא על המיקלט המוזר המתקיים כולו על נדיבות ונדבות, שלח שליח ובפיו אולטימטום: „הבחירה בידך בין החיות לבין הנידוי." ססיליה לא היססה: „אני בוחרת בנידוי. לעולם לא אוותר על עבודתי."

בת 91 עורכת ססיליה סיורים יומיים על פני חוות החי שלה, מנהלת חשבונות של הכנסות הבאות מחנות החלב שהיא מנהלת, כשהילדים מן האיזור כולו חולבים בעצמם את הכבשים שבחווה. „מי אמר שחובה עלינו להציל רק חיי אדם," קובעת ססיליה, „החיות הן חלק מן הבריאה כולה. חיה, כאדם, היא נשמה, יצירת האלוהים."

במדינה

דרכי חיים

המכונית הנעלמת

העץ נפל ומחץ מכונית, אך בעיריה טוענים שלא נמצאה כל מכונית מתחתיו

קול חבטה עזה החריד ביום חורף סוער אחד את יעקוב אסרף בביתו. כאשר יצא לחצר הבית, ברחוב צה"ל 5 בחיפה, חשכו עיניו. עץ גבוה שעמד בחצר קרס ארצה מעוצמת הרוח שהשתוללה בחוץ, ומחץ תחתיו את מכוניתו הקטנה.

תחילה חשב אסרף לחלץ בעצמו את המכונית הלכודה, אך כאשר הבחין כי היא ניזוקה מהחבטה, החליט להמתין עד לבוא פקחי העיריה, כדי שיוכלו לעמוד על מידת הנזק. הוא התקשר לעיריית חיפה, דיווח על האסון, ביקש שיבואו לפנות את העץ ודרש פיצוי כספי, שכן העץ הוא רכוש העיריה והיא אחראית לו.

עברו כמה ימים ודבר לא קרה. העץ נשאר שרוע והמכונית נשארה לכודה מתחתיו. כאשר פקעה סבלנותו של אסרף, הוא הפנה מיכתב לראש העיר אריה גוראל, שבו דרש כי יטפלו בבעייתו. על מיכתב זה נענה בעל המכונית במיכתב תשובה מאת יוסף זוהר, מנהל מחלקת הגנים בעיריה.

כתב זוהר: „במענה למיכתבך מיום ה־16 בינואר 1981, אל כבוד ראש העיר, שהועבר לטיפול מחלקתנו, הרינו להודיעך כי עוד באותו יום, ה־28 בדצמבר 1980, שבו נפל העץ, ביקר נציג מחלקתנו במקום ומצא כי מדובר בעץ שגדל בחצר בית מספר 5 ברחוב צה"ל.

„כמו כן מצאנו כי העץ נפל על מעבר פרטי, ולכן לא נוכל לפנות את העץ, היות ומחלקתנו מטפלת בעצים הנמצאים בשטחים ציבוריים בלבד.

„עלינו לציין כי באותו יום לא נמצאה כל מכונית פגועה במקום."

השורה האחרונה במיכתב היא שהפליאה את אסרף. לא רק שמכוניתו נשארה ביום המיקרה לכודה מתחת לעץ, אלא שהוא כלל לא חילץ אותה גם לאחר מכן. כאשר הגיע לידיו מיכתב התשובה, שנשלח ב־23 בינואר, היתה המכונית עדיין באותו מקום.

„מהמיכתב המוזר שקיבלתי מהעיריה אני יכול ללמוד רק דבר אחד," אמר יעקוב אסרף, „והוא שאיש מאנשי העיריה כלל לא ביקר במקום, כי אחרת לא היו טוענים שלא היתה שם מכונית. אך הם לא תיארו לעצמם, כנראה, שאני אשאיר את הרכב במשך זמן כה רב מתחת לעץ, כך שאוכל להוכיח את השקר שלהם.

מישפט

התובעת בסכנה

התובעת קיבלה איומים טלפוניים ואיימו עליה גם בבית־המישפט

„אנחנו נגמור אותך!" איים בטלפון קול גברי. התובעת תמי פינקוס, בהירת שיער ועיניים נעצה מבט נדהם בשפופרת הטלפון וניתקה את השיחה. היא לא החזירה את השפופרת למקומה, כיוון שחששה לשיחות נוספות מאותו סוג. אך לא התעמקה במחשבות על מה שקרה. היא שיערה כי איזה מטורף מצא את שמה בספר הטלפונים וחמד לו לצון.

אחרי כחצי שעה, כאשר הדי הקול גוועו באזניה, חיברה שוב את מכשיר הטלפון לשקע. מיד נשמע צלצול. גם הפעם היה זה קול של גבר שאמר לה: „אנחנו נפרוץ אליך הלילה ונהרוג אותך." בשיחה הבאה אמר הקול בפשטות „אנחנו נרצח אותך!" היא ניתקה

"גליל" עושה לנו טוב

מזון מלכות מכיל כמויות גדולות של חומצה זרחנית, קלציום, אשלגן וברזל המהווים יסודות בבנין גוף האדם.
הפולָנית־מוצר המורכב מפולן (אבקת פרחים), מזון מלכות ודבש.
הפולָנית עשירה בפרוטאינים, מינרלים, חומצות ואנזימים חיוניים לגוף.
אנשי מחקר איבחנו הטבה ניכרת־גופנית ונפשית, באנשים שתפריטם כלל מזון מלכות ופולנית.
פרטים נוספים אפשר לקבל ממחלקת ההסברה של מעבדת "גליל".
להשיג בשקם, בשופרסל, בסופרמרקטים, בצמחוניות ובחנויות המובחרות.

גוב־עיאון

מזון מלכות * פולָנית
ממוצרי מכוורת קיבוץ שמיר

את הטלפון סופית לאותו ערב, ויצאה מהבית.

גם בשלב זה עדיין לא קישרה תמי את השיחות הללו עם מקצועה. למרות שהיא תובעת בכירה בפרקליטות־מחוז־המרכז, מעולם לא קרה לה דבר כזה, ולכן כלל לא עלה על דעתה כי הפעם זה שונה.

למחרת היום הופיעה תמי בתפקידה כתובעת, במשפט אונס אכזרי. שלושה גברים, אחד מהם קטין בן 16, נאשמו באונס תיירת בנתניה. הקטין הודה באשמה ורשע, ואילו שני המבוגרים עמדו בפני הכרעת הדין.

הקול התגלה. השופטים נכנסו לאולם והכריזו כי מצאו את הנאשמים אשמים באונס האכזרי. כאשר יצאו השופטים להתייעץ באשר למתן גזר הדין, פנה גבר בשנות השלושים לחייו לעבר הפרקליטה ואמר לה: „זה לא משפט, מצאתם שעיר לעזאזל.“ תמי הכירה את הצועק כאחיו של אחד האשמים באונס, אלברט מלכה. הוא, מוריס, ליווה את כל שלבי המעצר והמשפט של אחיו, ואחרי שהורשע הקטין בדין פנה לתובעת ואמר לה: „זה משפט מכור, מה פתאום שבחור בן 16 יאונס זקנה בת 30?“ הדברים נחרטו בזכרונה של התובעת והיא זיהתה אותו מאז בקלות כאחיו של הנאשם מלכה. בחורה ג׳ינג׳ית שעמדה לידו צעקה בקול רם „נשים לך פצצה, נשים לך מוקש.“ ומלכה המשיך אחריה: „זה עוד לא הכל, אנחנו נגמור איתך.“

המשפט האחרון נשמע מוכר לתובעת. הוא הזכיר לה את המילים שנאמרו בטלפון ביום הקודם.

כאשר חזרו השופטים לאולם הסתבר כי אלברט מלכה נידון לשבע שנות מאסר בפועל על חלקו באונס, וחברו נידון לתשע שנות מאסר. עונשים קשים אלה הקפיצו את משפחות המורשעים, ובאולם התחילה השתוללות רבתי. שוטרים נאספו בשרשרת כדי לגונן על התובעת ולהפריד ביניה לבין המשפחות הבוכות וצועקות. והיתה אף הצעה להוציא את התובעת דרך מעלית העצירים, לבל תיתקל במשתוללים. אך באותו מעמד, למרות הצעקות, הקללות והאיומים, לא נעצר איש.

חמישה ימים אחרי מתן גזר הדין, בשבוע האחרון לחודש נובמבר 1980, צילצל הטלפון בדירת התובעת. היא ענתה ושוב היה זה קול מאיים של גבר שאמר לה: „הלילה נפגע בך?“ למודת נסיון, ניתקה את המכשיר, ופנתה לבדוק את מערכת האזעקה השומרת על הדלתות וההלונות בדירתה. היא גילתה כי המערכת היתה מנותקת בשני מקומות. גם ידיד שבא לפי בקשתה אישר את הממצא. השניים מיהרו לפנות למשטרה, וזו החלה לחקור.

החשד הופנה מיד למשפחת הנאשם מלכה, אשר אחיו ואחיותיו השתוללו ואיימו באולם בעת מתן גזר־הדין. מוריס מלכה נעצר בבית חמותו, והובא למסדר זיהוי לתחנת המשטרה. התובעת זיהתה אותו בנקל.

השבוע הועמד מוריס, העצור מאז נובמבר, לדין באשמת איומים על התובעת. בפני השופט משה מץ, נחקרה תמי פינקוס על ידי חברה למקצוע, אברהם לנדשטיין. היא חזרה על סיפורה בפרוטרוט. ואז נחקרה בחקירה נגדית על ידי עורכת־דינו של מלכה, נירה לידסקי. תמי הסכימה כי ניהלה באותה תקופה כמה משפטים נוספים על פשעים חמורים, והרבה מהנאשמים בהם הורשעו, ונידונו לתקופות מאסר ארוכות. היא הודתה כי לא זיהתה כלל את קול הגבר שדיבר אתה בטלפון. אך חזרה בשכנוע על זיהויו של מוריס, כאיש שקם באולם וצעק עליה: „אנחנו נגמור איתך!“

מוריס מלכה היה עד ההגנה העיקרי. הוא הכחיש כל איום על התובעת. לדבריו כעס עליה ביום המשפט, כיוון שראה אותה משוחחת עם אחד מעדי התביעה, והוא חשב שהיא עושה דבר שלא יעשה, מכיוון שלדעתו אסור לתובעת לשוחח עם עדיה לפני המשפט. לכן פנה אליה ואמר לה: „איפה הצדק? מצאת לך את אחי שעיר לעזאזל?“

כאשר נשאל מלכה מה עשה ביום בו הוטרדה התובעת בשיחות טלפון, הסביר כי כל אותו יום היה עם אשתו בבית החולים מאיר, שם עברה ניתוח גינקולוגי, וודאי שלא עלה בדעתו להטריד את התובעת. כאשר נחקר על־ידי השוטרים על שאיים על התובעת אמר להם: „אני לא איימתי, ואת התובעת צריך לקחת להסתכלות.“ מאז יושב מלכה במעצר. מתן פסק הדין נדחה לחודש הבא.

תובעת פינקוס
לזהות את הקולות

מכוניתו של יעקב אפרת
העיריה לא היתה

4764 כסאות במלאי ב־31.12.80...

אנו חותכים עד 50% מהמחיר

זו ההזדמנות שלך לרכוש כסאות באיכות גבוהה ביותר, מיובאים או מיוצרים ע״י דניש—בחסכון של עד 50%.

על מנת להשתחרר מהמלאי העצום של הכסאות בדניש, יימכרו 4764 כסאות האוכל שבמלאי בהנחה משמעותית ובמסירה מיידית.

המכירה כוללת מבחר עצום של כסאות אוכל, עשויים כרום או עץ: אלון, טיק, אש, בייץ שחור, פוליסנדר וגאורן. ומרופדים בבדי איכות או קש.

לבחירתכם—מבחר שולחנות אוכל תואמים, מיובאים או מיוצרים ע״י דניש ישראל.
המחיר לתשלום במזומן בשיטת ״שלם וקח״

וכולל מע״מ.
אפשרות לתשלומים נוחים והובלה לביתך בתוספת מחיר.
המחירים בתוקף עד ה־28.2.81.

עכשיו בדניש

820.- ש״ח
כסא קלאסי, עשוי עץ מכופף ומושב קש, מיובא מאיטליה.
המחיר היה —1,152 שקל.

525.- ש״ח
מיוצר באיטליה באיכות עליונה, עיצוב BREUER המפורסם, בעץ טבעי או בשחור.
המחיר היה: —656 שקל.

675.- ש״ח
דגם 1900 מיובא מאיטליה, מושב וגב עשויים קש.
המחיר היה: —1,420 שקל.

630.- ש״ח
כסא דגם 206 בעץ טבעי או בבייץ בצבע שחור או אש, מיובא מאיטליה.
המחיר היה: 1,416 שקל.

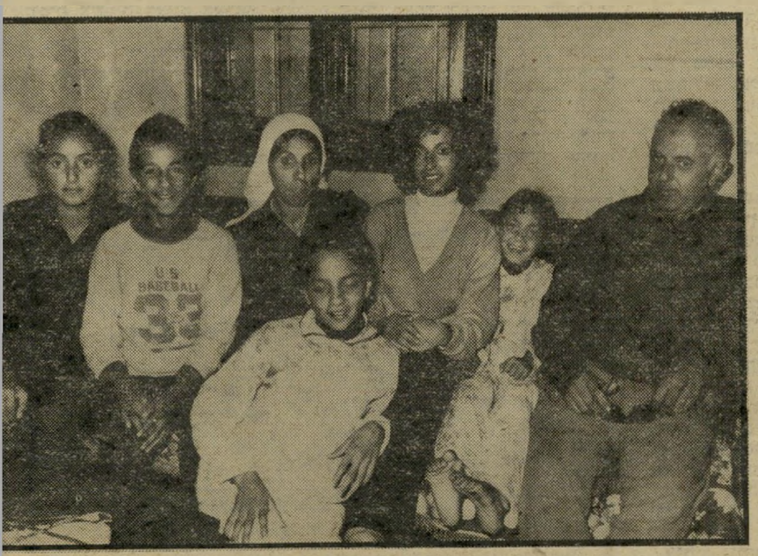
350.- ש״ח
ביסטרו—כסא אוכל קלאסי מיובא מאיטליה.
המחיר היה: —434 שקל.

320.- ש״ח
כסא אוכל בעיצוב דני אופיר, מיוצר ע״י דניש ישראל.
המחיר היה: —397 שקל.

רמת־גן, דרך ז׳בוטינסקי 104. ירושלים, רח׳ הסורג מול בנק ישראל. חיפה, אחוזה, רח׳ חורב 53. באר־שבע, רח׳ החלוץ 124.

להיות דוגמנית ערבית

עם המישפחה

הכבוד להורים לא מופר על אף פריצת המסורת. כש־נדיה נמצאת בבית הוריה היא נוהגת בצניעות ומת־לבשת בהתאם. בכל פעם שהאם עומדת בדרכה ניצבים שאר בני־המישפחה לצד נדיה.

עדיין לא

בתחילת דרכה נמנעת נדיה מלחשוף את גופה, אך היא מבטיחה שבעתיד כאשר יבינו בני עמה את המושג דוגמנות, ויתייחסו אליו ביתר כבוד, היא תופיע אפילו עם בגדי ים מינימליים, בצילום ואף על המסלול.

„ב חיי הנביא מוחמד, יא נדיה, תחזרי הביתה. האחים שלי יש־חטו אותך ואת שבעת האחים הקטנים שלך עוד הלילה...״

הצעקות בוקעות לעיתים קרובות מפי איזמי מחמיד, מרחוב 91 ביפו. „גידלתי אותך עשרים שנה, יא נדיה, ואת החלטת לשנות את העולם?!״ נדיה אינה שמה־לב לצעקות של אמה. היא יוצאת מן הבית, חוצה את מיגרש הגרוטאות, חו־

„אני מחכה לך, שתוציא אותי, מאותו עולם הסוגר עלי רק בשל אותה אהבה...

לפת על פני המוסכים, ונוסעת אל העיר הגדולה תל־אביב.

נדיה היא ערביה מוסלמית, שעומדת לסיים בימים אלה את לימודיה בקורס לדוגמניות, בהדרכת המורה הוותיקה לאה פלטשר. נדיה מתכננת להשתלב בשטח זה באופן מקצועי.

„כל בחורה יהודיה המבקשת להיות דוגמנית צריכה לכל היותר לעבור את המיכשול הנקרא הורים,״ מסבירה נדיה. „במיגזר הערבי בחורה המבקשת לעסוק בדוגמנות צריכה להתגבר על מיכשולים רבים, נוספים, וזה פשוט מחייב לשנות פני עולם ומלואו.

בילדות

אז לא חלמה נדיה לה־גיע רחוק. היא ידעה שתיפקודה המקסימלי יהיה אם טובה.

„השמרנות בקרב בני עמי — ארשה לעצמי לכנות זאת פרימיטיביות — הופכת את מקצוע הדוגמנות למקצוע מוקצה. להיות מורה או גננת זה מקובל, אבל עושה זאת. קשר עם גבר יכול להסתיים בכי רע, ואיני רוצה לפרט.״

כל הקשרים שיוצרת נדיה עם בני ה־מין השני הם „שלום״ קצר ברחוב ותו לא. „כבר מגיל 16 החלו לבקש את ידי מהורי. גברים רבים ביקשו להינשא לי, אך איני רואה את עצמי בשלה לחיי נישואין ול־לידת ילדים. עדיין לא. אני מבקשת להת־

לפני הקורס

„רק היום אני מבינה עד כמה הייתי חסרת מודעות נשית.״

דוגמנית מעוררת מיד אסוציאציה שלי־לית, כמו עירום ומכירת הגוף.

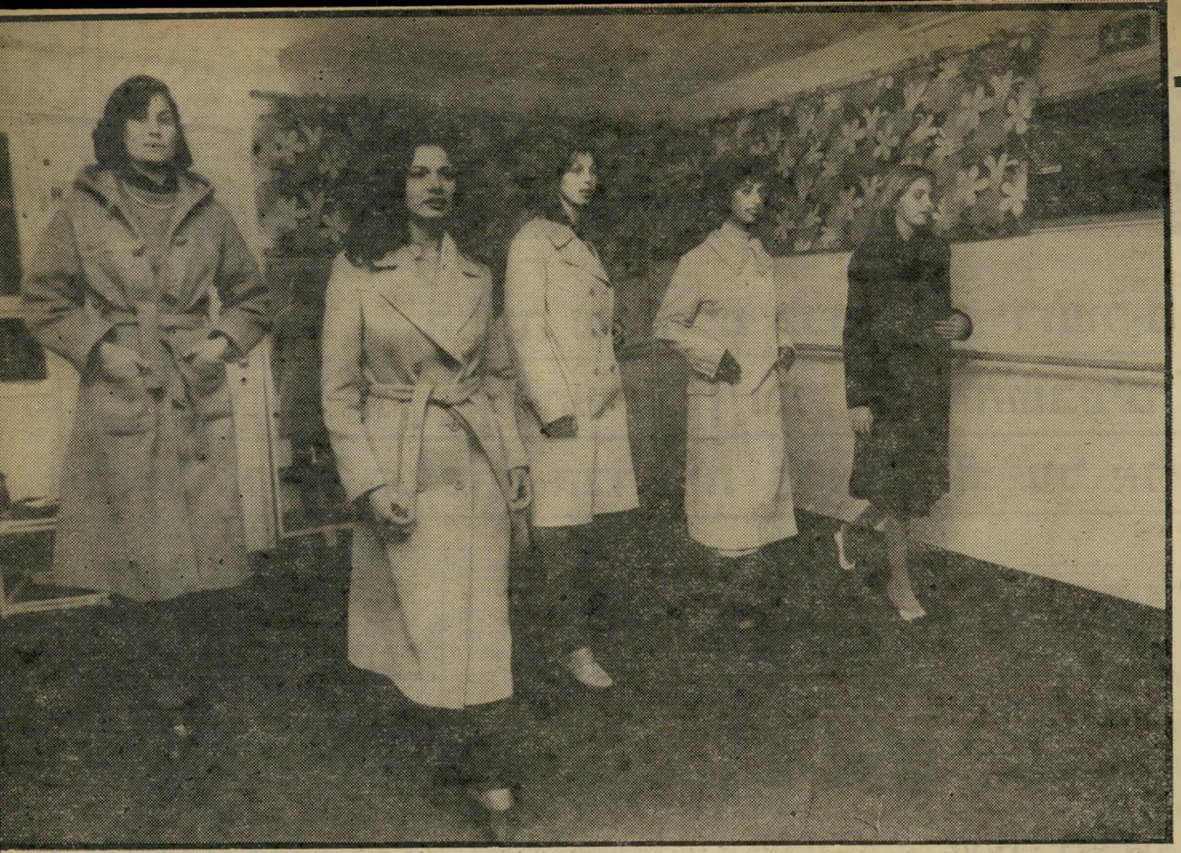
„אני יוצאת למילחמה קשה זו למעני ולמען אלפי נשים ערביות אחרות, ה־מבקשות לצעוד עם הקידמה ולא להיי־שאר חבויות אי־שם בימים עברו.״

נדיה הצעירה סיימה את לימודיה בבית הספר התיכון המקיף ביפו, לפני שנ־תיים. היא היתה תלמידה מעולה, שעב־רה בהצלחה את בחינות הבגרות. „די נדיר היום שבחורה ערביה ישראלית מסיימת את לימודיה בבית־ספר תיכון עיוני ולא מקצועי,״ אומרת נדיה. „אם כי יותר ויותר בנות זוכות לכך היום. בעבר גם זה היה אסור.

„צריך להבין שהנערה הערביה חייבת לשמור על חיי צניעות מוגדרים מאוד,״ מסבירה נדיה. „היום מותר לי אמנם ללכת ללמוד, אך ליצור קשר חברתי כל־שהו עם גבר, אסור לי. ואני באמת לא

מיפו לפידוצ'י

„גיליתי את ה־אופנה עם בואי לעיר״, מספרת נדיה.

פתח, הן מבחינה מקצועית והן מבחינה אינטלקטואלית, ואיני רוצה להיעצר בתחילת דרכי."

את התשוקות הכמוסות והערגה לגבר היא מבטאת בכתיבת שירים בערבית. באחד משיריה היא מתארת מסע־התענוגות ברחבי צרפת. כל פרט של מגע ורגש מתואר בשיר, אך התיאור נפסק לפתע פתאום.

כותבת נדיה: אז אחז בי שקט / שקט של אהבה אפלטונית / אימה של אמת ומציאות / עיר אחרת, בית אחר, יפו. / אני חוזרת אל העייפות שבמילה אהבה / אני חוזרת לדעת כי חיבוק, נשיקה וקשר הם דמיון מתעתע / אני מצפה לך, ללא קיום / שתוציא אותי מאותו עוגם הסוגר עלי / רק בשל אותה אהבה אפלטונית.

נדיה אינה יכולה למצוא את השוקו־תיה, אך עובדה זו אינה דוחפת אותה לעשות פשרות. „על אף העובדה שאני שומרת על כללי המסורת, ואיני יוצאת עם גברים, אשב בבית ואחכה לאותו אחד שיתאים לי מכל הבחינות, ובעיקר להשקפת עולמי המתקדמת," אומרת נדיה.

החלום

של נדיה הוא להגיע למודעות נשית ולהעביר את הידע שלה לשאר בנות עמה.

בשיעור דוגמנות

נדיה עם תחילת הקורס תשומת לב מיוחדת. „הן היו מצחקקות אצל לאה פלטשר. כבחורה ערביה משכה או מתלחשות לאחר כל מילה שלי," אומרת נדיה, „לא התייחסתי וכך זה חלף." כיום נדיה מרגישה כאחת מכולן ובטוחה שעם תום הקורס תמצא את מקומה בשטח הדוגמנות כשאר חברותיה לקורס.

„איני מוכנה גם שאותו אחד יקנה אותי תמורת מוהר. מה אני, פרה העומדת למכירה? אנשא רק בתנאי שאוהב ואהיה אהובה."

קצת קשה להבין כיצד מצליחה נדיה לעמוד בתוקף כה רב על זכויותיה ולשמור על דרך חייה יוצאת־הדופן בחברה הערבית. „הכל בזכות אבא," היא מסבירה. „הוא עובד כגנן ונמצא רוב שעות היום בחברה של יהודים. הוא מביט על החיים ועל העולם באותה פרספקטיבה שבה אני מביטה. אבא מבין למה אני קוראת מעוות ושמרני. הוא עוזר לי לעמוד איתן במילה שמנהלים נגדי. אך לצערי אמא לא מבינה. היא אשה קטנה, עקרת־בית שכל עולמה הוא המסורת והמישפחה. אני מסבירה לה, מנסה ללמד אותה ולפתח אותה, אך היא בשלה — עם כל הטיעונים הטיפשיים שיפגעו בי וירצחו אותי."

נדיה לא הסתפקה בלימודי הדוגמנות. בד בבד עם דוגמנות למדה גם קוסמטיקה, ובעוד זמן־מה תהפוך קוסמטיקאית מדופלמת.

„לימודי הקוסמטיקה העשירו אותי רבות," היא מספרת. „כל הבורות שגיליתי, בכל הקשור להופעה נשית ולטיפוח, חלפה לבלי שוב. אני מתכוננת לה־פיץ את הידע שרכשתי בין אותן שאני מכירה, ואשמח לעזור לנשים רבות אחרות.

נדיה לומדת בחברת צעירות יהודיות, אך מעולם לא נתקלה בשיגאה או ביחס מתנשא.

„כשהתחלתי את הלימודים שמחתי להימצא בחברת הבחורות היהודיות, היחושים מן הכבלים הכובלים אותי. היו ציחקוקים, כשאמרתי מילה שאינה שייכת לעניין. אך תמיד התעלמתי. מעולם איש לא שם לב לכך שאני רגישה או שהבנתי את ההתרחשות שנעשתה מאחורי גבי, וכך זה נעלם. אין לי קשרים חברתיים הדוקים עם אותן נערות הלומדות איתי, אך אנו בידידות חמה במיסגרת הלימודים.

„אותם קשרים שינו אצלי דברים מסויימים. בעיקר השתנה אצלי הטעם בלבוש. בעבר ערכתי את כל הקניות ביפו. היום אני קונה אמנם פחות, אך רק בגדים עם סטייל, כמו בגדים של פירוצ'י או של פיליפ טלווה."

נדיה של המזרח

נדיה מדגמנת בגד בעיצוב מזרחי. „ההופעה המזרחית שלי אמנם עוזרת לי היום."

בשוק הפשפשים

ביפו מרגישה נדיה בבית. „פה אני יכולה לראות חברים בני עירי מתקופות שונות של חיי."

החזות הסקסית

שלובשת נדיה מול המצלמה מתחלפת מיד לאחר שהיא פושטת את בגדי הדוגמנות.

נמר של עיר

היורד שהחליט לכער את ירושלים ✷ האח החורג

של אנה פראנק ✷ השיממון של שנות השבעים ✷ ספר מפתיע

באיכותו של הסופרת הבריטית דראבל ✷ על אלימות ואל־אלימות

תולעי תרבות

שער הזהב

גיורא נובק, דקורטור אמריקאי יליד ישראל, שאינו מתגורר בארץ מזה כ־30 שנה, החליט, ברגע של התגלות דתית, להנציח את שמו בתולדות האנושות על־ידי כיעורה של ירושלים בשער הזהב, ש־יסתיר את יופיה של העיר.

נובק, שמעודו לא נמנה על בכירי ה־אמנות, השיג מקום של כבוד בתעשיית האומנות, כייצרן של כלים דקורטיביים מתועשים, עשויים מחומרים עשירים (מת־כות אצילות) המעניקים להם את מירב ערכם.

מר נובק, שהמוסיאונים הרציניים ב־ישראל (מוסיאון ישראל ומוסיאון תל־אביב) לא מצאו עניין כלשהו ב„יצירותיו", החליט להפגין את כישוריו. ברגע של התגלות פסבדו־דתית, מצא את הדרך לעקוף את טעמם של אוצרי המוסיאונים בישראל, ולהציב יד ורגל לאמנות הדקורטיבית שלו. את אותה התגלות פסבדו־דקורטיבית תיאר בפני כתב השבועון הירושלמי כל העיר: **„...כאשר התחלתי לחוש את הרעיון, נדלק אצלי הניצוץ... הנורם שנתן לי את הניצוץ היה הכסים של אותה אמונה, האמונה ששמה ירושלים... אבל איך קרה שפתאום זנחתי את כל עיסוקי למען עבודה אחת ולרעיון אחד, שאינו עדיין בבחינת יצירה, אלא כגרר חיפוש, חתירה, מחשבה — את זאת איני מסגל להסביר..."**

נובק למד במשך 30 שנה שיטות של מכירת אמנות בטכניקה של מכירת סבון ומישחת־שיניים. בעזרת טכניקה זו הוא עשוי לאנוס את ירושלים לקבל את שערו. את המערכה החל בכתבת־היכרות במוסף הארץ. עיתונאי־האמנות **גידעון עופרת** כתב ברשימתו „לאן נעלם גיורא נובק?" כך: **„הוא אמן ישראלי והיא אמריקאית מכבן ומלידה. כיתם המוזר היה לשם־דבר וזכה ככותרות בחשובים שבעיתונים האמריקאים. הנובקים הפכו בניין בן מאה שנה ליצירה פיסולית ספרבתית, והם מו־פיעים בחברה לובשי פחות מזוזות ו־בגדים בכל צבעי הקשת. עכשיו מדבר גיורא נובק על השתרשות חוזרת, חלקית לפחות, בישראל..."** רשימה זו, שפורסמה ב־5 בספטמבר 1980, נועדה לשמש כרטיס־כניסה לעולם יחסי־הציבור של האמנות הישראלית. למרות כל הליטופים המילו־ליים שבהם עוטף עופרת את האגו של נובק, לא מצטיירת תמונה המעידה על ערך יצירתו של הדקורטור הישראלי מ־גיו־יורק.

שלב שני במיתקפה של נובק על תושבי ירושלים נערך בהגיעו ארצה. הוא הציב את הספירלה המפוקפקת, הנראית כמו היתה אחות חורגת של שער־הזהב הניצב בשערי העיר סנט־לואיס בארצות־הברית, באולם האכסדרה של תיאטרון ירושלים. את הצבת הדגם ליוותה כתבה של אחת ממעריב, **מיכל מירון**, תחת הכותרת „שער הזהב". הדקורטור אומר למעריב: **„צריך לעשות חג לבאים לירושלים".**

אלא שהירושלמים הם אגזים קשים לפיצות, גם אם המדובר בשיניו החזקות של הדקורטור. **מדי קוק** פסל את ה־רעיון. אוצרי האמנות החשובים של מוסיאון ישראל, הד"ר **מרטין וייץ** ו־**יונה פישר** (חתן פרס־ישראל), טענו כי היצירה אינה מקורית. ראשי קרן ירושלים הבהירו בעדינות לנובק, כי העיר מסתפקת במראה פחות מוזהב ופחות דקורטיבי, והכל הוסיפו כי למר נובק אין ניסיון מוקדם בפיסול. או כמאמר הד"ר **מיכאל לוין**: **„גיורא נובק לא הקים שום פסל, אפילו בקנה מידה קטן יותר, כשהם עיר לירושלים.** האם יהיה בכוח נבחרי העיר לעמוד מול מכבש־לחצים אמריקאי של איש יחסי־ציבור מעולה כנובק, המנהל את מאבקו באמצעות הבנקאי שלו, פרק־ליטו, ומערכת יחסי־ציבור מתוחכמת?

כיעור הזהב של הדקורטור נובק
פירסומת לנעמי שמר

אחרת. אין להעלות על הדעת שרווקא ירושלים תשמש לו שפן־נסיונות."

שני תומכים היו לגיורא נובק: הפיז־מונאית **נעמי שמר**, ששער־הזהב לירו־שלים מעשה ידי נובק עשוי לשמש פיר־סומת חינם לפיזמונה ירושלים של זהב, וחוקר הדתות הירושלמי, הפרופסור **דויד פלוסר.**

שער הזהב של נובק הוא בבחינת מיבחן שינה, שהיה כו אשנב כדי לצפות עלינו. **לא עבר זמן רב וגם האור בחדרה בכה, והחשכה עטפה עשרים או שלושים נערים שככר נשמו בקול אחר..."**

אנו חיים בעידן הפרוידיאני, ותחר לנו בתיאוריו של פרידלנדר מימד ההתפת־חות המינית, ההתבגרות, הפצעים והמוע־קות. אם פרידלנדר היה מקדיש לרגישות זו שליש ממה שהקדיש לרגישות הפולי־טית והחברתית, הרי שהאמינות היתה יוצאת נשכרת. מכיוון שספרו של פרידי־לנדר אינו מעיד על הומור מיוחד, הרי

שאול פרידלנדר
דייסה סמיכה

שגם את קטע הפגישה עם האדמירל **דניץ** (שנפטר לפני כמה שבועות) אין לראות באופן שהמחבר מנסה להציגו: **„אדוני הגרוס־אדמירל, האם אתה יכול לתת לי את מילת־הכבוד של גרוס־אדמירל גרמני שלא ידעת כלום?" וה־תשובה של דניץ: „אני נותן לך את מילת־הכבוד של גרוס־אדמירל גרמני ש־לא ידעתי כלום..."**

עם בוא הזיכרון... הוא בבחינת החמצה, סיפור שהיו בו כל החומרים המאפשרים התעלות מעל לספרות השואנית המקובלת. השואה בעיני ילד ונער — סיפור שמחברו פיקשש את הכימיה שלו והצליח להעביר את חוויות האמת שלו עד אל גבולות הקיטש המתקתק. וחבל.

ספרים

שער העשן

בטפרו האחרון, שראה אור בארצות־הברית (טרם תורגם לעברית), סופר רפאים, רומז הסופר היהודי **פיליפ רות** כי **אנה פרנק** לא מתה וכי שמה כיום הוא **אמי כלט.** היא עובדת לדבריו ב־ספריית הארווארד, והגיבור שלו מחזר אחריה.

תחושה דומה אוחזת בקורא בספרו של הפרופסור **שאול פרידלנדר**, עם בוא הזיכרון...". תחושה שמדובר באחיה ה־חורג של אנה פראנק (לאנה פראנק לא היה אח), החושף את יומנו 35 שנה לאחר השואה. עם בוא הזיכרון הוא ספר ש־עלילתו מתרחשת על שני מישורים: ה־מישור האחד הוא ילדותו ונערותו של פרידלנדר בעיר פראג, שבה נולד בשנת 1932, בצרפת של שנות המילחמה העול־מית — עד לעלותו ארצה ב־1948 על סיפונה של אלטלנה. המישור השני של הספר מצוי בקטעים של יומן אותם חיבר פרידלנדר בין יוני לדצמבר 1977, בתקופה של המומנטום של **אל־סאדאת.** בקטעים אלה **טורח המחבר ליצור דייסה מילולית** של כאב השואה עם כאב שלום־עכשיו, ובדומה לדייסות, הרי שהתוצאה סמיכה וחסרת טעם. מרכיב אחד פוגם במרכיב השני, ויצירה שהיה בה פוטנציאל ספרותי מעולה הופכת למשהו דביק, לא משמעותי. מוטב היה שפרידלנדר היה מעלה את חוויית השואה שלו בנפרד ומהגיגיו ה־פוליטיים העכשוויים.

אין ספק ששאול פרידלנדר ניחן בכיש־רון ספרותי, ומעידה על כך הפתיחה ה־מבטיחה של ספרו: **„נולדתי בפראג כ־רגע הגרוע ביותר, ארבעה חודשים לפני עליית היטלר לשילטון..."** המעבר ליומנו משנת 1977 מעיד על עקרות פוליטית: **„אין מעשי חפלה, שום דבר. אנשים פשוטים, אנשים עניים, פנים של פלאחים, מבטים נבוכים כלשהו..."** על נדנדה תיאו־רית כזאת מוליך פרידלנדר את ספרו, ב־תת־הכרה של תועמלן ציוני, המנסה ליצור את הקשר הבלתי אפשרי בין שני קווי המקבילית של השואה וכיבוש הפלסטינים.

המרכיב הערכי היחיד בספר זה הוא תיאור גילגוליו של פרידלנדר דרך ארבע זהויות שונות: **פאבל, פוֹ, פול־אנרי ושאול.** את הדברים הותיר כסיפור של אוטוביוגרפיה, שבקטעים המורכבים שלה היא אינה סובלת מעודף אמינות, כדוגמת הקטע בלילה, בין הילדים ופרחחי־הכמורה בסן־בראנז'ה: **„מאדאם ויכר היתה עו־כרת בין המישות ובודקת שכל אחד אמנם שוכב על גבו, בידיים שלובות מעל הלב, ואז כבה האור ורק נורה כחולה האירה את האולם. המשניחה שלנו נכנסה לחדרה — חדר קטן, צמוד לאולם ה־**

תרגום

שער הכפור

ספר מפתיע באיכותו הוא ספרה של הסופרת הבריטית **מארגרט דראבל**, עידן הקרח". הנפתח בלשון המעידה על יכולתה של המחברת: **„באחד מימי רביעי, כמחצית השניה של חודש נובמבר, בשעת משוף מעל לבריכתו של אנתוני קיטינג, מת פסיון מהתקף־לב, כשם ש־קורה לעיתים לעופות: הוא נחבט ונפל**

• מרגרט דראבל — עידן הקרח; עברית: תמר עמית (בן־צבי); הוצאת כתר; 236 עמודים (כריכה רכה).

• שאול פרידלנדר — **עם בוא הזיכ־רון...**; מצרפתית: איליה גולדין; הוצאת אדם, ירושלים; 174 עמודים (כריכה רכה).

המימה, שם גילה אותו אנתוני לאחר שעות אחדות. אנתוני קיטינג שלא מת מהתקף־הלב שלו, למש את עיניו בעוף המת...״ וממותו של הפסיון הזה עובר עולמו של **קיטינג**, גיבור ספרה של דראבל, אל **קיתי פרידמן**, קורבן פצצה קיתי, מאקס, נהרג בפצצה, בעת שישב ואכל ארוחת־הערב במיסעדה שברובע מייפר. קיתי נפצעה, ואיבדה רגל. כריתה בבית־החולים סנט ג׳ורג׳, פינת הייד־פארק...״ ובהירהורין מגלה קיטינג את ה„נקודה הישראלית״: ״אולי זה טוב שזו היתה פצצה אירית ולא פלסטינית (מאקס היה תורם לישראל בית רחבה). אפילו קיתי, שנשמעה מלמדת זכות על המטרות הציוניות והפלסטיניות בנשימה אחת, בלא שתהא מודעת לסתירה, עלולה היתה להיאלץ להאשים את הערבים, אילו הו גורמים לה לחשוב שהם ביקשו באמת את נפשו של מאקס...״ אלא שלמזלה, היו אלה לוחמי־החופש האיריים שהטילו את הפצצה.

עידן הקרח הוא ספר מאופק, מסוגנן ומעולה, החושף את ההתפוררות המקיפה של החברה הבריטית בראשית שנות ה־70, תוך אירוניה מקיפה על חיי התרבות וה־כלכלה המתפוררים. מכאן גם כותרת הספר, המציגה את מצבו של העולם כעידן של קרח, בלשון השאלה מן העבר הרחוק.

אנתוני קיטינג, גיבורו העיקרי של עידן הקרח, חי עם אהובתו, מהרהר באשתו לשעבר, ונותן לעתידו להיקבר במהלך של התרחשויות הנפתח בבתה הבכירה של **אליסון**, חברתו לחיים, „במדינה באל־קנית סגורה היטב מאחורי מסך־הברזל...״ קיטינג, מי שבעבר החל קארי־ירה בלתי־יומרנית בבי־בי־סי, מגיע ב־חיפושיו אל **לן וינקובאנק**, „ילד פלא של עסקי המקרקעין״, ומחליט על מהפך בעולמו. המהפך מוליך אותו מעולם ה־תרבות לעולם העסקים, „וכך עזב אנתוני קיטינג מישרה בטוחה למדי עם משכורת וקיצבת־זיקנה בטלוויזיה, והפך לאיש־פיתוח...״ הצלחתו הזמנית מושתתת על יכולתו להימלט מלונדון, או כדבריו: „ממה הם בורחים? האם הם בורחים מלונדון שהיתה הופכת להיות דומה ל־ניו־יורק — מוצפת אשפה, נחנקת מתנועה, מזוהמת, אלימה? או האם חיפשו להג־שים את חלומו של כל אנגלי: חלקת אדמה משלו, מיבצר משלו, אחוזה מ־שלו?...״

סיפור נפילתו של לן וינקובאנק אל בין כותלי הכלא, וסיפורה של **מורין** הממתינה לו בחוץ, עם מכאוביה המיניים וגירוייה העוריים, עשויים בסיגנון מרתק. מורין זוכרת את הסברו של לן על מעשי נוכלותו: „איך יכול להכין חביתה בלא לשבור את הביצים.״ לן, מורין, קיטינג, וחצי תריסר הדמויות האחרות שבספר, מתארים את „הרשע והצדק התאחדו כדי לרדוף את האומה שלפנים היתה כה משגשגת, כה יהירה, החזקה מכל האומות, האומה שעל האימפריה שלה לא שקעה השמש מעולם. קצרת־יד, מזקנת, זועמת וחסרת־אונים, מילמלה הארץ הזקנה דב־רי־מחאה, והניחה כי ילענו לה. וזה הגיע לה...״

אחד הקטעים בהם מתארת דראבל את הניוון האנגלי בשיאו הוא קטע חזרתם של אנטוני ומורין: „הם הלכו לישון, נכנסו לאותה מיטה, כדי להתחמם. למעלה היה קור־אימים. הוא התביש במקצת בגלל הפדיונים. אבל היא הבטיחה שלא תסתכל. היא הפנתה לו את הגב, והוא חיבק אותה. פיתויו של אנתוני הקדוש, חשב, ונרעד קלות. אך הוא לא התפתה ביותר. היא היתה נערתו של לן. הוא אחז ב־שריה: היא נגהה קלות ומתוך הערכה, ו־אחר התנועעה במקצת בחופר מנוחה, ו־אמרה: ,קדימה, תן להם מעיכה.׳ הוא מעך אותם, בצייתנות. הם היו ניקשים ורכים בעת ובעונה אחת. מתחת לכותנת־הלילה המפוספסת שלה, הם באמת זקו־קים למעיכה,׳ אמרה מורין. ,הם מתנע־נעים לזה. לן הקטן והמסכן.׳ היא ציחקקה בעצבות...״

דראבל מביאה בראשית החלק השלי־שי תרגיל מעולה בספרות. והיא כותבת: „לן איבד את מורין קירבי. היא חיה באושר עם דרק אשבי... אך מה עם אנטוני קיטינג ואליסון מורי? מה יעשו הם? יחזרו ללונדון ולהתפוכות השוק? יגדלו טרוטות או גרגרי־נחלים... האם תתדש אליסון את הקאריירה הנפשה שלה? האם יישתכר אנטוני עד מוות? הם חשבו על כל הדברים הללו, אך לא היה להם זמן לכחור ביניהם...״

קטעי הסיום של עידן הקרח זוכים ל־תפנית חדה של פעילות. כאשר ג׳ין, בתה של אליסון, ניצלת משבייה במדינה מזרח־אירופית בידי אנטוני, שבא לחלצה ומגלה אותה ואת אוצרותיה שהם גם אוצרות בני־דורה: „חפיסת גלולות למניעת הר־יון, משומשות למהצה, כמה גלויות מ־איסמנבול, הדרכון שלה, חפיסת קלפים, יומן, ארנק, וזה מכנסי ג׳ינס, מכופם אך מרכתם בדם, ושני ספרים: מחוותיו של פופוקלס בכריכה רכה, ועותק של ,זן ואמנות אחזקת האופנוע׳...״

אנטוני הופך לגיבור. „תצלומו עיטר ציפור שכפי שהוא יודע מספרו, מבקרת רק לעיתים נדירות מתחת לקו השלג, מבקרת רק לעיתים נדירות במשכנותיו של האדם, יופי ניפתר... ליבו גואה. אולי הוא ישוב ויבוא. זהו, חשב, שליח מ־אלוהים, מלאך ההבטחה. אני חושב כך כיוון שהגעתי לשיא הסבל, הוא אומר לעצמו. אך ליבו גואה, והוא חש תיקווה, שימחה. הציפור תעוף ותעלם, מרפרפת עד כלות את חייה. כך אנו עוזבים את אנטוני. לגבי אליסון אין כל עזיבה. אליסון אינה מסוגלת לחיות, אף לא למות. לאליסון יש מולי. חייה אינם ניתנים ל־תיאור. הם לא יתוארו. בריטניה תשוב לאיתנה, אך לא כן אליסון מורי.״

ספרה של מרגרט דראבל מעולה ומיוחד, וחסרונו העיקרי הוא בנוסח העברי ה־עילג. המתרגמת **תמר עמית (בן־צבי)** אינה מודעת לנופים שבספר, כך שנוטיגג־היל הופך אצלה לגיבעת נוטינג, וחנות וולוורת הופכת לחנותו של וולוורת (וולוורת היא רשת חנויות; הדבר משול לתירגום לאנגלית של חנות המשביר ל־„חנותו של המשביר״). השיבושים ושיבר־שי־ההגהה הרבים אינם יאים לבית־הוצאה מכובד כמו כתר.

מרגרט דראבל
„זועמת וחסרת־אונים, מילמלה הארץ הזקנה דברי מחאה״

בחטף

השקדא״יניק

●● בחוגי משוררים וסופרים תל־אביביים הודבק באחרונה הכינוי „שקדא״יניק״ **לגרשון שקד**, מרצה לספרות באוניברסיטה העברית בירושלים. הסיבה: בבחירות האחרונות התנוסח שמו של שקד ברשימות התומכים בד״ש, ובאחרונה הוא צירף את שמו לרשימות אנשי־רוח התומכים במערך. אגב, בחודש הבא מסתיים החוזה של שקד כמגיש תוכנית הספרים בטלוויזיה, ויש בכוונת מפיקי הטלוויזיה לפנות לפרופסור **דן מירון**, על־מנת שיאציל מסמכותו על מישדר זה ●● מישלחת של עסקני־ספרות דוברי פולנית עומדת לצאת בחודש יולי לפולין. בין חברי המיש־לחת יהיו העסקנים ילידי פולין **בנציון תומר** ו**גבריאל מוקד** ●● בעוד אגו־דת־הסופרים בישראל שוקטת על שמריה מזה עשור (מאז שדחתה את ההצעה לצרף סופרים ערביים לשורותיה) הרי שאגודת־הסופרים במצריים תוססת כולה. הסופר המצרי הנודע **יוסוף אידריס** (שסיפרו שייך עלי מאיים ראה אור בתירגום ל־עברית בהוצאת הקיבוץ המאוחד) פרש מאגודת־הסופרים המצרית והאשים את חבריו הסופרים במקרתיזם, חנפנות וול־דותיות. בין המושמצים ביותר היו הסופ־רים הנודעים **תופיק אלחכים** ו**נגיב מחפוז** ועוד רבים מחשובי הסופרים ב־מצריים. בין השאר טוען אידריס: „הם הפכו את התאחדות הסופרים למיבצר של הממשלה המצרית, והם מנסים להחניק ולדכא כל דיעה שאינה עולה בקנה אחד עם זו שלהם״ ●● הצגת מופע הבידור תל־אביב הקטנה, של **דן בן־אמוץ** ו־**חיים חפר**, בתיאטרון הלאומי הבימה עוררה כמה אנשי התיאטרון לכנות את התיאטרון הלאומי „החמאם הלאומי״ ●● יחסי־הציבור שהופעלו בידי אנשי אוני־ברסיטת תל־אביב בעניין קליטת „אוסף וינר״ על הנאציזם ועל השואה, עוררו זילזול בקרב אוצרי הספריה הלאומית בירושלים. בבדיקה שערכו נתברר ש־90% מהחומר התיעודי שהובא ארצה באוסף וינר מצוי כבר במרתפי הספריה הלאומית, במדורי העיתונות והתיעוד ●● אמן הצלליות הירושלמי **אברהם אופק־אלג׳ם** עוסק בימים אלה בהקמת תפאורה דיקורטיבית לבית־כנסת חדש בבירה. את תפאורת האבן לש אופק־אלג׳ם (שזנח לצורך זה את צלליותיו) בפלסטלינה, ואת התוצאה הוא מוסר לסתתים ערביים מבית־לחם, המבצעים את תוכניותיו הדקורטיביות ●●

גרשון שקד
ד״ש/מערך

חברה

שער המצוקה

הספר המקיף ביותר על האלימות ב־חברה הישראלית ראה אור בימים אלה תחת הכותרת על אלימות ואל־אלימות*.

* על אלימות ואל־אלימות — ספר ה־כינוס הארצי של העובדים הסוציאליים; ניתן להשיגו במישרדי איגוד העובדים הסוציאליים בישראל; 392 עמודים (כריכה רכה).

זהו ספר הכינוס הארצי השנתי (תש״מ) של העובדים הסוציאליים בישראל.

הספר מתחלק לשערים. בשער הראשון — אלימות וערכים — יש מאמר מרתק של הפרופסור **ישעיהו לייבוביץ** (גבורה בישראל — בעבר ובהווה), מאמר של השופטת **הדסה בן־עתו** (המפתח בידי החברה), מאמר של **סמיר מיערי** על המיפגש בין התרבויות, שהופך להיות קונפליקט רווי אלימות (הרקע המיוחד ב־מיגזר הערבי), ומיקבץ של רשימות תחת הכותרת להיות חייל, להיות אזרח — הקונפליקט שבאלימות לגיטימית, **עם רשי־מות של חיים גורי ואייל אחיקר**, קצין חיל־אוויר שנפל בשבי המצרים.

השער השני — אלימות במיסגרות ה־חברתיות — מחזיק תת־כותרות כ„שימוש בדפוסי אלימות״; „תופעות אלימות ב־מעמד האישה בעבודה״; „שימוש באלי־מות ובתנועות פוליטיות״ (עם שני מאמ־רים רבי עניין: **אהוד שפרינצק** על „חוץ־פרלמנטריזם וסכנותיו״ ו**דדי צוקר** על „שלום עכשיו — דרך לרבים״) ו־פרקים נוספים כמו: „ביורוקרטיה כמדר־גת תופעות אלימות״, „ביטויי אלימות בבית־הספר״ ו„אלימות — כוחם של ה־חלשים״. בשני השערים הנוספים מופיעים **דניאל פאר** על „אלימות ואמצעי ה־תיקשורת״, **מנחם אמיר** על „אונס כ־ביטוי לאלימות״, שופט הכדורגל **נפתלי איתן** על „משהו לקוי אצלנו בממלכת הספורט״ ורשימתה של **רות רזניק** על „120 אלף נשים מוכות בארץ״.

ספר רב־היקף זה הוא תוצאה של שני ימי הכינוס השנתי של העובדים הסוציא־ליים. מזכיר האיגוד כתב בדברי ההקדמה שלו: „ואחתים בתיקווה שספר זה יתרום תרומה, ולו צנועה, לשיפור פני החברה בישראל — לכך תהיה פחות תוקפנית ואלימה ויותר צודקת, בריאה ונעימה.״

ראוי קובץ מאמרים זה שיהפוך מיקראה בבתי־הספר התיכוניים. בכוחו להועיל יותר מאשר ציטוט והכנה לבחינות־תוכיות במיקצוע האזרחות.

מאת דן תומר

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

„העולם הזה" 958
תאריך: 23.2.1956

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה כדיוק פירסם, כמשׂגרת סידרת התחקירים על השחיתות במשטרת־ישראל, כתבה תחת הכותרת „עמוס בן־גוריון פסל את עצמו" וכה כתב־ההגנה של „שורת המתנדבים" במשפטו של סגן המפקח הכללי של המישטרה. תחקיר בנושא כלכלי: „גנבים מעדיפים סודיות", על דו"ח מבקר המדינה. תחת הכותרת „צברית 56"" הובא פיזורה של נורית יעקובסון, אחת מהמועמדות בתחרות „צברית 56"". ביקורת על הופעת להקתה של מארתה גראהם בישראל פורסמה במדור „מחול".

שתי כוכבות־המין סופיה לורן ומרלין מנרו הוזכרו השבוע לפני 25 שנה. הראשונה בכתבת השער, שהתמקדה בה ובסירטה „בת הנהר", והשניה בביקור סירטה „חטא על סף ביתך". בשער הגיליון: כוכבת אימלקית צעירה סופיה לורן.

יצחק רפאל מספח שטחים כבושים ✶ בתו של מרדכי נמיר ✶ קינן בפארים ✶ הקאדילאק של בן־גוריון

העם

ריח הגיטו

האווירה לא היתה השבוע פורימית ב־יותר. החגיגות הגדולות בוטלו בגלל שעת־החירום. אולם המצב הלאומי דווקא התאים מאוד לתוכנו ההיסטורי של חג הפור־רים. מאז קום המדינה לא היתה עוד שנה בה דמתה ישראל במידה כזאת לעדת ה־יהודים בפרס הקדומה, כמו השנה. לו היו ליהודים בשושן הבירה עיתונים יומיים, היו כותרותיהם דומות לכותרות השבוע: „אחשוורוש שוקל מתן נשק ליהודים!" „הפנטגון הפרסי מתנגד למתן נשק־מגן!" „מרדכי היהודי התראה עם תת־שר־החוץ הפרסי בקשר עם בקשת הנשק!"

ריח של גיטו נדף מגאומו של דויד בן־גוריון, כשהודיע השבוע על אי־חידוש עבודות הירדן ועל סכנת ההפצצה המצרית. יתכן כי באותו סיגנון דיבר מרדכי ה־יהודי, נציג הגיטו היהודי בחצר המלך. נדמה היה כי צדקו רואי־השחורות: נוצרה בצמרת המדינה אווירה של נסיגה כללית, של ויתורים ללא־שלום, של תחושת חוסר־אונים.

יהודי שושן ניצלו הודות לעיסקה פרטית ואינטימית בהחלט של אסתר המלכה ו־אחשוורוש. אזרחי ישראל אינה יכולים לסמוך במידה כזאת על קסמי בנותיהם. הם זקוקים לאמצעים אחרים. בעלעלם ב־תנ"ך כדאי להם בפורים תשט"ו לעבור ממגילת־אסתר לספר מלכים, וללמוד את ההבדל בין רוח מדינה עצמאית לבין רוח העדה בגיטו.

מפלגות

אין מילה בעברית

אם ישנו דבר אחד אשר ח"כ הפועל־המזרחי יצחק רפאל חובב אותו יותר מאשר לטייל בעולם על חשבון האומה, הרי זה לנאום נאומים על ביטחון המדינה. השבוע הגשים הגבר הגבוה והשמנמן את שתי שאיפותיו בעת ובעונה אחת: הוא טייל בפאריס, והוא נאם נאום. התוצאות העסיקו את מישרד־החוץ הישראלי במשך כמה ימים.

„ישראל תספח לעצמה כל שטח שייכבש במילחמה הבאה!" רעם הח"כ הנכבד, שלא היה מעולם חייל בשום מילחמה. „גבולות שביתת־הנשק רחוקים מאלה שהובטחו לנו על־ידי ההשגחה העליונה!" מאחר שרפאל הוא, במקרה, גם חבר ועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת, רשמו העיתונאים את הדברים בהתלהבות, אצו למערכותיהם.

הטלפונים צילצלו. עוד לפני שהגיעו לשם, צילצלו הטלפונים בכל המערכות. המדבר זיהה את עצמו כאיש השגרירות הישראלית, והתחנן בכל לשון של בקשה כי דברי המדינאי הישראלי לא יפורסמו. ריב העיתונים הסכימו, מי שלא הסכים היה סופר היומון הערבי הגדול אל אהרם, שהודיע על המאורע לקאהיר, וגרם לפיר־סומו בעולם כולו על־ידי סוכנות הידיעות יונייטד פרס.

אנשי מישרד־החוץ נאנחו, אך לא היו מופתעים. הם זכרו כי משה שרת אמר בשעתו: „אין מילה בעברית להגדיר את נאומיו של רפאל!"

אסונות

הבת היחידה

ביום רביעי נשאל דויד בן־גוריון אם הוא מסכים לדחיית הוועידה של ההסתד־רות הכללית לחודש. בן־גוריון שמע את הסיבה, והפטיר: „בהחלט! בהחלט!"

ערב לפני כן ניגשה הסטודנטית יעל („יעלנקה") נמיר (21), להדליק תנור ב־חדרה שבירושלים הקרה. הלהבה פרצה אל פניה, וגרמה לכוויות מסוכנות. כששמע על כך אביה, המזכיר הכללי של ההסתד־רות, מרדכי נמיר, פרץ הגבר המוצק בבכי. מאז הוא עסוק סביבה, ואינו פנוי לכל עניין אחר, ולא היתה ברירה אלא לדחות את ועידת ההסתדרות.

שני כינורות. היחסים בין מרדכי נמיר (59) לבין בתו היחידה, הם אחת התופעות האנושיות הבולטות בצמרת המדינה. נמיר, יליד אוקראינה, שעבד כפועל שחור ב־מאפיה תל־אביבית והיה האחראי למישלוח עיתוני דבר לפני שעלה למישרת מזכיר מועצת פועלי תל־אביב וניציג דיפלומטי של ישראל, אינו נראה כגבר סנטימנטלי. אולם מכריו הקרובים יודעים, כי מאחורי המסיכה הבשרנית של איש־הברזל מסתתר אדם רגיש מאוד, שהיה מסוגל לפרוץ בבכי כשקיבל מיכתב של הבת באיחור של שבועיים.

יעל נמיר, צעירה חינגית שהיתה חברת משק מעין־ברוך, היא היועצת הראשית של אביה. מאז מות האם דורה, לפני מילחמת העצמאות, היתה האדם היחיד הקרוב ללב אביה, תוכן יחיד לכל שעות הפנאי שלו, מלוותו בכל תפקידיו, כולל שליחותו כציר ישראל במוסקבה. נמיר, שהוא בוגר קונסרבטוריון רוסי, רגיל לנגן בכינור וללוות את בתו המגגנת אף היא באותו הכלי.

כשרצה דויד בן־גוריון למנות את נמיר, אחרי הבחירות האחרונות, לשר־בלי־תיק, אץ הלה לטלפון והתקשר עם בתו והתייעץ עמה: „דופקים אותי. מה לע־שות?" עצת בתו היתה: אל תקבל, הסטו־דנטים יצחקו ממך.

צילקת בראש. בסוף השבוע היה מצ־בת של יעל עדיין רציני. אביה, שנפגע גם הוא בנעוריו מזריקת אבן בשעת קטטה עם ילדים רוסיים, ונושא מאז צלקת על ראשו, בילה את רוב הזמן ליד מיטת בתו.

תיאטרון

ישראלי בפארים

זה האיש (עמוס קינן, פונטן דה קאטר סיזון, פאריס) העסיק בשבוע שעבר את מבקרי האמנות של עיתוני פאריס. המחזה נראה מוזר ויוצא־דופן גם בבירת המחזות המוזרים ויוצאי־הדופן.

כתב לה מונד: התיאטרון לה־פונטן־דה־קאטר־סזון (מעיין ארבע העונות) שוכן באורווה ישנה ומקפיד על עידון. הוא גם אסתטי יותר ממקומות רבים אחרים: תוכניתו החדשה מציגה את מאמציו של הכוריאוגרף מוריס בז'אר. שותפו למעשה, הפעם, עמוס קינן, משורר ישראלי צעיר.

סידרת המערכונים מציירים לנו את הבלי חיינו, המגיעים עד לכדי גיחוך מבהיל. אדאמוב, מילר, קפקא — נדמה כאילו התבטאו גם הם בשלושת התמונות. להנאת העיניים: תפאורה משעשעת ויפיה של מישל סנייר, הלהבה הרוקדת.

קשה מאוד ומריר מאוד. פארי פרס כינה את ההצגה כ„מין באלט סמלי, רווי רוח צ'אפלינית, שהבמאי הצליח להפיק ממקור קשה מאוד ומריר מאוד."

מבקר קומבא כתב אף הוא באותה רוח: מעשיהן של דמויות, שצוירו בדיו היאוש, על רקע צרותינו המגוחכות והתלהבותנו המיואשת.

מבקר לא פאריסיה ליברה שם את הדגש על המחבר: „עמוס קינן, סופר ישראלי שנתן לנו חומר לאחת היצירות המעניי־נות ביותר בעולם הריקוד."

אנשים

● מדיע החליט ראש־הממשלה **דויד בן־גוריון** לוותר על מכוניתו? הסיבה האמיתית התבררה רק השבוע. נודע לו, כי השיר הפופולארי ביותר ברחוב כיום הוא השיר „לבן־גוריון יש קאדילאק / קאדילאק, קאדילאק / לבן־גוריון יש קאדילאק / ולנו יש כזה..." השיר, ש־מחברו אלמוני, מושר בערך לפי מנגינת הספיריטואל „יהושוע לחם בקרב על יריי־חו", שהוא כיום שיר־הלכת מס' 1 בקרב הנוער.

● שר־האוצר **לוי אשכול** החל השבוע להתחרות בבלשנות עם שר־החוץ **משה שרת.** הוא הודיע בשימחה, כי המונח „פיקוח על המחירים" אינו נראה לו מת־אים, ולכן יגע ומצא מונח חדש: „שיגוח". מעתה יקויים איפוא לא פיקוח על המחי־רים אלא אי־שיגוח עליהם.

● בכתב־ההגנה אותו הגישה שורת המתנדבים, במישפט שהוגש נגדה על הוצאת־דיבה על־ידי סגן המפקח הכללי של המישטרה **עמוס בן־גוריון,** נטען בין השאר: „אשר לטענת התובע, כי פירסומי הנתבעים מוציאים עליו שם רע... (הרי) כבר קודם לפירסומים הנידונים לא היה לתובע שם טוב."

● שר־התחבורה **משה כרמל,** בנאום אותו נשא באסיפת מהנדסים בוועד הפועל של ההסתדרות, בימי השביתה: „עוד לא היה מקרה שאדם בישראל התעשר ממש־כורתו. ואם קרה שמישהו התעשר ממש־כורתו, הרי זו הוכחה מספיקה שלא התע־שר ממשכורתו."

● ח"כ חרות הד"ר **שימשון יוניצ'מן** בנאום בכנסת: „איני מתפלא על שהממ־שלה לא קיימה את הבטחותיה... הממשלה אף פעם לא הבטיחה לקיים את הבטחו־תיה..."

דו"ח משה רבנו (לוחות הברית)

ודו"ח מבקר ה־מדינה: ציור זה שימש עיטור לכתבה על דו"ח מבקר המדינה, שפורסם לפני 25 שנה בדיוק, תחת כותרת השבועון „גנבים מעדיפים סודיות!" שעסק בשחיתויות במנגנון הציבור.

Welcome
ברוכים הבאים

הדרך אל עולם החלומות שלך עוברת בפיס.

ו"ד אדר א' תשמ"א, 18.2.1981 מיספר 2268 68 עמודים
שנה 45 המחיר: 11 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

שופטים, פרקליטים וקציניים בכירים חשודים בחיפוי על זיוף הראיות נגד ברנס

קיללת רחל הלר מתרחבת

שוד הקסטות הגדול

פוגרום בטכניון בחיפה

הדוגמנית הערביה הראשונה